

T.C.
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

2114 NUMARALI SAFRANBOLU ŞER'İYYE SİCİLİNİN
(1222-1234/1807-1819)
1-68. SAYFALARININ TRANSKRİPSİYONU, ÖZET VE
DEĞERLENDİRMESİ

RİDVAN ATAK

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

KARABÜK 2013

T.C
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

2114 NUMARALI SAFRANBOLU ŞER'İYYE SİCİLİNİN
(1222-1234/1807-1819)
1-68. SAYFALARININ TRANSKRİPSİYONU, ÖZET VE
DEĞERLENDİRMESİ

RIDVAN ATAK

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

DANIŞMAN
PROF. DR. ZEKİ TEKİN

KARABÜK 2013

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

Tarih Anabilim Dalı'nda
Prof. Dr. Zeki TEKİN danışmanlığında,
Rıdvan ATAK tarafından hazırlanan bu
çalışma 18/09/2013 tarihinde jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul
edilmiştir

Jüri Başkanı

Prof. Dr. Zeki TEKİN
(Unvanı- Adı Soyadı - İmza)

Jüri Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Sami AĞAOĞLU
(Unvanı- Adı Soyadı - İmza)

Jüri Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Ahmet ÖKSÜZ
(Unvanı- Adı Soyadı - İmza)

Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Enstitü Müdürü
Doç. Dr. Abdurrahman KARAKAYA
MÜDÜR

(Unvanı- Adı Soyadı - İmza)

TEZ BİLDİRİM SAYFASI

Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum "**2114 Numaralı Safranbolu Şer'iyeye Sicili 1-68. Sayfalarının Transkripsiyonu, Özet ve Değerlendirmesi**" adlı tezin tamamen bana ait olduğunu, hazırlanması, yürütülmesi, araştırılmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bilimsel etik ve akademik kurallar çerçevesinde hareket edildiğini; bu çalışmada kullanılan ve doğrudan kendime ait olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atfedildiğini beyan ederim.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

18 / 09 / 2013

RIDVAN ATAK

İÇİNDEKİLER	I
ÖNSÖZ.....	III
KISALTMALAR	III
ÖZET.....	IV
ABSTRACT.....	V
GİRİŞ.....	1
1. SAFRANBOLU KAZASININ COĞRAFİ KONUMU VE TARİHÇESİ.....	1
1.1. Safranbolu'nun Coğrafi Konumu.....	1
1.2. Safranbolu Kazasının Tarihçesi.....	2
1. BÖLÜM.....	8
2114 NUMARALI SAFRANBOLU ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNDEKİ METNİN TRANSKRİBİ VE ÖZETLERİ.....	8
2. BÖLÜM.....	267
1. 2114 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRMESİ	267
1.1. 2114 No'lu Şer'iyye Sicilindeki Dava Konularının Alfabetik Dizini.....	278
1.2. 2114 No'lu Şer'iyye Sicilinde Geçen Safranbolu Köyleri.....	284
1.3. 2114 No'lu Şer'iyye Sicilinde Geçen Safranbolu Mahalleleri.....	288
1.4. 2114 No'lu Şer'iyye Sicilinde Geçen Meslekler	289
SONUÇ	293
KAYNAKÇA.....	295
ÖZGEÇMİŞ	297

ÖNSÖZ

İslam devlet ve hukuk sisteminde kadılar öteden beri çok önemli yer tutmuşlardır. Osmanlı kadıları da görev yaptıkları yerlerdeki davaları kâtipler eliyle kayıt altına almışlardır. Bunlara tarih literatürümüzde “Şer’iyye Sicilleri” denmektedir. Bu siciller, Osmanlı tarihi araştırmalarında birinci elden kaynak olmaları yönüyle çok önemlidirler. Şer’iyye sicilleri sayesinde hukuki, mali, siyasi, askeri ve içtimai tarihimize alakalı son derece önemli bulgulara ve neticelere ulaşmak mümkündür. Osmanlı kadıları vazifeli oldukları bölgenin idari, iktisadi ve sosyal yapısıyla ilgili ipuçlarını, tarih araştırmacılarına şer’iyye sicilleri aracılığıyla vermektedirler. Kadılar bu mahkeme kayıtlarında davalı, davacı ve tanıkların kimliklerini, mesleklerini, nereli olduklarını, dinlerini, milliyetlerini ve cinsiyetlerini belirtmişlerdir.

Çalışmamız 2114 numaralı defterin 1-68 varaklarını kapsamaktadır ve 2114 numaralı Safranbolu şer’iyye sicilinin transkripsiyon, özet ve değerlendirmesinden oluşmaktadır. İlk bölümde Safranbolu tarihi ile ilgili bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde 2114 no’lu şer’iyye sicil defteri ve özeti yer almıştır. Üçüncü bölümde ise incelenen defterin muhtevastaki konularla ilgili değerlendirme yapılmıştır. Bu çalışmada her hükümden önce, hükmün kısa bir özetine de yer verilmiştir. Değerlendirmemiz esnasında tezimize konu olan defterdeki mahalle, köy ve meslek isimleri de çıkarılmıştır.

İnceleme ve değerlendirmesini yaptığımız sicil defterindeki belgelerle Safranbolu’nun, dolayısıyla XVIII. asrın başlarındaki Osmanlı Devleti’nin idari, hukuki ve sosyal tarihini kısmen de olsa aydınlatacak verilere ulaşmaya çalıştık. Tezimizi hazırlarken bazı zorluklarla karşılaştık. Sicil defterindeki bazı bölümlerin silik veya eksik olması okuma işimizi zorlaştırmıştır. Özellikle bu eksik ya da silik bölümler, (...) veya (?) şeklinde bırakılmıştır. Bazı köy ve mahalle isimlerinin okunmasında da benzer güçlükler yaşanmıştır.

Bu tezin hazırlanması sırasında yardımlarını esirgemeyen değerli hocam Doç. Dr. Recep KARACAKAYA’ya teşekkür ederim. Özellikle de hem danışmanlığımı yapan hem de çalışmalarımız esnasında engin bilgisiyle bana yol gösteren değerli hocam Prof. Dr. Zeki TEKİN’e şükranlarımı sunarım. Ayrıca hem öğrenim hayatım boyunca hem de tez çalışmalarım esnasında bana hep destek olan aileme teşekkür ederim.

Rıdvan ATAK

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı geçen eser
a.g.m.	: Adı geçen makale
Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
h.	: Hüküm
H.	: Hicri
M.	: Milâdi
M.Ö.	: Milâttan Önce
M.S.	: Milâttan Sonra
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
No	: Numara
OSAV	: Osmanlı Araştırmaları Vakfı
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
TDK	: Türk Dil Kurumu
TDV İA	: Türkiye Diyânet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
TTK	: Türk Tarih Kurumu
Yay.	: Yayınları
Y.	: Yıl
B	: Receb
C	: Cemâziye'l-âhir
Ca	: Cemâziye'l-evvel
L	: Şevvâl
M	: Muharrem
N	: Ramazan
R	: Rebi'ü'l-âhir
Ra	: Rebi'ü'l-evvel
S	: Safer
Ş	: Şa'bân
Z	: Zilhicce
Za	: Zi'l-ka'de

ÖZET**2114 NUMARALI SAFRANBOLU ŞER'İYYE SİCİLİNİN 1-68.
SAYFALARININ TRANSKRİPSİYONU, ÖZET VE DEĞERLENDİRMESİ**

ATAK Rıdvan
Yüksek Lisans, Tarih Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof.Dr. Zeki TEKİN
18.09.2013, 297 Sayfa

Şer'iyye sicilleri esas itibarıyla, içerikleri yönüyle bakıldığında oldukça kapsamlıdır. Çünkü Osmanlı Devleti'nin hem mahkeme tutanaklarının hem de merkez ile taşra arasındaki yazışmaların kaydedildiği defterlerdir.

Bu çalışma 2114 numaralı Safranbolu Şer'iyye sicil defterinin 1-68 sayfaları arası esas alınarak hazırlanmış olup 1807-1819 yıllarına aittir. Tez; içindekiler, giriş, hüküm ve özet, transkrip ve değerlendirme kısımlarından oluşmaktadır.

Dünya Miras Kenti olarak kabul edilen Safranbolu'nun tarihi, tez çalışmasının giriş bölümünde özetlenmiştir. Sonraki bölümde 2114 no'lu şer'iyye sicilinin hüküm ve özetleri yer almıştır. Defterin içeriğine yönelik genel bir değerlendirme, belgelerde geçen köy ve mahalle isimleriyle meslekler de tespit edilebildiği kadarıyla son bölüme konulmuştur.

Ekmek ve et narhı, darp, hakaret ve namus davaları, evlilik ve boşanma davaları, vakıf ilanları, miras davaları, gasp ve katl davaları, tereke davaları, tarla sınırının ihlali, şakilerin yakalanması, vergiler, asker ihtiyacı ve dağıtılması, halktan toplanacak askeri yardımlar, devlet memurlarının tayin, azl ve yer değiştirmesi, görevlilerin yaptığı harcamalar ile çoğunlukla da fermân ve buyuruldu suretleri çalışmamıza esas teşkil eden 2114 no'lu şer'iyye sicil defteri muhteviyatındaki konulardır.

Anahtar kelimeler: Safranbolu, Şer'iyye sicilleri, Dava, Hüküm, Kadı, Mahkeme.

ABSTRACT**THE ABSTRACT AND EVALUATION OF THE TRANSCRIPTION OF THE
PAGES 1 to 68 in SAFRANBOLU SER'IIYE REGISTER NUMBERED 2114**

ATAK Rıdvan

Master's Thesis, Department of History
Thesis Advisor: Ass. Prof. Dr. Zeki TEKİN
18.09.2013, 297 pages

Ser'iyye register documents in principle are very comprehensive with regard to their contents as they are the main written documents of Ottoman Empire used to register both court records and the correspondence between the central government and the provinces.

This study has been prepared on the basis of pages 1-68 of Safranbolu Ser'iyye register document numbered 2114, and it covers the years 1807-1819. The thesis made up of some sections as the content, the introduction, the abstract, the transcription and the evaluation. In the introduction section of thesis, the history of Safranbolu accepted as World Heritage City today is summarized. In the next section the judgements and their abstract belonging to ser'iyye register numbered 2114 takes place. In the last section, names of villages and quarters as well as the people's occupations in the documents are disclosed as much as they are identified.

The Ser'iyye register document numbered 2114, the study subject, consists of a number of topics such as officially fixed price of bread and meat , ponding, insult and pudicity trials, marriage and divorce cases, foundations' announcements, the violation of field borders, the arrestments of bandits, the taxes, the soldier need and dispatching of troops, the aid collected from the public for military needs; appointment,dismission and rotation of the civil servants, expenses of the officials, mostly the copies of firmans(imperial edicts) and other commands.

Key Words: Safranbolu, Ser'iyye registers, Trials, Judgement, Muslim Judge (Qadi), Court.

GİRİŞ

1. SAFRANBOLU KAZASININ COĞRAFİ KONUMU VE TARİHÇESİ

1.1. Safranbolu'nun Coğrafi Konumu

Karadeniz bölgesinin batısında Karabük iline bağlı Safranbolu ilçesinin yüz ölçümü 1013 kilometrekaredir. Safranbolu; kuzeyinde Bartın, güneydoğusunda Kastamonu ve Çankırı, güneyinde Karabük, doğusunda Eflani ve batısında Yenice ile çevrilidir. Safranbolu, etrafı yüksek dağ ve tepelerle çevrili havza karakteri gösterir. Karabük Safranbolu arasında yer alan Bulak deresi kuzeybatı yönünden güneye doğru akararak Araç çayına boşalır. Kuzeyden doğan Safranbolu'nun içinden geçerek Gümüş ve Akçasu derelerinin birleşmesiyle oluşan Tabakhane deresi ise güneye doğru akışını sürdürür ve Araç çayına bağlanır. Vadinin orta yerinde bulunan ve üzerinde eski Hükümet Konağının yer aldığı Mesa düzlüğü ile Safranbolu'nun Kıranköy, Bağlar ve diğer yeni yerleşim alanlarının büyük bir bölümünün zemini marn (Marn: Kil ve kalsiyum karbonattan, değişik oranlarda tabii olarak meydana gelmiş karışımdır.) tabakası ile kaplıdır. Bu durum Safranbolu'da morfolojik bakımdan doğal zenginlik sayılabilecek farklı görünümünün ortaya çıkmasına sebep olmuştur.¹

Safranbolu kazası, Karadeniz'den yaklaşık 65 km. içeride bulunmaktadır. Coğrafi koordinatları 41 derece 16 dakika kuzey paraleli, 32 derece 41 dakika doğu meridyenidir. Safranbolu'nun Karabük il merkezine uzaklığı yaklaşık 8 km.dir.²

Büyük bir bölümü ormanlık alanlardan oluşan Safranbolu'da, hem iğne yapraklı hem geniş yapraklı ağaçlar görünür. Her mevsimde ayrı bir güzellik oluşturan bu ormanlar, dağlarla da bütünleşerek şehre ayrı bir peyzaj güzelliği katmaktadır.³

Safranbolu'nun asıl turistik çekiciliği ise "Safranbolu Evleri"dir. Şehre özgü bu evler sayesinde Safranbolu, 1994'te ise Dünya Kültür Mirası listesine girmiştir. Dünyaca ünlü evlerinin yanısıra ormanları, dağları, yaylaları, akarsuları, tabiatı, kültürü ve yöreye has yiyecekleriyle Safranbolu, ülkemiz için de önemli bir turizm merkezidir. Kısacası gerek tarihi dokusu ve gerekse tabiat güzellikleriyle görülmeye değer şehir, birçok yerli ve yabancı turisti kendine çekmektedir.⁴

¹ Hür Kalyoncu, Tarih İçinde Safranbolu, İstanbul 2010, s. 11.

² Nurhan Koçan, Safranbolu'da Zaman ve Mekan, Safranbolu Belediyesi Kültür Yayınları/2 2012, s.91.

³ Koçan, a.g.e., s. 92.

⁴ Türkiye Tatil Atlası, Atlas Dergisi, Doğan Yayınları, İstanbul 2011, s.106.

1.2. Safranbolu Kazasının Tarihçesi

Safranbolu ilçesinin tarihi ile ilgili bilgiler antik çağa kadar inmektedir. Roma ve Bizans imparatorluklarının egemenliği altında kalan Safranbolu'nun şimdiki formasyonunu kazanması şüphesiz Osmanlı döneminde gerçekleşmiştir ve Osmanlı öncesi fiziki durumunu ortaya koyacak detaylı bilgiler bulunmamaktadır.⁵

Malazgirt zaferini takiben kesif bir şekilde Anadolu'ya yayılan Türkmen nüfusu bilhassa Batı Anadolu'da birikmişti. Batı Anadolu'da meydana gelen bu Türkleşme ve İslamlaşma hareketinden Karabük ilinin bugün içinde bulunduğu coğrafya da derinden etkilenmiştir.⁶ Selçuklu sultanı Rükneddin Süleyman Şah'ın 1196'da tahta geçişinden sonra kardeşi Ankara meliki Muhiddin Mesud, Kastamonu civarında Bizanslılara karşı bir buçuk yıl savaşarak birçok esir almıştır. Dadybra'yı (Zalifra-Safranbolu) ise mancınıklarla kuşatmış ve Bizans imparatorunun yardımı gönderdiği askerleri de esir etmiştir. Dört aylık bir kuşatmadan sonra Hristiyan halkının şehri terk etmesi şartıyla canları bağışlanmış ve yerlerine Türkler iskân edilmiştir. Böylece kısa zamanda Ankara, Çankırı, Bolu ve Eskişehir bölgeleri Mesud'un hâkimiyetine girmiştir. Bu gazalar sırasında şehir dört ay süreyle kuşatma altında kalmıştır. Sonunda Muhiddin Mesud, Hristiyan halkın şehri terk etmeleri şartıyla hayatlarına dokunmamış ve yerlerine Türkleri yerleştirmiştir.⁷

Bu noktada araştırmacıları oldukça uğraştırmış olan Safranbolu'nun eski adının ne olduğu konusu izaha muhtaç gözükmektedir. Şöyle ki; Anadolu'nun tarihi coğrafyası üzerinde dikkat çekici bir çalışma yapmış olan Ramsay, Paflagonya'daki Hadrianopolis şehrinin Safranbolu olabileceği ihtimali üzerinde durmuş; ayrıca Germia-Theodorias ihtimalini de gözden uzak tutmamıştır. Yine Helenopolis piskoposluklarından biri olan Eukhait'nın Safranbolu'da bulunan bir kitabeden hareketle buraya tekabül ettiği iddialarını da reddetmiştir. Bu kitabede buradaki kilisenin Aya Theodorus'a ithaf edildiği kayıtlıdır. Germia iddiasını da tamamen reddeden Ramsay, Dadibra ile burası hakkında da hiçbir irtibat kurmaz. Aksine Hadrian/Safran benzeşmesini ortaya koymaya çalışır.⁸

⁵ Feridun Emecen, "Taraklıborlu'dan Safranbolu'ya – Bir Müze Şehrin Doğuşu ve Yükselişi", *1. Ulusal Tarih İçinde Safranbolu Sempozyumu (4-6 Mayıs 1999)*, Ankara 2003, s.15.

⁶ Recep Karacakaya, İsmail Yücedağ, Nazım Yılmaz, Arşiv Belgelerinde Karabük, İstanbul 2013, s.18.

⁷ Karacakaya, Yücedağ, Yılmaz, a.g.e., s.19.

⁸ Emecen, a.g.m., s.15.

Yapılan araştırmalarda Safranbolu'nun tarih boyunca pek çok ismi olduğu gör÷lmektedir. Teodorapolis, Germia, Dadybra (Dadibra) isimleri Türklerin buraya hâkim olmalarından öncedir.⁹ Safranbolu ve çevresi hakkında araştırmalar yapan Hulusi Yazıcıoğlu ise Safranbolu'nun en eski adının kesinlikle Dadybra olduğunu düşünmektedir.¹⁰

Osmanlı egemenliğindeki adı Taraklıborlu olan Safranbolu için XVIII. yüzyılın sonlarına doğru bölgede ekimi yapılan zağfiran/safran bitkisinden dolayı halk arasında resmiyette geçmemesine karşın Zağfiranborlu ya da Zağferanborlu adı kullanılmaya başlanmıştır. Bu isimlendirmenin kentin adının bugünkü durumunu almasında belirleyici rol oynadığı söylenebilir.¹¹

Safranbolu, Homeros'un İlyada destanında söz ettiği, Paflagonya (Paphlagonia) bölgesinin sınırları dâhilindedir. Bu bölge doğuda Kızılırmak, batıda Bartın Çayı, kuzeyde Karadeniz ve güneyde Ankara'ya kadar uzanmaktadır. Bölgenin üzerinde Gasgaslar (Gaşka), Hititler (Etiler), Frigler, Lidyalılar, Persler, Helenistik Krallıklar (Pontlar-Bitinya), Romalılar, Bizanslar, Araplar gibi pek çok siyasi güç, hüküm sürmek için mücadele vermişlerdir. Bunlarla birlikte bu bölge çeşitli Türk hâkimiyetiyle tanışmıştır. Neticede buraya, Türkiye Selçukluları, Danişmendler, Çobanoğulları, Candaroğulları ve Osmanlılar hükmetmişlerdir.¹²

1243 yılında Moğollar ile yapılan Köseadağ savaşı Selçukluların yenilgisiyle sonuçlanmıştır. Anadolu yavaş yavaş Moğol egemenliği altına girmeye başlamış, yıkılış tarihi kabul edilen 1308 yılına kadar, Selçuklu idari mekanizmasında tam bir kargaşa hâkim olmuştur. Sultanlar ve şehzadeler birbirleriyle taht mücadelesine girmişlerdir. Öte yandan XIII. yüzyıl sonlarına doğru Anadolu'da Moğol baskısı da zayıflamıştır. Bu durumdan yararlanan uç ve sınırlarda yerleştirilmiş Türkmen beyleri, yavaş yavaş Selçuklular ile ilişkilerini kesmişler, onların mirasını ve siyasi hâkimiyeti, yeni kurulmuş büyük küçük birçok beylikle aralarında bölüşmüşlerdir.¹³

⁹ Ünsal Tunçözgür, Dünden Bugüne Safranbolu, Safranbolu Belediyesi Kültür Yayınları, Safranbolu 2012, s.21.

¹⁰ Hulusi Yazıcıoğlu, Safranbolu Tarihine Ait Belgeler ve Kaynaklar, Ankara 1998, s.204.

¹¹ Erdoğan Merçil, Müslüman-Türk Devletleri Tarihi, Ankara 1997, s.283.

¹² Mustafa Acar, Tarihi Safranbolu Çeşmeleri, Safranbolu Hizmet Birliği Kültür Yayınları, Ankara 2008, s. 5.

¹³ Merçil, a.g.e., s.283.

Bu dönemde Kastamonu, Çobanoğulları Beyliğinin egemenliği altında idi ve bu beyliğe son veren Candaroğulları 1326 yılında Safranbolu'yu beylik sınırlarına dâhil ettiler. Anlaşıldığı kadarıyla kasaba, Candaroğulları döneminde askeri önemini koruyan küçük bir iskân merkezi özelliği göstermekteydi. Osmanlı Beyliğinin güçlenerek etrafındaki şehirleri ele geçirmesini müteakip Kastamonu bölgesi ve dolayısıyla Safranbolu da Candaroğullarıyla Osmanlılar arasında mücadele alanı olmuştur. Zaman zaman iki beylik arasında el değiştirdiği sanılan kasabaya Yıldırım Bayezid döneminde Osmanlılar kati olarak hâkim olmuşlardır. Ankara Savaşı'nın ardından kasaba yeniden Candaroğullarının kontrolüne geçmiştir. 1416 yılında Osmanlılar Sultan Çelebi Mehmet döneminde şehri tekrar ele geçirmişler ve II. Murat dönemi'nde de 1423 savaşıyla tamamen kontrolü sağlamışlardır. Yukarıda genel olarak bahsedilen 1354'ten 1424'e kadar mücadelelerde bir sınır kasabası olması, şehrin gelişmesini olumsuz etkilemiştir.

Osmanlı idaresine girdiği 1392 yılından itibaren Safranbolu yöresi, sürekli göçlerle nüfus bileşiminin değiştiği bu yüzden iktisadi hayatın daha çok tarım ve hayvancılık üzerinde yoğunlaştığı bir yer olmalıdır. Süreç içerisinde idari alanda da bazı düzenlemeler yapılarak Safranbolu kasabası, Bolu sancağına bağlanmıştır. Bu sancağın bağlı olduğu Anadolu Beyler Beyliğinin paşa sancağı ve merkez kazası olan kent 1451 yılına kadar Ankara iken, merkez o yıl Kütahya'ya nakledilmiştir.¹⁴

Osmanlı idaresinde Bolu sancağına tabi bir kaza ve nahiye statüsünü haiz bulunduğu döneme ait tahrir kayıtları XVI. yüzyılın başlarına kadar gider. Muhtemelen 1519 tarihli tahrir defterlerinde kaza ve nahiye adı Taraklıborlu olarak geçmektedir. Kasabanın adı ise Borlu olarak zikredilmiştir. Bu ad büyük bir ihtimalle bölgede yerleşmiş bulunan Taraklı Yörüklerinden gelmektedir. Tahrir defterlerinde Borlu'nun fiziki, ekonomik ve nüfus yapısı hakkında tahmin yürütmemize imkân verecek bilgiler de mevcuttur. Kayıtlara göre Borlu dokuzu Müslümanlara (Kethüda/Hacı Durmuş, Kara Ali, Baba Mescidi, Çeşme/Çavuş, Arabşir, Cami, Hacı Ayvad, Kadı Pulat, Küplüce) biri Hıristiyanlara (Gebran) ait on mahalleli orta büyüklükte bir yerleşim merkezi durumundadır. Bu mahalleler 1568'deki bir diğer tahrirde de aynı kalmıştır. Yalnız 1519'da Çavuş mahallesiyle birlikte zikredilen Çeşme Mahallesi bu son tarihte müstakil bir mahalle olarak kaydedilmiştir. Yani XVI. asır boyunca kasabanın fiziki yapısıyla

¹⁴ Yazıcıoğlu, Safranbolu Tarihine Ait Belgeler ve Kaynaklar, Ankara 1998, s.64.

ilgili önemli bir değişiklik olmamıştı. Safranbolu kazası nüfusuna ait kayıtlar da şehrin gelişme seyrini ortaya koyan önemli bir ölçüdür.1519'da Müslüman mahallesinde üç yüz on dört hane mevcuttu ve bunun yirmi yedi hanesini Hıristiyanlar oluşturuyordu. Toplam nüfusu ise bin altı yüz dolayında idi. Bu rakamlar kasabada küçük bir Hıristiyan halkın varlığına işaret etmektedir. Kasabada hane sayısı 1568'e gelindiğinde altı yüz dörde ulaşmıştı. Hıristiyanlar ise bunun altmış üç hanesini teşkil ediyordu. Bu rakamlardan toplam nüfusun 1519'a göre iki katına yaklaşan bir artışla üç bin dolayına eriştiği anlaşılmaktadır. Daha sonraki kayıtlar kasaba nüfusunun dengeli bir seyir kaydettiğini gösterir. Bu fiziki yapısı ve nüfusuyla Safranbolu, Bolu sancağının önde gelen merkezlerinden biri olma özelliğini asırlar boyu korumuştur.¹⁵

Osmanlılar kendilerinden evvel hüküm süren Arap, Selçuklu ve İlhanlılar gibi hâkimiyet altına almış oldukları topraklarda tahrir yapmaya çok özen göstermişlerdir. Mesela 1530 yılında tamamlanan tahrirde merkezi Kütahya olan Anadolu eyaletinin on yedi livası vardı. Livalar arasında Kastamonu ve Bolu livaları Batı Karadeniz Bölümünü oluşturmaktaydı. Taraklıborlu ismiyle anılan Safranbolu kazası da Bolu livasına bağlıydı. 1530 senesine ait bir tahrir defteri olan Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu'da, Bolu sancağına bağlı on altı kaza bulunmaktadır. Bugünkü Karabük il sınırları dâhilinde Taraklıborlu (Safranbolu), Viranşehir (Eskipazar-Ovacık) ve Yenice kazaları bulunmaktadır.¹⁶

1692 yılında lağvedilmesinin ardından 1811 yılına kadar padişah hassı olarak voyvodalarca yönetilmiştir. 1811 yılında ise Bolu voyvodalığına dâhil topraklarda Bolu ve Viranşehir adları altında iki ayrı sancak kurulmuştur. Viranşehir sancağının merkez kazası Taraklı Borlu (Safranbolu) kazası olmuştur. Viranşehir sancağının merkezi olduğu 19. yüzyıl başları Safranbolu'nun iktisadi bakımdan en çok geliştiği dönemin başlangıcıdır. Bu dönemde "şehir" kesimi, aşağı yukarı bugünkü büyüklüğüne ulaşmış olup ticaret canlanmış, iktisadi işbölümü ve üretim artmıştır. Bu gelişmede, sancak merkezi olmanın getirdiği hareketliliğin de etkili olması gerekir.

¹⁵ Emecen, a.g.m., s.18.

¹⁶ Hüseyin Lütfi Ersoy, 1530 Yılı Kanuni Dönemi Tahrir Kayıtlarında Karabük Yöresi (Coğrafi Alanın) İdari-Sosyal Yapısı ve Vakfiyeleri, Kuruluşundan Bugüne Karabük ve Demir-Çelik Sempozyumu 2-3 Nisan 2010, Karabük 2010, s. 27.

1826 yılında yeniçeri ocağının kapatılmasının ardından sancakların bağlı olduğu vilayetler de yeniden tanzim edilmiştir. Bolu sancağı Hüdavendigâr müşirliğine; Viranşehir sancağı da Ankara merkez, Çankırı, Kastamonu ve Çorum sancaklarıyla birlikte, Redif-i Mansure-i Vilayet-i Ankara müşirliğine bağlanmıştır. İdare mekanizmasının önemli reformlar gerçekleştirdiği bu dönemde 1831 yılında ilk nüfus sayımının yapıldığını görmekteyiz. Buna göre Viranşehir sancağının sınırları içerisinde yer alan Safranbolu'da 8220 kişi yaşamaktaydı. 1842 yılına gelindiğinde Bolu, Kastamonu, Viranşehir ve Kocaeli sancakları birleştirilerek, Bolu Müşirliği adı altında bir eyalet kurulmuş, eyalet merkezi Bolu olmuştur. Ancak bu düzenleme de uzun sürmemiş Kastamonu vilayet olmak üzere Kocaeli, Bolu ve Viranşehir sancakları bu vilayete bağlanmışlardır.¹⁷

1869-70 yılında yürürlüğe giren İdare-i Umumiye-i Vilayet Nizamnamesi, vilayet, sancak, kaza ve köy olarak dörde ayrılan idari birimlerin sayısını, kaza ile köy arasına nahiye adı verilen bir birim yerleştirmek suretiyle beşe çıkarmıştır. Küçük kazalar lağvedilerek nahiye veya köy yapılmış, kazanın mülki sınırları genişletilmiştir. Bu arada Safranbolu'da kaza haline getirilmiş 1870 yılından 1927 yılına kadar Eflani, Ulus ve Aktaş nahiyeleriyle Kastamonu vilayetine bağlı kalmıştır. Esasında 1869-70 yılına kadar sancak merkezi olmasının Safranbolu'ya iktisadi getirileri olduğu muhakkaktır. Yirmi küsur kazanın merkezle olan idari bağlantıları, beraberinde kişisel ve ailevi yakınlaşmalar getirecek; bu yakınlıklar merkezdeki pazarla çevredekiler arasında alışveriş ilişkilerinin kurulmasını veya var olanların yoğunlaşmasını teşvik edeceklerdir. Merkez yeni bürokratik kuruluşlara ihtiyaç duyacak bu da bir ölçüde oraya nüfus akışına ve yeni bir imar hareketine yol açacaktır.¹⁸

Devletin idari yapısındaki değişiklikler sebebiyle 1870 yılında Viranşehir sancağı lağvedilmiş, kaza yapılan Safranbolu Kastamonu'ya bağlanmıştır. Ulus, Eflani ve Aktaş da nahiye olarak Safranbolu'ya bağlanmıştır. Aynı yıl Safranbolu'da ilk olarak belediye kurulmuştur. Safranbolu 1927'de Zonguldak'a bağlı bir ilçe merkezi olmuştur. Uzun yıllar Safranbolu'nun bucağı durumunda bulunan Ulus 1945'te, Eflani ve Karabük bucakları ise 1953'te ilçe haline getirilerek Safranbolu'dan ayrılmışlardır.¹⁹

¹⁷ Yazıcıoğlu, Safranbolu Tarihine Ait Belgeler ve Kaynaklar, Ankara 1998, s.64.

¹⁸ Yazıcıoğlu, Küçük Osmanlı'nın Öyküsü Safranbolu Tarihi, İstanbul 2001, s. 119.

¹⁹ Tunçözgür, a.g.e., s. 35.

1995 yılında ise Karabük'ün il yapılmasıyla Safranbolu Karabük'e bağılı bir ilçe haline gelmiştir. Safranbolu ilçe merkezi Ankara-İstanbul devlet karayolu üzerindeki Bolu ilimizin Gerede ilçesinden yaklaşık 100 km. içeride (kuzeyde) yer almaktadır. İlçe nüfusu 2011 verilerine göre 53.201 kişidir.²⁰

²⁰ Türkiye Tatil Atlası, s.107.

1. BÖLÜM

2114 NUMARALI SAFRANBOLU ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNDEKİ METNİN TRANSKRİBİ VE ÖZETLERİ

1. Sayfa

Özeti:

Safranbolu ve Safranbolu'ya bağlı Dana Köy, Yazı Köy ve Konarı köyünden maişet ve avarız vergilerinin toplandığı, bu paraların mal ve hizmetlere karşılık harcandığı.

Zağferanborlu kazâsının mâl-ı nüzül ve avârız ve ma'îşet (...) için verdiği
fî 25 Rebî' u'l-evvel sene 222 (2 Haziran 1807)

Cem'an yekûn

Aded-i Kuruş

4598

0500 tahsildâriye Sâliyâneye idhâl olunacaktır.

0030 isti'câl

5128

(...) vaz' -1 yed fî 23 R sene 222

Fî 25 Rebî' (...)dâr ta'yîn olunan ateş İsmail Ağa için tertîb olunan Borlu kazâsından 76 aded nefer Yörük kazâsından 14 aded nefer.

Borlu'dan serdâra verilen meblağ

Kuruş

1075

1175 Yörük kazâsından

1250 bu def'a vaz' şod

Yörük kazâsına serdâr ve (...) Arslan

Kuruş 175

Bu def'a vaz' şod

Serdâr Ağa ve alemdârına verilen mebâliğ (...)

Kuruş

200 Kıran karyesinden ali bil-hesâb

100 Kıran Asmazolu Ali Ağa'dan

100 Kıran Asmaz Halil Ağa'dan

100 Kıran Asmaz Osman Ağa'dan

100 Dönük Ömer Ağa'dan

600

050 Baltaoğlu Hacı İsmail

050 Evliyânın Ömer Ağa

050 Kara Hasanoğlu Hacı Osman

050 Topal Emiroğlu Osman

050 Molla Ahmedoğlu Sarı Ahmed

750

050 (...) macioğlu

050 Sağır Hacı İbrahim

050 Ömer Hocoğlu Ahmed

050 Boyacı Cebir Hacı Mehmed'den

050 Hacı Bekiroğlu Mehmed Ağa'dan

050 Kuyumcu Osmanoğlu

1200

Borlu askeri için İsmail Ağa tarafından verilen

Kuruş

550

040 bâ mektûp gelen (...) Yahya Ağa zarafından

590

Tevzî'a vaz' şod

Şehir kethüdâsı yediyle sarf olunan fî gurre-i C sene 222(6 Ağustos 1807)

Mebâliğ

Kuruş

00251 bâ yafta Hacı Musatfa Ağa'dan

0020 bâ yafta şehir ketühdâsı'ndan

0045

Hutbe fermânı getiren hizmet

Kuruş 45

Fî 23 C sene 222 (28 Ağustos 1807) tüfenk men'î fermânı getirene menzil bargirleri ücreti

Kuruş

100 Dana karyesinden Kavakçioğlu menzil bargiri ednâ aded 1

200 karye derûnundan Hacizoğlu Ali menzil bargiri aded 2

200 mumcu keferenin menzil bargiri aded 2

300 Yazı karyesinden bâ-yed-i Molla Mehmed aded 3

100 Konarı'dan Şatıroğlu Hüseyin Ağa bargir aded 1

900

400 Bolu'ya i'lâm ile gidenlere Bulak a'yânı Mustafa Ağa'dan

400 Bolu'ya i'lâm ile gidenlere Yazı karyesi Mehmed Efendi'den

000 Bolu'ya i'lâm ile gidenlere bargir Mumcu keferinin aded 2

000 Yazı karyeli Mehmed Efendi'nin bargiri aded 1 Bolu'ya

Subaşı İsmail Ağa yediyle sarf olunan

Kuruş

0055 Karabotoğlu Kara Mehmed'de (...)

0027 Uzun Ali sonra'dan Bolu'ya giderek

0050 (...)deye gelen Kuzuoğlu'na

0050 Halim Ağa mukarrer emriyle vürûdunda

0482

0019 def'a Uzun Ali Bolu'ya giderken

201

Sahife-i sâniye nakl olundu.

Çiftlik hacılarına yafta verildi.

Fî 11 Ce sene 22 (17 Temmuz 1807)

Şehir kethüdâsı yediyle verilen

Kuruş

033 bâ-şafıta meştâ asker fermanıyla gelen tüfenkli (...)

033 (...) ibkâ edilen Seyyid Ömer Ağa'dan [alınan]

66

2. Sayfa

Mürûr ve ubûra Subaşı İsmail Ağa yediyle safr olunmuşdur.

Kuruş

42 tatarı direkli hamamlıya menzil 2 cebehâne ile uşağa cebehâne hayvanına 3 kirâ

61 akçe tahsiline tatarı hizmet ve kahve

15 tatarıdan akdem akçe tahsiline gelen tüfenkçiye verilen hizmet

15 hamamludan paşa masârıfıyçün gelen iki tüfenkçi[ye] verilen hizmet

133

020 Kastamonu'dan gelen bayrağına verilen

030 zehâir için sâdır olan emr-i âlî-şân ve buyuruldu getirene hizmet

203

036 kahve 3 kıyye Kütükoğlu masârıfındandır Bender-i Kili'ye giderken

fî gurre-i R sene 222(8 Haziran 1807)

010 çavuşuna verilen

005 su batarya verilen

005 sâyisine verilen

007,5 lahm-ı ganem 4 kıyye pirinç 4 kıyye revgan-ı sâde 3 kıyye cem'an yekûn kıyye

266,5

044 Kastamonulu Mağriblioğlu'na ve yanında olan bölükbaşlarına verilen (...)dadır.

Fî 10 R sene 222(17 Haziran 1807)

012 kahve kıyye 4, duhan kıyye 4

015 çavuşuna

337,5

020 bayrak küşâdı ve sardâr nasbı için gelen Halil Ağa (...)

020 Akçaşar mecdesine gelen Halil Ağa tarafından adama

035 da've't buyuruldu getirene

025 Ağa efendimizin tezkiresiyle gelen firârlere tüfenkçiye

437,5

040 serdar bayrağının ihrâcı için gelen adama hizmet

015 nüzül avâriz akçesine gelen tüfenkçiye hizmet

035 nüzül ve avâriz buyuruldusuna gelen adama

015 Merzifon bayrağına verilen

080 şahin buyuruldusu getirene ve hizmetçilerine verilen

622,5

Bu defa vaz' u'l-yed

fi 23 R sene 222 (30 Haziran 1807)

Bu defa ba'de't-tevcîh mütevellîsi İsmail Ağa yediyle sarf olunan beyânındadır.

Fî 3 C sene 222 (8 Ağustos 1807)

Kuruş

120 bu defa Bolu tarafına giden asâkirin başbuğu Uzun Ali Ağa'ya verilen

080 bu defa kapı harcı için Harem Kethüdâsı Yusuf Ağa'ya verilen bâ-emr-i veliyyü'n-

200 ni'amî İsmail Ağa'ya yediyle

201 sahîfe-i ûlâdan nakl-i yekûn

401

Meblağ-ı merkûm yafte olunup çiftlik karyesini hacılarına memhûr yâfte ile verildi. Vaktiyle hâna dâhil olunacak. Fî 11 Ce sene 222 (17 Temmuz 1807)

Sicilline vaz' şod. Fî 25 (...)

İslambol	Nısfıyesi	Fındık	Rub'ıye	
Kuruş	Kuruş para	Kuruş	İslambol	İki kuruşluk
7,5	3 30	10	Şinik	(...)
			110	
Mısır altunu	Nısfıye	Macar altunu	Yıldız altunu	Eryal cemîsi
Kuruş	Kuruş para	Kuruş	Kuruş	Kuruş
6,5	3 10	11,5	12	5,5

Havâle (...)

407
 500
 Teslîm
 30
20
 50
13
 63
30 Hasanoğlu Hasandan kavle
 093 para
 100 10 Kara Osman'dan alınan
 057 10
 Muhzırlara verilen
 Rub'ıye dirhem
 3

3. Sayfa

Özeti:

Safranbolu Başköy'den davacı Topal Hasanoğlu Hasan ile davalı İmamoğlu Hüseyin arasındaki darp ve hakaret davası.

1. Hüküm

Şerî'at-şî'âr Zağferanborlu kâdîsı fazîletlü efendi zîde fazluhû ve a'yân ve sâir iş erleri zîde kadruhû ba'de's-selâm inhâ olunur ki Zağferanborlu kurâlarından Baş karyesi sâkinlerinden Topla Hasanoğlu Hasan nâm kimesne kendi hâlinde ırzıyla mukayyed iken karye-i mezbûr sâkinlerinden İmamoğlu Hüseyin nâm kimesne kendi hâlinde olmayup merkûmun ırzına sebb ve kendine darb-ı şedîd ve her gûne gadr-ı küllî eyledi diyü cânib-i devletlerine tezallüm-i hâl ve mübâşir istid'â etmekle terâfü'-i şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında buyuruldu ısdâr olduğu kayd şod.

Fî 29 M sene 222 (8 Nisan 1807)

Halil Kâimmakâm-ı Voyvoda-i Viranşehir

Özeti:

Hacı Yakuboğlu Yakub'un gasp, tehdit ve hakaret iddiasıyla davacı olduğu ve iddia edilenlerin sabit olduğu.

2. Hüküm

An-asıl Taşköprü kazâsından Etem karyesinden Hacı Yakuboğlu Yakub nâm kimsene meclis-i şer' de medîne-i Zağferanborlu mahallâtından Çeşme Mahallesi ahâlîsinden Tayıncıoğlu es-Seyyid Mahmed mahzarında şöyle da'vâ idüp târih-i kitâbdan üç gün muaddem bana fi'l-i şeni' kasdıyla gûnâ gûn rencîde edüp subaşı benim tarafımdan vekîlimdir seni öldüreyim diyü Haleb alacasından cedîd entari ve on kuruşunu alup bana gûnâ gûn şetm ve hizmetinde sâkin yine Taşköprü kazâsından Vezîrinoğlu dahi ma'an olup el-yevm icrâsı matlûbumdur diyü cevâbında gıbbe's-suâl inkâr edicek kahve dükkânından entari zuhûr edüp işbu mahalle kayd şod.

Fî 1 S sene 222 (10 Nisan 1807)

Kumar peyniri	Şa'îr	Asel	Biber	Pekmez
Aded	Kile	Kıyye	Kıyye	Kıyye
60	50	20	3	50
Mum	Asel-i mum	Zağferan	Tarçın	(...)
Kıyye	Kıyye	Dirhem	Dirhem	Yük
25	5	50	200	1
Isbanak	Şeker	Kahve		
Yük	Kıyye	Kıyye		
1	5	30		

Özeti:

Subaşına, Halep valisi ve çok sayıda askerin bir iki gün içinde gelecekleri haber verilmiş ve bu sebeple kendisinden gerekli erzakın temin edilerek en kısa zamanda Safranbolu'ya ulaştırılması gerektiği.

3. Hüküm

İzzetlü oğlum Subaşı Ağa hazretleri

Bir iki gün zarfında sâbık Haleb vâlisi devletlü Veliyyüddin Paşa efendimizin bu tarafa teşrîfleri muhakkak olup paşa-yı müşârun ileyhin yanında külliyyetlü asker olup ve bir iki gün zarfında bu tarafa teşrîfleri muhakkak olup ma'lûmunuz oldukda vakt-i âhara kıyâs etmeyüp bâlâda mastûr olan şey gece ve gündüz tedârik ve bu tarafa irsâl eylesin zîrâ paşanın yanında askeri külliyyetlü olmakla sonra sıklet olur. Acele irsâle gayret eylemeniz matlûmubdur.

3 S sene 222 (12 Nisan 1807)

Halil Kâimmakâm-ı Voyvoda-i Virahşehr

				Dağ	
				Velioğlu	
				Seyyid	Kuyumcu
Şeker	Beynir	Tarçın	Zağferan	Mehmed	Osmanoğlu
Kıyye	Kıyye	Dirhem	Dirhem	Ağa	Kahve
2	1	10	50	Kahve	Kıyye
Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıymet	Kıyye	1
Kuruş	Kuruş	Kuruş	Kuruş	1	Kuruş
16	6	10	6	Kuruş	10
				10	
		Taşataroğlu		Eğri	Emir Hacı
Musli	Hacı	Seyyid	Duhancı İpçi	Ahmedoğlu	Alioğlu
Beyoğlu	Ayvazoğlu	Mehmed	Kara Hacı	Hacı	Topal
İsmail Ağa	Said Ağa	Ağa	Mustafa'dan	Bekir'den	Ahmed Ağa
Kahve	Kahve	Kahve	Kahve	Kahve	Kahve
Kıyye	Kıyye	Kıyye	Kıyye	Kıyye	Kıyye
1	1	1	1	1	1
Kuruş	Kuruş	Kuruş	Kuruş	Kuruş	Kuruş
10	10	10	10	10	10

Hacı			
Yahyaoğlu	Pekmez	Asel	Mum
Seyyid	kıyye	Kıyye	İbrahim (...)
Hüseyin	40	10	Kıyye
Ağa	Kuruş	Kuruş	15
Kahve	15	17,5	Kuruş
Kıyye			15
1Kuruş			

Özeti:

Müftü Abdurrahman ve Halep valisi Veliyyüddin paşalar için, Hacı İsmail Ağa isimli aktardan alınan ve yüz kırk kuruşa tekabül eden meblağın salyane defterine kaydedilmesi.

4. Hüküm

Bâ'is-i yafta oldur ki, devletlü müftî es-Seyyid el-Hâc Abdurrahman Paşa Hazretleri mürûrunda Attar el-Hâc İsmail Ağa'dan bâ-defter alınan baharat ve asel-i şem' bahâları yalnız doksan sekiz kuruş ve devletlü Haleb Vâlisi Veliyyüddin Paşa Hazretleri vürûdunda def'a Hacı İsmail Ağa'dan alınan bâ-defter baharat kırk iki kuruş min-haysü'l-mecmû' yalnız yüz kırk kuruş olmakla kıble-i şer' den meblağ-ı merküm yüz kırk kuruşa memhûr pafta verilüp inşâallâhu Te'âlâ sâliyâne defterine idhâl oluna.

Fî 7 M sene 222 (17 Mart 1807)

4. Sayfa**Özeti:**

Safranbolu, Yörük ve Eflani ilçeleri ahalisinden, Çarlık Rusyasına yapılacak seferin kesinleşmesi sebebiyle başta zahire olmak üzere Karadeniz bölgesi mahsullerinin tedariki için gerekenin yapılması hususu.

5. Hüküm

Şerâyi' şî'âr Borlu ve Yörük ve Eflanî kazâlarının kâdîlar fazîletlü efendiler zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki, Âsitâne-i Aliyye'de ibâdullâhın me'külâtları için gerek hinta ve gerek şa'îr ve sâir zehâyirleri Bahr-ı Siyeh tarafından celb olunur gelür iken el-hâletü hâzihî Moskov keferesi üzerine mukarrer olan sefer-i hümâyûn-ı nusret-makrûn takrîbiyle zikr olan Bahr-i Siyâh havâlisi mahsûlâtları ordû-yı hümâyûnda asâkir-i muvahhidînin me'külâtlarıçün tevfiik olunmak iktizâ eylediği ecilden Deraliyye'de zahîrenin kesreti olsun için bulunan mahallerden satılık nâmıyla Deraliyye'de dilediği mahallerde istedikleri bahâyâ bey' ü fûrûht eylemek üzere hinta ve şa'îr ve dakîk ve erzen(?) (...) kendi harçlarından ziyâdesini getürüp Deraliyye'de diledikleri mahallerde istedikleri bahâyâ fûrûht eylemek bir kıt'a emr-i âlî ve vürûd eylediğine binâen sâdır olan emr-i âlî mücebince tarafımızdan işbu buyuruldu tahrîr ve irsâl ve ısdâr ve Zeydkura ile irsâl olunmuşdur. Gerekdir ki, sâdır olan emr-i âlî mücebince kendi harçlarından ziyâde olan zahîrelerini gedürüp Deraliyye'de diledikleri bahâyâ fûrûht eylemek üzere mazmûn-ı emr-i âlî cümleye i'lân ve işâ'at ve mücebince emr-i âli amel ve hareket eylesiz.

Fî 15 S sene 222 (24 Nisan 1807)

Halil Kâimmakâm-ı Voyvoda-i Viranşehir

Mücebince emr-i âlî sâdır olmuşdur.

Özeti:

Tamsakoğlu Veli ile Dünganoğlu Hacı Ömer'in hanımının arasındaki darp davasının görüldüğü, diyet ve kısas uygulanması.

6. Hüküm

Şerî'at-şî'âr Borlu kâdîsı fazîletlü efendi zîde fazluhû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki, Viranşehir kazâsı sâkinlerinden Sündük karyesinden Tamsakoğlu Veli nâm kimesne tarafımıza gelüp merkûmun bir kız çocuğu olup Borlu kasabası sâkinlerinden Dünganoğlu el-Hâc Ömer nâm kimesnenin

hizmetinde olur iken merkûmun zevcesi mezbûre kızı tepüb nerdivândan aşağı düşüp mezbûr avratın darbindan merkûmun kızı fevt olup iktizâ eden diyet veyâhûd kısas etdirilmek için tarafımızdan mübâşir istid'â etmekle iktizâ eden hakkını alivermek bâbında işbu buyuruldu tahrîr ve irsâl ve zîde kadruhû mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, ma'rifet-i şer'le ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle ihzâr-ı husemâ kılınup ba'de's-sübût alâ-vukû'ihî i'lâmını tarafımıza irsâle mübeşeret ve müceb-i buyuruldu amel ve harket eyleyesin diyü.

Fî27 S sene 222 (6 Mayıs 1807)

Halil Kâimmakâm-ı Voyvoda-i Viranşehir

Sümme'l-keâm ceffü'l-kalem

Es-Seyyid Mustafa (...) el-müvellâ bi-hilefe bi-medîne-i Zağferanborlu nemmekahü'l-fakîr ileyhi (...)

5. Sayfa

Özeti:

Taraklıborlu kadısı Hacı Abdurrahman, Hacı Halil Efendi'ye görevini devrettiğine dair bir yazışma yapıldığı.

7. Hüküm

Yâ Fettâ[h], yâ Rezzâk, yâ Kerîm, yâ Rahîm, yâ Gafûr, ya Şekûr, yâ Muğnî, yâ Mu'î e'üzübillâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm bismillâhi'-Rrahmâni'r-Râhîm ve bihî nesta'în ve üfevvizu emrî ilallâh innallâhe basîrun bi'l-ibâd Allâhu velüyyü (...) ni'me'l-mevlâ ve ni'me'r-refik yâ müfettiha'l-ebvâb iftah lenâ hayra'l-bâb.

İzzet-me'âb şerî'at-nisâb eşrâf-ı kuzât-ı kirâmdan sâbıkâ Gönik nâ'ibi mevlânâ el-Hâc Halil Efendi kâmyâb ba'de't-tahliyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki, ber-vech-i mansab mutasarrif olduğum Taraklıborlu kazâsının umûr-ı niyâbet-i şer'iyyesi işbu bin iki yüz yirmi iki senesi Rebî'u'l-evveli gurrelerinden cenâbınıza ihâle ve sipâriş olunmuşdur. Gerekdir ki, kazâ-i mezbûru gurre-i merkûmeden bi'n-niyâbe mutasarrif olup beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i âlî ve vâki' olan mevtâ-yı askeriye muhalledâtını dahi tahrîr

ve termîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'iyeye tevzî' ve taksîm eyleyüp cadde-i şer'-i şerîfden ser-i mû inhirâfa cevâz göstermeyesin ve's-selâm.

El-fakîr el-Hâc Abdurrahman el-Kâdî be-kazâ-i Taraklıborlu
Fî-Zi'l-Hicceti's-şerîfe sene ihdâ ve işrîn ve mieteyn ve elf.
(9 Mayıs 1807)

Özeti:

Taraklıborlu mutasarrıflığına Mevlana Osman bin Hasan'ın gelecek sene başlayacağı, o zamana kadar Hacı Abdurrahman'ın görev süresini tamamlayacağı hususu.

8. Hüküm

Taraklıborlu Mutasarrıfı el-Hâc Abdurrahman gâyet-i şehr-i âtîden iki ay (...) olduğu kâdîasker-i esbak ruznâmçesinde makyid sezâvâr-ı inâyet-i şehr-i yârî ve şâyeste-i re'fet-i tâcdârî Mevlânâ Osman bin Hasan el-İstanbulî dâ'îlerine ber-tevcîh-i esbak ibkâ olunup sene-i âtiye şehr-i Rebî'u'l-âhiri guresinden ancak (boş) ay mutasarrıf olup bakiyye-i müddet-i ahîresin kazâ-i âhardan tekmîl eylemek recâsına ba'de'l-arz sadaka buyuruldu.

Özeti:

Taraklıborlu mutasarrıflığı görevinden Hacı Abdurrahman'ın alındığı ve yerine Mevlana Osman'ın tayin edildiği.

9. Hüküm

İzzet-me'âb şerî'at-nisâb İslambulî Mevlânâ Osman Efendi ibn-i Hasan kâmyâb ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki, Taraklıborlu Mutasarrıfı el-Hâc Abdurrahman sene isneyn ve işrîn ve mi'eteyn ve elf Muharremü'l-harâmı gâyetinden berâ-yı tevkîtle ref' ve yeri bâ-sâlise muvakkat olduğun kâdîasker-i esbâk ruznâmçesinde mukayyed sezâvâr-ı inâyet-i şehr-i yârî ve şâyeste-i re'fet-i tâcdârî olmakla ber-tevcîh-i esbak sana

ibkâ olunmuştur. Gerekdir ki, kazâ-i mezbûru gurre-i sene-i merkûme şehri-i Rebî' u'l-âhiri guresinden ancak (boş) ay mutasarrıf olup beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyede sa'y-i cemîl ve bakiyye müddet-i örfiyyeni kazâ-yı âhardan tekâmîl ve vâki' olan mevtâ-yı askeriye muhalledâtını zahi tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm eyleyüp câdde-i şer'-i şerîf-i Ahmedî'den ser-i mû inhirâfa cevâz göstermeyesin ve's-selâm.

El-fakîr Emin Paşa-zâde Mehmed Emin el-Kâdî bi-asker-i Anadolu

Özeti:

Hacı Halil Efendi ile El-Fakir Osman arasında, Safranbolu kadılığıyla ilgili görev değişimi.

10. Hüküm

İzzet-me'âb şerî'at-nisâb eşrâf-ı kuzât-ı kirâmdan sâbıkâ Göynik nâ'ibi mevlânâ el-Hâc Halil Efendi kâm-yâb ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki, ber-vech-i mansab mutasarrıf olduğum Taraklıborlu kazâsının umûr-ı niyâbet-i şer'îsi işbu sene isney ve işrîn ve mieteyn ve elf Rebî' u'l-âhiri guresinden (...)bınıza ihâle ve tefvîz olunmuştur. Gerekdir ki, kazâ-i mezbûru uhde-i merkûmeden bi'n-niyâbe mutasarrıf olup beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i âlî ve vâki' olan mevtâ-yı askeriye muhalledâtını dahi tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm eyleyüp cadde-i şer'-i şerîfden ser-i mû inhirâfa cevâz göstermeyesiz ve's-selâm.

El-fakîr Osman el-Kâdî bi-Kazâ-i Taraklıborlu

6. Sayfa

Özeti:

Seyyid Ömer ve boşadığı eşi Halime hatun arasında daha önceden konmuş mehir ve nafakanın şahitlerin huzurunda ödendiği.

11. Hüküm

Topal Emir-zâde es-Seyyid Ömer nâm kimesnenin Bostanbükü karyesinde zevcesi olan Sâlih Beşe kerîmesi Halime Hâtûn'u tatlık-i şer'î ile tatlık edüp meclis-i şer' de mezbûre avratın ikrâr eylediği ve Ömer'in müvekkil[i] olan Mustafa Efendi takrîrini kabûl eyleyüp yedlerine verilen hüccet-i şer' iyyenin sûretidir.

Medîne-i Taraklıborlu kazâsına tâbi' Bostanbükü karyesi sâkinelerinden Halime Hâtûn ibnete Salih medîne-i mezbûre mahkemesinde akd olunan meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevci mu'tık olan gâib-i ani'l-meclis Topal Emir-zâde es-Seyyid Ömer bin Mehmed tarafından vekîl-i müseccel-i şer'îsi olan işbu bâ'isü'l-kitâb el-Hâc İzzet Mehmed Paşa Câmi'-i Şerîfi imâmı fazîletle Mustafa Efendi muvâcehesinde bi-tav'ihâ şöyle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm eder ki: Vekîl-i mûmâ ileyh Mustafa Efendi'nin müvekkili zevc-i mutallakım es-Seyyid Ömer nâm kimesne târîh-i kitâbdan iki sene mukaddem beni zevciyetden tatlık eylediğinde zimmetinde olan ma'kûdun aleyh mehr-i mu'accelim ve mü'eccelim ile nafaka-i iddet-i ma'lûmem ve me'ûnet-i süknâm min-haysü'l-mecmû' yüz altmış kuruş hakkımı nakden işbu müvekkil-i mûmâ ileyh Mustafa Efendi'nin yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ü kabz eyledim. Fîmâ-ba'd zevc-i mutallakım merkûm es-Seyyid Ömer ile hukûk-ı zevciyete müte'allikâ ve sâire müte'allika âmm-i de'âvî ve kâffe-i mütâlebât ve eymân ve muhâsamâtdan zimmetini ibrâ-i âmm ile ibrâ ve iskât-ı hak eyledim dedikde vekîl-i müşârun ileyh Mustafa Efendi dahi mukırrun lehâ Halime Hâtûn'un meclis-i şer' de takrîr eylediği cemî'-i kelimât-ı meşrûhasını vicâhen tahkîk ve ibrâsını dahi bi'l-vekâle kabûl etmeğin alâ-mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu.

Tahrîren fî'l-yevmi's-sâlis min-şehri Rebi'ü'l-evvel li-sene isney ve işrîn ve mieteyn ve elf. (11 Mayıs 1807)

Şuhûdü'l-hâl:

Es-Seyyid Mehmed Tahir el-mezzin bi-Câmi'-i Mehmed Paşa

Bostanbükü karyesinden Çörekçioğlu es-Seyyid Osman bin Mehmed

Bostanbükü karyesinden Kapulluoğlu es-Seyyid Mehmed bin es-Seyyid Ahmed

Bostanbükü karyesinden Hoca Ömer Efendi

Ve Karıt karyesinden Molla Mustafa bin el-Hâc Mehmed

Hademe-i şer‘-i şerîfden Molla Hüseyin ve karındaşı Muhzır İbrahim
ve İsmail ve gayruhum mine'l-hâzırûn bi'l-meclis

Şahitler: Es Seyyid Mehmed Tahir(Mehmed Paşa Camii müezzini), Bostanbükü köyünden Çörekçioğlu es Seyyid Osman bin Mehmed, Kapulluoğlu es Seyyid Mehmed bin es Seyyid Ahmed, Hoca Ömer Efendi, Karıt köyünden Molla Hüseyin ve kardeşi Muhzır İbrahim ve İbrahim ve de orada bulunan diğer kimseler...

Özeti:

Viranşehir Kaymakamı el-Muhlis Halil eliyle bölgenin subaşısına, Yörük kazasına Turnacı Ağa'nın geldiği, Safranbolu kazasının yüz asker ve bir kumandanla Turnacı Ağa'nın birliğine dâhil olacağı, buralardan toplanan bütün askerlerin nihayetinde Osmanlı ordusuna katılacağı.

12. Hüküm

İzzetlü sa‘âdetlü mekremetlü oğlum Subaşı Paşa Ağa Hazretleri,

Bâ-emr-i âli Viranşehir sancağının hâvî olduğu kazâlara me'mûr olan Turnacı Ağa hazretleri bu taraftan teşrîf edüp serdâr ve serdengeçdi bayrakları küşâd olucak yerlerden kazâsına göre her kazâyâ vermek üzere yedined emr-i âlî olup Borlu kazâsına bir serdâr bayrağı Yörük kazâsına ilhâk olmak üzere yüz nefer ile Borlu kazâsına bir bayrak münâsib görülüp nezdimize(?) vusûlünde yüz nefer ile gitmek bir serdâd nasb ve her kim münâsib ise serdâr nasb idüp yüz nefer ile ordu-yı hümâyûna irsâl olunacağı ve serdâr her kim olur ise ismini beyân edüp ber-i'lâm ucâleten irsâl eylesin. Turnacı Ağa tarafında meks eder ma'lûmunuz oldukda bir i'lâm alup efendimizin emr-i veliyyü'n-ni'amîdir. İrsâli matlûbdur.

Fî 13 Ra sene 222 (21 Mayıs 1807)

El-Muhlis Halil Kâimmakâm-ı Voyvoda-i Viranşehir

Özeti:

4 Haziran 1807 tarihinde, Safranbolu kazası yetkilileri, şehir ahali ve habbazan (ekmekçiler) esnafının toplanıp ekmek narhını ilan ettikleri.

13. Hüküm

Bâ'is-i tastîr-i hurûf oldur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi iki senesi Rebi'ul-evvel'inin yirmi yedinci günü cümle ahâlî ve şehir kethüdâsı ve vücûh ma'rifetleriyle kazâ-i Borlu sükunda mevcûd olan habbâzân yetmiş direm pâk ve hâs olmak üzere pişmiş ekmek bir paraya olmak üzere narh verilmiş olup habbâzân-ı merkûmenlar dahi ber-vech-i muharrer ta'ahhüd eyledikleri işbu mahalle kayd olundu.

Nân-ı azîz	Semt
(...)	(...)
1	1
Direm 70	Direm 55

7. Sayfa

Özeti:

Viranşehir kaymakamı tarafından, Subaşı emrindeki askerlere derhal buldukları yerden ayrılıp Osmanlı ordusuna acilen katılmaları hususunun bildirildiği.

14. Hüküm

İzzetlü oğlum subaşı ağa kulları,

Ba'de's-selâm inhâ olunur Borlu kazâsına verilen serdâr bayrağının acele irsâli ve ordu-yı hümâyûna ihrâc olunması için devletlü efendimizden tezkire zuhûr idüp emr-i veliyyü'n-ni'amî üzere serdâr ağayı birkaç gün zarfında kazâ-i mezbûrdan ihrâc ve ordû-yı hümâyûna irsâl olunmasına gayret ve emr-i veliyyü'n-ni'amînin hilâfindan tehâşî ve mücânebet eylesin ve's-selâm.

Fi'l-mahlas Halil Kâimmakâm-ı Viranşehir

Özeti:

Viranşehir voyvodası es-Seyyid Halil tarafından, mal-ı nüzul ve avarız vergilerinin mükelleflerden toplanacağını, bahsi geçen vergilerin toplanması için tahsildarın kazaya vasıl olduğunu, toplanması icap eden vergilerin zamsız ve uygun şekilde hemen taksim edileceğinin ilanı.

15. Hüküm

Şerî'at-şi'âr Borlu kâdîsı fazîletlü efendi zîde fazluhû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân iyan ve iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi iki senesine mahsûb bâ-fermân-ı âlî ve sûret-i defter-i hâkânî kazâ-i merkûm ahâlîleri üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı nüzul ve avârız emvâlinin tahsîli vakti hulûl etmekden nâşî imdî masârif ve sâir-gûne bir akçe zam ve zamîme olunmayarak yalnız gönderilen pusula mücebince emvâl-i mezkûru ma'rifet-i şer' ve cümle ittifâkıyla beyne'l-ahâlî tevzî' ve taksîm eylemeniz bâbında işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve tahsildâr ta'yîn ve irsâl olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde yalnız emvâl-i mezkûru ber-müceb-i pusula masârif-ı sâire zam olunmayarak tevzî' ve taksîm ve tahsildâr-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle bir sâ'at evvelce tahsîl ve teslim-i hazîne etdirilmesine her birleriniz ihtimâm ve dikkat ve avk u te'hîr ve ta'tîl ve olmakdan mübâ'adet ve ber-müceb-i buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz diyü.

Fî 17 Ra sene 222 (25 Mayıs 1807)

Es-Seyyid Halil Ser-Bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Voyvoda-ı Viranşehir hâlâ

Gad-vasale ileynâ fi 25 Ra sene 222 (2 Haziran 1807)

Kazâ-i Borlu

Kuruş

4360 mâl-ı nüzul ve avârız

0218 ma'iyet

0020 haraç bâb

4598

Özeti:

Viranşehir sancağına bağlı kazalarda bulunan şahinlerin azalarına zarar verilmeden ve yuvaları gizlenmeden toplanarak sancak merkezine ulaştırılması.

16. Hüküm

Şerî'at-şi'âr Viranşehir sancağında şahin olan kazâların kâdîları ve nâ'ibleri fazîletlü efendiler zîde fazhulumâ ve vücûhü'l-emâsil ve'l-akrân a'yânları ve iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki,

Kazâlarımızda olan şâhinlerin yuvalarının almak vakti hulûl etmekden nâşî öteden beri kazâlarımızdan tarafımıza âid olan şâhinlerin a'zâlarını perîşân eylemeksizin a'lâlarından olmak üzere tarafımıza senelerde gelen şâhinleri irsâl eylemeniz bâbında tarafımızdan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr olundu. Zîde kadruhû ile irsâl olundu. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki kazâlarımızda olan şâhin yuvaları ihfâ olunmayarak tarafımıza âid olan şâhinleri irsâle gayret ve ihtimâm ve hilâfindan mübâ'adet ve ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz diyü.

Fî 21 Ra sene 222 (29 Mayıs 1807)

Halil Kâimmakâm-ı Viranşehir

8. Sayfa**Özeti:**

Safranbolu kazasına bağlı Elviran divanından Hacı Hüseyinoğlu Molla Hüseyin ile Hamzaoğlu Mehmed arasında yaşanan izdivaç, ırza geçme ve boşanma davası olduğu.

17. Hüküm

El-Viran Dîvânı'nda Molla Hüseyin kızı maddesine buyuruldu sûretidir.

Şerî'at-şi'âr Borlu kâdîsı fazîletlü efendi zîde fazluhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve subaşî vekîli zîde kadruhümâ inhâ olunur ki,

Kazâ-i mezbûra tâbi' Elviran Dîvânı sükkânından Hamzaoğlu Mehmed nâm kimesne tarafımıza gelüp yine dîvân-ı mezkûr sâkinlerinden Hacı Hüseyinoğlu Molla Hüseyin nâm kimesne buna kızını bâkire diyü akd-i nikâh idüp kızı dahi hâmile çıkup üç mâhda bir kız doğurmuş olup keyfiyet kızıdan suâl olundukda kendi karındaşım İbrahim'den diyü takrîr vermişiken babası merkûm bazı mahalle istinâd ve irtişâ birle müdde'î-i merkûm Mehmed'i beş yüz kuruş tecrîm etdürüp ve zevcesi merkûmeyi dahi âhara tezvîc ve hilâf-ı şer' ve bi-gayr-ı hakkın gadr eylediklerin tezallüm-i hâl birle inhâ ve (...) için mübâşir istid'â etmekle imdî ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mahallinde ihzâr-ı husamâ kılınup ma'rifet-i şer'le ru'yet ve icrâ-yı şer'a dikkat olunmak bâbında işbu buyuruldu lede't-tahrîr ve kıdvetü'l-emâcid Halil Ağa ve zîde kadruhû mübâşeretiyle tesyîr olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, ber-mivâl-i muharrer merkûm Molla Hüseyin'in kızı kendi karındaşı İbrahim'den hâmile olmuş ise ber-mûceb-i şer'isini icrâsına dikkat ve alâ-vechi's-sihha tarafımıza i'lâmile inhâya mübâderet ve hilâf-ı şer' ve mugâyir-i rızâ hâlât vukû'undan mübâ'adet ve ber-mûceb-i buyuruldu hal ve hareket eyleyesiz diyü.

Fî 19 Ra sene 222 (27 Mayıs 1807)

Mahlas Halil Ser-Bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Voyvoda-i Bolu hâlâ

Gad-vasale ileynâ fi 9 Ra (17 Mayıs 1807)

Özeti:

Kütahya valiliği için toplam on yedi bin on yedi kuruşluk sancak masrafı ve savaş yardımı toplandığı, bu meblağın 1807 senesine ait olmak üzere Safranbolu kazasının payına düştüğü.

18. Hüküm

Kazâ-i Zağferanborlu

Kuruş

17017

İşbu bin iki yüz yirmi iki senesine mahsûben bâ-fermân-ı âlî Kütahya vâliflerine ta'yîn olunan ve tahsîs buyurulan taksît-i evvel ve imdâd-ı seferiye ve rûz-ı Kasım'dan rûz-ı Hızır-ı'na gelince müctemi'a olan masârîfât-ı sancak ve mürûr ubûr eden hidemât-ı

Devlet-i Aliyye mübâşiriyeleri ve eyyâm-ı meks-i mübâşirân masârifâtları ve bi'l-cümle şurûtunca beher kazâyâ tevzî' ve taksîm olunarak ber-vech-i bâlâ kazâ-i mezbûrun sehmine on yedi bin on yedi kuruş isâbet etmeğın kıbel-i şer' den pusula olundu.

Fî 13 R sene 222 (20 Haziran 1807)

Gad-vasale ileynâ fi 23 R sene 222 (30 Haziran 1807)

Özeti:

Yukarıda geçen meblağın (on yedi bin on yedi kuruş) Safranbolu kazasının payına düştüğü, Anadolu valisinin bunu sancak masrafları ve savaş yardımı olarak talep ettiği, bu paranın halk arasından usulüne uygun taksim edilerek toplanması.

19. Hüküm

Şerî'at-şî'âr Borlu kâdîsı fazîletlü efendi zîde fazluhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi iki senesi rûz-ı Hızırî i'tibârıyla tevzî'î iktizâ eden Anadolu vâlisinin taksît-i evvel-i imdâdiye ve seferiyesiyle rûz-ı Kasım tevzî'inden berü mürûr ubûr eden hadame-i devlet mübâşirân ve paşalar ve sâire müctemi'a olan sancak masârifları bu def'a cümle ma'rifetiyle Viranşehir mahkemesinden tevzî' ve taksîm ve pusulalar tertîb olunmakla imdî derûn-ı buyuruldu mevzû'an gönderilen memhûr pusula-i şer'iyeye mücebince kazâ-i merkûm hissesine isâbet eden meblağ-ı mezkûru beyne'l-ahâlî tevzî' ve taksîm ve yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra teslimine mezîd gayret eylemeniz bâbında işbu buyuruldu lede't-tahrîr ve zîde kadruhû tahsîldâr ta'yîn ve tesyîr olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-vech-i muharrer mâl-ı mezkûru ber-müceb-i pusula tevzî' ve tahsîldâr-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle tahsîl ve bir kadem akdem irsâli husûsuna dikkat ve avk u te'hîrden mübâ'adet ve ber-müceb-i buyuruldu amel ve harekete mübâderet eylesiz diyü.

Fî 15 R sene 222 (16 Kasım 1807)

Halil Ser-bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Voyvoda-i Bolu hâlâ

9. Sayfa

Özeti:

Anadolu valisi tarafından talep edilen ve altı aylık zaman dilimine ait (Kasım-Hızır arası) vergilerin toplam tutarı, bu tutarın köy ve mahallelere göre dağılımı.

20. Hüküm

Bâ'is-i defter-i hesâb oldur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi iki senesi Medîne-i Zağferanborlu kazâsından bâ-fermân-ı âlî ve sûret-i defter-i hâkânî ve hâlâ medîne-i Viranşehir voyvodası sa'âdetlü ağa hazretlerinin buyuruldu âlîleri ve ber-mûceb-i pusula-i memhûr mahkeme-i Viranşehir'den muhrec Taraklıborlu kazâsı ahâlîleri üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı nüzül ve avâriz ma'a-ma'îşet ve harc-ı bâb dört bin beş yüz doksan sekiz ve tahsildâriye ve isti'câliyesi otuz mecmû'u beş bin yüz yirmi sekiz kuruş ve yine sene-i mezbûreye mahsûben Anadolu vâlilerine ta'yîn ve tahsîs buyurulan ol (...) evvel malı rûz-ı Kasım'dan sene-i mezbûre rûz-ı Hızır'na gelinceye kadar müctemi'a olan masârifât-ı sancak ve mürûr ubûr eden vüzerâ ve mübâşirân ve masârifât-ı sâire cümle sancak ihtiyârları ma'rifeti ile Viranşehir mahkemesinde ba'de'l-hesâb her kazânın sehmine isâbet eden mahkeme-i mezbûreden pusula olunup mûcebince bâ-buyuruldu kazâ-i Borlu hissesine isâbet eden ber-mûceb-i pusula yalnız on yedi bin on yedi kuruş ile harc-ı bâb kırk beş kuruş ve mebâliğ-i mezkûrenin kabzına me'mûra ecr-i (...) ile ve hizmetkârına mecmû'u yüz yirmi kuruş def'a şehir kethüdâsı yediyle bâ-defter askere otuz beş kuruş ordû-yı hümâyûna giden Serdâr Ateş Ağa'ya ve bayrakdârına bin üç yüz elli kuruş ordû-yı hümâyûnda Borlu askerine harçlık için Yahya Ağa tezkiresiyle bâ-emr-i ağa verilen beş yüz seksen kuruş husûs-ı merkûm için gelen tüfenkçiye hizmetde otuz kuruş Uzun Ali yine bargir akçesi bâ-emr-i ağa yüz otuz kuruş avâriz akçesi teslim olundukda noksan gelüp ayrılan on beş kuruş şehir kethüdâsı yediyle menzil bargiri masârifi ve yem ve yiyecek bâ-defter dört yüz kırk altı kuruş hancı Trabzonîoğlu Ali Beşe yediyle yen ve yiyecek masârifi yetmiş bir buçuk kuruş Hancı Mehmed'in yem akçesi on beş kuruş çavuş bekçisine yirmi kuruş başbûğ yeğeni Abdi Şâh Ağa'ya verilen elli kuruş Ateş Ağa'ya verilen yetmiş beş kuruş Yazı karyesinden Molla Mehmed

yediyle on altı menzil bargiri ücreti otuz iki kuruş def'a Kastamonu'ya bâ-yed-i Molla Mehmed menzil ücreti sekiz kuruş Kıran karyesinden menzil bargiri ücreti elli kuruş ve Ane karyesinden hazînedâr ağa yüklerine üç re's bargir ücreti on kuruş ve Konarı karyesinden nüzül akçesinden köprü için üç hâne parası kırk kuruş Ketan karyesinden imdâdiye on beş kuruş çiftlik-i a'lâya imdâdiye on beş kuruş Bostanbükü karyesine imdâdiye on beş kuruş Sakaralan karyesine imdâdiye on beş kuruş şehir kethüdâsına ücret otuz beş kuruş vürûd edecek isti'câliyye otuz beş kuruş hazîne ve kâtibiye ber-mu'tâd harc yirmi kuruş bâ-yed-i İsmail Ağa mürûr ubûra sarf olunan iki yüz elli kuruş def'a şehir kethüdâsı yediyle mürûr ubûra sicilde mezkûr olduğu vech üzre masârifât altı yüz yirmi iki buçuk kuruş tahsildâriye altı yüz kuruş harc-ı defter imzâ ber-mu'tâd birer paradan altı yüz seksen beş kuruş kethüdâya elli kuruş hüddâmiye elli kuruş kâtibiye elli kuruş mahzâriye on kuruş min-haysü'l-mecmû' yalnız yirmi yedi bin altı yüz elli kuruş cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hesâb ve kitâb olunup el-yevm ve bi'l-i'tibâr kazâ-i Borlu'nun mevcûd ve mu'teber olan yüz yetmiş iki hânesine tevzî' ve taksîm olundukda beher hâne yedi yüz altmış buçuk kuruş bir rub' isâbet eylediği ba'de't-tahkîk ve't-tashîh işbu sicill-i mahfûza ba'de'l-kayd sûret-i defter-i mûmzâ tahsildâr izzetlü İsmail Ağa Subaşı Vekîli yedine li-ecli't-ta'cîl i'tâ olundu.

Fî 23 R sene 222 (30 Haziran 1807)

Cem'an yekûn

Kuruş

27650

Hâne 172

Beher hâneye isâbet kuruş 160,5 kuruş 1 para

		Mahalle-i		Mahalle-i	Mahalle-i
Mahalle-i	Mahalle-i	Câmi'-i	Mahalle-i	zimmiyyân-ı	Mahalle-i
Babasultan	Çavuş	Kebîr	Hüseyin	Kıran	Çeşme
Hâne	Hâne	ma'a-	Kethüdâ	Hâne 12,5	Hâne
4	3	zimmiyân	Hâne		1
		Hâne	1,5		
		6			

Mahalle-i Hacıbeyli Hâne 0,5	Mahalle-i Hacı Evhad Hâne 0,5	Mahalle-i Tekye Hâne 0,5 rubu' 1	Mahalle-i Karaali Hâne 4	Mahalle-i Kavak Hâne 1	Mahalle-i Hacı Derviş Hâne 1
Mahalle-i Hacı Halil Hâne 1,5 rubu' 1	Mahalle-i Kale Hâne 0,5	Mahalle-i Damyân Polat Hâne 3,5	Mahalle-i Müsilman-ı Kıran Hâne 0,5	Mahalle-i Müsliman-ı Polat Hâne 0,5	Karye-i Bağlarbaşı Hâne 1 Efendiye havâle şod
Karye-i Tokatlı Hâne 1	Karye-i Gayza Hâne 1,5	Karye-i Dane-i Ulâ Hâne 2	Karye-i Dâne-i Süflâ Hâne 3	Karye-i Susandık Hâne Rubu' 1	Karye-i Ağaçkilise Hâne 4,5
Karye-i Kozcağız Hâne 0,5	Karye-i Kirbe Hâne 4	Karye-i Çiftlik-i Ulâ Hâne 2	Karye-i Çiftlik-i Süflâ Hâne 2	Karye-i Ketan Hâne 1	Karye-i Zimmiyân Yazı Hâne 10
Karye-i Müslimân-ı Yazı Hâne 9,5	Karye-i Konarı Hâne 3	Karye-i Yazı Hâne 0,5 Rubu' 1	Karye-i Oğlanviran Hâne 1	Karye-i Sorguncuk Hâne Rubu' 1	Karye-i Çomakviran Hâne Rubu' 1

Karye-i Magul Hâne 0,5	Karye-i Germencik Hâne 1	Karye-i Sırçalı Hâne 1,5	Karye-i Elviran Hâne 3	Karye-i Pelidviran Hâne 2 Rubu' 1	Karye-i Sakaralan Hâne 1
Karye-i Karapınar Hâne 1,5 Rubu' 1	Karye-i Akviran Hâne 2,5	Karye-i Kadıbükü Hâne 4	Karye-i Çıraklar Hâne 0,5 Rubu' 1	Karye-i Asarı Hâne 1 Rubu' 1	Karye-i Ilbarıt Hâne 2 Rubu' 1

10. Sayfa

Karye-i Çerçen Hâne 3	Karye-i Arıcak Hâne 2	Karye-i Bürnük Hâne 5	Karye-i Karıncaviran-ı U'la Hâne 3 Rubu' 1	Karye-i Karıncaviran-ı Süflâ Hâne 2 Rubu' 1	Karye-i Karıt Hâne 5 Hâkim Efendi havale şod
Karye-i Bostanbükü Hâne 2 Rubu' 1	Karye-i Misan Hâne 3	Karye-i Kapullu Hâne 6,5	Karye-i Başköy Hâne 2,5	Karye-i Kılavuz Hâne 3	Karye-i Bulak Hâne 10

Kuruş

27650 mecmû'-ı masârıf yalnız yirmi yedi bin altı yüz elli kuruşdur.

Hâne 172

Beher hâneye 160,5 kuruş 1 para

Beher hâneye yalnız yüz altmış kuruş bir rubu' isâbet etmiştir.

Hurrîre hâze'd-defterü bi-ma'rifeti (...)

El-Hâc Halil el-müvellâ bi-hilâfe bi-medîne-i Taraklıborlu nemmekahu'l-fakîr ileyhi şânuhû gufire lehû.

Yukarıda verilen köy ve mahalle isimleri aşağıda çıkarılmıştır.

KÖYLER

Dana Köy

Yazı Köy

Baş Köy

Konarı Köyü

Bulak Köyü

Bostanbükü Köyü

Karıt Köyü

Kapullu Köyü

Bürnük Köyü

Yörük Köyü

Çıraklar Köyü

Bağlarbaşı Köyü

Tokatlı Köyü

Gayza Köyü

Dane-i Ulâ Köyü

Dane-i Süflâ Köyü

Ağaç Kilise Köyü

Susandık Köyü

Kozcağaz Köyü

MAHALLELER

Çavuş Mah.

Babasultan Mah.

Cami-i Kebir ma'a zımmiyan Mah.

Hüseyin Kethüda Mah.

Zımmiyan-ı Kıran Mah.

Müslüman-ı Kıran Mah.

Çeşme Mah.

Hacıbeyli Mah.

Hacı Evhad Mah.

Tekye Mah.

Karaali Mah.

Kavak Mah.

Hacı Derviş Mah.

Hacı Halil Mah.

Kale Mah.

Müslüman-ı Polat Mah.

Damyan-ı Polat Mah.

Kirpe Köyü
 Çiftlik-i Ulâ Köyü
 Çiftlik-i Süflâ Köyü
 Ketan Köyü
 Müslüman Yazıköy
 Zımmiyan (Gayr-i Müslim) Yazıköy
 Yazı Köyü
 Oğlanvıran Köyü
 Çomakvıran Köyü
 Sorguncuk Köyü
 Magul Köyü
 Germencik Köyü
 Serçeli Köyü
 Elvıran Köyü
 Pelıdvıran Köyü
 Sakaralan Köyü
 Karapınar Köyü
 Akvıran Köyü
 Kadıbükü Köyü
 Asarı Köyü
 Ilbarıt Köyü
 Elvıran Divanı
 Çerçen Köyü
 Kılavuz Köyü
 Misan Köyü
 Arıcak Köyü
 Karıncavıran-1 Ulâ Köyü
 Karıncavıran-1 Süflâ Köyü

Özeti:

Osmanlı tahtında değişiklik meydana geldiği, Nizam-ı Cedid'in kaldırıldığı ve yeni hükümdar adına Cuma hutbesi okunacağı.

21. Hüküm

Cülûs-ı Hümâyûn ve hutbe emri sûretidir.

Mübârek-âd e'ûzübillâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm bismillâhi'r-rahmâni'r-rahîm ve bihî nesta'în Allâhu veliyyü't-tevfik sa'âdet-bâd

İftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-keîâm el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'd-dâ'im dergâh-ı mu'allâm kapıcıbaşlarından Bolu ve Viranşehir voyvodası dâme mecduhû ve mefâhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâ'ili ve'l-keîâm Bolu ve Viranşehir sancaklarında vâki' kazâların kâdîları ve nâ'ibleri zîde fazlhulum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân zâbitân ve sâir iş erleri zîde kadrum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsil olucak ma'lûm ola ki, hazret-i Hüdâvend-i Vâhibü'l-âmâl Celle Şânuhû ani'ş-şebîh ve'l-mesâlik meyâmin bâ-berat-ı ezeliye ve meyâmin-i tevfi-k-i Lem-yezeliyesin nâsibe-i hâl-i sa'âdet-iştimâl-i kâmile-i İlâhiyye vecîh-i âmâl-i şevket-bâl-i hüsvânemde olan kâbiliyet ve isti'dâd-ı şâmile-i gayr-ı nâ-mütenehiye muktezâsi üzere vâcibü't-tescîl-i saltanat ve iclâlîm "innâ-ce'alnâke halîfeten fi'l-arzi" zîneti ile müzeyyen ve tâc-ı bâ-ibtihâc-ı devlet ve ikbâl-i ferhunde "fe-lem (...) fehküm beyne'n-nâsi bi'l-adli" ünvânıyla mu'anven olup ittifâk-i re'y ve re'y-i şûrâ ve vüzerâ-yı izâm ve ulemâ-yı kirem ve etrâ[f] ve cümle havâs ve adâm ile işbu bin iki yüz yirmi iki senesi mâh-ı Rebi'u'l-evvel'inin yirmi birinci Cuma günü serîr-i Saltanat-ı mevrûseme bi'l-istihkâk devlet ve ikbâl-i sa'âdet ve iclâl ile iclâs ve libâs-ı kerâmet-iktibâs "ve ce'altüküm halâ'ife fi'l-arzi (...) vâlâ-zînet-i hüsvâneme ilbâs olunup hutbe ve seneke nâm-ı şerîfim ile müşerref olmağın bu mevhibe-i uzmâ ve atıye-i Kübrâ-i ilâhiyyenin cümle Memâlik-i Mahrûsemde ve husûsan Bolu ve Viranşehir sancaklarında i'lân ve işâ'atı ve nizâm-ı cedîd-i askerî külliyyen kaldırılıp Saltanat-ı Seniyyemin sâdik ve gayûr ocakları olan Yeniçeri ve sâir kadîm ocaklarıma i'tibâr-ı mülûkânem derkâr ve ecdâd-ı izâmımın kânûnları icrâ olunacağı ve küffâr-ı hâksâr ile kemâ-kân sefer-i hümâyûn-ı şevket-makrûnum bedîdâr olmakla bunların cümleye yegân yegân bildirilmesi ve her kasaba ve karyede vâki' cevâmi' ve mesâcidin re's-i menâbirinde hutbeyi ism-i hümâyûn-ı pâdişâhânem ile kırâ'at olunmasını hutebâ ve sâir lâzım gelenlere ifâde ve tenbîhe müsâra'at olunmak için tebşir-i cülûs-ı hümâyûnumu ve kalîd-i kazâ ve hükûmeti müş'ir hâssaten işbu emr-i celîlü'ş-şânım ısdâr ve kıdvetü'l-

emâcid ve'l-a'yân hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûnumdan Recâ'î-zâde Ali Tevfik Bey ile irsâl olunmuşdur. İmdî inşâallâhü Te'âlâ cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûrum kâffe-i ibâd-ı Müslimîn haklarında müteyemmen ve mes'ûd olunması eltâf-ı Hazret-i İlâhiyye'den me'mûl ve fevz-i nusret ve feyz-i bereket dergâh-ı hazret-i kâdîyü'l-hacâtından mes'ûl idüğü ve nizâm-ı cedîd-i askerî külliyyen kaldırılmış olduğu ve eslâf-ı kirâm ve ecdâd-ı izâmımın kânûnları bundan böyle icrâ olunacağı ve kadîm ocaklarım haklarında hüsn-i nazar-ı ve i'tibâr-ı mülûkânem derkâr olduğu siz ki kapucıbaşı mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda mazmûn-ı emr-i âlî-şânımı sicillât-ı mehâkime kayd ve sebt ve bir sûretiyel her bir kasaba ve karyeye i'lân ve işâ'at ve bi'l-cümle cevâmi' ve mesâcidde Cum'a ve a'yâdda hutbe-i şerîfe nâm-ı nâmî ve ism-i sâmi-i tâcdârâneme kırâ'at olunması taraf taraf tenbîh ve te'kîde mübâderet ve kılâ' ve kulelerde tapumuz atdırup izhâr-ı şâdumânî ve meserret ile devâm-ı ömr-i devlet ve devâm-ı ve şevketim ve makhûriyet-i adüvv-i bed-tînet ve mansûriyet-i asâkir-i hamîde muzâhairim ed'iyesine iştigâl ve muvâzabet şeref-yâb icrâsına ve vedî'atullâh olan fukarâ-yı ra'iyet üzerlerine nişân ve adâlet ve nazar-ı merhamet ederek her halde himeyet ve siyânetlerine bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuşdur. Vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr iden fermân-ı vâcibü'l-ittibâ'im ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla âmil olasız. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız. Tahrîren evâhir-i şehir-i Rebi'u'l-evvel sene isney ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Mücebince Virahşehir Kâimmakâmı Halil Ağa'nın buyuruldu-i âfleri mübâşiri yediyle ma'an vârid olmuşdur.

Kad-vasale ileynâ fi 25 Rebi'u'l-evvel sene 222 (2 Haziran 1807)

Tıbku asluhu'l-âlî es-Seyyid Mustafa el-müvellâ bi-hilâfe be-kazâ-i Viranşehir nemmekahu'l-fakîr ileyhi şânuhû gufire lehû.

11. Sayfa

Özeti:

Hicri 1223 senesinden itibaren (1808) padişah tarafından İrad-ı Cedid gelirlerinden tüfek ve boya için toplanan katkıların kaldırıldığı.

22. Hüküm

Îrâd-ı cedîdin tüfenk ve boya bid'atini ref' fermânıdır. Fi Mart'ından sene 223
(Nisan 1808)

Düstûr-ı mükerrerem-ı mükerreremûn müşîrûn-ı mufahhamûn müdebbirü'l-umûrû'l-cümhûri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-enâmi bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidü bünyânî'd-devleti ve'l-ikbâl müsennidü erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Anadolu'nun sol kolunda vâki' eyâlet mutasarrıfları ve vüzerâ-yı izâmım edâmallâhu Te'âlâ iclâlehû ve a'zamü'l-ümerâ'i'l-kirâm merâci'u'l-küberâ'i'l-fihâm ulü'l-kadri ve'l-ihtirâm ashûbü'l-izzi ve'l-ihtişâm el-muhtassûn bi-mezîdi'l-inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîr-i mîrân-ı kirâmım dâme ikbâluhû ve efdalü'l-kuzâtî'l-Müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn râfi'û i'lâmi's-şerî'ati ve'd-dîn vârisü'l-ulûmi ve'l-enbiyâ'i ve'l-mürselîn el-muhtassûn bi-inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevâlî-i fihâmım zîdet fezâ'iluhum ve mefâhiru'l-ümerâ'i'l-kirâm ve râci'u'l-küberâ'i'l-fihâm ulü'l-kadri ve'l-ihtirâm el-muhtassûn bi-inâyeti'l-meliki'l-allâm sancak beyleri dâme izzuhum ve mefâhiru'l-kuzâtî ve'l-ikelâm ma'âdinü'l-fezâili ve'l-ikelâm kâdîlar ve nâ'ibler zîde fazhulû ve mefâhiru'l-emâcid ve'l-a'yân mütesellim ve voyvoda zîde mecduhum ve mefâhiru'l-emâsili ve'l-akrân a'yân ve zâbitân zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki bundan akdem (...) Memâlik-i Mahrûsem'de kâin bi'l-cümle ağnâm ve keçinin beher re'sinden senede bir def'a Mart ibtidâsında birer paraya yapağı rüsûmu tahsîl olunmak üzere tanzîm birle tahsîl olunmakda olup ancak bu makûle ibâdullâhın (...) havâyic-i zarûriyelerinden resm ihdâs ve ihtirâ'ı nâ-revâ olmakdan nâşî bu husûslara râbita verilmek için a'lemü'l-ulemâ'i'l-mütebahhirîn ve efdalü'l-fudelâ'i'l-müteverri'în bi'l-fî'l- şeyhü'l-islâm ve müftiyyü'l-enâm Seyyid Mehmed Atâullâh edâmallâhu Te'âlâ fezâ'ilehum konağında akd-i encümen-i şûrâ olundukda zikr olunan yapağı rüsûmu ve tiftik ve mazı ve kök boyası ve alaca ve palamud ve fes boyası rüsûmu ibâdullâha ve kâr ve fukarâ'-i ra'iyete zulm te'addî makûlesinden olduğu nümâyân olduğuna binâen işbu rüsûmât-ı müte'addideden bin iki yüz yirmi üç senesinden i'tibâren külliyyen def' u ref'iyle cenâb-ı hilâfet-me'âb-ı şehri-yârânem için isticlâb-ı da'avât-ı hayriyeye i'tinâ olunmak husûsu meclis-i mezkûrda karar verildiği mübârek rikâk-ı kamer-tâb-ı hüsrevâneme lede'l-arz ol bâbda şeref-rîz-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince işbu bin iki yüz yirmi iki

senesine mahsûben rûsûmât-ı merkûmeyi tamâmen edâ ve teslîm eylemeleri şartıyla iki yüz yirmi üç senesinden i'tibâren külliyyen def' u ref' olunmakla işbu irâde-i hayriyemi cümleye ifâde ve i'lân ile isticlâb-ı da'avât-ı hayriye[ye] dikkat ve i'tinâ olunmak için kol kol evâmir-i şerîfem ısdâr ve irsâli fermân-ı hümâyûnum olmağın Anadolu'nun sol koluna dahi işbu emr-i celîlü'l-ünvânım ısdâr ve rikâb-ı hümâyûnum kethüdâsı kalemi hulefâsından kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân es-Seyyid Ahmed zîde mecduhum mübâşeretiyile tesyâr olunmuştur. İmdî vusûlünde siz ki vüzerâ-yı izâm ve mîr-i mîrân-ı kirâm ve mevâlî-i fihâm ve sâir mûmâ ileyhimsiz vech-i muharrer üzre yapacğı ve tiftik ve kök boyası ve alaca ve palamud ve fes boyası rûsûmu işbu iki yüz yirmi iki senesine mahsûben tamâmen tahsîldârına edâ ve teslîm olunmak şartıyla iki yüz yirmi üç senesi Mart'ından i'tibâr ile külliyyen ref' u def' olunmuş olduğu ma'lûmunuz oldukda keyfiyeti cümleye i'lân ve işâ'at birle taraf-ı şâhâneme isticlâb-ı da'avât-ı hayriyeye i'tinâ ve dikkat ve devâm-ı ömr ü devlet ve kavâm-hengâm-ı saltanat-ı (...) -i seniyyeme da'avât-ı muvâzabat olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, hük-m-i şerîfimle vardukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i âlî-şânım mazmûn-ı münîfi birle âmil olup hilâfindan be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız.

Tahrîren el-yevmi'l-hâdî işrîn şehri-i Rebî'u'l-âhir sene isnâ ve işrîn ve mieteyn ve elf.

(28 Haziran 1807)

Mahrûse-i Kostantiniyye

Kad vasale ileynâ fi 21 C sene 222 (26 Ağustos 1807)

12. Sayfa

Özeti:

Safranbolu kazası subaşısının firar ettiğini, yerine bir kişi tayin edilinceye kadar kadının bizatihi yetkili olduğuna dair Bolu ve Viranşehir voyvodası Hulusi Ahmed Ağa'nın tezkiresi.

23. Hüküm

Çend rûz Bolu voyvodası olan Ahmed Hulûsî Ağa'nın tezkiresidir.

Fî 27 C sene 222 (1 Eylül 1807)

Hâlâ Zağferanborlu hâkimi fazîletlü efendi ve me'zûn bi'l-iftâ diyânetlü efendi ve ihtiyârân-ı kazâ huzûrlarına ba'de't-tahiyyeti'l-vâfiye müntehâ-yı hâlisenemizdir ki, Kazâ-i mezbûrda olan subaşı çend rûz akdem firâr edüp işbu eyyâm-ı ma'delet-şâhânedede merâsim-i kadîm-i mer'iyeye üzre tarafımızdan subaşı nasb u ta'yîn olunması ehemmi-umûr-ı müsta'celeden olduğunu mübeyyin tarafımıza bir kat'a i'lâm-i şer'iyenin mefhûmundan dahi ma'lûmumuz olup lâkin işbu eyyâmda bir mikdâr ihtilâl-i vakt olduğuna binâen tarafımızdan subaşı nasb u ta'yîn olunup gönderilmesine kadar tarafınızdan umûr-ı ibâdullâhın cümle mesâlihlerini ru'yet ve tanzîme muktedir intihâb eylediğimiz resm-i kadîm üzre irsâl olunacağı tahakkuk etmekden nâşî binâen aleyh işbu tezkire ve tesyîr kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde ber-vech-i bâlâ amel ve harket eylemeniz beher hâl matlûbumdur.

Fî 27 Ca sene 222 (1 Eylül 1807)

Hulûsî Ahmed Ser-bevvâbîn Voyvoda-i Bolu ve Viranşehir hâlâ

Özeti:

Kaza ahalisi ve kadısı tarafından Safranbolu merkez ve çevresi için kasaplara narh verildiği.

24. Hüküm

İşbu bin iki yüz yirmi senesi Cemâziye'l-âhir'in sekizinci günü cümle ahâlî [ve] vücûh-ı belde ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le medîne-i Taraklıborlu kazâsında vâki' kasablara narh verildiği işbu mahalle kayd şod.

Fî 8 Ca sene 222 (14 Temmuz 1807)

Lahm-ı keçi ve koyun	Sığır ve kömüşi eti	Ciğer
Kıyye	Kıyye	Aded
1	1	1
Para	Para	Para
8	6	5

Kelle	İç yağı	Kuyruk yağı	Mumu
aded	Kıyye	Kıyye	Kıyye
1	1	1	1
Ma'a-ayak	Para	Para	Para
Para	32	24	38
3			

Fî 8 Ca sene 222 (14 Temmuz 1807)

Özeti:

Taraklıborlu kasabasında ahali ve kadı marifetiyle (20 Ağustos 1807) habbazan (ekmekçi) esnafına narh verildiği.

25. Hüküm

İşbu bin iki yüz yirmi iki senesi Cemâziye'l-âhir'inin on beşinci günü cümle ahâlî-i belde ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le medîne-i Taraklıborlu kasabasında mevcûd habbâzân zümresine narh verildiği işbu mahalle kayd olundu.

Nân-ı azîz pâk ve	Çörek	Börek	Simit
hâs olmak üzere	090	Derem	Derem
Derem	Derem	30	aded 30
95	001 para	01 para	01 para
001 para			

Özeti:

Şehrin ileri gelenleri ve kadı tarafından Borlu kasaplarının satacağı koyun, keçi, sığır ve kömüş eti için narh verildiği.

26. Hüküm

İşbu bin iki yüz yirmi iki senesi Şevvâl-i şerîfin on beşinci günü cümle vücûh-ı medîne-i Borlu ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le medîne-i mezbûre kasabalarına beher

kıyyesi on para keçi ve koyun eti ve sığır ve kömüş eti sekiz paraya olmak üzere narh verilmiş olduğu işbu sicille kayd şod.

Fî 15 L sene 222 (16 Aralık 1807)

Lahm-ı	Lahm-ı	Lahm-ı	Lahm-ı	Ciğer	Kelle	Mum
koyun	keçi	kömüş	sığır	1 aded	1 aded	Kıyye
Kıyye	Kıyye	Kıyye	Kıyye	6 para	4 para	48 para
10 para	10 para	7 para	7 para			

Fî 7 Za sene 222 (6 Ocak 1808)

13. Sayfa

Özeti:

El Hacı Ahmed zade es Seyyid İbrahim Ağa'nın yeniden Bolu Viranşehir voyvodalığına görevlendirildiği fermanı sureti.

27. Hüküm

El-Hâc Ahmed-zâde es-Seyyid İbrahim Ağa'nın müceddeden Bolu Viranşehir voyvodalığı fermânı sûretidir.

İftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmidi ve'l-ekârim el-muhtassu bi-medîzi inâyeti'l-meliki'd-dâ'im dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşlarından olup ordû-yı hümâyûnumda seraskeriniz ma'iyetinde olan el-Hâc Ahmed-zâde es-Seyyid İbrahim dâme mecduhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki sen ki kapucıbaşı-i mûmâ ileyhsin bundan akdemce Bolu hâssı voyvodalığı uhde-i sadâkatinden sarf ve tahvîl olunmuş ise dahi asâkir-i külliye ile ordû-yı hümâyûnumda isbât-ı vücûd edüp el-hâletü hâzihî ordû-yı hümâyûnum seraskeir düstûr-ı mükerrerrem müşir-i mufahham zimâmü'l-âlem Mustafa Paşa edâmallâhu Te'âlâ iclâlehû ma'iyetiyle uğûr-ı dîn-i Devlet-i Aliyyemde gayyûrâne cân-sipârlık ibrâz-ı hizmet ve sadâkat etmekde olduğun bedîhî ve nemûdâr olmakla voyvodalık-ı mezkûru tarafından irâde ve ru'yet zimnında karındain kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân zîde mecduhû tarafından vekîl nasb u ta'yîn ve ik'âd eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerifim ordû-yı hümâyûnumdan ısdâr ile

irsâl olunmuşdur. İmdî vusûl-i emr-i şerîfimde karındaşın mûmâ ileyhi tarafından voyvodalık-ı mezkûra vekîl nasb ve ik'âd birle kemâ-kân serasker-i müşârun ileyhin ma'iyetinde ikâmet-i emr ve re'yiyle amel ve hareket ve hidemât-ı aliyemde ez-dil ü cân sa'y ü gayret ve senden me'mûl olan gayret ve sadâkat levâzımını ibrâz ve izhâra mezîd i'tinâ ve dikkat edüp Bolu Voyvodalığı'nın hüsn-i idâresine ve fukarâ ve re'âyâsının evvelkinden ziyâde istihsâl-i esbâb-ı âsâyiş veistirâhatine dâir iktizâ eden vesâyâ ve te'kîdâtı bir ederek mûmâ ileyhe gereği gibi te'kîd ederek ahâlî-i fukarânın bi'l-vücûh mazhar-ı himâyet ve râhat etmeleri ve kendûden şikâyeti mûcib olur hâlât vukû'a gelmemesine ve sâilini istikmâle bezl-i mukderet ve hilâf vaz'ı tecvîzden tevakkî ve mübâ'adet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki hükmi-i şerîfimle vusûl buldukda vech-i meşrûh üzre.

Ordû-yı hümâyûndan
gufire lehû

Kad-vasale ileynâ fi 25 C sene 222 (30 Ağustos 1807)

Ve mücebince vekîl es-Seyyid Halil Ağa Hazretlerinin buyuruldu-i sâmilere dahi vâir idi.

Özeti:

Çarlık Rusyası (Moskof keferesi) üzerine yapılmakta olan sefer için Bolu sancağı ve bağı kazalardan (Mudurnu, Mengen, Kaya, Dörtdivan, Eflani, Şehabeddin, Gerece, Viranşehir, Ulakderesi, Ulus, Amasra, Onikidivan, Kızılbil, Çarşamba, Yedidivan, Perşembe, Yenice Eflani, Hisarönü, Devrek, Dodurga, Akçaşehir, Karasu, Aktaş, Taraklı, Samako, Gölyazı, Ereğli, Kocabaş ve Gücekokoş...) bin dokuz yüz elli kışlak askerinin toplanılması, bunların derhal orduyu hümayuna dâhil olması gerektiği ve nerelerden asker tedarik edileceği hususu.

28. Hüküm

Meşta için asâkir emri sûretidir.

Mefâhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Bolu sancağında vâki' Bolu ve Mudurnu ve Mengen ve Eflanibolu ve Kaya ve Dörtdivân ve Şahâbeddin ve Gerece ve Viranşehir ve Ulakderesi ve Kızılbil ve Ulus ve Amasra ve Onikidivân ve

Zerzene ve Geçinos ve Çarşamba ve Yedidivân nâm-ı diğer Perşembe ve Hisarönü ve Yenice Eflâni ve Blasice ve Devrek ve Dodurga ve Akçaşehir ma'a-Karasu ve Gökriye ma'a-Üskübi ve Aktaş ve Tefen ve Taraklıborlu ve Samako ve Gölyazı ve Aydındirekli ve Gücekokoş ve Ereğli ve Kocabaş kazâlarının kuzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Bolu voyvodası zîde mecduhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân zikri âtî asker ihrâcî ve meştâ-yı hümâyûnuma îsâl ve mübâşir ta'yîn olunan sadr-ı a'zam kilârîsi Ârif ve a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki dîn [ü] Devlet-i Aliyyemin düşmanı olan Moskov keferesiyle el-yevm muhârebe ve mukâtele derkâr ve eyyâm-ı sayfa güzêrân etmekte oludğu bedîdâr ve bu sûret ordû-yı hümâyûnumun bir mahalde meştâ-nişîn-i karâr olması lâzım geleceği hasebiyle şimdiden takvîyet-i hudûd zımnında meştâyâ tertîb-i asâkir mühim ve muktezî olduğu müstağnî-i ta'rîf ve iş'âr olmakdan nâşî zikr olunan kazâlardan meştâ-yı hümâyûnumun için ellışer neferden cem'an bin dokuz yüz süvârî tertîbine irâde-i aliyyem ta'alluk edüp şu askerın kesret üzere vücûduna nazaran ziyâde asker tertîbi lâzımeden iken bu vechile tertîbi sen ki voyvoda-i mûmâ ileyhsin sevâhil muhâfazasına me'mûriyetine hâlel gelmemek ve bir kazâdan elli nefer tertîb-girân-ı teklîf olmadığından neferât-ı matlûbe tamâm ve güzîde olmak bazı kazânın kurâsı diğerine kıyâsen ziyâde ve noksan olup hâl ve tahammülü olmadığı olacağına binâen ol makûleler tertîbi cebr ve noksan sûretiyle ta'dîl ve tesviye olunarak yani bir kazânın dûn olmak cihetiyle karyeleri kesîr olan kazâlarıyla beraber olmayacağına ve bu husûs mahallinde bilineceğine mübeyyen birinin elliye tahammülü olmadığı takdîrce tahammül mikdârı ondan ihrâc ile elliye varınca bakiyesin diğer tahammülü olan kazâdan talep ve tetmîm olunarak matlûb olan sâlifü'z-zikr neferâtın

14. Sayfa

adedine noksan tertîb etmek üzere bin dokuz yüz elli neferi gâyet güzîde ve bahadır ve cenk [ü] şikâra kâdir olarak tertîb ve techîz ve üzerine kaviyyü'l-iktidâr başbûğ nasbıyla tahrîk ve ihrâc ve rûz-ı Kasım'dan yirmi gün mukaddem ordû-yı hümâyûnumda mevcûd bulunmak üzere sevk ve tesyâra ikdâm ve gayret eylemen fermânım olmağın ordû-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim sudûr ve mübâşir-i mûmâ ileyhim ile irsâl olunmuşdur. Matlûb olan mârru'z-zikr bin dokuz yüz elli nefer askeri tamâmen tahrîr

üzerine kavıyyü'l-iktidâr başbûğ nasbıyla mahallinden tahrîk ve ihrâc ve vakt-i mezbûrda ordû-yı hümâyûnumda isbât-ı vücûd etmeleriyçün irsâl ve tesyâra bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat eylemek matlûb-ı kat'î-i dâverânem olduğu ve işbu sefer dîn-i mübîn düşmanı üzerine olup müsellemanın diyenler hisedâr ve bir kazâdan elli nefer ihrâc dahi sefer-i hümâyûnuma nazaran bârgirân denilecek kabîlinden olmadığı ve fukarâya sühûlet olmak için bu vechile tertîb olduğu bedîdâr olduğu ve bu asker için isti'câl olunmayup ihmâl ve tekâsül eyleyen ve bu vaktin evkât-ı sâireye kıyâs eyleyenler olur ise ve vebâli boyunlarına dünyâ ve âhiret nedâmeti beher hâl müşâhede edeceği ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve hareket ve infâz-ı emr ve irâde-i şâhâneye bi'l-ittifâk ve sa'y-i mâlâ-kelem ve hilâf-ı fermân vaz'ı tecvîz ile mazhar-ı gadab-ı mülûkânem olmakdan nefsinı sıyânet eylesin ve siz ki mevlâ ve sâir mûmâ ileyhimsiz mezmûn-ı emr-i şerîfim sizin dahi meczûmunuz olarak müceb ve muktezâsı üzere amel ve hareket ve hilâfından ziyâde tehâşî ve mücânebet eylesin ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhsin seni miyâne-i akrân ve emsâlinden bi'l-intihâb bu husûs-ı eheme ta'yînden maksûd-ı matlûb asker-i merkûmemi tamâmen ihrâc ve vakt-i mezkûrede ordû-yı hümâyûnuma erişdirmeğe sa'y ve iktisâb eylemen kaziyesini mübeyyin olmakla ona göre amel ve hareket ve ifâ-yı muktezâ-yı me'[mû]riyete dâmen-i der-meyân-ı gayret ve hilâfı vaz' ve tecvîz ile mes'ûl ve mu'âkab olmakdan hazer ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan Ermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mezmûn-ı itâ'at-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız.

Tahrîren fi-evâil-i şehri-i Cemâziye'l-âhir sene isney ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Sahrâ-yı Silistre

Kad-vasale ileynâ fi 21 C sene 222 (26 Ağustos 1807)

Özeti:

Bolu voyvodası es-Seyyid Halil Ağa'nın Bolu'ya oturtulmasına dair emir suretinde, adı geçen sancağa biraderinin tayin edildiği ve kendisinin ordu komutanlığı görevine getirileceği.

29. Hüküm

Mücebince buyuruldu es-Seyyid Halil Ağa Kâimmakâm-ı Vâlî-i Bolu ve (...) ocak-ı âmireden Bolu voyvodası birâderi es-Seyyid Halil Ağa'yı Bolu'ya ik'âd emri sûretidir.

Kıdvetü'l-kuzâti ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâ'ili ve'l-keîâm Viranşehir kâdîsı fazîletlü efendi zîde fazluhû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Bolu Voyvodalığı ibkâ olan Hacı Ahmed-zâde İbrahim dâme mecduhûnun birâderi olup voyvoda vekîli ta'yîn kılınan zîde mecduhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân-ı memleket ve zâbitân ve sâir iş erleri voyvodası vekîli mûmâ ileyh ik'âd kılınan ocağ-ı âmirem çavuşu Hüseyin Çavuş zîde tadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki sen ki voyvoda vekîli mûmâ ileysin Bolu hâssı voyvodalığı bu def'a birâderin mûmâ ileyh in uhdesine ihâle ve ibkâ kılınup mûmâ ileyh ise el-yevm ordû-yı hümâyûn-ı sefer-i makrûnumda serasker paşa ber-vefk-i rızâ-yı âlî avâze ve ru'yet etmek üzere merkûmun tarafından seni tevkîl etmeğın voyvodalığa ik'âdın için mübâşir ta'yîn olunan ile Bolu'ya varup sûret-i emr ve irâde-i seniyyemi cümleye tefhîm ederek voyvodalık umûrunu hak ve müstelzim-i te'addî mâhasal olacak ednâ hâlet vukû'a gelmeyerek hakkında cümlenin müteşekkir olacağı ve sâir sadâkatkârînin istihsâline bezl-i makderet eylemen fermânım olmağın ordû-yı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdî siz ki mevlânâ ve sâir mûmâ ileyhimsiz voyvoda vekîli mûmâ ileyh mahalline ik'âd ve kendisi ile muvâfakat ve ittihâd ederek zabt u rabt-ı memleket ve himâyet ve sıyânet-i ahâlî ve fukarâ-yı ra'ıyyet esbâbının istihsâline sa'y ü gayret ve sen ki mübâşir-i merkûmsun mûmâ ileyhi bilâ-nizâ' mahallinde ik'âd edüp itmâm-ı me'mûriyetile iktizâ eden i'lâm ve tahrîrâtı ba'de'l-ahz ordû-yı hümâyûnuma avdet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım

15. Sayfa

sâdır olmuşdur. Buyurdum ki hükmi-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr eden fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımu'l-ımtisâlimin mazmûn-ı

itâ'at-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfından gâyet hazer ve mücânebet eylesesiz.
Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhir-i Cemâziye'l-âhir sene isney ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Sahrâ-i Silistre

Kad-vasale ileynâ fî 21 C sene 222 (27 Temmuz 1807)

Mûcebince es-Seyyid Halil Ağa'nın buyuruldusu dahi ma'an-vürûd etmişdir.

Özeti:

Viranşehir voyvoda vekili es-Seyyid Halil Ağa ilanına göre, İsmail Ağa'nın subaşılık göreviyle tekrar bölgeye gönderildiği, vardığında herkesin ona destek vermesi gerektiği, böylelikle bölgedeki Mollaoğlu isimli şakinin hakkından gelineceği.

30. Hüküm

Hâlâ Bolu hâkimi fazîletlü efendi hazretleri ve sâir efendiler ve ağavât-ı izzetlü ağa ve bi'l-cümle iş erleri huzûrlarına vüfûr üzere selâmlar olunup hâtırları suâl olunduğu siyâkında (...) mühibbânemizdir ki bu def'a tarafımızdan hazînedâr ağa bir mikdâr atlu ile tarafınıza irsâl olunmakla imdî vürûdunda bi'l-cümle ittifâk ve ittihâd ederek hüsn-i mu'âmele eylemeleriniz matlûbumuz olmakdan nâşî imdî Subaşı İsmail Ağa yine subuşılık umûrunu ru'yet eylesin ve ma'an istişâre olunarak mu'tâd üzre olup mutabassırâne hareket edüp Mollaoğlu dedikleri sefihden bir dürlü havf ve keder itmeyüp safâ-kerde olasız. Eğerçi şakî-i bed-fesâdın kazânız ve kurâlarınız fukarâlarına tesallut etmelü olur ise avn [ü] inâyet-i Rabbânî ile hakkından gelinir. İnşâallâhu Te'âlâ hemen metânet ve basîret üzere olmanız matlûb-ı hâlisânemizdir.

Fî 11 Ş sene 222 (14 Ekim 1807)

Seyyid Halil Ser-bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Vekîl-i Voyvoda-i Viran hâlâ

Özeti:

Seyyid Halil Ağa tezkiresiyle talep edilir ki, Subaşı İsmail Ağa'ya destek olarak Hazinedar Ağa ve bir miktar atlının gönderildiği, Borlu ileri gelenleriyle işbirliği içinde sağlam ve basiretli hareket edilmesi.

31. Hüküm

Benim mürüvvetlü mürüvvetkâr Subaşı İsmail Ağa ba‘de't-tahiyye inhâmızdır ki,
Bu defa tarafımızdan hazînedâr ağa bir mikdâr atlu ile tarafınıza irsâl olunmakla
iktizâ eden umûru berâberce Borlu ağalarıyla dahi ittifâk ederek ru'yet edüp metânet ve
basîret üzere hareket eylemeniz matlûbumuzdur.

Fî 11 Ş sene 222 (14 Ekim 1807)
Memhûr tezkiredir. Seyyid Halil Ağa

Özeti:

15 Ramazan 1222 (16 Kasım 1807)'de salyane defteri hesabının Safranborlu kadı ve ahali nezdinde yapıldığı, mevcut ve muteber yüz yetmiş iki hane üzerine yaklaşık yüz kırk birer kuruş düştüğü, toplam yirmi dört bin iki yüz elli iki kuruşun mahalle ve köylere ne şekilde taksim ve tevdi edildiği.

32. Hüküm

Bâ'is-i defter-i sâliyâne oldur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi iki senesi Ramazân-ı şerîfinin on beşinci günü meclis-i şer‘de cümle kazâ ahâlîleri ma‘rifet ve marifte-i şer‘ ve Virahşehir voyvodası sâbık Sa‘âdetlü el-Hâc Ahmed-zâde tarafından mâl-ı maktû‘ tahsîldâr ve harc-ı bâb ve masârif-ı sâire diyü ale'l-hesâb tahsîl eylediği iki bin dokuz yüz beş kuruş ve bu def‘a Hacı Ahmed-zâde hazînedârı ve kütêhdâsı asâkir-i külliye ile vürûdunda tahmisen kahve bahâsı üç yüz dört kuruş ve Bakkal Keleş'e iki yüz elli kuruş zabtiye fermânı getürene hizmet Hacı Mustafa'dan yirmi beş kuruş ve şehir kethüdâsından yirmi kuruş mecmû‘u kırk beş kuruş meştâ fermâniyçün hizmet Balta-zâde Hacı İsmail Ağa'dan otuz üç kuruş ve bâ-yafta Bolu Voyvodalığı emriyle gelen tüfenkçiye hizmet ve Döneğin-zâde Hacı Ömer-zâde'den otuz üç kuruş Kıran karyesinden umûr-ı memleket için alınan yüz kırk kuruş Karıt karyesinden menzil bargiri ücret-i turnacı ağa için on iki kuruş Konarı karyeleriçün gelen mübâşirlere ekmek ve yem ve bakâliye Bulak yedleriyle beş yüz kuruş Bulak a‘yânının Bolu'ya giden i‘lâmla harcırâh on kuruş Monla

Mehmed'in verdiği on kuruş Şehir kethüdâsı yediyle sarf olunan bâ-yafte iki yüz elli kuruş Hidâyet-zâde Mehmed Ağa'nın bu def'a vâlî-i cedîd vürûdunda elden sarf eylediği şa'ra ve bahşîşâne ve masârifât-ı sâireye verdiği yüz altmış konakçı ve vâlî efendimizin Hacı Osman Ağa'ya yüz kuruş ve hizmetçilere on beş kuruş serdâr ağaya harc-ı kahve elli kuruş Bolu vâlisi matbahına beş bin kuruş Viranşehir kâimmakâm ağa hazretlerinin me'mûr-ı mu'ayyeni olan asâkir için masârif akçesi beş bin kuruş devletlü kâimmakâm efendimize harırâh hamâm ve ikrâmiye beş bin kuruş ve ser-gerde-i asker olan Molla-zâde es-Seyyid Mehmed Ağa'ya tahsildâriye ve ücret-i bedeliye

16. Sayfa

üç bin kuruş ve ova a'yânı Mustafa Ağa'ya yüz elli kuruş Borlu A'yânı es-Seyyid Mustafa Ağa'ya kahve harcı elli kuruş hâkimü'ş-şer' efendiye harc-ı imzâ-yı defter ve harc-ı i'lâmât ve kethüdâ'îye ve hüddâmiye ve ihzâriye min-haysü'l-mecmû' bin yüz otuz beş kuruş ve tahsildâriye yüz otuz beş kuruş min-haysü'l-mecmû' yirmi dört bin iki yüz elli iki kuruş-ı esedîye bâliğ olup ve cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le kazâ-i mezbûrun el-ân mevcûd olan yüz yetmiş iki hâneleri üzerine tevzî' ve taksîm olundukda beher hâneye yüz kırk bir kuruş isâbet edüp li-eclî't-tahsîl tahsildârı olan mûmâ ileyh Sa'âdetlü Molla-zâde es-Seyyid Mehmed Ağa Hazretleri yedine tahsîli bâbında mûmzâ ve mahtûm defter-i sâliyânedir ki, ber-vech-i âtî zikr olunur.

Hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmisi aşar min-şehri Ramazânü'l-mübârek li-sene isney ve işrîn ve mieteyn ve elf. (16 Kasım 1807)

Paşa Sultan Mahallesi Hâne 4	Mahalle-i Çavuş Hâne 3	Mahalle-i Cami-i Kebir ma'a- zimmiyân Hâne	Mahalle-i Çeşme Hâne 1	Mahalle-i Hüseyin Kethüdâ Hâne 1,5	Mahalle-i zimmiyân-ı Kıran Hâne 12,5
---------------------------------------	---------------------------------	--	---------------------------------	--	--

Mahalle-i Hacıbeyli Hâne 0,5	Mahalle-i Tekye Hâne 0,5	Mahalle-i Hacı Evhad Hâne 0,75	Mahalle-i Mehmed Ali Hâne 4	Mahalle-i Kavak Hâne 1	Mahalle-i Hacı Durmuş Hâne 1
---------------------------------------	-----------------------------------	--	---	---------------------------------	--

Mahalle-i Hacı Halil Hâne 1,75	Mahalle-i Kale Hâne 0,5	Mahalle-i Zimmiyân-ı Polat Hâne 3,5	Mahalle-i Müslümân-ı Polat Hâne 0,5	Mahalle-i zimmiyân-ı Kavak Hâne 0,5
--	----------------------------------	---	---	---

Karye-i Bağlarbaşı Hâne 1,5	Karye-i Tokatlı Hâne 1	Karye-i Gayza Hâne 1,5	Karye-i Dane-i Ulâ Hâne 2	Karye-i Dane-i Suflâ Hâne 3	Karye-i Susandık Hâne Rubu' 1
--------------------------------------	---------------------------------	---------------------------------	------------------------------------	---	---

Karye-i Ağaçkilise Hâne 4,5	Karye-i Kozcağız Hâne 0,5	Karye-i Kirpe Hâne 3	Karye-i Çitlik-i Ulâ Hâne 2	Karye-i Çiftlik-i Suflâ Hâne 4
--------------------------------------	------------------------------------	-------------------------------	---	---

Karye-i Ketan Hâne 1	Karye-i zimmiyân Yazı Hâne 10	Müslümân Yazı Hâne 9,5	Karye-i Konarı Hâne 11	Karye-i Yaci Hâne 0,75	Karye-i Sorguncuk Hâne Rubu' 1
-------------------------------	---	---------------------------------	---------------------------------	---------------------------------	--

Karye-i Oğlanviran Hâne 1	Karye-i Magul Hâne 0,5	Karye-i Değirmencik Hâne 1	Karye-i Sırçalı Hâne 1,5	Karye-i Eğinviran Hâne 3	Karye-i Pelidviran Hâne 2,5
Karye-i Çomakviran Hâne Rubu' 1	Karye-i Sakaralan Hâne 1	Karye-i Karapınar Hâne 1,75	Karye-i Akviran Hâne 2,5	Karye-i Kadı Hâne 4	Karye-i Çıraklar Hâne 0,75
Karye-i Sarıyan Hâne 1,5	Karye-i Ilbarıt Hâne 2,5	Karye-i Çerçen Hâne 3	Karye-i Kozyaka Hâne 2	Karye-i Bürnük Hâne 5	Karye-i Kızılcaviran-ı Ula Hâne 3,5
Süflâ Hâne 3,5	Karye-i Karıt Hâne 5	Karye-i Bostanbükü Hâne 2,5	Karye-i Melise Hâne 3	Karye-i Kapullu Hâne 6,5	Karye-i Başköy Hâne 2,5
Karye-i Kılavuzlar Hâne 3	Karye-i Bulak Hâne 10				

Ba'de't-tashîh el-yevm mevcûd ve mu'teber olan yüz yetmiş iki hâne üzerine tevzî' ve taksîm olundukda beher hâneye yüz kırkar kuruş isâbet eylediği ba'de't-tahkîk işbu defter-i mümzâ tahsiltâr ta'yîn buyurulan ağa-yı müşârun ileyh yedine i'tâ olundu.

Hurrîre hâzihi'd-defteru bi-ma'rifeti'l-vücûh ve'l-ahâlî

El-Hâc Halil el-müvellâ bi-hilâfe bi-medîne-i Tarakluborlu ve ene'l-fakîr azze şânuhû ufiye anhü.

17. Sayfa

Özeti:

Osmanlıların eskiden beri topladığı avarız ve iltizamın eski usullere göre yine toplanacağı, sadece mukataaların yeniden ihale edileceği, Bolu ve Viranşehir voyvodalıklarında bu vergi toplama işlerinin usulüne uygun ve titizlikle yapılması gerektiği.

33. Hüküm

Dergâh-ı mu'allâm kapucibaşlarından İsmail Ağa Hazretleri'ne Bolu ve Viranşehir Voyvodalığı emr-i hümayûnu sûretidir.

İftihûr'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'd-dâ'im dergâh-ı mu'allâm kapucibaşlarından bu defa Bolu ve Viranşehir voyvodası nasb u ta'yîn olunan İsmail zîde mecduhû ve mefâhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Bolu [ve] Viranşehir sancaklarında vâki' kazâların kâdîları ve ve nâ'ibleri zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akren ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûnum vâsıl olucak ma'lûm ola ki sen ki kapucibaşı-i mûmâ ileyhsin vâridât-ı cesîme-i mîriyemden Bolu ve Viranşehir voyvodalıkları mukâta'ası işbu bin iki yüz yirmi iki senesi Mart'ı ibtidâsından ve merbût kılınan Bolu ve Viranşehir avâızları dahi sene-i mezbûre Muharrem'i guresinden bir sene-i kâmile zabt olunmak üzere bundan akdem dergâh-ı mu'allâm kapucibaşlarından Hulûsi Ahmed dame mecduhû'nun ber-vech-i iltizâm uhdesine ihâle ve zabtiçün sene-i merkûme Rebî'u'l-âhir'inde emr-i âlî-şânım verilmiş idi. El-hâletü hâzihî voyvodalık-ı mezkûrlar bazı esbâbı mebnî mûmâ ileyhin uhdesinden fekk ve işbu bin iki yüz yirmi iki senesi Şevvâl'ü'l-mükerrerinin beşinci günü sana hil'at ilbâsıyla tevcîh olunmuş olmakla imdî voyvodalık-ı mezkûrun tevcîhi tarihi olan yevm-i mezkûrdan işbu bin iki yüz yirmi iki senesi Şubat'ı gâyetine varınca merbûtâtıyla ma'an-ber-vech-i emânet zabt u rabt eylemen fermânım olmağın hâssaten me'mûriyetini hâvî işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve i'tâ olunmuşdur. İmdî voyvodalık-ı mezkûr mukâta'ât-ı cesîmeden olmak mülâbesesiyle bir gün akdem Der-sa'âdetimden hareket birle mahalline varup mârru'z-zikr Bolu ve Viranşehir voyvodalıkları

mukâta‘ası merbût olan Bolu ve Viranşehir avâızları ile ma‘an tevcîhi tarihi olan işbu bin iki yüz yirmi iki senesi Şevvâli'l-şerîfinin beşinci gününden sene-i mezbûre Şubat'ı gâyetine değin voyvodalık-ı mezkûru ber-vech-i emânet zabt u rabt ve bi'l-cümle hâsılât ve â'idâtını ve kânûn-ı kadîm ve olageldiği üzere cem‘ u tahsîl ve memhûr ve mümzâ defterleriyle Hazîne-i Âmireme irsâl ve teslîmine ve fukarâ-yı ra‘iyyetin emn üistirâhatları esbâbının istihsâ[l ve bid]‘-i mezâlim ve te‘addiyâtdan hıfz u himâyelerine kemâl-i ihtimâm ve dikkat ve hilâfından teşâhî ve mücânebet ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve vücûh-ı memleket ve sâir iş erlerisiz ber-vech-i muharrer zikr olunan Bolu ve Viranşehir voyvodalıkları mukâta‘aları merbût olan avâızlarıyla ma‘an sene-i mezkûre Şevvâl-i şerîfinin beşinci gününden şubatı gâyetine varınca ber-vech-i emânet kapucıbaşı-i mûmâ ileyhın uhdesine ihâle ve ilbâs-ı hil‘at olunduğu ma‘lûmunuz oldukda ber-minvâl-i meşrûh mukâta‘a-i mezbûrenin zabt u rabt ve bi'l-cümle hâsılât ve â'idâtını kânûn-ı kadîm ve olageldiği üzere cem‘ u tahsîl eylemesi husûsuna mu‘âvenet ve fukarâ-yı ra‘iyyetin emn üistirâhatları esbâbının istihsâliyle mezâlim ve te‘addiyâtdan hıfz u ihmâyelerine kemâl-i ihtimâm ve dikkat ve mugâyir-i rızâ-yı aliyem hâlât ve harekât vukû‘undan be-gâyet hazer ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfimle vardukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü‘ş-şân-ı vâcibü'l-ittibâ‘ ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı münîfi ibrle âmil olasın. Şöyle bilesin alâmet-i şerîfime i‘timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi‘ min-şehri Şevvâl-i şerîf li-sene isnâ ve işrîn ve mieteyn.

Mahrûse-i Kostantiniyye

(10 Aralık 1807)

18. Sayfa

Özeti:

Bolu, Viranşehir ve Kızılbel kadılarına yazdığı emirle es Seyyid İsmail, adı geçen bölgenin voyvodalık görevini kendisine devredildiğini bildirmekte. Bu sebeple kadıların bölgelerinde görevlerini en iyi şekilde yapmalarını ve olup bitenleri kendisine peyderpeyi yazmalarını.

(6 Aralık 1807)

34. Hüküm

Emr-i âlî-şân mücebince buyuruldu sûretidir.

Şerâyi'-şî'âr Bolu ve Viranşehir ve Kızılbil kâdîları fazîletlü efendiler zîde fazlulum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zabetân ve vücûh-ı memleket ve sâir iş erleri zîde kudrum inhâ olunur ki,

Bolu ve Viranşehir voyvodalıkları bi'l-cümle merbûtâtıyla işbu bin iki yüz yirmi iki senesi mâh-ı Şevvâli'l-mükerrem beşinci günü avâtıf-ı aliyyeden uhdemize tevcîh ve ihâle olup çend rûz zarfından Der-sa'âdet'den hareket ve savb-ı mukâta'ada azîmet olunacağı muzammem olup ancak voyvodalık-ı mezkurun uhdemize ihâlesinden arz-ı fukarâ-yı ra'ıyyetin vücûh-ı mezâlim ve te'addîyâtdan hırâset ve sıyânetleriyle emn üistirâhatlarını mücib hâlâtın icrâsına mübâderet eylemem husûsuna mebnî olmak imdî siz ki efendi ve sâir mûmâ ileyhimsiz bi'l-ittifek zabt u rabt-ı memleket ve def' ve ref' ashâb-ı mefşedet ve hırâset ve sıyânet-i fukarâ-yı ra'ıyyet ve mehâmm-ı seniyyenin tıbk-ı rızâ-yı aliyye üzre te'diyesine dikkat ve hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kânûn-ı münîf bir ferde bilâ-mücib gadr ve cevr ve âzâr olunmağa tecvîz ve ruhsat verilmeyerek emn ü âsâyiş-i memlekete ziyâde i'tinâ ve dikkat ve lâzım-ı inhâ olan husûsâtı peyderpey tarafımıza tahrîr ve işâret eylemeniz için buyuruldu tahrîr ve ısdâr irsâl olunmuşdur. İnşâallâhu Te'âlâ vusûlünde ber-müceb-i buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz diyü.

Es-Seyyid İsmali Ser-bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Voyvoda-i Bolu

Özeti:

Bolu ve Viranşehir voyvodası es Seyyid İsmail'in Safranbolu havalisi subaşılığ görevine es Seyyid Mustafa'yı nasb ettiği emri.

35. Hüküm

Borlu'ya subaşı nasb olunan buyuruldu sûretidir.

Bedâyi'-şî'âr Borlu kâdîsı fazîletlü efendi zîde fazhulum inhâ olunur ki,

Bolu ve Viranşehir voyvodalıkları ber-vech-i emânet işbu bin [iki yüz yirmi senesi] Şevvâlü'l-mükerremi beşinci günü ber-vech-i emânet avâtıf-ı aliyyeden uhdemize ihâle olduğuna mebnî Borlu'da tarafımızdan mücerrebü'l-etvâr subaşı nasbı lâzımeden olmakla kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân es-Seyyid Mustafa zîde kadruhû öteden beri işgüzâr ve sadâkatkâr ve her vechile mu'temed ve subaşılık hizmetine me'mûr eylediğimize binâen vâki' olan umûr ve husûsuna mu'âvenet ve muzâharet ve subaşılık-ı mezkûr öteden berü ne vechile idâre olunmuş ise merkûm dahi ol vechile ru'yet ve sen ki subaşı-i merkûmsun hakkında inhâ oluna sadâkat ve istikâmet subaşılık-ı mezkûru sadâkat ve gayret üzere idâre ve ru'yet ibrâzına dâmen-i der-meyân-ı gayret eylemeniz içün buyuruldu tahrîr ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz diyü.

Fî 13 Şevval sene 222(14 Aralık 1808)

Es-Seyyid İsmail Ser-bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Voyvoda-i Bolu ve Viranşehir

Özeti:

Gazi Süleyman Paşa vakıfları olan Kapullu ve tabi köylerin (Ortaköy, Akkenisa ve Başköy) mütevelliliği işinin el Hacı Ahmed Ağa'dan Molla Ahmed zade es Seyyid Ahmed Ağa'ya vekil olarak teslim edildiği.

36. Hüküm

Bâ'is-i tahrîr-i oldur ki,

Medine-i Zağferanborlu ve Kapullu ve sâir karyeler merhûm ve mağfûrun leh Gâzî Süleyman Paşa evkâfi olup hâlâ bâ-berat-ı âlî-şân ile mütevellisi olan el-Hâc Ahmed Ağa Kapullu karyesi ve tâbi' köyler ve Ortaköy ve Akkenisa ve Başköy nâm karyeleri şehir sâkinlerinden Molla Ahmed-zâde es-Seyyid Ahmed Ağa'yı bir sene-i kâmile işbu iki yüz otuz senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine kadar vekîl-ı mutlak idüp teslîm edeceğin tarafımıza inhâ itmekle vech-i meşrûh üzre olduğun işbu sicillâta kayd olunmuşdur.

19. Sayfa

Özeti:

İstanbul'dan gelip Erzurum'a giden Ali Paşa'nın bölgeye teşrifinin yakın olduğu ve bu sebeple gerekli olan erzakın hemen ulaştırılması.

37. Hüküm

Pirinç	Şeker	Biber	Karanfil
Kıyye	Kıyye	Kıyye	Kıyye
800	5	2	0,5
Darçın	Sabun	Mum	Kahve
Kıyye	Kıyye	Kıyye	Kıyye
0,5	20	50	40

Hâlâ Bolu hâkimi fazîletlü efendi hazretleri ve tüfenkçibaşımız ve sâir ihtiyârları huzurlarına vüfûz üzere selamlar iblâğıyla muhibbânemizdir ki bu defa Âsitâne-i Aliyye'den hareket ve Erzurum cânibine müterâhî olan Devletlü Ali Paşa efendimizin teşrifleri karîb olup müşârun ileyh efendimiz dâire-i devletlerine ta'yînât için ber-vech-i bâlâ zikr olunanları acele bir sâ'at akdem irsâl eylesin.

Fî 21 Za sene 222(20 Ocak 1808)

Kethüdâ Halil Ağa mührüyle tezekkür

Attâr Hacı İsmail'den alınan

Serdârlık mektûbu câizesidir

Kuruş

Kuruş

16 şeker 2 kıyye

150 Borlu ve Yörük ve Eflani ve Ova gurre-i Cezâmiziye'l-âhir

16 büber 2,5 kıyye

035 çavuş hizmeti

20 karanfil 0,5 kıyye

150 gurre-i Ramazân-ı şerîf

20 darçın 0,5 kıyye

035 çavuş hizmeti

50 sabun 20 kıyye

370

03 çuval ve torba

Yalnız üç yüz yetmiş kuruşdur.

125 tevzî'a idhâl olunacaktır.

Özeti:

Safranbolu kazasından yirmi beş bölüklük serdarlığın oluşturulacağı ve buna karşı çıkılmaması, burada bulunan yeniçeri, cebeci ve topçu ocaklarının serdarlığı kabullenmeleri.

38. Hüküm

Şerî'at-şî'âr Zağferanborlu kâdîsı efendi zîde fazlühû ba'de's-selâm inhâ olunur ki, Taht-ı hükûmetinizde serdâr olan ref' olunup yerine uslûb-ı sâbık üzre kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân yirmi beş bölük İsmail zîde kadruhû serdâr nasb u ta'yîn olunmağın işbu mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur. İnşâallâhu Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, merkûmu kazâ-i mezkûrun serdârlığı umûrunda kıyâm ve istihdâm birle âharı müdâhale etdirmeyüp öteden beri olageldiği vechile zabt u rabt husûsunda i'ânet ve ihtimâm eyleyesiz. Sen ki serdâr-ı merkûmsun kazâ-i mezkûrun serdârlığı sana tefvîz olunmakla gerekdir ki, kâ'ide-i kadîm ve kânûn üzre zabt u rabt-ı neferât ve def' [u] ref'-i haşerâtile tanzîm-i bilâda ve irâha-i hâl-i ibâda bezl-i iktidâr eyleyesin ve kazâ-i mezkûrda mukîm ve misâfir yeniçeri ve cebeci ve topçu ve top arabacısı ve gılmân-ı amâ bi'l-cümle seni üzerlerine serdâr ve zâbit bilüp sözünden taşra ve re'yinden hâric vaz' u hareketde olunmayup re'y ve itâ'at ve inkıyâd üzere ola ve sen dahi cümle umûrunu ahkâm-ı şer'-i şerîf ve kânûn-ı kadîm ve emr-i münîfe tatbîk ve tavâ'if-i merkûmûndan bilâ-vâris-i ma'rûf fevt olanların metrûkâtların ma'rifet-i şer'le zabt ve sûk-ı sultânîde fûrûht ve hâsıl olan nükûdunu cânib-i beytü'l-mâl için ocağı-ı âmirem tarafına göndermeye mübâderet ve beher hâl sükkân-ı vilâyetin emn ü rehatlarına bâ'is hizmet-i müstahsene-i mebrûre vücûda getirmeye mücidd ve sâ'î olup müceb-i mektûb ile âmil olasın.

Tahrîren fî gurre-i şehri Ramazân li-sene isney ve işrîn ve mieteyn ve elf.

(2 Kasım 1807)

Süleyman Ağa Mektûbçu-i Dergâh-ı Âlî

20. Sayfa

Özeti:

İsmail Ağa'nın Safranbolu'ya subaşı olarak tayin edildiği, bu tayinin gerekçeleri ve subaşının devlete ait olan mahsulleri defteriyle birlikte Bolu ve Viranşehir voyvodasına irsali.

39. Hüküm

Subaşılık buyurulduşudur.

Şerî'at-şî'âr Borlu kâdîsı fazîletlü efendi zîde fazluhû ve kîdvetül'emâsil ve'l-akrân bu def'a cümle ahâlî-i belde istid'âsıyla subaşı nasb olunan İsmail Ağa ve a'yân-ı ve ihtiyâr ve ücûh-ı belde ve iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki, Mu'tâd-ı belde-i müstahsen üzre kasaba derûnuna tarafımızdan bir subaşı ta'yîn olunmak lâbüdd ve lâzım olup ve subaşı nasb olunmakdan murâd ve maksûd derûn-ı kazâ ve kasabada mütemekkin ehl-i zimmet ve re'âyâların iktizâ eden umûrların ru'yet ve tanzîm ve cânib-i Devlet-i Aliyye'den bâ-fermân-ı âlî tevârüd eden umûr-ı mühimme-i müsta'cele ve tarafımızdan tahsîlâtı lâzım gelen emvâl-i mîriyelerin ve umûr-ı lâzîme-i sâirenin husûlüne sa'y ü gayret için olunduğundan gayrı fukarâ-yı ra'iiyetin ve sükkân-ı memleketin emn ü râhatlarına dahi dikkat eylemesi vâcibe-i zimmetinden olmakdan nâşî cümlelerin istid'âsıyla mûmâ ileyh subaşı nasb u ta'yîn olunmuşdur. Sen ki, subaşı-i mûmâ ileyhsin şurût-ı muharrere üzere umûr-ı subaşılığı ru'yet ve tanzîm eylemen bâbında mahsûs işbu buyuruldu tahrîr ve isdâr ve yedine i'tâ ve irsâl olunmuşdur. Vusûlünde zabt müddetinde tarafımıza âid olan mahsûlâtı defteriyle tarafımıza irsâl ve teslîme gayret ve hilâfindan mübâ'adet ve ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eyleyesin diyü.

Fî 19 Za sene 222(18 Ocak 1808)

Ahmed Hulûsî Ser-bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Voyvoda-i Bolu ve Viranşehir

Özeti:

Viranşehir mahkemesi kararı gereğince, Safranbolu kazası hissesine yüz yetmiş üç atlı asker ve ve bunlar için toplam yirmi beş bin dokuz yüz elli kuruş masraf düştüğü.

40. Hüküm

Kazâ-i Bolu

Nefer: 173

Kuruş: 25950

Viranşehir voyvodalığına merbût kazâlardan meştâ-yı hümayûn için bâ-emr-i âlî irsâl olunacak dokuz yüz yedmiş beş nefer süvârînin aynen irsâli rahmen li'l-fukarâ terk birle beherine yüz yirmişişer kuruş bedellerinin tahsiline irâde-i merhamet-ifâde-i şehinşâhî ta'alluk etmekle şeref-sudûr eden emr-i cihan-mutâ'a imtisâlen bedel-i mezkûr ve husûs-ı mezbûra dâir iktizâ eden masârîf ve hâlâ Anadolu vâlisi vezîr-i evsat-nazîr devletlü Alâaddin Paşa Hazretleri'nin taraflarına bâ-buyuruldu i'tâ olunan kudûmiye ve zahîre bahâ ve mübâşiriye masârîflarından Viranşehir Voyvodası Semâhatlü Hulûsî Ahmed Ağa mütesellimi ma'rifeti ve cümle ittihâdı ve ma'rifet-i şer'le ba'de't-taksîm bâlâda mastûr kazâ-i merkûme sehmine yirmi beş bin dokuz yüz elli kuruş isâbet etdiği Viranşehir mahkemesinden pusula olundu.

Fî 7 L sene 222(8 Aralık 1808)

21. Sayfa

Özeti:

Daha önceden süvari bedeli olarak toplanan ücretin yüz yirmişişer kuruştan tahsil edilmesi. Anadolu valisi Alaaddin Paşa masrafı olarak toplanan verginin(ağnam) Safranbolu hissesine düşen kısmı ve bunun ahaliye tevzii ve taksiminin yapılması.

41. Hüküm

Şerî'at-şi'âr Borlu kâdîsı fazîletlü efendi zîde fazluhû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve ihtiyârân ve sâir vücûh ve iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki, bundan akdem meştâ-yı ordu-yı hümayûn için bâ-fermân-ı âlî matlûb-ı cihândârî buyurulan süvârî askeri rahmen li'l-fukarâ bedeliye kat' olup beher süvârî bedeli yüz yirmişişer

kuruşdan tahsîli babında şeref-vürûd eden emr-i âlî mantûkunca bedel-i mezkûr ve mübâşiri ve isti'câl emirleriyle ve vürûd eden mübâşirân hizmetleri ve ordû-yı hümâyûn varınca iktizâ eden harcırah [ü]cretine ve hâlâ Anadolu vâlisi vezîr Âsâf-nazîr Devletlü Alâaddin Paşa Efendimizin bâ-buyuruldu matlûbâtı olan kudûmiye ve zahîre bahâ ve mübâşiriye masârıfları ve bâ-fermân-ı âlî matlûb buyurulan ağnâm cümlenin ittifâk ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tevzî' ve taksîm olundukda kazânız hissesine isâbet eden emvâl-i mezkûrun gönderilen memhûr pusula-i şer'î mücebince beyne'l-ahâlî tevzî' ve taksîm ve tahsîli bâbında mahsûs işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, emvâl-i mezkûru bir sâ'at akdem tahsîl ve tarafımıza irsâl ve teslîm olunması husûsuna her birleriniz mezîd sa'y ü ihtimâm ve kemâl-i gayret ve gûşîş-i tâmm eyleyüp müceb-i buyurulduyla amel ve hareket ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eyleyesiz diyü.

Afi 19 Z sene 222(17 Şubat 1808)

Ahmed Hulûsi Ser-bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Voyvoda-i Bolu ve Viranşehir

Özeti:

Viranşehir voyvodası Ahmed Hulusi Ağa marifeti ve Viranşehir mahkemesi kararı uyarınca, Anadolu valisi Alaaddin Paşa masrafının Safranbolu ahalisine taksimi beyanı. (Yüz yetmiş iki haneye yüzseksen altı kuruş yirmi beş para düşmüş ve toplamda bu meblağ otuz iki bin yüz kuruşa tekabül etmektedir.)

42. Hüküm

Bâ'is-i defter-i sâliyâne budur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi iki senesi Viranşehir Voyvodalıǵı'na merbût olan kazâlardan meştâ-yı sefer-i hümâyûn için bâ-emr-i âlî matlûb buyuulan dokuz yüz yetmiş beş nefer süvârînin aynen irsâli rahmen li'l-fukarâ afv birle beherine yez yirmişer kuruş bedellerinin tahsiline irâde-i şehinşâhî ta'alluk etmekle şeref-rîz-i sudûr eden fermân-ı cihan-mutâ' mantûkunca bedel-i mezkûrdan ve ona dâir iktizâ eden masârıf-ı mezkûrdan ve hâlâ Anadolu vâlisi vezîr-i müşterî-müdebbir Devletlü Alâaddin Paşa Hazretleri'nin taraflarına bâ-buyuruldu i'tâ olunan kudûmiye ve zahîre bahâ ve mübâşiriye masârıflarından Viranşehir voyvodası Sa'âdetlü Ahmed Hulûsî Ağa

mütesellimi ma'rifeti ve cümle marifeti ve ma'rifet-i şer'le Viranşehir mahkemesinde ba'de't-tevzî' ve't-taksîm mahkeme-i mezbûrdan verilen memhûr pusula-i şer'iyeye mantûkunca medîne-i Taraklıborlu kazâsının sehmine isâbet eden yalnız yirmi beş bin dokuz yüz elli kuruş ve Çiftlik-i Ulvî karyesi ahâlîlerinden altı mâh mukaddem farz olanıp umûr-ı memlekete sarf olunan dört yüz bir kuruş bu defa ve bundan akdem dört ay mukaddem cümle ma'rifetiyle bâ-yafta-i müte'addide vücûh-ı beldeden başka başka alınıp umûr-ı beldeye sarf olunan dokuz yüz seksen dört kuruş hazînedâr ağa ve kethüdâ beyin vürûdunda muhâfaza-i belde için Gulâm-ı Hacı İsmail Attâr'dan bâ-yafta alınan cizyehâne akçesi yüz elli kuruş bu def' tüfenkçibaşı ağa vürûdunda bâ-defter-i müfredât masârıf-ı rûz-ı merre bin yüz otuz kuruş Bolu'da vürûd eden iki kıt'a serdârlık mektub getiren mübâşir hizmet yüz elli kuruş ve serdârlık mektûb câizeleri üç yüz yetmiş kuruş buyuruldu harcı kırk kuruş isti'câliyesi kırk kuruş hazîne ve kâtibiye yirmi beş kuruş Mumcu İbrahim beş bin bâ-yafta mum akçesi alınmış kuruş Şehir Kethüdâsı Civelek Seyyid Mehmed Ağa'nın bâ-yafta bargir ücretleri menzil için yem ve saman akçeleri yüz yetmiş kuruş subaşı İsmail Ağa'nın mürûr-ubûra ve sâir umûra sarf eylediği iki yüz yirmi kuruş Ketân karyesine imdâdiye yirmi kuruş Çiftlik-i Ulvî karyesine imdâdiye yirmi beş kuruş Sercânî karyesine imdâdiye yirmi kuruş Bostanbeyi karyesine imdâdiye yirmi kuruş Sakaralan karyesine imdâdiye yirmi beş kuruş tahsildâriye bin yüz kuruş harc-ı defter imzâ ve i'lâmât ve ikrâmiye-hazret bin yüz kuruş kethüdâya otuz kuruş hüddâmiye otuz kuruş kâtiplere beş kuruş muhzırâna on beş kuruş min-haysü'l-mecmû' otuz iki bin yüz kuruşa bâliğ olup cümle vücûh-ı ahâlî-i belde ma'rifet ve ma'rifet-i şer'le hesâb ve kitâb oldukda kazâ-i Taraklıborlu'nun el-yevm mevcûd ve mu'tebr olan yüz yetmiş iki hâneleri üzerine tevzî' ve taksîm olundukda beher hâneye yüz seksen altı kuruş yirmi beş para isâbet etmeğin li-ecli't-tahsîl tahsildâr ta'yîn buyurulan İzzetlü Subaşı İsmail Ağa yedine verilen defter-i mümzâdır ki, ber-vech-i âtî zikr ü beyân olunur.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâdî ve işrîn ve min-şehri Zi'l-ka'de-i şerîfe li-sene isney ve işrîn ve mieteyn ve elf. (20 Ocak 1808)

22. Sayfa

Özeti:

Daha önce ifade edilen meblağın köy köy ve hane hane ne şekilde taksim edildiğini detaylı olarak gösteren çizelge.

43. Hüküm

Mahalle-i Babasultan	Mahalle-i Çavuş	Mahalle-i Câmî'-i Kebîr ma'a-zimmiyân	Mahalle-i Hüseyin Kethüdâ	Mahalle-i zimmiyân Kıran	Mahalle-i Çeşme	Mahalle-i Hacı Beyli
Hâne 4	Hâne 3	Hâne 6	Hâne 1,5	Hâne 12,5	Hâne 1	Hâne 0,5
Mahalle-i Hacı Evhad	Mahalle-i Tekye	Mahalle-i Karaali	Mahalle-i Kavak	Mahalle-i Hacıdurmuş	Mahalle-i Hacıhalil	Mahalle-i Kale
Hâne 0,5	Hâne 0,5 Rubu' 1	Hâne 4	Hâne 1	Hâne 1	Hâne 1,5 Rubu' 1	Hâne 0,5
Mahalle-i zimmiyân	Mahalle-i Müslimân-ı	Mahalle-i Müslimân	Karye-i Bağlarbaşı	Karye-i Tokatlı	Karye-i Gayza	Karye-i Dâne-i Ulâ
Polat	Kıran	Polat	Hâne 1	Hâne 1	Hâne 1,50	Hâne 2
Hâne 3,5	Hâne 0,5	Hâne 0,5	Rubu' 1			
Karye-i Dâne-i Sufîâ	Karye-i Susandık	Karye-i Ağaçkilise	Karye-i Kozcağız	Karye-i Kerpe	Karye-i Çiftlik-i Ulâ	Karye-i Çiftlik-i Sufîâ
Hâne 3	Rubu' 1	Hâne 4,5	Hâne 0,5	Hâne 4	Hâne 2	Hâne 3
Karye-i Ketan	Karye-i Zimmiyân	Karye-i Müslimân	Karye-i Konarı	Karye-i Yazı	Karye-i Oğlanviran	Karye-i Sorguncuk
Hâne 1	Yazı Hâne	Yazı Hâne	Hâne 11	Hâne 0,5 Rubu' 1	Hâne 1	Rubu' 1

	10	9,5				
Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i
Çomakviran	Magul	Germencik	Sırçalı	Elviran	Pelidviran	Sakaralan
Hâne	Hâne	Hâne	Hâne	Hâne	Hâne 2	Hâne
Rubu' 1	0,5	1	1,5	3	Rubu' 1	1
Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i
Karapınar	Akviran	Kamenibeyi	Çıraklar	Ilbarıt	Çerçen	Kozyaka
Hâne 1,5	Hâne 2,5	Hâne	Hâne 0,5	Hâne 2	Hâne	Hâne
Rubu' 1	Rubu' 1	4	Rubu' 1	Rubu' 1	3	2
Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i
Bürnük	Kızılcaviran-ı	Kızılcaviran-ı	Karıt	Bostanbükü	Milya	Kapullu
Hâne	Ulâ	Suflâ	Hâne	Hâne 2	Hâne	Hâne
5	Hâne 3	Hâne 2	5	Rubu' 1	3	6,5
	Rubu' 1	Rubu' 1				
Karye-i	Karye-i	Karye-i				
Kılavuzlar	Başköy	Bulak				
Hâne	Hâne	Hâne				
3	2,5	10				

Ba'de's-sahîh el-yevm mevcüd ve mu'teber olan yüz yetmiş iki hâne üzerine tevzi' ve taksim olundukda beher hâneye seksen altı kuruş yirmi beş para isâbet eylediği ba'de't-tahkîk işbu defter-i mümzâ ve memhûr tahsildâr ta'yîn olunan ağa-i zî-şâna yedine i'tâ olundu.

Hurrîre hâzihi'd-devfterü bi-ma'rifeti'l-vücûh ve'l-ahâlî

El-Hâc Halil el-müvellâ bi-hilâfe bi-medîne-i Taraklıborlu ve ene'l-fakîr ileyhi azze şânuhû
Ufiye anhü.

23. Sayfa

Özeti:

Safranbolu'ya bağlı Bürnük köyü sakinlerinden İpçi Hacı Mustafa'nın ayrıldığı Ayşe isimli eski eşinin eğer kendi rızası da varsa dilediği kişiye nikâhlanması.

44. Hüküm

Hâlâ Medîne-i Borlu hâkimi fazîletlü efendi hazretleri ve subaşımız izzetlü ağa Kazâ-i mezbûra tâbi' Bürnük nâm karye sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden İpci Hacı Mustafa'nın zevce-i metrûkesi Ayşe nâm hâtûnu ve müşterilerine huzûr-ı şer'a ihzâr ve takrîr etdirilüp hüsn-i rızâsıyla her kimi diler ve matlûb ederse taraf-ı şer'den izinnâmesi i'tâ olunup tezevvüc ve nikâh etdiresiz ve's-selâm.

Fî 27 Ra sene 222 (4 Haziran 1807)

Bâ-mühr-i Hazret-i Seyyid Halil Ağa Vekîl-i Şehr-i Viran hâlâ

Özeti:

Osmanlı padişahının Bolu ve Viranşehir voyvodasına gönderdiği fermanla, savaşı bitiren ateşkesin bitmesine üç ay kalmasına rağmen ateşkes şartlarının uygulanmadığını, bu sebeple tekrar bir savaş (cihad) ihtimaline karşı adı geçen bölgeden beş yüz iyi silahlanmış askerin toplanarak başlarında iyi bir komutanla Edirne tarafına gönderilmesi ve savaş vaki olursa padişah etrafında kenetlenmenin dini bir vecibe olduğu.

45. Hüküm

İftihârul-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'd-dâ'im dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Bolu [ve] Viranşehir voyvodası dâme mecduhû ve mefâhiru'l-kuzâtî ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâili ve'l-keâm Bolu ve Viranşehir sancaklarından vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbî zîde fahzuhum ve mefehîru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki, Devlet-i Osmâniyem nâm-ı kıyâm-ı erkân fehvâ-ikbâli ve edetim kadîm mecdî ile mûmehhed olup hamelet-i Beyzâ-yı İslâmiye'de Allâh "ve câhidû fi-sebîlillâhî bi-embvâlihîm ve enfüsiküm" nass-ı celîliyle mü'mi muvahhid olanların üzerlerine fi-sebîlillâh gazâ ve cihâd farz-ı ayn olmakla cümlemizi yokdan vâr eden Allâhu Azîmü's-şân'ın avn ü inâyet-i Rabbâniyesiyle tevekkül ve Sâhib-i Şerî'atımız sallallâhu Te'âlâ

aleyhi ve sellem efendimiz Hazretleri'nin rûhâniyet-i aliyyelerine tevessül ile düşman-ı dîn muhârebesinde sa'y ü gayret ve dîn-i mübîn uğrunda bu farîzanın edâsına cân-ı gönülden gayret edenler dâ'imâ mansûr-ı gazât-ı Muvahhidînin nâm ve şânları dillerde hayır ile yâd olageldiği muhtâc-ı beyân değlidir. Geçen sene Devlet-i Aliyyem ve Seniyye Devleti sû-i kasd ile fesh-i sulh edüp ordû-yı hümayûn livâ-i şerîfiyle Silistre'de ve gazâ muvahhidîn muhârebe üzerinde iken taht-ı âlî- baht-ı Osmânî üzre cülûs-ı hümayûn-ı meymenet-makrûnum vâki' oldukda cenâb-ı hayru'n-nâsırînin dergâh-ı İlâhiyyesine tazarru' ve istişkâyetim zamân-ı hümayûnda ümmet-i Muhammed avn ü inâyet-i Bârî ile mansûr ve bir cihetle rahmet ve menfa'at hükmiyeden nâşî envâ'-ı sabûr olmalarını du'â ve niyâz eylediğim müstağnî-i ta'rîf ve beyân ve kesrû'l-ân kâffe-i mü'minlerin dost ve düşman-ı dinden vikâye ve himâyesi esbâbını istihsâlden gayret-i zikr ve fikrim olmadığı zâhir ve ayân olmakla avn ü inâyet-i Bârî ve irâdet-i hazret-i bî-perverderârı bundan akdem devleteyn beyninde her ne kadar mukaddemâ sulh u salâh olarak dokuz mâh müddet mütâreke akd olunmuş ise dahi henüz şurût-ı musâlahaya infisâl bir yer olmadığı ve mu'ayyen olan müddet-i mütâreke-i mezkûre gündün güne güzâr etmekte olduğuna nazaran ber-muktezâ-yı vakt ü hâl Müselmân olanlara durup oturacak vakit olmayup fi-sebîlillâh gazâyâ ve farîza-i cihâdi icrâyâ sa'y ü gayret ve hükâm-ı Devlet-i Aliyyem taraflarından dahi müsâlaha-hazm ve ihtiyâta ri'âyet olunarak kavâ' ve mahal-i maksûdeye istihkâm ve takviyet ve îcâb eder ise mevsimi geçmeksizin a'dâ üzerine seyl-i sebk-i savlet zımında Rumeli ve Anadolu câniblerinden ordû-yı hümayûn-ı nusret-makrûnuma asker-i vâfirenin isticlâbı husûsuna mezîd i'tinâ ve dikkat olunarak sâye-i vücûbiyetde zîrâ müddet-i mütârekenin inkızâsına üç mâh kalup ve düşmanın mu'âmelesine ve ağır davranmasına göre Devlet-i Aliyyemi mütâreke tekmîline kadar işgâl ve söz ile oyalatdurup iğfâl ederek ma'âzallâhu Te'âlâ mecbûl olduğu hileyi bu def'a dahi icre ve dîn ü devlete sû-i kaydını îkâ etmek tedbîr-i fâsidesinde olduğu âşikâr oluyor ve bu takrîre göre Devlet-i Aliyyem yine mutazarrır olarak tertîbât-ı harbiyesine sâbıktan ziyâde ihtimâm olunmak vâcib ve mühim olup lâkin bu tertîbâtı evvelkilere kıyâs ile afv ve tenzîl olmayup da özr ve illet mülâhazasına zâhib olanlar nefslerini tehkileye ilkâ etmiş olurlar ve devr-i sâbıkda olduğu gibi ilticâ ve hatır ve gönüle ri'âyet ve ricâ ve şefâ'at kapıları mesdûd olmakla ceddin rûhiyçün ol makûle mütâla'aya zâhib olanların hakkında ircâ-yı

siyâsetden gayrı mu'âmele etmem. Şöyle ki, cümle ümmet-i Muhammed bu dîn gavgasında müştereke olmakla Cenâb-ı Hak göstermesin a'dâ-yı din ferce-yâb olarak

24. Sayfa

Memâlik-i İslâmiye'ye tahtî ve nisvân ve sıbyân te'addî eder ise ve dünyâda benim nice istihsâlîmenden rehâ mümkün olmayacak şöyle dursun ben bir abd-i âciz isem dahi pâdişâhlar pâdişâhı olan cenâb-ı mülk bî-zevâl Allâhu Te'âlâ el-mülkü men-teşâ'ü medlûlü üzere nevbet-i saltanat zât-ı şâhâneme ihsân buyurulup sizlere bu abd-i âcizi ulü'l-mer etmiş olduğundan emr-i hümâyûnuma muhâlefet Allâh ve resûlüne muhâlefet olacağı ve yarım arsa-i mahşerde kahr-ı Hazret-i Kakhârdan kimesneye cây-ı halâs olmayacağı muhakkak olmakla ona göre tavranmak lâzımdar ve'l-hâsıl düşmanımız kavî ve şimdiye dek ehl-i İslâm'a ettiği hakâret (...) mütehammil olduğu bedihî olmakla avn-i Hazret-i Bârî ve imdâd-ı rûhâniyet-i cenâb-ı Risâlet-penâhî ile bu sene-i mübârekede ne olmalı ise olmalıdır nefsimde havâb ve râhat haram olmuştur. Ve dergâh-ı Hakk'a göz yaşı düküp hırka-i şerife-i Hazret-i Fâhru'l-kâinât ve'l-mürselîn sarılarak mansûriyet-i a'dâm İslâm du'â ve münâbât-ı seferiyeye vus'den ziyâde i'tinâ etmekte isem dahi sâhib-i şerî'at-ı dînü's-seyf olan peygamberimiz efendimiz du'â ile me'mûr olmadıklarına mebnî esbâb-ı zâhir kahr ve savletin lisân-ı şer'-i Mustafâ ile me'mûr olduğumuz iştikâr ve sefer demek (...) ve güzîde asker demek olduğu vâreste-i kayd ü iş'âr olmakla siz ki kapucubaşı ve mevlânâ a'yân ve sâir mûmâ ileyhimsiz livâ-i mezbûrede vâki' kazâlardan pâk ve güzîde ve tâmmü'l-esliha yiğitlerden olarak beş yüz nefer asker tertîb ve mübâşir başbûğ ma'iyetiyle ihrâc ve ordû-yı hümâyûnuma irsâl olunmak matlûb olduğu emr-i şerîf-i hümâyûnun cevâbı infâzına sür'at ve imtisâl ettiği ma'lûmun oldukda ona göre dünyâ ve ahretinize lâzım olan hareketin icrâ ve ifâyâ mübâderet ve nevrûz-ı firûzede Edirne sahrâsında ordû-yı hümâyûnuma ol mikdâr askeri başbûğ ma'iyetiyle ihrâc ve irsâle mübâderet eylemeleriniz fermânım olmağın meştâ-yı ordû-yı hümâyûnumdan işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve hassam silahşörlerinden kıldvetül-emâcid ve'l-a'yân Süleyman zîde mecduhû mübâşeretiyile irsâl olunmuştur. İmdî benim emrim cümlemizin hâlıkı olan hazret-i Rabbü'l-âlemîn'in Habîb-i Ekremi'ne münezzel iktisâs-ı fermâniyesi üzere âyeh "harridi'l-müminîn ale'l-kıtâl" emr-i şerîfini teblîğ olmakla sür'at-i imtisâl göstermeyenler dünyâ ve ahrette cevâb olmayacağını ve

vakitler başka olmakla a'zâr i'lâmı tahrîrine cür'et eden hükkâm-ı şerî'at ahretde sâhib-i şerî'atın (...) ihâle ile dünyâda âyeh "innallâhe ye'muruküm en-te'üddü'l-emânâti ilâ-ehlihâ" emr-i şerîfine ol makûlelerin eyâdî-i adâvetleri ve emn-i pâk-i şerî'at muhatahharada kat' olunmak tarîki fekk ile işbu te'dîb ile mazhar kılınacağı ma'lûm olsun. Ona göre cümle mü'minûn yekdil ve yekcihet olarak nusret-i dîn-i mübîn bezl-i makderet eylemeleri farîza-i uhde-i diyânet olmakla bu uğûrda cânşân ve cihânda gelen dîn karındaşlarımız bi'l-cümle mazhar-ı du'â-i hayr-ı şâhânem olacaklarınız misillü hilâfından dahi inkisâr ve ikâb-ı pâdişâhânem idüğü ma'lûmunuz oldukda sizden me'mûm-i hümâyûnum olan fermân-ı birlikde ve hamiyet levâzımını livâ-i mu'tenâda sebk-akrân ederek îfâya mübâderet eylemeniz fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımu'l-imtisâlimin mantûk-ı itâ'at-makrûniyet amel ve hareket ve hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahriren fî evâsıt-ı şehri Zi'l-ka'de sene isnâ ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Kostantiniyye el-Mahrûse

(14 Ocak 1808)

25. Sayfa

Özeti:

Bolu ve Viranşehir sancakları voyvodası es Seyyid Halil gönderdiği emirle, Safranbolu ve Yörük kazalarından harbe hazır askerlerin tesbit edilerek Nevruz'a kadar Osmanlı ordusuna katılması gerektiği hususu.

46. Hüküm

Hâlâ Bolu ve Yörük kazaları kâdîları fazîletlü efendi hazretleri ve kazâ-i mezbûr a'yânları izzetlü ağalar, ba'de't-tahiyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki,

Bu defa ordû-yı hümâyûna müretteb Bolu Viranşehir sancaklarından sancaklarından bâ-fermân-ı âlî matlûb-ı cihandârî buyuyurulan beş yüz nefer askeri ve Nevrûz-ı Firûz'dan akdemce Orta sahrâsında başbûğ ile ordû-yı hümâyûna irsâli

bâbında ekîd ve şedîd ısdâr buyurulan emr-i şerîf vürûd ve derûn-ı emr-i âlîde beyân buyurulduğu vech üzre asâkir-i matlûbeyi kazâlarınızdan şimdiden güzîde tuvânâ harb ü darp erbâbı olarak her birleriniz hâzır ve âmâde edüp hîn-i tevzî' de kazâlarınıza asâkir-i merkûmeden isâbet eden neferâtlarınızı bi'l-vesîle dîğer tezkiremiz vardığı anda bilâ-te'hîr ve dakîka-i vâhide meks ve avk olunmayarak başbûğ ma'ıyyetinde isbât-ı vücûd etdirilüp ma'âzallehu Te'âlâ madde-i mezkûru vakt-i âhara ve umûr-ı sâireye kıyâs olunup bu gün yarın diyerek avk u te'hîr olunmak iktizâ eder ise bir dürlü özr ve bahânelerinize i'tibâr ve iltifât ve kabûl olmayacağı ma'lûmunuz oldukda ona göre mülâhaza ederek mûcib-i sûret-i emr-i âlî işbu tezkire tahrîr ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde ma'lûmlarınız oldukda matlûb-ı cihandârî buyurulan asâkir-i merkûmeyi kazâlarınızdan tertîb ve hâzır ve âmâde olunup hîn-i tevzî' de isâbet eden neferlerinizi bi'l-vesîle dîğer tezkiremiz vardukda dakîka-i vâhide te'hîr olunmayup irsâline dikkat ve ihtimâm eyleyesiz.

Fî 25 Z sene 222(24 Ocak 1808)

Bâ-müher-i Hazret-i es-Seyyid Halil Ser-Bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî el-Hâc Ahmed-zâde

Özeti:

Safranbolu kadısı, kazanın subaşısına, Behram Paşa'nın dört bin civarındaki askeriyle Tokat'tan gelip Rumeli'ye gideceğini ve Safranbolu'dan geçeceğini muhakkak olduğunu ve bu sebeple yukarıda yazılmış zahire ve eşyanın derhal toplanarak ulaştırılması hususunun bildirildiği.

47. Hüküm

Pirinç	Revgan-ı	Asel	Davar	Şeker	Peynir	Darçın
Vukıyye	sâde(yağ)	Vukıyye	Aded	Vukıyye	Vukıyye	Vukıyye
2000	Vukıyye	50	50	10	2	0,5
	200					
Karanfil	Zağferan	Bargir	Şa'îr(arpa)	Sabun	Mum	Asel mumu
Vukıyye	Vukıyye	Aded	Kile	Vukıyye	Vukıyye	Vukıyye
0,5	0,5	100	100	25	100	5

Hâlâ Borlu'da subaşımız İsmail Ağa ve sâir vücûh-ı belde ba'de's-selâm inhâ olunur ki,
 Bu sene-i mübârekeke bâ-fermân-ı âlî Anadolu sürücüsü olan düstûr-ı mükerrerem devletlü Behram Paşa efendimiz bu def'a Rumeli cânibine azîmet etmeleriyle Tokat tarafından hareket ve bugünlerde dört binden mütecâviz askeriyle bu tarafa vürûdları muhakkak olmakla müşârun ileyh efendimizin dâire-i devletleri külliyyetlü olup askerlerine ta'yînât verilmek için ber-vech-i bâlâ tahrîr olunan zehâyir ve eşyâya derakab tedârik ve ucâleten bilâ-noksân irsâl ve hîn-i tevzî'de defter-i sancağa idhâl olunacak ma'lûmlarınız oldukda vakt-i âhara kıyâs olunmayup acele gönderesiz

Fî 25 Z sene 222(23 Şubat 1808)

Bâ-mühr-i Halil Kethüdâ el-Hâc Ahmed-zâde

Özeti:

Hattı hümayun suretinde, mutasarrıf Behram Paşa'ya derhal askerlerini toplayıp Osmanlı ordusuna katılması emri verildiği.

48. Hüküm

Sûret-i Hatt-ı Hümayûn

Sen ki Karahisâr-ı Sâhib Sancağı Mutasarrıfı Behram Paşa'sın mûcib-i emr üzere hareket ve bedellerin tahsîline ve ordû-yı hümayûnuma müretteb asâkirin ihrâcıyla ardını alup serî'an ordû-yı hümayûnuma vusûl[e] müsâra'at edesin.

Özeti:

Orduya katılmalarda gecikme olduğu, bu konuda gerekli titizliğin gösterilmesi ve derhal orduya katılacak askerlerin bölgelerinden çıkarılarak Osmanlı ordusuna vasıl olması. Ayrıca nefer göndermeyenlerin (asker başına yüz yirmi kuruş) bedellerini ödemeleri ve bu bedellerin hemen toplanıp gönderilmesi zarureti.

49. Hüküm

Düstûr-ı mükerrem-ı mükerrem müşîf-i mufahhan nizâmü'l-âlem müdür-i umûri'l-cumhûri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-enâmi mehâmü'l-enâmi bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidü bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sınûfî'l-meliki'l-a'lâ hâlâ Karahisâr-ı Sâhib mutasarrıfı ve Anadolu cânibinden asâkir sürücüsü olan vezîrim el-Hâc Mehmed Paşa edâmallâhu Te'âlâ iclâlehü tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin meştâ-yı ordû-yı hümâyûnumiçün Anadolu cânibinden kâin ma'lûmü'l-isim lâyük ve kazâlardan müretteb ve matlûb olup sevk ve irsâline me'mûr olduğun asâkiri peyderpey mahallerinden tahrîk ve ihrâc ve ordû-yı hümâyûnuma sevk ve isbâle ikdâm ve ihtimâm-ı mâ-lâ-keâm etmekte isen dahi el-hâletü hâzihî mevsim-i şitâ gün-be-gün güzêrân ile evvel-bahâr tekarrüb etmekte olduğuna mebnî asâkir-i merkûmenin bazıları bedele kat' olunmuş ve bedele kat' olunmayanların dahi bedel teklîfiyle emrin vakt etmekte oldukları zâhir ve bedîdâr ve bundan sonra asâkir-i merkûme mahallerinden ihrâc ve irsâl olursa bile mevsimin tecemmu' olmadığından

26. Sayfa

ancak evvel-bahâra kadar ordû-yı hümâyûnuma erişecekleri müstağnî-i ta'rîf ve iş'âr ve hudûd ve sınırın muhâfaza ve muhâresesi ve takviyet ve istihkâmı Rumeli tarafından mâhiyyelü âhar asker ile idâre olunmakta olduğu bedîhî ve âşikâr olmakdan nâşî mücerred fukarâ ve ağniyâ ve aceze-i memleket merhamet ve maslahatı teshîlen ol makûle meştâ-yı ordû-yı hümâyûnum için müretteb olup birle kat' olacaklarını müş'ir fermân-ı âlî ibrâz edenlerden mâ'adâ henüz bedele kat' olunmayan mahallerden matlûb olan asâkirin beher neferi yüz yirmişer kuruşa bedel kat' ve iktizâ eden bedellerini peyderpey ma'rifetinle tahsîl ve Der-sa'âdetime irsâl ve isbâl eylemen için zikr olunan meştâ askerinden şimdiye kadar bedele kat' olmaların defteri başka ve aynen asker matlûb olan kazâların defteri başka terkîm ve tahrîr işbu emr-i şerîfime matviyyen tarafına ba's ve tesyâr olunmuş olmakla henüz bedel kat' olunmayanların bâlâda beyân olduğuna vechile bedele kat' bir an [akdem] iktizâ eden bedellerini tahsîle ve ordû-yı hümâyûnum tarafından sudûr eden diğêr emr-i âlî-şânım ve tarafına gönderilen defter

nâtık olduğu üzere günün sevkine me'mûr olduğun evvel-bahâr askerini dahi bir tarafidan hemen şimdiden ikdâm ve ihtimâm ederek bi-avnihî Te'âlâ evvel-bahâra kadar yerlü yerinden bi't-tamâm tahrîk ve ihrâc ve cümlesiinin adedini alup sen dahi ordû-yı hümâyûnuma vusûle sa'y-i bî-mâl eylemek husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle vusûl-i emr-i âlî-şânımda mecbûl olduğun gayret ve sadâkat ve kâr-güzârî ve deviyyet muktezâsınca meşfâ-yı ordû-yı hümâyûnum için müretteb olup bâlâda tafsîl ve beyân olunduğu üzere henüz bedele kat' olunduğunu müş'ir fermân ibrâz etdirmeyerek iktizâ eden bedellerini peyderpey tahsîle ihtimâm ve dikkat ve bedele kat' eylediğin mahallerin isimlerini ve asâkirin adedini ve kat' olunan bedellerin mikdârını mübeyyin defterini Der-sa'âdetime takdîme müsâra'at ve bir tarafdan dahi evvel-bahâr için müretteb ve matlûb olan asâkirin hemen şimdiden ikdâm ederek bi-mennihî Te'âlâ evvel-bahâra kadar mahallerinden tahrîk ve ihrâc ve sevk ve irsâllerine cümlesinin ardını alarak sen dahi ordû-yı hümâyûnuma vusûle sarf u hasal ve sa'y ü kudret eylemen fermânım olmağın tenbîhen ve te'kîden rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ile irsâl olunmuşdur. Mûcebiyle âmil olasın diyü eyân buyurulmuşdur. Ve hilâfindan hazer ve mübâ'adet eyleyesin ve alâmet-i şerîfime i'timâd kılasın diyü buyurulmuşdur.

Sene 1222(1807-1808)

Özeti:

Bolu sancağından toplanması hesaplanan asker ya da bedellerinin derhal tedarik edileceği, bu sebeple Safranbolu kazasına düşen kısmın bölgeden ihracı ve konunun takibinde Behram Paşa'nın görevli olduğu.

50. Hüküm

Emr-i şerîf-i âlî-şân takyîdiyçün Halil Ağa'nın tezkiresi sûretidir.

Hâlâ Borlu hâkimi fazîletlü efendi hazretleri ve vücûh-ı memleket ve sâir sâhibleri ba'de's-selâm inhâ olunur ki,

Anadolu'nun sağ ve sol kollarının sürücülüğüne me'mûr devletül Behram Paşa yesserallâhu mâ-yeşâ' efendimiz hazretlerinin uhde-i ihtimâm-ı vezîrânelerine Bolu

sancağı meştâ-yı askerînin bedellerini tahsîl ve Nevrûz-ı Firûz'un ordû-yı hümâyûnda isbât-ı vücûd etmek üzere Bolu sancağından ve mu'anven irâde-i aliyye buyurulan asâkirin dahi bir sâ'at evvel ihrâcî husûsuna dâir bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn ile mü[r]tesem ve mu'anven müşârun ileyh efendimize hiteb olarak bir kıt'a emr-i celîlü's-şânım şeref-sünûh etmiş olduğundan sûret-i emr-i celîlü's-şân tarafınıza ba's vetesyâr kılınmıştır. Mazmûn-ı emr-i âlî cümleminiz ma'lûmlarınız oldukda gerek bakâyâ bedeliyesinin bir sâ'at akdem tahsîline ve kazâlarınıza isâbet eden asâkiri derakab tedârik ve kazâlarınızdan ihrâc ve müceb-i emr-i âlî-şân amel eyleyesiz.

Fî 15 M sene 223 (13 Mart 1808)

27. Sayfa

Özeti:

Geçici olarak Taraklıborlu mutasarrıflığı yapan Osman isimli şahsın, bu makamda devamlı olarak görevlendirildiği.

51. Hüküm

Gurre-i Garâ-yı Muharremü'l-harâm Sebt'den idiği kayddır.

Gurre M sene 223(28 Şubat 1808)

Yâ Allâh yâ Fettâh yâ Rezzâk yâ Kerîm

İzzet-me'âb şerî'at-nisâb Mevlânâ Mehmed Emin Efendi ibn-i Mehmed el-İstanbulî kâmyâb Gıbbet't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki,

Taraklıborlu Mutasarrıfı Osman işbu sene isneteyn ve işrîn ve mieteyn ve elf Recebü'l-ferdî gâyetinden dört ay tevkîtiyle ref' ve yeri bâ-sâlise muvakkat olduğun kâdîasker-i esbak ruznâmçesinde muktedir sezâ-vâr-ı inâyet-i şehryârî ve şâyeste-i re'fet-i tâcdâri olmanla ber-tevcîh-i esbak sana ibkâ olunmuştur. Gerekdir ki kazâ-i mazbure sene-i merkûm Zi'l-hiceti's-şerîfesi guresinden örfiyye-i kâmile mutasarrıf olup beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i âlide sa'y-i cemîl eyleyesiz ve's-selâm.

El-fakîr Mehmed Hafid el-Kâdî bi-asker-i Anadolu

Özeti:

Mevlana Mehmed Emin bin Mehmed'in idaresindeki Taraklıborlu'ya, Osman isimli şahsın Zilhicce ayının başında mutasarrıf olarak görevlendirilmesi.

52. Hüküm

Fî Cemâziye'l-âhir li-sene isteneyn ve işrîn ve mieteyn ve elf. (Ağustos 1807)

Taraklıborlu Mutasarrıfı Osman gâyet-i şehri-âtiden dört ay tevkîtle ve yeri bâ-sâlise muvakkati olduğu kâdîasker-i esbak ruznâmçesinde mukayyid sezâvâr-ı inâyet ve şâyeste-i re'fet-i tâcdârî Melânâ Mehmed Emin bin Mehmed el-İstanbulî dâ'îlerine bertevcîh-i esbak ibkâ olunup sene-i mezbûre Zi'l-hicce'ti's-şerîfesi guresinden müddet-i örfiye-i kâmile mutasarrıf olmak recâsına ba'de'l-arz sadaka buyuruldu.

Ağustos 1807

Özeti:

Taraklıborlu kadısı Mevlana Mehmed Emin Efendi'nin 30 Ocak 1808 tarihi itibarıyla, ismi zikredilen kazanın askerî(yönetim) işlerinden sorumlu olduğu.

53. Hüküm

İzzet-me'âb şerî'at-nisâb Taraklıborlu Kâdîsı Mevlânâ Mehmed Emin Efendi kâmyâb

Ba'de't-tahiyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki, Kazâ-i mezbûrun umûr-ı kısmet-i askeriyesi işbu sene isneteyn ve işrîn ve mieteyn ve elf Zi'l-hicce'ti's-şerîfesi guresinden sana ihâle ve tefvîz olunmuşdur. Gerekdir ki, vâki' olan muhallefât-ı mevtâ-yı askeriyenin mûcib-i tahrîri olur sağır ve sağiresi bulundukda muhallefâtını tahrîr ve tarkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzati's-şer'îyye tevzî' ve taksîmi husûsunda alâ-vechi'l-istikâme taharrî ve vakit ve tecvîz-kerde-i ulemâ-i mütebahhirîn olan rub'-ı öşrden ziyâde resm mütâlebesinden ve verese kibâr olan terekelere bilâ-taleb müdâhâleden tehâşî ve mücânebet eyleyesiz.

El-farîk Mehmed Hafîd el-Kâdî bi-asker-i Anadolu

Özeti:

El Hacı Halil Efendi, Taraklıborlu kazasının kadılık vazifesinin kendisinden Mehmed Emin Efendi'ye geçtiğini ve bu vazifesinin hakkıyla yapılmasını.

54. Hüküm

İzzet-me'âb şerî'at-nisâb Rumeli eşrâfından Mevlânâ el-Hâc Halil Efendi kâmyâb ba'de't-tahiyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki, ber-vech-i mansab mutasarrıf olduğum Taraklıborlu kazâsının umûr-ı şer'iiyesi işbu bin iki yüz yirmi iki senesi Zi'l-hiccesi guresinden cenâbınıza bi'n-niyâbe ihâle ve tefvîz olunmuştur. Gerekdir ki, kazâ-i mezbûru gurre-i merkûmeden zabt idüp icrâ-yı ahkâm-ı şer'iiyede sa'y-i ihtimâm ve vâki' olan askeriye ve belediyeyi tahrîr ve terkîm ve tevzî' ve taksîm husûsunda bilâ-keâm eylesin ve's-selâm.

El-fakîr Mehmed Emin el-Kâdî bi-kazâ-i Taraklıborlu

28. Sayfa**Özeti:**

El Hacı Ahmed zade es Seyyid Halil, Bulak köyü reayasının eskiden beri vergeldikleri mal-ı ispenç vergisini vermeleri gereği ve bunun için Subaşı İsmail Ağa'nın görevlendirildiği.

55. Hüküm**Kuruş**

1000 malı ispenç Bulak karyesinden

0070 malı ispenç Yazı karyesinden

1070 yalnız bin yetmiş kuruştur.

Harc-ı mürâsele mahkeme-i re'âyâlardan

ber-mu'tâd-ı kadîm alına geldiği kayd şod.

Kuruş 25

Hâlâ Borlu nâ'ibi fazîletlü efendi hazretleri ve izzet-me'âb Subaşı İsmail Ağa

Ba'de't-tahiyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki, işbu bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûb Mart'ı i'tibârıyla kazâ-i mezbûra tâbi' Bulak karyesi re'âyâlarının üzerlerine ber-mu'tâd-ı kadîm vergeldikleri ve üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı ispenç vakti hulûl ve mürûr etmekden nâşî mâl-ı mezkûru ma'rifetiniz ile ve mübâşir ma'rifetiyle ber-vech-i bâle sene-i sâbıkı vechi üzre cem' ve tahsîl va kabzına me'mûra edâ ve teslim eylemeleriniz bâbında işbu tezkire tahrîr ve ısdâr zîde kadruhû tahlisdâr ile irsâl olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde ma'lûmlarınız oldukda mâl-ı mezkûru sene-i mezbûra mahsûb olmak üzere öteden beri olageldiği minvâl üzere yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve tamâmen kabzına me'mûra edâ ve teslim[e] dikkat ve gayret ve ber-mûceb-i tezkire ile amel ve hareket eyleyesiz diyü.

Fî 17 M sene 223(15 Mart 1808)

Es-Seyyid Halil Ser-bevvâbin-i Dergâh-ı Âlî el-Hâc Ahmed-zâde

Özeti:

Hafız Ali ve Behram paşaların sekiz bin dokuz yüz altmış yedi buçuk kuruşluk erzak, zahire ve eşya masraflarının yüz yetmiş iki haneye bölünmesi ve her haneye elli iki kuruş isabet ettiği. Subaşı İsmail Ağa eliyle gönderilen defterde vaziyetin beyan edildiği.

56. Hüküm

Bâ'is-i defter-i sâliyâne oldur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesi Mahurrem'inde Viranşehir sancağından mürûr eden vüzerâ-yı izâmdan devletlü Hâfız Ali Paşa Hazretleri'nin ve defa Sürücü Devletlü Behram Paşa Hazretleri ubûrlarında evvelâ Hâfız Ali Paşa için medîne-i Borlu'dan Attâr Hacı İsmail Ağa'dan alınan sabun ve asel-i şem' ve şeker ve darçın ve karanfil kıymetleri yüz elli dört kuruş Devletlü Behram Paşa için def'a Hacı İsmail Ağa'dan alınan yüz doksan buçuk kuruş bakkallardan alınan revgan-ı sede yüz altmış ve zeyt kıyye kıymeti iki yüz kırk altı kuruş ber-nehc-i kıyye bin iki yüz beş kıymeti altı yüz yirmi üç kuruş asel kıymeti yetmiş beş kuruş Mumcu Kefer'den yüz yirmi vakiyye asel

kıymeti ve beş vakiyye asel mumu kıymeti yekûn yüz kırk altı kuruş kahve kıyye seksen yedi kıymeti sekiz yüz yetmiş kuruş ve yüz kile şa'îr kıymeti altı yüz kuruş Behram Paşa zahîrecisine beş yüz kuruş ve at bahâsı iki yüz kuruş hamamluya eşyâlar nakli için kirâ akçesi seksen kuruş kasaplara davar akçesi üç yüz kuruş mukaddem bedeliye-i askeriyeden bakiyye üç bin dört yüz otuz bir kuruş ağa efendimizin kâtibine otuz kuruş Na'lband Hüseyin Ağa'ya iki defada yirmi beş kuruş hizmet ve giden hâkim cedîd efendinin husûsuna sekiz yüz kuruş min-haysü'l-mecmû' yalnız sekiz bin dokuz yüz altmış yedi buçuk kuruşa bâliğ olmağın cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hesâb ve kitâb olunup kazâ-i merkûmun el-yevm bi'l-i'tibâr mevcûd yüz yetmiş iki hânesi üzerine tevzî' ve taksîm olundukda beher hâneye elli ikişer kuruş birer rubu' isâbet etmeğın li-ecli't-tahsîl tahsildâr buyuulan Subaşı İzzetlü İsmail Ağa yedine i'tâ olundu defter-i müfredâtdır ki ber-vech-i âtî zikr ü beyân olunur.

Fî 21 M sene 223(19 Mart 1808)

Ba'de't-tashîh kazâ-i mezbûrun yüz yetmiş iki hânesi üzerine tevzî' ve taksîm olundu. Sıyâk-ı sâbık üzeredir. Mahallât ve kurâya bâ-faytalar verildi.

Fî 21 M sene 223(19 Mart 1808)

29. Sayfa

Özeti:

Bolu ve Taraklıborlu voyvodalığını vekaleten yürüten Seyyid Halil'in azledildiğini ve yerine kapucubaşılardan Hulusi Ahmed'in görevlendirildiğini fakat, bölge halkının cümlesinin isteği ve Darphane-i Amire nazırı es Seyyid Mehmed'in bölgenin önemine binaen yaptığı açıklama ile yüz kırk dört bin (144000) kuruş iltizam bedeliyle Seyyid Halil'in kardeşi Seyyid İbrahim'in asaleten görevlendirildiği, kendisinin seferde olması sebebiyle bu işin onun yerine vekaleten kardeşi es Seyyid Halil'in ifa edeceği, durumu izah eden fermanın Selamağası Abdurrahman tarafından ulaştırılacağı.

57. Hüküm

Devletlü el-Hâc Ahmed-zâde es-Seyyid İbrahim Ağa Hazretlerine Bolu ve Viran voyvodalıkları fermân-ı âlî-şânı sûretidir.

Mefâhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Bolu ve Viranşehir sancaklarında vâki' nefsi Bolu ve sair kazâların kâdîleri ve nâ'ibleri zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâcid ve'l-ekârim Viranşehir ile Bolu Voyvodalığı vekâleten uhdesisen ihâle olunan Seyyid Halil zîde mecduhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân zâbitân ve vücûh-ı belde ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup bundan akdem Bolu voyvodası olan Hacı Ahmed-zâde es-Seyyid İbrahim dâme mecduhû bazı ahâlînin iştikâlarına mebnî azl voyvodalık-ı mezkûr dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Hulûsî Ahmed dâme mecduhûya ihâle olunmuş idi. Ancak el-hâletü hâzihî voyvoda-i sâbık mûmâ ileyh Seyyid İbrahim dâme mecduhû ile karındaşı Seyyid Halil zîde mecduhû haklarında mukaddemâ vaik olan iştikâ hilâf-ı inhâ olup bi'l-cümle ahâlî kendülerden hoşnûd ve müteşekkir oldukarı beyânıyla mûmâ ileyhimânın haklarında müsâ'ade-i seniyyem erzânî kılınmasını ahâlî-i merkûme bâ-i'lâmât istid'â eylediklerine binâen keyfiyeti Darphâne-i Âmirem nâzır-ı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Mehmed dâme mecduhû'ya havâle ve isti'lâm olundukda Bolu ve Viranşehir Voyvodalığı külliyetlü mal ile mukayyed vâridât-ı cesîme-i mîriyyeden olup ahâlînin himâyeti ve emvâlinin kesr ü noksandan vikâyeti lâzımeden olduğunu ifâdesiyle sâbıkı misillü mülhakâtıyla ma'an yüz kırk dört bin kuruş bedel-i iltizâm ile voyvodalık-ı mezkûrun ber-mûceb-i istid'â-yı ahâlî voyvoda-i sebîk mûmâ ileyh Seyyid İbrahim dâme mecduhûya ihâle olunmasını nâzır-ı mûmâ ileyh i'lâm etmekle keyfiyet bâ-takrîr huzûr-ı hümâyûnuma arz olundukda ahâlîsinin istid'âsı ve nâzır-ı mûmâ ileyh in i'lâmı mûcebince tanzîm olunmak bâbında hatt-ı hümâyûn-ı inâyet-makrûnum sâdır olmağın mûcebince voyvodalık-ı mezkûrun işbu bin iki yüz yirmi üç senesi Mart'ından ve mülhakâtından olan livâ'eyn-i mezbûreyn avârız ve bedel-i nüzüllerini sene-i merkûme Muharrem'i guresinden i'tibârile bir sene-i kâmile zabt ve tahsîl eylemek üzere asâleten mûmâ ileyh Seyyid İbrahim dâme mecduhû'ya ihâle ve tefvîz olunup mûmâ ileyh Hulûsî Ahmed dâme mecduhûnun ahâlî zimmetlerinde olan kâffe-i bakeyâ ve matlûbâtının bir akçesi pesmânde-i ukde-i te'hîr olmayarak tamâmen tahsîl ve kendüye teslim olunmak

şartıyla zabt için başka ve sen ki karındaşı-ı mûmâ ileyh Seyyid Halil dâme mecduhûsun karındaşın mûmâ ileyh sefer-i hümâyûnumda olman hasebiyle voyvodalık-ı mezkûrun vekâleti senin uhdene ihâle olunup zabtın için başka evâmir-i aliyyem ısdâr ve Darphâne-i Âmireme ilm u haberi i'tâ olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî-şânım mûcebince yirmi üç senesine mahsûben livâ'eyn-i mezbûreyn voyvodalığını şurût-ı mezkûre üzere asâleten zabt eylemen için mûmâ ileyh Seyyid İbrahim dâme mecduhû tarafına başka emr-i şerîfim ısdâr olunmakla sen ki karındaşı ve vekîli mûmâ ileyhsin zikr olunan Viranşehir ve Bolu Voyvodalığı iki yüz yirmi üç senesi Mart'ından ve merbût olan avâriz dahi sene-i mezbûre Muharrem'i guresinden vekâleten zabt u rabt ve hâsılât ve â'idâtını cem' ve tahsîl ve ahâlî ve re'âyâsı kâffeten mezâlîm ve te'addiyâtından hıfz u himâyet ve öteden beri ve cümle ma'rifeti ile senede iki defa tertîb olunan tevzî' defterine sahîh masârîf-ı vilâyetden ziyâde bir akçe ve bir habe idhâl olunmamak ve tevzî' defteri evvel emirde Darphâne-i Âmireme irsâl

30. Sayfa

olunup Darphâne-i Âmirem tarafından ru'yet ve tenkîm olunmadıkça hod-be-hod fukarâya bir kuruş tevzî' ve tahsîl olunmamak evâmir-i aliyyemle ve vârid olan teklîf dahi cümle ma'rifetiyle görölüp voyvoda için ve âhar için bir akçe zam ve zamîme olunmamak şartıyla selefîn kapıcıbaşı mûmâ ileyhe verildiği misillü mukâta'a-i mezbûre (...) ma'an yüz kırk dört bin kuruş bedel-i iltizâm ile karındaşın mûmâ ileyh tarafından vekâleten zabt ve idâresine bezl ü makderet ve bedel-i iltizâmının vakt ü zamânıyla Darphâne-i [Âmire'ye] irsâl ve teslimine sa'y ü gayret eylemen fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve rikâb-ı hümâyûnum kâimmakâmı Selamağası Abdurrahman ile irsâl olunmuşdur. İmdî vusûlünde bâlâda zikr olunduğu üzer voyvoda-i sâbık mûmâ ileyh Hulûsî Ahmed dâme mecduhûnun ahâlî zimmetlerinde olan kâffe-i bakâyâ ve matlûbâtının bir akçesi pesmândeî ukde-i te'hîr olunmayarak tamâmen tahsîl ve kendüye red ve teslim birle voyvodalık-ı mezkûru merbût olan avârizıyla ma'an mezkûrü'l-mikdâr bedel-i iltizâm mukâbili karındaşın mûmâ ileyh Seyyid İbrahim dâme mecduhû tarafından bi'l-vekâle bir sene-i kâmile zabt u rabt ve hâsılât ve â'idâtını yerlü yerinden ma'rifet-i şer'le cem' ve tahsîl ve fukarâ ve re'âyâsın hıfz u hirâset ve emn ü âsâyişleri esbâbını istihsâle mezîd dikkat idüp işbu

emr-i âlî-şânımın mugâyiri vaz' u hareketden tehâşî ve mübâ'adet eylesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve vücûh-ı belde ve zâbitân ve iş erlerisiz siz dahi müceb-i emr-i şerîfimle amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü's-şân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı münîfî üzre âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız.

Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' Muharrem sene selâse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Kostantiniyye el-Mahrûse (2 Mart 1808)

Özeti:

Bolu voyvodası Seyyid Halil, Safranbolu kadısına bu emiri göndererek (M. 1808) onu Bolu'ya çağırıldığı. Oraya geldiğinde memleketin asayışı, kanunlara uyulması noktasında düzenleme ve müzakere yapılacağı hususu.

58. Hüküm

Fermân-ı âlî-şân mücebince Hacı Ahmed-zâde Halil Ağa tarafından sudûr olan buyuruldu sûretidir.

Şerî'at-şî'âr Zağferanborlu kâdisı fazîletlü efendi zîde fazluhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve ihtiyârân ve bi'l-umûm iş erleri zîde mekâdiruhum inhâ olunur ki, nâsıbe-i isti'dâd-ı haddâdlarımız hasebiyle Bolu ve Viranşehir mukâta'aları bâ-hatt-ı hümâyûn ve şevket-i inâyet-makrûn işbu bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûben Mart i'tibârı [ile] devletlü pâye-i mîrâhûr-ı evvel-i hazret-i bârî karındaşımız evliyâ-yı ni'amî es-seyyid İbrahim Ağa efendimizin uhde-i liyâkat-ı hâlisânelerine ihâle ve tefvîz olunup ve bi'l-vekâle tarafımızdan umûr-ı voyvodalığı ru'yet

31. Sayfa

ve idâresi husûslarına irâde-i aliyye-i hüsrevânî ve hüsn-i teveccühât-ı hazret-i şehinşâhî buyurulmakdan nâşî şeref-rîz-i sudûr olan emr-i celîlü's-şânın bir kıt'a sûreti ihrâc ve tarafınıza ırsâl olunmuş olup ve bi-tevfikillâhi Te'âlâ kendimiz dahi medîne-i Bolu'ya kıyâm ve hareket olunup ve bir kâ'ide-i kadîm-i müstahsene sancağın umûruna dâir bazı

husûsâtın tanzîm ve müzâkeresiçün çend rûz zarfında kazâlarınızdan dahi birer ikişer mevsûkü'l-kelâm ihtiyârlar ile Medîne-i Bolu'ya gelüp ve kâ'ide-i kadîme rağbet eylemenizi hâvî ve cümleye i'lân ve işâ'a zımında işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ile ba's ü tesyâr kılınmışdır. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, sûret-i emr-i âlî-şân cümle muvâcehesinde feth ü kırâ'at [ve] i'lân ve işâ'at ve ber-vech-i muharrer ma'lûmlarınız oldukda sicill-i mahfûz[a] kayd ve temşiyet ve ba'de'l-yevm fukarâ-yı vedâyi'u'l-hâliku'l-berâyâ olan sekene-i memleketin âsâyiş-i emn üistirâhatları husûslarında ihtimâm ve dikkat ederek vâcibü'l-inhâ olanları ve zaleme ve ekşiyâ gürûhlarını ism ü şöhretleriyle tarafımıza i'lâm ve inhâya müsâra'at ve çend rûz zarfında medîne-i Bolu'ya şitâb ve luhûka gayret ve ihtimâm ve dikkat ve sûret-i emr-i âliye [ile] amel ve hareket ve hilâfindan tehâşî ve mücânebet eyleyesiz diyü.

Fî 21 M sene 223(19 Mart 1808)

Es-Seyyid Halil Ser-bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Vekîl-i Voyvoda-i Bolu

Özeti:

Bolu voyvodasının Safranbolu subaşı İsmail Ağa'ya gönderdiği 1808 tarihli emirde, mukataaların tanziminde titiz davranılması, fakirlerin eşkiyadan korunması ve bu hususlarda subaşıya duyulan güvenin dile getirildiği.

59. Hüküm

Şerî'at-şi'âr Zağferanborlu kâdîsı fazîletlü efendi zîde fazluhû ve bu defa tarafımızdan subaşı nasb olunan kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İsmail Ağa zîde kadruhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve ihtiyârân ve ahâlîleri zîde mefâhiruhum inhâ olunur ki, vâridât-ı cesîme-i mîriye ve Darphâne-i Âmire Hazînesi merbûtâtından olup Bolu ve Viranşehir mukâta'aları işbu bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûb Mart ibtidâsından zabt u rabt ve idâresi bâ-hatt-ı hümayûn-ı inâyet-makrûn uhde-i veliyyü'n-ni'amî asâleten ihâle ve umûr-ı voyvodalığı dahi bâ-fermân ru'yet ve irâdesine irâde-i aliyye ta'alluk etmiş olduğundan fukarâ-yı ra'iiyyetin hıfz u hırâset ve siyânet[i] elzem olup ve resm-i kadîm üzre medîne-î Bolu'da subaşı nasb ve mesâlih-i ra'iiyyeti idâre ve ru'yet ve tanzîm-i emvâl-i mîriyye ve umûr-ı mühimmede mücidd ve sâ'î ve mücerrebü'l-etvâr ve muktedir kimesneden nasb olunması mukteziyâtdan olmakdan nâşî

sen ki mûmâ ileyh İsmail Ağa'sın senin öteden beri ahâlî ve fukarâ ile hüsn-i zindegânî ve ülfet ve imtizâc ve fukarânın hıfz u ihmâyeye ve sıyâmetleri ve tanzîm-i emvâl-i mîriyye ve umûr-ı mühimme husûslarına mücidd sâ'î ve gahyet ve kâr-güzâr olduğun ahâlî ve fukarâlarının istid'âsından müstebân ve rızâ-cûyâne hareket ve sadâkatın ma'lûm ve meşhûd-ı hâlisânem olmağın işbu buyuruldu tahrîr ve yedine i'tâ olunmuşdur. Gerekdir ki, kâffe-i umûrunu şerî'at-ı garrâya tatbîk ederek olugeldiği vechile mesâlin-i ra'iyyeti ru'yet ve emvâl-i mîriyelerin ve umûr-ı mühimmelerin tanzîminde sarf-ı zihn ve gayret ve fukarâ-yı ibâdullâhı dest-i tetâvül-i eşkiyâdan himâyet ve sıyânet ve siden me'mûl olan

32. Sayfa

hamiyet ve sadâkat ve tab'hâh-ı rızâ-cûyâne harekete mezid i'tinâ ve dikkat eylesin ve siz ki mevlânâ ve ihtiyârân ve ahâlîsine sizler dahi mûmâ ileyhi subaşı ve zâbit bilüp itâ'at ve inkıyâd ve hilâf-ı rızâ hareketde olanları bi'l-ittifâk men' u def' ve lâzımü'l-inhâ olanları tarafımıza inhâ ve i'lâma müsâra'at ve hilâfindan mübâ'adet ve müceb-i buyuruldu amel ve hareket eylesiz diyü.

Fî 25 M sene 223(23 Mart 1808)

Es-Seyyid Halil Ser-bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Vekîl-i Voyvoda-i Bolu ve Viranşehir

Özeti:

1808 senesi Hızır-Muharrem ayları arasında sancak masrafları toplamının yirmi bin yüz elli sekiz kuruş olduğu, bunun Viranşehir mahkemesince şartlarına uygun olarak her kazaya taksim edildiği.

60. Hüküm

Kazâ-i Borlu

Kuruş

21658 paşa için gelen zahîre bahâ ve delil

01500 bâ-şa'îr Süleyman Ağa'nın konak masârıfına

20158

Bin iki yüz yirmi iki senesi rûz-ı Hızır'ından işbu in iki yüz yirmi üç senesi Muharremü'l-harâmı on beşinci gününe değin müctemi' olan masârifât-ı sancak ve bu defa Behram Paşa Hazretleri'ne verilen mebâliğ ve mürûr ubûr eden vüzerâ-yı izâm hazretlerinin masârifâtları ve hizmet-i Devlet-i Aliyye mübâşirânları ve konak masârifâtları ve masârifât-ı sâire ittifak-ârâ-yı ma'rifet-i şer'le Virahşehir mahkemesinde beher kazâya ta'dîl ve tesviye-i şurûtunca tevzî' ve taksîm olundukda kazâ-yı mezbûrun ber-vech-i bâlâ zahîre bahâ ve masârif-ı konakları ba'de'l-ihrâc sehmine yalnız yirmi bin yüz elli sekiz kuruş isâbet etmeğın mecelle-i şer'den pusula olundu.

Fî 21 M sene 223(19 Mart 1808)

Özeti:

Bolu ve Viranşehir voyvodası emrinde, Hızır-Muharrem ayları vergi ve ikramiyesinin zamanının geldiğini, bunların adil ve uygun şekilde toplanması gerektiği, geçen seneden (1807) kalan verginin de olduğu ve bu sebeple fakara insanlara kolaylık sağlanması.

61. Hüküm

Kazâ-i Borlu

Kuruş

2000 ber-mu'tâd-ı kadîm esbiye ve kürek bahâsı

0400 kethüdâlık ber-mu'tâd-ı kadîm

2400

Yalnız iki bin dört yüz kuruşdur.

Kazâ-i Borlu

Kuruş

0784 maktû'

0221 mu'ayyen

2025 ikrâmiye

0045 harc-ı bâb

3075 yalnız üç yetmiş beş kuruşdur.

Fî 25 M sene 223(23 Mart 1808)

Şerî'at-şî'âr Borlu kâdîsı fazîletlü efendi zîde fazlühû ve mefâhiru'l-emâsil vle-akrân subaşı ve vücûh ağalar ve seir iş erleri zîde kadrum inhâ olunur ki, vâridât-ı mukâta'adan olup işbu bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûben ahâlî-i üzerlerine edâsı lazım gelen mâl-ı maktû' ve ikrâmiyenin vakt-i tahsîli hulûl idüp ancak yirmi iki senesi

Rûz-ı Hızır'ı tevzî'inden berü mürûr ve ubûr eden vüzerâ-yı izâm ve hademe-i devlet ve sâirlerin müctemi'a olan masârif-ı mukteziye-i sancak dahi bu vakte kalmış olup masârif-ı mezkûr Rûz-ı Hızır-ı âtiyeye değin tevkîf olursa iki tevzî'lik emvâlin

33. Sayfa

bir yere cem' lâzım geleceğinden başka fukarâ edâsında usret çekeceği bâhir ve binâen aleyh bu husûsun fukarâ haklarında teshîl ve tehvîni esbâbının istihsâli lâzımeden olduğundan musârif-ı mezkûrun ma'rifet-i şer'le defter ve tevzî' olduğu vechile pusulaları tertîb ve maktû' ve ikrâmiye-i mezkûrun pusulaları ile ma'an irsâl olunmakla imdî ma'lûm oldukda musârif-ı sahîha-i mezkûrun kazâ-i mezkûr hissesine isâbet edenlerin meblağı dahi pusulası mücebince maktû' ve ikrâmiye mallarıyla ma'an beyne'l-ahâlî tevzî' ve taksîm ve yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra ber-vech-i tekmîl edâ ve teslîm cümleliz bi'l-ittifâk mezîd i'tinâ ve dikkat eylemeniz bâbında işbu yuruludu tahrîr ve zîde kadruhû tahsildâr ta'yîn ve tesyîr olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde ber-vech-i muharrer tevzî' ve tahsîl ve teslîm olunması husûsuna bi'l-ittifâk mübâderet ve marifet-i şer' ve cümle ma'rifeti ve tahsildâr-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle husûs-ı mezkûra ihtimâm-ı tâm ve dikkat ve ber-müceb-i buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz diyü.

Fî 23 M sene 223(21 Mart 1808)

Es-Seyyid Halil Ser-bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî

Vekîl-i Voyvoda-i Bolu ve Viranşehir

Özeti:

Bolu ve Viranşehir voyvodalığı görevini vekil olarak yürüten Seyyid Halil, kendisine bağlı Eflani, Kızılbel, Yörük ve Safranbolu kadılıklarına gönderdiği emirle, otuz asker ile bin elli kuruşluk harcırahın toplanmasını ve bunların memur edildikleri yere varması.

62. Hüküm

Otuz neferin taksîm defteridir.

Aded

06 Eflani kazâsı

03 Yörük kazâsı

04 Kızılbel kazâsı

17 Zağferanborlu kazâsı

30

Kuruş

250 harcırah-ı kazâ-i Eflani

100 harcırah-ı kazâ-i Yörük

150 harcırah-ı kazâ-i Kızılbel

550 harcırah-ı kazâ-i Zağferanborlu

1050

Yalnız bin elli kuruşa bâliğ olmuştur.

Kuruş

800 serdâr ağaya verilecek

250 serdâr ağanın alemdâr ağasına

1050

Yalnız bin elli kuruşa bâliğ olmuştur.

Hâlâ Kızılbel ve Yörük ve Eflani kazâlarının a'yânları ve ahâlî ve ihtiyârları ba'de's-selâm inhâ olunur ki, bâ-emr-i âlî ta'yîn olunan Turnacı mübâşeretiyile beher kazâdan birer serdâr bayrağı küşâdına irâde-i aliyye ta'alluk etmekden nâşî eğerçi kazâlarınızın hâl ve tahammülleri olmadığına binâen yalnız Zağferanborlu'dan bir serdâr bayrağı küşâd olunması tanzîm olunmuş olup ancak kazâlarınızdan dahi mikdâr-ı kifâye tahammüllerine göre nefer verilmek muktezî ve Borlu'ya mülhak olmanız ile sizler dahi nefer i'tâsı husûsunda mu'âvenet ve işbu umûr-ı mühimmenin bir sâ'at akdem tanzîmine matlûb-ı aliyye ve tanzîm olduğu vechile bağrağ-ı mezkûrun neferâtıyla mahall-i me'mûra irsâllerine mezîd sa'y ü gayret ve ihtimâm ve dikkat eylemeniz matlûb-ı hâlisânemdir.

Fî 25 M sene 223(23 Mart 1808)

Es-Seyyid Halil Ser-bevvâbîn Vekîl-i Voyvoda-i Bolu ve Viranşehir

34. Sayfa

Özeti:

Safranbolu ve Yörük kazalarının ahalisinin ödemesi gereken 1223 senesi (1808) vergilerinin ve 1222(1807)'ye ait masrafların durumundan kendisine bilgi verilmediğini, bu yazı ellerine geçer geçmez adı zikredilen vergilerin hemen toplanması gerektiği ve tekrar hatırlatma gereği olmadan bunların Bolu ve Viranşehir voyvodalığına irsali.

63. Hüküm

Şerî'at-şî'âr Borlu ve Yörük kâdîları fazîletlü efendiler zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân Borlu subaşısı ağa ve Yörük a'yânı ve tahsildârı ve iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki, bundan akdem pusulaları tertîb ve irsâl olunduğu ve cümle işbu bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûben kazâlarınız ahâlîleri üzerlerine edâsı lâzım gelen maktû' ve ikrâmiye mîrîleriyle yirmi iki senesi Rûz-ı Hızır'ındanberi masrûfât ve vüzerâ-yı izâm ve hademe-i devlet mübâşîrân ve sâir müctemi'a olan masârîf-ı sahîha-i sancakdan kazâ'eyn-i mezkûreyn hisselerine isâbet eden emvâlî tahsîline mübâşeretinizden beri ilm ü haberi zuhûr etmeyüp akçenin lüzûmu dahi ta'bîrden müstağnî sâhibelerinden olmakla imdî keyfiyet ma'lûmunuz oldukda emvâl-i mîrî-i mezkûrun bir an akdem ve bir kadem mukaddem yerlü yerinden derc ve tahsîl ve kabzına me'mûra edâ ve teslim birle tahsildârlarının hitâm-ı me'mûriyetlerine ve akçenin serâ'an vusûlüne mübâderet eylemeniz bâbında isti'câli hâvî işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde bu husûsun tekrar isti'câline hâcet kalmamak vechile emvâl-i mezkûrun minvâl-i meşrûh üzre tahsîl ve teslim-i hazîne olunmasına bi'l-ittifâk mübâderet ve avk u te'hîrden mübâ'adet ve bermûceb-i buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz diyü.

Fî gurre-i S sene 223(29 Mart 1808)

Es-Seyyid Halil Ser-bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Vekîl-i Voyvoda-i Bolu ve Viranşehir

Özeti:

Subaşı İsmail Ağa eliyle sancak merkezine gönderilen Saliyane defterinde daha önce istenen vergi ve masrafların detaylı dökümünün yapıldığı, buna göre Safranbolu kazasının sefmine otuz bir bin dokuz yüz yirmi dört buçuk kuruş düştüğü, bu meblağın yüz yetmiş iki haneye taksim edildiği ve hane başı yüz seksen beş kuruş yirmi beş para isabet ettiği beyanı.

64. Hüküm

Bâ'is-i defter-i sâliyâne oldur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi iki senesi Rûz-ı Hızır tevzî'inden sonra üç senesi Muharremü'l-harâm'ının beşinci gününe kadar müctemi'a olan masârifât-ı sancak ve bu def'a devletlü Behram Paşa Hazretleri'nin masârifât-ı külliyesi ve sâir mürûr ve ubûr eden vüzerâ-yı izâm hazretlerinin masârifât-ı azîmeleri ve sâir hademe-i Devlet-i Aliyye ve mübâşirân-ı sâire[ye] verilen hizmet ve konaklar masârifâtı sancak ihtiyârları ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le ta'dîl ve tesviye şurûtuna ri'âyeten Viranşehir mahkemesinden verilen pusula-i şer'iyeye ile medîne-i Borlu kazâsı sehmine isâbet eden yalnız yirmi bin yüz elli sekiz kuruş ve bedel-i maktû' yedi yüz seksen dört kuruş ve ma'îşet iki yüz yirmi bir kuruş ve harc-ı bâb kırk beş kuruş ve ber-mu'tâd-ı kadîm ikrâmiye iki bin yirmi beş kuruş ve ber-mu'tâd-ı kadim esb ve kürek bahâ iki bin kuruş ve kehüdâ yine dört yüz kuruş ve Mudurnu kazâsından sefer-i hümâyûna müretteb on yedi nefere bin yedi yüz kuruş ve serdâra ve alemdera beş yüz elli kuruş ve ağa efendimizin (...) kâtibine hizmet iki yüz kuruş ve Babasultan Mahallesi'nden Bolu'ya giden için muhızır ile kırk sezi kuruş ve Çavuş Mahallesi'nden kezâlik Bolu'ya giden otuz sekiz buçuk kuruş ve Câmî'-i Kebîr Mahallesi'nden kezâlik muhızır ile Bolu'ya gidene verilen otuz kuruş ve Kara Ali Mahallesi'nden kezâlik muhızır ile Bolu'ya gidene yirmi beş kuruş ve bulaklarının muhızır ile âsitâne'ye gidenlere efendiden alınan yüz kuruş ve tüfençibaşı Borlu'ya geldükde tahmîsden alınan dört kıyye kahve kıymeti kırk kuruş mumcu keferenin menzil bargirleri ücreti on beş kuruş ve subaşı ağa yediyle bâ-defter sicilde mukayyed olup umûr-ı memlekete sarf eylediği dokuz yüz on yedi kuruş bundan akdem vürûd eden cedîd hâkim efendiye verilen meblağdan bakiyye elli kuruş efendiye verilecek Karapınar karyesinde ve Çiftlik-i Ulâ karyesine yirmişer kuruşdan

seksen kuruş ber-mu'tâd İşbu derûn-ı defterde tahsildâriye bin yetmiş beş kuruşdan bâ-müzekkire-i es-Seyyid Halil Ağa beş yüz kuruşu tenzîl ve hâkim efendinin kezâlik bin yetmiş beş kuruş harc-ı defter ve i'lâmât ve hüddâmiye ve kâtibiye ve muhızıriyelerinden altı yüz yetmiş kuruşu ba'de't-tenzîl bâki dört yüz kuruş kalmışdır. İhrâcât mecmû'u bin yüz yetmiş beş kuruş edüp meblağ-ı mezbûrdan Âsitâne'ye muhızır ile gedenlerden Gökçe-zâde iki yüz 50 kuruş ve Emeksizoglu'nu Usta muhızırda Mollaoğlu Borlu'da iken hayyâtiyesine bâ-emr-i Halil Ağa'ya verilen üç yüz otuz dört kuruş Bostanbükü karyesine in'âm müceddeden yüz yirmi beş kuruş Çiftlik-i Ulâ 'ya yüz yirmi beş kuruş Ketan karyesine yüz yirmi beş kuruş Serçeli karyesine yüz yirmi beş kuruş Ağaçkilise karyesine seksen üç kuruş min-hüysü'l-mecmû' yalnız bin yüz yetmiş kuruş tamâmen ve kâmilen bâ-emr-i es-Seyyid Halil Ağa[ya] edâ ve teslîm olunduğu işbu mahalle kayd şod. Tahsildâriye bin yetmiş beş kuruş ve harc-ı imzâ ve harc-ı i'lân ve infâkiyenin otuz kuruş min-haysü'l-mecmû' yalnız otuz bir bin dokuz yüz yirmi dört buçuk kuruşa bâliğ olmağın cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hesâb olunup el-yevm mevcûd ve mu'teber olan Medîne-i Borlu kazâsının yüz yetmiş iki hânesi üzerine tevzî' ve taksîm olundukda beher hâne yalnız yüz seksen beş kuruş yirmi beş para isâbet etmeğın li-ecli't-tahsîl tahsildâr olan subaşî İsmail Ağa yedine verilen defter-i mümzâdır ki ber-vech-i âtî zikr ü beyân olunur.

Fî 15 M sene 223(13 Mart 1808)

Mahalle beyândandır.

35. Sayfa

Özeti:

Taraklıborlu şehri kadısı el Hacı Halil'in beyanında, vergilerin hangi köylerden ne kadar ve kaç haneden toplandığı.

65. Hüküm

Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i
Babasultan	Çavuş	Câmi'-i	Hüseyin	Zimmiyân-ı	Çeşme
Hâne	Hâne	Kebîr	Kethüdâ	Kıran	Hâne
4	3	Hâne	Hâne	Hâne	1
		6	1,5	12,5	

Mahalle-i Hacıbeyli Hâne 0,5	Mahalle-i Hacı Evhad Hâne 0,5	Mahalle-i Tekye Hâne 0,5 Rubu' 1	Mahalle-i Kavak Hâne 1	Mahalle-i Kara Ali Hâne 4	Mahalle-i Hacı Durmuş Hâne 1
Mahalle-i Hacı Halil Hâne 0,5 Rubu' 1	Mahalle-i Kal'a Hâne 0,5	Mahalle-i Zimmiyân-ı Polat Hâne 3,5	Mahalle-i Müslimân-ı Polat Hâne 0,5	Mahalle-i Müsliman-ı Bulak Hâne 0,5	Mahalle-i Karye-i Bağlarbaşı Hâne 1 Rubu' 1
Karye-i Tokatlı Hâne 1	Karye-i Gayza Hâne 3,5	Karye-i Dâne-i Ulâ Hâne 2	Karye-i Dâne-i Suflâ Hâne 3	Karye-i Susandık Rubu' 1	Karye-i Ağaçkilise Hâne 4,5
Karye-i Kozcağız Hâne 0,5	Karye-i Kirpe Hâne 4	Karye-i Çiftlik-i Ulâ Hâne 2	Karye-i Çiftlik-i Suflâ Hâne 2	Karye-i Ketan Hâne 1	Karye-i Müslimân-ı Yazı Hâne 9,5
Karye-i Zimmiyân-ı Yazı Hâne 10	Karye-i Konarı Hâne 9	Karye-i Yazı Hâne 0,5 Rubu' 1	Karye-i Oğlanviran Hâne 1	Karye-i Sorguncuk Rubu' 1	Karye-i Çomakviran Hâne Rubu' 1
Karye-i Magul Hâne 0,5	Karye-i Germencik Hâne 1	Karye-i Sırçalı Hâne 1,5	Karye-i Alınviran Hâne 3	Karye-i Pelidviran Hâne 2 Rubu' 1	Karye-i Sakaralan Hâne 1

Karapınar	Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i
Hâne 1,5	Akviran	Kadıbükü	Çıraklar	Sarıyan	Ilbarıt
Rubu' 1	Hâne 2,5	Hâne 4	Hâne 0,5 Rubu' 1	Hâne 1 Rubu' 1	Hâne 2 Rubu' 1
Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i
Çerçen	Kozyaka	Kızılçaviran-ı	Kızılçaviran-ı	Karıt	Bostanbükü
Hâne 3	Hâne 2	Ulâ Hâne 3 Rubu' 1	Suflâ Hâne 2 Rubu' 1	Hâne 5	Hâne 2 Rubu' 1
Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i	Karye-i	
Melise	Kapullu	Başköy	Kılavuzlar	Bulak	
Hâne 3	Hâne 6,5	Hâne 2,5	Hâne 3	10	

Ba'de't-tashîh mevcûd ve mu'teber olan yüz yetmiş iki hâne üzerine tevzi' ve taksîm olundukda beher hâneye yüz seksen beşer kuruş yirmi beşer para isâbet eylediği ba'de't-tahkîk işbu defter-i mümzâ ve memhûr tahsildâr ta'yîn olunan ağa-yı zî-şân yedine i'tâ olundu.

Hurrîre hâzihi'd-defter bi-ma'rifeti ve ma'rifeti vücûh-ı ahâlî nemmekahû'l-fakîr ileyhi azze şânuhû el-Hâc Halil el-müvvellâ bi-hilâfe bi-medîne-i Taraklıborlu ufiye anhü.

36. Sayfa

Özeti:

Bolu ve Viranşehir voyvodası es Seyyid Halil'in emriyle, Safranbolu ve Eflani kazalarından istenilen kalyoncu askerlerinin toplanıp hazır edilmesi.

66. Hüküm

Şerâyi'-şi'âr Zağferanborlu kâdîsı ve Eflani kâdîsı fazîletlü efendiler zîde fazluhû ve kazâyâ-yı mezbûrân a'yânları zîde kadruhum inhâ olunur ki, [Bolu ve] Viranşehir sancaklarından bâ-fermân-ı âlî matlûb-ı cihandârî buyurulan kalyoncu neferâtı ma'rifet-i şer'ile tevzî' ve taksîm olundukda neferât-ı merkûmeden bâ-pusula-i şer'î kazâlarınıza isâbet eden neferâtlarınızı ma'rifet-i şer'le ve cümle ittifâkı ile hâzır ve âmâde edüp ve Hazîne-i Âmire'den gönderilen ulûfelerini dahi emr-i âlî-şânda beyân uyurulduğı üzere tarafımızdan i'tâ olunacağı ma'lûmlarınız oldukda neferât-ı mezkûru birkaç gün zarfında hâzır ve âmâde eylemeniz bâbında sûret-i emr-i âlî mücebince işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki husûs-ı mezkûru dikkat ve ihtimâm olunarak birkaç gün zarfında hâzır ve âmâde eyleyüp sûret-i emr-i âlî ve müceb-i buyuruldu [mücebince] amel ve hareket eyleyesiz diyü.

Fî 3 S sene 223(31 Mart 1808)

Es-Seyyid Halil Ser-bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî Voyvoda-i Bolu ve Viranşehir

Özeti:

Bolu ve Viranşehir voyvodasından gelen fermanla istenen sayının yedi kalyoncu neferine isabet ettiği.

67. Hüküm

Kazâ-i Borlu

Neferen 7

Bolu ve Viranşehir sancaklarından bâ-fermân-ı âlî matlûb-ı cihan-dârî buyurulan kalyoncu neferâtından bâlâda kazâ-i mezbûra yedi nefer kalyoncu isâbet eylediğı Viranşehir mahkemesinden pusula olundu.

Fî 4 S sene 223(1 Nisan 1808)

Özeti:

Safranbolu kazasına isabet eden kalyoncu neferi ve bu neferler için talep edilen harcırahın hesabı.

68. Hüküm

Kazâ-i Borlu

Kuruş

5000 ma'lûm bedel (...) nefer aded 25

0600 Kıran karyesinden 03

1000 bu def'a geriye avdet eden nefer aded 05

6600

5000 teslim ihrâcı

1600 yalnız bin altı yüz kuruşdur.

Özeti:

Es Seyyid Halil Ağa tarafından kaleme alınan tezkirede, Subaşı İsmail Ağa'nın neferler ve bedelleri noktasında dikkatli olması ve dönenlerin mirini alması hususu.

69. Hüküm

Hâlâ Borlu'da subaşımız İzzet-mend İsmail Ağa

Ber-vech-i bâlâ tahrîr olunan neferât bedellerine dikkatlü nazar olunup bâkî kalan bin altı yüz kuruşu varan adamımız ile pâk akçe irsâl eyleyesiz. Bu taraftan avdet olunan neferlerinin verdiğiniz mîrînizi geriye alasız.

Fî 3 S sene 223(31 Mart 1808)

Es-Seyyid Halil Ağa memhûr tezkiresidir.

37. Sayfa

Özeti:

Viranşehir kaymakamı, Safranbolu, Eflani, Ova ve Ulus ayanlarından şahinlerin toplanması ve bunların zarar görmeden kendisine irsali.

70. Hüküm

Şâhin buyuruldusu sûretidir.

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Borlu ve Eflani ve Ova ve Ulus a'yânları, zîde mekâdirihum ba'de's-selâm inhâ olunur ki, kazâlarımızdan şâhin hurûc eden mahallere dikkatli tenbîh ve tarafılarımızdan mu'temed âdem gönderüp mahallinde mu'temed gözcüler nasb u ta'yîn ve hîn-i hurûclarında zâyî' ve telef olmaksız[ın] tarafımıza irsâl eylemeniz husûsuna irâde-i veliyyü'n-ni'amî buyurulduktan nâşî işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr olunmuşdur. Vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere kazâların[ızda] şâhin hurûc eden mahallerden zâyî' olmaksızın tarafımıza irsâline müsâ'ade eyleyüp bermûceb-i buyuruldu âmil olasın.

Halil Kâimmakâm-ı Viranşehir hâlâ

Özeti:

Tüfekçi askerlerine verilen paraların dökümü.

71. Hüküm

Kuruş

20

15 Bu defa olan sâliyâne isti'câline Kethüdâ Bey tarafından gelen tefünkçiyâna
35 hizmet.

30 Bâ-yed-i Subaşı Ağa asâkir firârîlerine verilen tüfenkçiye tarafımızdan virildi.
65 Ma'lûm oluna.

70 Tüfenkçi Halil Ağa'ya hizmet ağaların Âsitâne'ye azîmetiyçün yafta cem' olan akçeden.

Özeti:

Sırçalı köyü sakinlerinden Hatipoğlu Mehmed, Macaroğlu İsmail, Kemaloğlu Mehmed, Ak Mustafaoğlu Mustafa, Ak Mehmedoğlu Ebubekir, Serdaroğlu Mehmed, Abdurrahmanoğlu Osman, Kurdoğlu Halil ve kardeşi ve Hasan ile Sofuoğlu Ömer isimli kişilerin mahkemeye müracaat ederek, Serçeli Çiftlik denen çiftlikte sadece kendilerinin değil, Konari köyü ahalisinden Şatırzade Seyyid Süleyman ile Şatırzade Seyyid Abdurrahman'ın da tarlalarının olduğunu ve adı geçen avarızda onların da payı olması gerektiği. Maruzatın mahkemeye ulaşmasıyla müracaatın doğru olduğu, on beş kuruşu her sene bunların vermesinin kabul olunduğu.

72. Hüküm

Sırçalı karyesinin avârızı için Şatır-zâde Süleyman ve Abdurrahman üzerine avârız.

Sebeb-i tahrîr-i hurûf budur ki,

Medîne-i Borlu kazâsına tâbi' Sırçalı karyesi ahâlîlerinden Hatipoğlu Mehmed ve Macaroğlu İsmail ve Kemaloğlu Mehmed ve Ak Mustafaoğlu Mustafa ve Ak Mehmedoğlu Ebûbekir ve Serdaroğlu Mehmed ve Abdurrahmanoğlu Osman ve Kurdoğlu Halil ve karındaşı Hasan ve Sofuoğlu Ömer nâm kimesneler meclis-i şer'î-i enverde yine kazâ-i mezbûra tâbi' Konarı karyesi sâkinlerinden Şatır-zâde Seyyid Süleyman ve dîğer Şatır-zâde es-Seyyid Abdurrahman muvâcehelerinde şöyle takrîr-i kelâm eder ki, merkûm Seyyid Süleyman ve Adurrahman nâm kimesnelerin nisfina mutasarrıf oldukları Serçeli Çiftlik demekle ma'rûf çiftliğin bazı avârızhânesine bağlı tarlaları olmakla beher sene karyemiz olan Serçeli karyesinin beher sene avârızı yalnız karyemiz ahâlîsi virüp üzerlerine dahi hisse vermek lâzıme-i hâllerinden olmakla talep ve iddi'â eyleyüp beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı ekîde cereyân etmişidi. El-hâletü hâzihî beynimize muslihûn tavassutuyla işbu târîh-i kitâbdan bizler dahi bu vech üzere sulh-ı mezbûru kabûl ve bedel-i sulh olan on beş kuruşu vakt ü zamânıyla sene[de] bir defa vermeleri üzere kabûl eyledik dedikleri gıbbe't-tasdîki'l-mu'teber işbu mahalle sebt ve kayd olundu.

Özeti:

Bolu ve Viranşehir voyvoda vekili es Seyyid Halil, Safranbolu ve Eflani kadılarına daha önce kendisi tarafından gönderilen emirle, kalyoncu neferatı istendiğini, fakat bunların henüz vasil olmadığını, buyruğun hemen yerine getirilerek daha önce zikredilen şartlara uyan kalyoncuların derhal gönderilmesi.

73. Hüküm

Şerî'at-şi'âr Zağferanborlu ve Eflani kâdîları fazîletlü efendiler zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı kazâ ve iş erleri zîde fazluhum inhâ olunur ki, kalyoncu husûsuna derce umûr-ı mühimme-i müsta'celeden olduğu emr-i âlîde cümleliz ma'lûmları olmuşdur. Bunun te'hîri kat'iiyen câiz olmayup ve binâen aleyh hemen iki gün zarfında kazâlarınızdan ihrâc olunmak üzere karar-dâde idüğü bundan akdem buyurulduğumuzda iş'âr olmuşidi. Ancak şimdiye kadar eseri zuhûr etmemekle isti'câli hâvî işbu buyuruldu tahrîr ve ile irsâl olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, onda tekrar te'kîd ve isti'câle ne hâcet kalmamak vechile ber-mûceb-i pusula-i şer'î kazâlarınız hissesi olan kalyoncu neferâtını emr-i âlîde derc olunan şurûtu üzere bi-eyyi hâl bir sâ'at akdem tertîb ve tedârik ve techîz ve küfelâyâ rabtla mümzâ defter ve i'lâmıyla hemen derhal bu tarafa erişdirmeğe teşebbüs ve sür'at ve avk u te'hîrile ma'âzallâhu Te'âlâ mazhar-ı vehâmet olmakdan ittikâ-i tâm ve mübâ'adet ve ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eylesin diyü.

Fî 17 S sene 223(14 Nisan 1808)

Es-Seyyid Halil Ser-bevvâbîn Vekîl-i Voyvoda-i Bolu ve Viranşehir

38. Sayfa**Özeti:**

Ateş Ağa Serdar ve oğlu Alemdar'ın askerleriyle Edirne'ye hareket ettiği yazılı fermanın sekbanbaşı mührü taşıdığı ve bu fermanın da Seyyid Mehmed Emin Ağa eliyle gönderildiği.

74. Hüküm

Bu defa serdâr bayrağı küşâdına [me'mûr] olunan Ateş Ağa Serdâr ve oğlu Alemdâr ve sâir neferâtıyla ma'an ihrâc ve savb-ı me'mûresi olan Edirne sahrâsına âzim ve râhî ve ağavât ve atık ve alemdârân bi'l-umûm ihrâc olunması bâbında bu defa sâdir olan fermân-ı cihan-mutâ' ile Sekbanbaşı Ağanın mühürlü mektubuyla mübâşir ta'yîn olunan Ser-turnâ'î es-Seyyid Mehmed Emin Ağa ma'rifetiyle Borlu'ya vusûl ve derakab ma'rifetiyle ve mübâşir ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le ihrâc olunduğunu nâtık bir kıt'a i'lâm olundu.

Fî 15 S sene 223(12 Nisan 1808)

Özeti:

Vekil voyvoda tarafından Viranşehir sancağına bağlı kaza, nahiye ve köylerinin yönetici ve ahalisine yapılan yazılı duyuruyla, bundan sonra tezkire olmadan hiç kimseye para ve hayvan verilmemesi, ayrıca tezkireyle gelenlere ise hediye ve ikram olarak hiç bir şey verilmemesi hususu.

75. Hüküm

Hâlâ Viranşehir sancağının muhtevî olduğu kazâların ve nevâhîlerin kâdîları ve nâ'ibleri efendiler ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve ihtiyârân-ı ahâlîleri ve köy kethüdâları inhâ olunur ki, fukarâ ra'iyetin himâye ve sıyâneti aksâ-yı me'ârib-i hâlisânemiz ve matlûb idüğü ma'lûmlarımız oldukda bundan böyle tarafımızdan yedinde menzil tezkiresi olmayanların bir bargîr ve hayvan verilmek ve bazı tezkiremiz ile ve gerek maslahat için gönderilen ve varan adamlarımıza tezkire ve buyurulduklarının üzerlerinde yazılan hizmetlerin gayrı bir para bir akçe ve bir habbe ikrâm diyerek verilmemek ve tahrîrât ile varan adamlarımızın üzerinde yazılısı yoğise ona dahi bir habbe ikrâm misillü akçe verilmemek husûslarına beher hâl imzâ mutâbık hâlisânemden olmakdan nâşî beher hâl bu husûsda ihtimâm ve dikkat ve sarf-ı zihn eylemeniz bâbında işbu siyâk-ı tezkiremiz tahrîrine bâdî olmuştur. Lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer tarafımızdan tezkire ve yazılısı olmayanlara dahi bir akçe verilmeyüp ve yedinde menzil tezkiresi ver ise bargir verilüp yoğise verilmemek husûslarına tamâm mukayyed

olup hilâf gûne hareket ile tezkiresi olmayanlar hayvân isteyüp ve üzerinde yazılısı olanlar yazılısından ziyâde akçe matlûb ve rencîde etmek ve yazılısı olmayanlar dahi akçe matlûb ile baş ağrıtmak iktizâ eder ise bu misillüleri tarafımıza inhâya müsâra‘at ve siz ki a‘yân-ı mûmâ ileyhimsiz işbu matlûb-ı hâlisânem üzere hareket ve fukarâya himâyet ve siyânet ve hilâf-ı rızâ-yı hâlisânem hareketden mübâ‘adet ve ber-mûceb-i tezkire amel ve hareket eylesiniz.

Fî 25 M sene 223(23 Mart 1808)

Es-Seyyid Halil Ser-bevvâbîn-i Vekîl-i Voyvoda Bolu ve Viranşehir

Özeti:

Ferman-ı hümayunda, Bolu ve Viranşehir voyvodalıklarının vergi, mahsul ve avarız tedarik işlerinin Seyyid İbrahim’e ihale edildiği, fakat onun seferde olduğu için kardeşi Seyyid Halil’e vekâlet verildiği, bu bağlamda gerekenlerin yapılması ve zikredilen mahsul, vergi ve avarızın toplanıp Darphane-i Amireye gönderilmesi.

76. Hüküm

İftihârul-emâcid ve'l-ekârim câmi‘u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'd-dâ'im hâlâ sefer-i hümâyûnumda mevcûd olup bu defa Viranşehir sancağında Bolu Voyvodalığı uhdesine ihâle ve tefvîz kılınan dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşlarından Hacı Ahmed-zâde Seyyid İbrahim dâme mecduhû tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olucak ma‘lûm ola ki, hâlâ ordû-yı hümâyûnum seraskeri düstûr-ı mûkerrem mürşir-i mufahham nizâmü'l-âlem ve vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu Te‘âlâ iclâlehûnun iltimâsına mebnî Bolu Voyvodalığı dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşlarından Hulûsî Ahmed dâme mecduhûnun uhdesinden fekk ve sen ki Hacı Ahmed-zâde kapucubaşı mûmâ ileyhsin tarafına ihâle olunması husûsuna irâde-i aliyyem ta‘alluk eylediğine binâen keyfiyeti hâlâ Darphâne-i Âmirem nâzırı iftihârul-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Mehmed dâme mecduhûya havâle ve isti‘lâm olundukda zikr olunan Viranşehir ile Bolu Voyvodalığı külliyyetlü mal ile mukayyed vâridât-ı cesîme-i mîriyyeden olup ahâlîsinin himâyeti ve emvâlinin kesr ve noksandan vikâyeti lâzıme-i vakt [ü] hâlden olduğu ifâdesiyle selefin mûmâ ileyhin uhdesinde olduğu

misillü merbûtâtıyla ma'an yüz kırk dört bin kuruş bedel ile sana ihâle olunup zabtın için emr-i şerîfim ısdârı husûsunu i'lâm etmekle keyfiyet bâ-takrir huzûr-ı hümâyûnuma arz olundukda mücebince tanzîm olunmak bâbında sâdır olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince voyvodalık-ı mezkûrun işbu bin iki yüz yirmi üç senesi Mart'ı ibtidâsından ve mülhakâtından olan avârız ve nüzül mallarını sene-i mezkûre Muharrem'i guresinden zabt ve tahsîl etdirmen üzere sana ihâleten ve karındaşın

37. Sayfa

iftihârul-emâcil ve'l-ekârim dergâh-ı mu'allâm kapucibaşlarından Seyyid Halil dâme mecduhû vekâleten ihâle ve tefvîz olunup zabtı için mûmâ ileyh karındaşın tarafına başka ve ifâde-i hâl siyâkında serasker-i müşârun ileyh tarafına aşka iki kıt'a evâmîr-i şerîfem tasdîr ve irsâl olunmakla ber-vech-i muharrer mukâta'a-i mezbûru sene-i merkûme Mart'ı ibtidâsından ve merbûtâtını Muharrem guresinden bir sene-i kâmile tarafından karındaşın ve vekîlin olan mûmâ ileyh Seyyid Halil dâme mecduhû ma'rifetiyle zabt u rabt ve vâki' olan mahsûlât ve rûsûmât-ı mu'ayyenesin ahz ü kabz eyleyüp bi'l-iltizâm mezkûru vakt ü zamânıyla Darphâne-i Âmireme irsâl ve teslim etdirilmesi esbâbını istihsâle sarf-ı miknet eylemen fermânım olmağın sana dahi emr-i âlî-şânım ısdâr ile irsâl olunmuşdur. İmdî vusûlünde vezîr-i müşârun ileyh tabk-ı iltimâsı üzere merbûtâtıyla ma'an zikr olunan Bolu Voyvodalığı sene-i merkûme Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine gelince bir sene-i kâmile tarafından asâleten ve vekîlin olan karındaşın Seyyid Halil dâme mecduhû vekeleten zabt u rabt ve vâki' olan mahsûlât ve rûsûmâtın kânûn-ı kadîm ve olugeldüğü vech üzere yerlü yerinden ahz ü kabz ve ahâlî ve fukarâ-i ra'iyyeti mezâlîm [ve] te'addîyâtdan gereği gibi himâyet ve emvâl-i mîriyye[ye] tertîb-i kesr ve noksanıyetden vikâyet ve bedel-i iltizâm-ı mezkûru vakt ü zamânıyla Darphâne-i Âmireme irsâl ve teslime mübâderet ve selefin kapucibaşı mûmâ ileyh bakâyâsını dahi yerlü yerinden tahsîl ve tarafına edâ ve teslime sa'y ü dikkat eylemesini tarafından gereği gibi tenbîh ve te'kîde sarf-ı vüs'-i makderet ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü'ş-şân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımu'l-imtisâlimin mazmûn-ı

itâ'at-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerifime i'timâd kılasın.

Fî 4 M sene 223(2 Mart 1808)

Özeti:

Fermanın el Hacı Ahmed-zade Halil Ağa ile herkese ilan edildiği ve mübaşirlik hizmet bedelinin yirmi kuruş olduğu.

77. Hüküm

Fermân-ı âlî-şânın sûretiyle ma'an i'lân ve işâ'a buyuruldu emr-i uslûbları devletlü el-Hâc Ahmed-zâde Halil Ağa Hazretleri'nin vârid olan cümleye i'lân ve işâ'a olunmuşdur.

Hizmet-i mübaşiriye

Kuruş

20

Özeti:

Safranbolu dışından gelecek leziz suyun, kazaya getirilmesinde Kıranköy Mahallesi sakinlerinden Mihal oğlu isimli zımmının görevlendirileceği ve bu görev gerekçesiyle kendisinden alınacak vergilerin alınmayacağı, kendi işi olan ticaretle değilde adı geçen suyolunun yapılmasıyla meşgul olacağı ve bu iş için de 2 Şubat 1808 tarihi itibarıyla vakıftan günlük on beş akçe alacağı hususu.

78. Hüküm

Viranşehir sancağından Zağferanborlu kasabasında sadr-ı a'zam-ı esbak iftihâru'l-e'âlî ve'l-e'âzım müstecma'-ı cemî'u'l-me'âlî ve'l-mefâhir el-Hâc Mehmed İzzet Paşa ve dâmet me'âliyahû câmi'-i şerîf ve mekteb ve çeşme ve hayârtı- sâiresine cârî olan âb-ı lezîzin menba'ı kasaba-i mezbûreye mesâfe olup mürûr-ı eyyâm ile ta'mîr ve termîme muhtâc olduğundan su yolculuk ilminde mâhir bir su yolcu ta'yîni lâzım

olmakla kasabe-i mezbûre mahallâtından Kıranköy Mahallesi mütemekkinlerinden işbu dârende-i fermân-ı hümayûn Yani veled-i Mihal her vechile hizmet-i merkûmeye lâyük olmakla bi'n-nefs iktizâ eden ta'mîr ve termîmini idâre eylemek şartıyla galle-i vakfden yevmî on beş akçe vazîfe ile suyoluculuk ciheti ibtidân mesfûr Yani zimmiye tevcîh ve Haremeyn muhâsebesine kayd ile yedine berat-ı şerîf-i âlî-şânım verilmek recâsına vâkîf-ı müşârun ileyh arz itmekle mücebince tecîh olunmak fermânım olmağın bin iki yüz yirmi üç senesi Zi'l-hicce'sinin dördüncü günü tarihiyle müverrah verilen ru'ûs-ı hümayûnum mücebince bu berat-ı hümayûn-ı inâyet-makrûnu verdim ve buyurdum ki, mesfûr Yani veled-i Mihal varup vech-i meşrûh üzre su yolcuk-ı mezkûra mutasarrıf olup ede-yı hizmet eyledikten sonra ta'yîn olunan on beş akçe vazîfesin evkâf-ı mezkûr mahsûlünden mütevellîsi olanlar yedinden alup mutasarrıf ola, şöyle bilüp alâmet-i şerîfe i'timâd kıla.

Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' işrîn Zilhicce li-sene selâse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Kostantiniyye el-Mahrûse (27 Şubat 1808)

38. Sayfa

Özeti:

Ahmed İzzet Paşa Camii vakfının, Safranbolu'ya yaklaşık iki saat uzaklıktan tath su getireceği, bu işi Mihaloğlu adlı bir zımminin çok iyi yaptığı ve bu sebeple adı geçen suyolunun tamirinde onun görevlendirildiği. Kıranköy Mahallesi sakinlerden olan Mihaloğlu adlı kişinin vakıf tarafından tutulması, günlük on beş akçe ödenerek suyolunun tamirinde görevlendirilmesi, adı geçen kişinin ticaret bahanesiyle şehirden ayrılmasına izin verilmemesi ve Mihaloğlu eğer suyolunda gerektiği şekilde çalışırsa şer'i-örfi vergi ve yükümlülüklerden muaf tutulacağı hususu.

79. Hüküm

Kıdvetü'l-kuzâti ve'l-hükkâm maden'l-fezâ'ili ve'l-keâm mevlânâ Zağferanborlu kâdîsı zîde fazluhû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki, iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim mu'teberân-ı ricâl-i Devlet-i Aliyyemden Ahmed Aziz dâme mecduhûnun

rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eylediği takrîri mefhûmunda iftihârul-e'âlî ve'l-a'zam müstecme'u cemî'i'l-me'âlî ve'l-mefâhim sadr-ı esbak el-Hâc Mehmed İzzet Paşa dâmet me'âliyhûnun Viranheşîr sancağından Zağferanborlu kasabasında hasbeten lillâhi'l-Kerîm ve taleben li-merzâtî'r-Rabbi'r-Rahîm mukaddemâ binâ ve ihyâsına muvaffak olduğu câmi'-i şerîf ve müberrât-ı sâirelerine cârî olan mâ'-i lezîzin menba'ı kasaba-i mezbûreye iki sâ'at kadar mesâferede olmak cihetiyle mürûr-ı eyyâm ve kürûr-i a'vâm ile ta'mîr ve termîmine muhtâc olacağı zâhir olduğuna binâen su yolu ilminde ve iktizâ eden ta'mîr ve termîminde bir mütefennin ustanın ta'yîn ve tahsîsine muhtâc olmakla yine kasaba-i mezbûr mahallâtından Kurakköy Mahallesi sâkinesinden san'at-ı mezkûrda mâhir Yani veled-i Mihâl nâm zimmî kasaba-i mezbûreden ticâret tarîkiyle sâir bahâne ile diyâr-ı âhara gitmeyüp evkâf-ı mezkûrenin ve evkâf-ı sâirenin iktizâ eden su yollarını ta'mîr ve termîmine hâzır-ı evkât eylemek şartıyla mesfûrun cizyeden ve fermân-ı âlî-şânım ile veridât olan teklîf-i örfiye ve şâkkadan mu'âfiyetini hâvî yedine bir kıt'a emr-i şerîfim i'tâ olunmasını müşarun ileyh bâ-tahrîrât iltimâs etmekle Hazîne-i Âmiremde mahfûz ma'den mukâta'asına nazar olundukda zimmiyân ve Yahûdiyân tâifelerinden bazılarının ta'yîn olundukları hizmetleri ve bazılarının vücûda gelen mehâretleri mukâbelesinde bazıları elbiselerinden mâ'adâ cizye-i şer'iyye ve teklîf-i örfiyye ve şâkkanın küllisinden mu'âf ve müsellemler olmak üzere şurût-ı mufassalası derc olunarak ve bazılarının dahi elbiselerinin sıfatı hâvî ma'a-irâde şurût-ı mufassala-i mezkûre mücebince bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn ve bâ-fermân-ı âlî müslek-i beratı ve emr-i şerîf verilügedliği ve bu gûne Müslimin beratı ricâl-i Devlet-i Aliyye'nin ve gayr-ı kimesnenin şefâ'atlarıyla verilmemek ve emr-i hümâyûn sâdir olmadıkça kalemine kayd olunmamak için hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum şeref-bahş-i sudûr olmakla fîmâ-ba'd müceddeden Müslimin beratı verilmeyüp ber-mantûk-ı hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum tecdîd-i berat ve gerek kasr-ı yed ve gerek mahlûlünden intikâl sûretleri zuhûrunda emr-i âlî-şân sâdir olmadıkça kalemine kayd

olunmamak üzere kayd olunup hilâf-ı emr-i âlî-şân hareketden gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet olunmak bâbında bin yüz yetmiş dokuz senesi evâsıt-ı Rebî'u'l-âhir'inde sâdir olan fermân-ı âlî ve vech-i meşrûh üzere mukayyed olduğu der-kenâr olunmakla husûs-ı mezbûr rikâb-ı kâmyâb-ı tâcdârâneme arz olundukda müsâ'ade-i hümâyûnum olmuşdur diyü hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum şeref-efzâ-yı sudûr olmakla imdî ber-

mûceb-i hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum müşârun ileyhın iltimâsı üzere mersûmun mu'âfiyeyiçün fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi mesfûr Yani veled-i Mihal zimmî kasaba-i mezbûreden ticâret tarîkiyle ve sâir behâne ile diyâr-ı âhara gitmeyüp evkâf-ı mezkûrenin ve vekâf-ı sâirenin iktizâ eden su yollarını ta'mîr ve termîme hâzır-ı evkât eylemek şartıyla cizye-i şer'iyeden ve avârız-ı dîvâniye ve tekâlîf-i örfiye ve şâkkadan ve kul ve câriye resminden ve rûz-ı Hızır akçesinden ve kazma ve kürek ve araba ve saman çekmekden ve eylemekden mu'âf ve müsellemler olup vech-i meşrûh üzere mu'âfiyet ve mesleğine ve su yolculuğuna vechen mine'l-vücûh taraf-ı âhardan kimesne mâni' ve müzâhim olmayup dahl ü ta'arruz kılmayalar şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis işrîn Zi'l-hicce li-sene selâse işrîn ve mieteyn ve elf.

Kostantiniyye el-Mahrûse (12 Şubat 1809)

39. Sayfa

Özeti:

Hatt-ı hümayun gereğince, Bolu sancağına bağlı kazalardan beş yüz asker tertip olunarak orduya katılmaları, bunların ordunun erzak taşımada görevli olacağı ve ücretlerinin de mekharibaşı tarafından ödeneceği.

80. Hüküm

İftihârul-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'd-dâ'im dergâh-ı mu'allâm kapucibaşlarından Bolu voyvodası dâme mehudû ve mefâhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâili ve'l-keâm Bolu sancağının hâvî kazâların kâdîları ve nâ'ibleri zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâsili ve'l-akrân bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan Ser-sakâ-i sâni İsmail Halîfe ve a'yân ve zâbitân ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki, el-hâletü hâzihî Devlet-i Aliyye-i ebediyyü'l-istimrârım ile Rusyalu beyninde her ne kadar mütâreke derkâr ise de seferber hükmünde olup dâ'imâ ve müstemirren adâvât harbiye ve mühimmât-ı cihâdiyenin hâzır ve âmâde olması merâsim-i hazm vâcibâtdan

olduğuna binâen ordû-yı hümâyûnumda mevcûd bulunup hidemât-ı mühimmede istihdâm olunmak için Rûz-ı Firûz'dan evvelce Orta sahrâsına irsâl olunmak üzere sâbıkları mücebince müceddeden esterân tertîb ve sahrâ-yı mezkûreye irsâl olunmak muktezâ-yı irâde-i seniyyemden olmakdan nâşî mevkûfâtdan ihrâc ve derûn-ı emr-i şerîfime mevzû'an irsel olunan bir kıt'a memhûr ve mûmzâ sûret-i defter nâtık olduğu üzere livâ-i mezbûrdan beş yüz re's esterân tertîb olunmakla siz ki voyvoda ve kuzât ve nüvvâb ve a'yân ve zâbitân-ı mûmâ ileyhim ve sâirlerisiz livâ-i mezbûrdan müretteb ol mikdâr re's esterân cümlesi tuvânâ ve sahîh ve sâlim ve müstahdem olarak bi-mennihî Te'âlâ Nevrûz-ı Firûz'da Orta sahrâsında mevcûd bulunup asâkir-i muvahhidînin zehâyir ve mühimmât nakli hizmetinde ve sâir hidemât-ı mühimmede istihdâm olunmak için yüke girdikleri günden i'tibâr ile hizmetde olduklarıncâ ber-vech-i mu'tâd lâzım gelen ücretleri ordû-yı hümâyûnum mekkâricibaşısı yedinden verilmek şartıyla ma'rifet-i şer'le ve ma'rifetiniz ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyel derakab yerlü yerinden mükemmel sürüp gelmeleriyle cümlesi tuvânâ olarak yola ihrâc ve karîben sahrâ-yı mezkûra irsâl ve ordû-yı hümâyûnum mekkâricibaşısına teslim olunması emrine cümleniz bi'l-ittifâk mezîd sa'y ü gayret eylemeniz fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ ileyh yediyle irsâl olunmuştur. İmdî vusûlünde bâlâda bast u beyân olunduğu üzere ordû-yı hümâyûnumda bulunup hidemât-ı mukteziyede istihdâm olunmak için yüke girdikleri günden iktizâ eden ücretleri ordû-yı hümâyûn mekkâricibaşısı yedinden tamâmen vermek şartıyla ve bu bahâne ile fukarâyı tecrîm ve tekdîr eylemekden mübâ'adet bir[le] beş yüz re's esterân ve mükemmel ev ekam ile diyü hükm-i hümâyûn sâdir olan sûretdir. Li-sene isney ve işrîn

Fî 3 Rebi' u'l-evvel sene 223(29 Nisan 1808)

Gad-vasale ileynâ fî 10 Ra

Hatt-ı hümâyûn mücebince el-Hâc Ahmed-zâde es-Seyyid Halil Ağa tarafından buyuruldu dahi sâdir olmuştur.

Fî 25 S sene 223(22 Nisan 1808)

40. Sayfa

Özeti:

Viranşehir voyvodası Seyyid İbrahim Ağa'nın alem kethüdası olan Halil Ağa'nın, Safranbolu kazasına bağlı Bostanbükü köyündeki köprünün tamiri için

yüz kuruluşluk geliri adı geçen köprüye vakfettiği ve bu gelirin başka işlere kullanılmayacağı.

81. Hüküm

Bâ'is-i defter-i vakf oldur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesi Rebi'ü'l-evvel'inin on ikinci günü hâlâ Viranşehir Voyvodası Devletlü el-Hâc Ahmed-zâde es-Seyyid İbrahim Ağa Hazretleri'nin kethüdâ-yı âlem-mikdârları Sa'âdetlü Halil Ağa Hazretleri etyabü malından ifrâz ve ta'dâd idüp vakf ve tescîl-i şer'î ve teslîm-i ile'l-mütevellî eylediği yüz kuruluş Medîne-i Borlu kazâsına tâbi' Bostanbükü karyesi köprüsünün iktizâ eden ta'mîrât ve termîmâtına imdâd olmak üzere önü on bir buçuk kuruluş üzere devr-i şer'î ile irbâh ve istirbâh idüp hâsıl olan gallesini merkûm köprüye imdâd olmak üzere ta'yîn eylediği karye-i mezbûre ahâlîlerinden Cebecioğlu Molla Seyyid Ömer yediyle sarf oluna ve eğer ta'mîri lâzım gelmediği senelerde hâsıl olan fazla-i vakf asl-ı mâl-ı vakfa zam ve ilhâk oluna ve'l-hâsıl asl-ı vakf müflis kimesnelere verilmeyüp rehn-i kavî ve kefil-i mâlî ile mu'âmele-i şer'îyye oluna diyü vâkıf-ı müşârun ileyh şartı üzere amel olunup hilâfî hareket olunmaya.

Fî 12 R sene 223 (7 Haziran 1808)

Der-zimmet-i	Der-zimmet-i	Der-zimmet-i	Der-zimmet-i	Der-zimmet-i
Kabulluoğlu	Kâdioğlu	Çörekçi	Çil Seyyid	Sarı
Seyyid	Ahmed	Osman	Mehmed	Osmanoğlu
Mehmed	Kuruş	Kuruş	Kuruş	Kuruş
Kuruş	8	8	8	8
8				

Der-zimmet-i	Der-zimmet-i	Der-zimmet-i	Der-zimmet-i	Der-zimmet-i
Ak Şabanoğlu	Kara	Morunoğlu	Küçük	Hatab
Hüseyin	Şabanoğlu	Hasan	Mehmed Beşe	Emin
Kuruş	Şaban	Kuruş	Kuruş	Kuruş
8	Kuruş	8	8	8

Der-zimmet-i	Der-zimmet-i	Der-zimmet-i
Hatab Mehmed	Mütevellî-i	Müezzinoğlu
Beşe	Vakf İmam	İsmail
Kuruş	Molla Seyyid	Kuruş
8	Ömer	4
	Kuruş	
	8	

Cem'an yekûn

Kuruş

100

Yalnız mâl-ı vakf yüz kuruşdur kayd şod.

Özeti:

Bolu voyvodası İbrahim Ağa buyruğunda, Erzurum valisi Ali Paşa'nın bir mihmandarla Safranbolu, Eflani ve Kızılbel tarafına vardığında bir gecelik erzakın kendileri için hazırlanması gereği.

82. Hüküm

Şer'at-şi'âr Eflani ve Zağferanborlu ve Kızılbel kazâlarıyla kâdîları inhâ olunur ki, sâbıkâ Erzurum Vâlisi Devletlü Ali Paşa efendimiz hazretlerinin ber-muktezâ-yı me'mûriyet reh-râstı olan kazâlardan murûru iktizâ etmekle tarafımızdan mu'ayyen müşârun ileyh hazretlerine terfîk kılınan mihmandâr ma'rifetiyle kazâlarınıza vürûdunda dâiresinin iktizâ eden bir gecelik ta'yînât ve levâzımâtı tedârik ve mihmân-nüvâzîsine ri'âyet eylemeniz için tarafımızdan işbu buyuruldu tahrîr ve ta'yîn olunan mübâşir ile irsâl olunmuşdur. Gerekdir ki, vusûlünde vech-i muharrer [üzre] amel ve harekete dikkat ve müşârun ileyh hazretlerinin mihmân-nüvâzîsine âid ve mûcib buyuruldu [mûcebince] amel ve hareket eyleyesiz diyü.

Fî 19 Ra sene 223(15 Mayıs 1808)

İbrahim Voyvoda-i Bolu hâlâ

41. Sayfa

Özeti:

Arıcak köyü hakkında çıkan hatt-ı hümayunda; Osmanlı tahtında padişah değişikliği olduğu, Araç ve Soğanlı nehirlerinin birleştiği bölgede köprücülerin bulunduğu, bu kimselerin buradaki tamir çalışmaları karşılığında her türlü vergi ve yükümlülüklerden muaf oldukları, bu bağlamda köprücülerin muafiyetlerinin de yenilendiği.

83. Hüküm

Mücebince amel oluna

Arıcak karyesinin hatt-ı hümayûn sûretidir.

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbiru umûri'l-cumhûri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-enâmi bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidü bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müyyidü erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfi bi-sınûfi avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ Anadolu vâlisi vezîr paşa edâmallâhu Te'âlâ iclâlehû ve iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'd-dâ'im dergâh-ı mu'allâm kapucibaşlarından Bolu voyvodası dâme mecduhû ve mefâhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâ'ili ve'l-kelâm Taraklıborlu ve Kızılbel kazâlarının kâdîları zîde fazlhum ve tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki, Bin iki yüz yirmi iki senesi Rebi'ü'l-evvel'inin yirmi birinci günü taht-ı âlî-baht-ı Osmânî üzere cülûs-ı hümayûn-ı meymenet-makrûnum vâki' olup umûmen tecdîd-i evâmir olunmak fermânım olmağın (...) Bolu sancağında vâki' Taraklıborlu kazâsında müteveffâ Musâhib Mustafa Paşa'nın Soğanlı ve Araç nehirleri üzerlerinde müceddeden binâ eylediği cisre Bolu kazâsına tâbi' Arpaçıkdivanı [veya Arıcakdivanı] ve Kızılbel kazâsına tâbi' Karabük hayvanı cistr-i mezbûr meremmâtıyla avâriz hâneleri hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn ile ta'yîn ve teklîf ve sâire bi'l-küllîye mu'âf ve müsellemler olup bir tarikle dahl olunmak icâb etmez iken mîr-i mîrân ve mütesellim ve voyvoda ve sâir ehl-i örf tâ'ifeleri zulm ve te'addî ve bi-gayr-ı hakkın tecrîm eyleyüp re'âyâ ve fukarâları ihmâl ve cistr-i mezbûr meremmât adem-i kudretten nâşî mürûr edenlere küllî usret olmakla (...) mîr-i mîrân ve mütesellim ve voyvoda ve sâir ehl-i örf tâ'ifesi ve

kazâ ahâlîleri taraflarından dîvân-ı mezbûr re'âyâları fukarâlarına bir tarikle dahl ü ta'arruz eylemeyüp birinin cürmü zuhûrunda ol tarafdân berat-ı âlî-şânım ile nâzır olan ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le cezâları tertîb olunup taraf-ı âhardan bir kimesne dahl ü ta'arruz etdirilmemek bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â-yı inâyet eyledüklerin i'lâm eyledüğün ecilden Hazîne-i Âmiremde mahfûz mevkûfât defterlerine nazar olundukda Kızılbél kazâsına tâbî' Yörük karyesinin on nefer ve ber-mûceb-i tahrîr-i cedîd Borlu kazâsına tâbî' Arıcak nâm karyenin yirmi beş nefer köprücülere olup fukarâ-i mezbûrun civârında cârî olan nehrin Soğanlı ve Araç sularından müctemi' oldukları mahallere Musâhib Mustafa Paşa kendü malıyla müceddeden binâ ve ihyâ eylediği cisr-i azîmin ta'mîr ve termîmine ta'yîn ve köprücülere olup mukâbelesinde avâriz-ı sandık ve teklîf-i örfiyeden ve mirlivâ mukâta'âtından ve sâir cümle tekâlîfden mu'âf ve müsellemler olalar diyü yedlerinde hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn ile mu'anven evâmir-i şerîfeleri olmakla mu'âfiletleri mahalline kayd olunduğu der-kenâr olunup i'lâm olundukda arzı ve der-kenârı mücebince amel olunmak emr olunup dahi zikr olunan köprücüler hizmetleri mukâbelesinde hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn ile avâriz-ı dîvâniye ve tekâlîf-i örfiye ve mirlivâ mukâta'âtından ve sâir cümle tekâlîfden mu'âf ve müsellemler olmalarıyla mu'âfiyetleri mugâyiri mezbûrlara hilâf-ı kânûn ve defter rencîde vü remîde etdirmeyüp te'addîlerini men' ü def' eyleyesiz diyü hüdâvendigâr-ı esbak zamanlarında tecdîden verilen hatt-ı hümâyûn ile mu'anven evâmir-i Şerîfeler müceblerince iki yüz altı senesi evâil-i Ramazân'ında hüdâvendigâr-ı sâbık ammi-zâdem sultân-ı cinân zamânında dahi bâlâsı hatt-ı hümâyûn ile müzeyyen tecdîden verilen emr-i şerîfi bu def'a Der-sa'âdetüme getirüp tecdîd olunması iftihâru'l-havâss ve'l-mukarrebîn Bâbu'-sa'âdetim Ağası Hâfiz Mustafa zîde ulüvvuhû rikâb-ı hümâyûnuma arz etmeğin imdî arzı ve der-kenârı mücebince tecdîd olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda mukaddemâ vârid ve hâlâ ağa-yı mûmâ ileyhın arzı mücebince şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü's-şân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imsâlimin mantûk-ı münîfi birle amel olup hilâfına bir dürlü rızâ ve cevâz göstermeyesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılâsız.

Tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' şehr-i Safer sene selâse işrîn ve mieteyn ve elf.

Kostantiniyye Mahrûse (6 Nisan 1808)

Kad-vasale ileynâ fi 21 Rebi'u'l-evvel sene 223 (17 Mayıs 1808)

42. Sayfa

Özeti:

Viranşehir voyvodası Seyyid İbrahim'in Safranbolu ve Yörük kazalarına gönderdiği davet emrinde, sefer yardımı ve devlet hizmeti toplanması için gönüllülerin gelmesi ve uygun taksimatın bu şekilde birlikte yapılması.

84. Hüküm

Buyuruldu da'vet

Şerî'at-şi'âr Borlu ve Yörük kazâları kâdîları efendiler zîde fazhulum ve kıdvetül-emâcid ve'l-akrân kazâyâ-yı mezbûrun a'yânları zîde kadruhum inhâ olunur ki,

İşbu bin yirmi üç senesine mahsûben Rûz-ı Hızır i'tibârıyla Kütahya vâlîlerine ta'yîn ve tahsîs kılınan imdâd-ı seferiye malı ile ve hidemât-ı Der-aliyye mübâşirânlarına ve masârîf-ı müctemi'a-i sancak işbu mâh-ı Rebî'u'l-âhir'n yedinci günü Viranşehir mahkemesinden ittifâk-ârâ ile tevzî' ve taksîm olunmak musammem olmakla hîn-i tevzî'de kazâlarımızdan birer ikişer mevsûkü'l-kelem ihtiyârân ile mevcûd bulunmak de'b-i kadîm ve âdet-i müstedîm olmakdan nâşî mahsûs da'vet zımnında işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdik ki ber-vech-i muharrer yevm-i mezkûrda birkaç ihtiyârân ile cem'iyet-i tevzî'de mevcûd bulunmağa dikkat (...) kadîme ri'âyet ve ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz diyü.

Seyyid İbrahim Mirâhûr-ı Evvel ve Voyvoda

Fî 23 R sene 223 (18 Haziran 1808)

Gad-vasale ileynâ fi 27 R sene 223 (22 Haziran 1808)

Özeti:

Seyyid Hüseyin isimli kişinin rikab-ı hümayuna, kendisine ait emlak ve arazinin olmaması hasebiyle müracat ettiği, isteğinin haklı bulunduğu ve avarız vergisinden muaf tutulması gerektiği.

85. Hüküm

Sümme'l-keîâm ceffü'l-kalem

El-Hâc Halil el-müvellâf bi-hilâfe bi-medîne-i Taraklıborlu nemmekahü'l-fakîr
ileyhi azze şânuhû ufiye anhü.

[mühür] Halil

Bolu Mütevellîsi Hüseyin Ağa'nın teklîfden mu'âf olduğu emr-i şerîf sûretidir.

Kıdvetü'l-kuzâti ve'l-keîâm ma'denü'l-fezâili ve'l-keîâm mevlânâ Zağferanborlu
kâdisı zîde fazluhû tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki,

Es-Seyyid Hüseyin nâm kimesne rikâb-ı hümâyûnuma arzuhâl idüp bunun
kasaba-i mezbûre toprağında bi'l-fi'l zabt u tasarrufunda hâne-i avârıza bağılu teklîf
alınmak îcâb eder kadîmî re'âyâ emlâk ve yerleri olmayup teklîf mütâlabesiyle te'addî
olunmak îcâb etmez iken yine kasaba-i mezbûre ahâlîleri bâ-emr-i âlî üzerlerimize
vârîde olan tekâlîfden sen dahi bizimle ma'an hisse ver diyü hilâf-ı kânûn hisse talebi ve
ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ-emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka mutâlebesiyle
te'addîden hâlî olmadıkların bildürüp kânûn üzre amel olunup mezbûrların hilâf-ı kânûn
hisse talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından dahi bilâ-emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka
mütâlebesiyle vâki' olan te'addîleri men' u def' olunmak bâbında ve emr-i şerîfim
sudûrunu istid'â ve Dîvân-ı Hümâyûnumdan kânûn su'âl olundukda merkûmun kasaba-i
mezbûre toprağında bi'l-fi'l zabt u tasarrufunda hâne-i avârıza bağılu tekâlîf alınmak
îcâb eder kadîmî re'âyâ emlâk ve yerleri yoğise kasaba-i merkûme ahâlîleri
taraflarından bâ-emr-i âlî vârîde olan tekâlîfden sen dahi bizimle ma'an hisse ver diyü
hisse-i tekâlîf talebi ve ehl-i örf tâifesi taraflarından bilâ-emr-i şerîf tekâlîf-i şâkka
mütâlebesiyle te'addîleri hilâf-ı kânûndur diyü tahrîr olunmakla kânûn üzre amel
olunmak emrim olmuşdur. Buyurdum ki şer' ile hükmi hümâyûnum vusûl buldukda bu
bâbda sâdır olan emri- üzre amel idüp merkûm Seyyid Hüseyin'e hilâf-ı kânûn te'addî
ve rencîde eyledükleri vâki' ise men ü def' eyleyüp min-ba'd kânûna ve emr-i şerîfime
muhâlîf kimesneye iş etdirmeyüp husûs-ı mezbûr için bir dahi emrim varmalu
eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfime i'timâd kılâsın.

Fî gurre-i M sene 223 (28 Şubat 1808)

Kostantineyye el-Mahrûse

43. Sayfa

Özeti:

Halen Taraklıborlu kazası kadısı olan el Müfti Mehmed Emin Efendi'nin 1 Rebiulahir 1223 (27 Mayıs 1808) tarihinden itibaren bu vazifeyi Seyyid Yakup Efendi'ye bıraktığı.

86. Hüküm

Yâ Fettâh, yâ Rezzâk, yâ Kerîm, yâ Rahîm, yâ Gafûr, yâ Şekûr, şâ Muğnî, yâ Mu'tî, e'üzü billâhi mine'ş-şeytânî'r-racîm bismillâhi'r-Rahmânî'r-Rahîm ve bihî nesta'în ve üfevvizu emrî ilallâh innallâhe Basîrun bi'l-ibâd Allâhu Veliyyü't-tevfik ni'me'l-Mevlâ ve ni'me'r-Refîk yâ Fettâhu'l-ebvâb iftah lenâ hayra'l-ebvâb.

İzzet-me'âb şerî'at-nisâb mevlânâ es-Seyyid Yakûb Efendi dâme muvaffakan bi'l-hayr. Ba'de't-tahiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki,

Ber-vech-i mansab mutasarrıf olduğum Taraklıborlu kazâsının umûr-ı şer'iyyesi bi'n-niyâbe işbu bin iki yüz yirmi üç senesi Rebî'u'l-âhir'i gurrenden cenâbınıza ihâle ve tefvîz olunmuşdur. Gerekdir ki kazâ-yı merkûm gurre-i mezbûreden bi'n-niyâbe zabt idüp icrâ-yı ahkâm-ı şer'ide ve vâkı'a olan mevtâ-yı askeriye ve bedeliye muhalledâtını tahrîr ve terkîm ve bi'l-farîzati'ş-şer'iyye tevzî' ve taksîmde cadde-i şerî'at-ı garrâdan ser-i mû inhirâfa cevâz göstermeyesin ve's-selâm.

El-Müftî hâlâ Mehmed Emin el-Kâdî bi-kazâ-i Taraklıborlu

Özeti:

Hicri 1223 senesine mahsuben Kütahya valisi tarafından savaş yardımı, sancak masrafı, devlet hizmet giderleri toplamının belli olduğu ve Safranbolu kazasının payına on yedi bin dokuz yüz bir kuruş isabet ettiği.

87. Hüküm

Kazâ-i Zağferanborlu

Kuruş

17901

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûb Kütahya Vâlisi'ne ta'yîn ve bâ-fermân-ı âlî tahsîs kılınan imdâd-ı seferiye ve müctemi'a olan müsârifât-ı sancak ve hidemât-ı Devlet-i Aliyye mübâşirânı hizmetleri masârifât-ı sâire Rûz-ı Hızır i'tibârıyla bu defa cümle ittifâkı ve ittihâdı ve ma'rifet-i şer'le Viranşehir mahkemesinde ta'dîl ve tesviye şurûtunca sancak-ı mezkûrun muhtevî olduğu kazâlarına tevzî' ve taksîm olundukda ber-vech-i bâlâ kazâ-i mezbûrun sehmine yalnız on yedi bin dokuz yüz bir kuruş isâbet eylediği kibel-i şer' den pusula olundu.

Fî 7 Ra sene 223(3 Mayıs 1808)

Kazâ-i Zağferanborlu

Kuruş

17901 mâl-ı imdâd-ı seferiye ve masârif-ı sancakdan bâ-[i]tibâr-ı Rûz-ı Hızır

00045 harc-ı bâb

17946

Cem'an yalnız on yedi bin dokuz yüz kırk altı kuruşdur.

Fî 7 Ra sene 223(2 Haziran 1808)

44. Sayfa

Özeti:

Anadolu valisi tarafından belirlenen, Hızır günü itibarıyla hicri 1223 senesine ait vergilere mahsuben Safranbolu kazasının sefmine düşen meblağın düzgün, zamanında, dikkatlice ve şeraite uygun şekilde toplanması.

88. Hüküm

Şerî'at-şî'âr Zağferanborlu kâdisı fazîletlü efendi zîde fazluhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân subaşı ve vücûh-ı kazâ ve sâir iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûb Rûz-ı Hızır i'tibârıyla tevzî'i muktezî Anadolu vâlisi imdâd-ı seferiyesi malının taksît-i evvel hissesiyle mürûr ve ubûr eden hademe-i Devlet-i Aliyye ve mübâşirân ve sâire masârif-ı lâzıme-i sancakdan ber-mantûk-ı defter-i şer'iyye Viranşehir voyvodalıği kazâlarından tahsîli lâzım gelen emvâl-i mîriyye mesâsim-i kadîmesi ve cümle nefis-i Viranşehir mahkemesinde

ma'rifet-i şer'le ve cümle ma'rifetiyle tevzi ve taksîm ve pusulaları tertîb olunmakla imdî derûn-ı buyurulduya mevzû'an gönderilen pusula-i şer'iyeye mûcebince kazâ-i mezbûre hissesi olan meblağ-ı mezkûru ma'rifet-i şer'le ve cümle ittifâkı ve tahsildârı ma'rifetiyle sizler dahi beyne'l-ahâlî tevzî' ve taksîm ve yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra ber-vech-i tekâmîl edâ ve teslîme mezîd sa'y' ü gayret eylemeniz bâbında işbu buyuruldu tahrîr ve zîde kadruhû tahsildâr ta'yîn ve tesyîr kılınmıştır. Bimennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, mâl-ı mezkûrun ber-vech-i muharrer tevzî' ve taksîm ve tahsîl husûsuna mezîd i'tinâ ve dikkat ve avk u te'hîrden mübâ'adet ve bermûceb-i buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz diyü.

Es-Seyyid İbrahim Pâye-i Mîrâhûr-ı evvel Voyvoda-i Bolu

Özeti:

Anadolu valisine bağlı Viranşehir sancağına ait olan Safranbolu kazasının payına düşen on yedi bin dokuz yüz bir kuruşluk meblağın diğer masraflarla beraber yirmi yedi bin yüz yetmiş kuruşa ulaştığı. Bu tutarın Safranbolu'daki yüz yetmiş iki itibarlı haneye bölündüğü ve her haneye yüz yirmi üç kuruş beş para isabet ettiğini içeren saliyane defterinin Subaşı Salih Ağa'ya verildiği.

89. Hüküm

Bâ'is-i defter-i sâliyâne oldur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûben rûz-ı i'tibâr-ı Hızır ile Kütahya vâlisi zîde rüşduhû zamîreye bâ-fermân-ı âlî ta'yîn ve tahsîs kılınan imdâd-ı seferiyenin taksît-i evveli ve sene-i sâbıkadan berü müctemi'a olan masârifât-ı sancak cümle ittifâk ve ittihâdı ile Viranşehir mahmesinde cem' ü ketb ve Viranşehir uhdesi kazâlarına tevzî' ve taksîm olundukda Medîne-i Zağferanborlu kazâsı sehmine isâbet memhûr pusula-i şer'iyeye mûcebince on yedi bin dokuz yüz bir kuruş harc-ı bâb kırk beş kuruş ve mâl-ı mezkûrun buyurulduğunu getüren Enderûn ağasına hizmet yüz kuruş ve subaşı ağasının harc-ı bâba verdiği elli kuruş hazîne harcı on kuruş dîvân efendisine kalemiye on kuruş mâl-ı mezkûru vürûd edecek isti'câliyesine otuz beş kuruş bundan akdem Bulak karyesiyle Akviran karyesine Mesdan Ağa ve Akman Ağa mübâşir gelüp masârif dört yüz otuz beş kuruş da'vet buyurulduğunu getüren tüfenkçiye hizmet otuz beş kuruş hâkim-

i ma'zûl el-Hâc Halil Efendi Hazretleri'nin bundan akdem vaz' eylediği harç defterinden kesr ü tenzîl olunup bu defa devletlü ağa hazretlerinin emr-i aliyyeleri üzere vaz' olunan altı yüz yetmiş Ketan karyesine i'âne kırk kuruş Çiftlik-i Ulâ karyesine i'âne altmış kuruş Sakaralan karyesine i'âne yirmi kuruş bâ-tezkire-i kethüdâ Karapınar karyesine i'âne otuz kuruş bâ-tezkire-i kethüdâ Karapınar karyesine i'âne yirmi beş kuruş Sarçalı karyesine i'âne yirmi beş kuruş Bostanbükü karyesine i'âne otuz kuruş Kozcağaz karyesine i'âne on beş kuruş şehir kethüdâsına ücret otuz kuruş tahsildâriye sekiz yüz kuruş harc-ı defter beher kuruş başına birer para hesâp olunup ve bir mikdâr ikrâmiye kaydı yüz kuruş hüddâmiye kırk kuruş kâtibiye muhızırâna otuz kuruş yüz yetmiş iki hâneden sehv olunan rubu' hâne için vaz' olunan otuz kuruş

45. Sayfa

min-haysü'l-mecmû' yalnız yirmi yedi bin yüz yetmiş kuruşa bâliğ olup cümle vücûh-ı ahâlîden ma'rifet ve tahsildârı ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le hesâb ve kitâb olundukda kazâ-i Taraklıborlu'nun el-yevm mevcûd ve mu'teber olan yüz yetmiş iki hâneleri üzerine tevzî' ve taksîm olundukda beher hâneye yüz yirmi üçer kuruş beşer para isâbet etmekle li-ecli't-tasîl tahsildâr ta'yîn buyurulan sa'âdetlü Subaşı Salih Ağa yedine verilen defter-i mûmzâdir ki ber-vech-i âtî zikr ü beyân olunur.

Hurrîre fi'l-yevmi'r-râbi' aşar min-şehri Rebî'u'l-âhir li-sene selâse ve işrîn ve mieteyn ve elf. (9 Haziran 1808)

Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i
Babasultan	Çavuş	Câmi'-i Kebîr	Hüseyin	zımmiyân-ı
Hâne	Hâne	ma'a zımmiyân	Kethüdâ	Kıran
4	3	Hâne	Hâne	Hâne
		6	1,5	12,5
Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i Hacı	Mahalle-i	Mahalle-i
Çeşme	Hacıbeyli	Evhad	Tekye	Karaali
Hâne	Hâne	Hâne	Hâne 2	Hâne
1	0,5	0,5	Rubu' 1	4

Mahalle-i Hacı Derviş Hâne 1	Mahalle-i Kal'a Hâne 0,5	Mahalle-i Hacı Halil Hâne 1,5 Rubu' 1	Mahalle-i zımmiyân-1 Polad Hâne 0,5	Mahalle-i Müslimân-1 Polad Hâne 0,5
Mahalle-i Müslimân-1 Kıran Hâne 0,5	Karye-i Bağlarbaşı Hâne 1 Rubu' 1	Karye-i Tokatlı Hâne 1	Karye-i Gayza Hâne 1,5	Karye-i Dane-i Ulâ Hâne 2
Karye-i Dâne-i Suflâ Hâne 3	Karye-i Susandık Rubu' 1	Karye-i Ağaçkilise Hâne 4,5	Karye-i Kozçukur Hâne 2	Karye-i Kirbe Hâne 4
Karye-i Çiftlik-i Ulâ Hâne 2	Karye-i Çiftlik-i Suflâ Hâne 2	Karye-i Ketan Hâne 1	Karye-i Müslimân-1 Yazı Hâne 9,5	Karye-i zımmiyân-1 Yazı Hâne 10
Karye-i Konarı Hâne 9	Karye-i Yazı Hâne 0,5 Rubu' 1	Karye-i Oğlanviran Hâne 1	Karye-i Sorguncuk Rubu' 1	Karye-i Magul Hâne 0,5
Karye-i Pomakviran Rubu' 1	Karye-i Değirmencik Hâne 1	Karye-i Sırçalı Hâne 1,5	Karye-i Alınviran Hâne 3	Karye-i Pelidviran Hâne 2 Rubu 1

Karye-i Sakaralan Hâne 1	Karye-i Karapınar Hâne 1,5 Rubu' 1	Karye-i Kıran Hâne 2,5	Karye-i Kadıbüğü Hâne 4	Karye-i Çıraklar Hane 1 Sarıyan Hâne 1 Rubu' 1
Karye-i Ilbarıt Hâne 2 Rubu' 1	Karye-i Çerçen Hâne 3	Karye-i Kozyaka Hâne 2	Karye-i Bürnük Hâne	Karye-i Kızılcaviran Hâne 3 Rubu' 1
Karye-i Kızılcaviran-1 Suflâ Hâne 2 Rubu' 1	Karye-i Bostanbüğü Hâne 2 Rubu' 1	Karye-i Karıt Hâne 5	Karye-i Melise Hâne 3	Karye-i Kılavuzlar Hâne 3
Karye-i Kapullu Hâne 6,5	Karye-i Başköy Hâne 2,5	Karye Bulak Hâne 10		

Ba'de't-tashîh el-yevm mevcûd ve mu'teber olan yüz yetmiş iki hâne üzerine tevzî' ve taksîm olundukda beher hâneye yüz yirmi üçer kuruş beşer para isâbet eylediği ba'de't-tahkîk işbu defter-i mümzâ beher tahsildâr ta'yîn buyurulan ağa-yı zî-şân yedine iat olundu.

Hurrîre hâzihi'l-d-devterü bi-ma'rifetî ve ma'rifet-i vücûh ve'l-ahâlî es-Seyyid Yakûb el-müvellâ hilâfe Taraklı ve diğêr Zağferanborlu nemmekahül'l-fakîr ileyhi azze şânuhû ufiye anhü.

46. Sayfa

Özeti:

Edirne kışlağında gelen emirde; Bolu sancağında Ereğli merkez ve Kili limanında tımar sahibi Lütfullah oğlu Mehmed Muhtar'ın yapılan yoklamada orduda bulunmadığı, bu sebeple adı geçen tımara artık Ali oğlu Seyyid Mehmed'in sahip olacağı.

90. Hüküm

İftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'd-dâ'im bi'l-fi'l defter emnîni dâme mecduhû tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki,

Bolu sancağında Bender-i Kili nâhiyesinde ve nefsi Ereğli ve gayrîden altı bin yedi yüz yirmi akçe tımâra mutasarrıf Mehmed Muhtâr veled-i Lütfullâh yoklamada bayrağı altında nâ-mevcûd olup tımâr-ı mezbûr ol vechile mahlûl olmakla yedine emr-i şerîfim verilen mülâzımlardan orta boylu elâ gözlü açık kaşlı dârende-i fermân-ı hümayûn Seyyid Mehmed veled-i Ali'ye verilmek bâbında inâyet recâsına livâ-i mezbûr alaybeyisi bayrağı altında sefere eşmek ve eğer sancağında sâkin olmaz ve me'mûr olduğu mahalde mevcûd bulunmaz ise ref'inden mülâzımına arz olunmak şartıyla tevcîh olunmakla berat olunmak emrim olmuştur. Buyurdum di göresin tımâr-ı mezbûr şurût-ı mezkûre ile mülâzım-ı merkûm Seyyid Mehmed ve Ali'ye tevcîh olunmakla tezkiresin veresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' aşar min- Zi'l-ka'deti's-şerîfe
senete isneyn ve işrîn ve mieteyn ve elf. (16 Ocak 1808)

Bi-meştâ-yı Edirne

Özeti:

Anadolu sürücüsü tayin edilen Kapucubaşı Ali Ağa hizmetkârı iken

Safranbolu'ya geldiği esnada hastalanıp vefat eden Şatır Mustafa Ağa'nın mal ve parasının (Toplam yüz yetmiş beş buçuk kuruş.) tesbit edildiği ve bu meblağın Hafız Mehmed'e bir defterle birlikte teslim edildiği.

91. Hüküm

Bu sene-i mübârekede Anadolu'nun koluna bâ-fermân-ı âlî sürücü ta'yîn buyrulan Dergâh-ı âlî kapucibaşından sa'âdetlü semâhatlü Ali Ağa Hazretleri'nin hademelerinden olup an-asıl Karahisâr-ı Şarkî'den esnâ-yı râhda medîne-i Zağferanborlu'ya vürûdlarında hasta ve nâ-mîzâc olup ecel-i mev'ûduyla bi-emrillâhi Te'âlâ vefât eden Şatır Mustafa Ağa nâm müteveffânın hîn-i vefetında mevcûd olan eşyâ-i metrûkâtını beyân eder.

Fî 6 R sene 224 (21 Mayıs 1809)

Çuka müsta'mel şalvar Aded 1 Kıymet Kuruş 20	Müsta'mel çuka cübbe Aded 1 Kıymet Kuruş 8	Müsta'mel çuka yeşil beneş Aded 1 Kıymet Kuruş 25	Köhne kısa kürk Aded 1 Kıymet Kuruş 3	Kısa müsta'mel entari 1 aded, yelek 1 aded Kıymet Kuruş 4
--	---	---	--	--

Müsta'mel kuşak Aded 1 Kıymet Kuruş 10	Müsta'mel yeşil şal Aded 1 Kıymet Kuruş 5	Hançer ma'a-tesbih Kıymet Kuruş 10	Sim sâ'at Aded 1 Kıymet Kuruş 20	Çevre yemeni Kıymet Kuruş 4
---	--	--	--	--------------------------------------

Aded 2	Müsta'mel	Fındık	Fındık	Kesik Mısır
Yüzük	seccâde	rub'iyyesi	Aded 2	nısfiyesi
Kıymet	Aded 1	Aded 5	Kıymet	Aded 12
Kuruş	Kıymet	Kıymet	Kuruş	Kıymet
10	Kuruş	Kuruş	17	Kuruş
	2,5	9,5		24
Kesik mahbûb	Macar	Beyaz akçe		
Aded 8	Aded 1	Kuruş		
Kıymet	Kuruş	16,5		
Kuruş	8,5			
40				
Yekûn	Techîz tekfîn	Resm-i kısmet, kâtibiye, muhızırâna hüddâmiye		
Kuruş	Kuruş	cem'an cerraha verilen		
295	120,5	bâ-vasiyyet-i müsbet		
<u>120,5</u>		kuruş		
175,5		300		

Bâlâ-yı defter zikr olunan eşyânın masârıfı ihrâc olundukda sonra yalnız yüz yetmiş beş buçuk kuruşluk eşyâ ve nükûd ve altunu bi'l-cümle Kapucıbaşı mûmâ ileyh Ali Ağa'nın müteveffâ-yı mezbûr yanında bıraktığı Hâfız Mehmed'e emrine teslimen yine tarafına irsâl olunduğu bu mahalle şerh olundu. Hîn-i hâcetde bu defterile amel oluna.

47. Sayfa

Özeti:

Bolu ve Viranşehir sancakları voyvodasının kethüdası olan Halil Ağa'nın Karıt köyü çeşmesi ve köprüsü için vakfettiği yüz kuruşluk gelirin, yine kendisi

tarafından vakıf mütevellisi tayin edilen aynı köyden Kalyoncu Seyyid Mustafa'ya şahitler huzurunda teslim edildiği.

92. Hüküm

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesi Cemâziye'l-evvel'inin üçüncü günü yevm-i isneyn günüdür. Bolu ve Viranşehir Voyvodalığı el-Hâc Ahmed-zâde Devletlü Sa'âdetlü Seyyid İbrahim Ağa Hazretleri'nin hâlâ kethüdâ-yı âlî-mikdârları Sa'âdetlü Halil Ağa Hazretleri gallesi ve rıb'ı beher sene Karıt çeşmesinin ta'mîr ve termîmine sarf olunmak üzere haps ve vakf eylediği yüz kuruş mütevellî nasb eylediği Karişe karyesinden Kalyoncu Seyyid Mustafa def' ve teslim ve yedine kibel-i şer'den verilen hüccet-i şer'iyeye ve vakfiye-i ma'mûlün bihâsında şart ve beyân olunduğu üzere beher sene bâ-rûz-ı şer'î istirbâh ve mahall-i mezbûrda vâki' cisrin ta'mîr ve iktizâ eden termîmine sarf ve ta'mîre muhtâc olmadığı senede sıhhatiyle ba'de'l-hükm bu mahalle kayd olundu.

Tahrîren fi-yevm-i sâlis min-şehri Cemâziye'l-evvel sene selâse ve işrîn ve mieteyn ba'de'l-elf. (27 Haziran 1808)

Şuhûd

Bulak karyesinden Hüseyin Ağa

Semizoğlu Seyyid Ömer

Molla Mustafaoğlu Seyyid İsmail

Bayrakdaroğlu Mustafa

Türkmanoğlu Ahmed

Ve gayruhum

Özeti:

Fermanda Osmanlı tahtında değişiklik olduğu, sadaret mührünün de Mustafa Paşa'ya verildiği ve bu durumun Osmanlı ülkesinin her yerinde okunacak hutbelerle ilan edilmesi. Hutbenin okunmasından sonra devlet memur ve hizmetçilerinin duruma uygun hareket etmeleri ve haberim yok diyerek muhalif hareketlerden kaçınmaları.

93. Hüküm

Mübârek-bâd hutbe-i mübârek emr-i şerîfmdir sa'âdet-bâd

Düstûrûn-ı mükerremûn ve müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûri'l-cumhûri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-enâmi bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidü bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn bi's-nûfi'l-avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ Anadolu'nun sol kolunda vâki' vüzerâ-yı izâm edâmallâhu Te'âlâ iclâlehum dâme ikbâluhum ve akzâ kuzâtî'l-müslimûn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn me'âdinü'l-fezâili ve'l-yakîn râfi'u i'lâmi'l-şerî'ati ve'd-dîn vârisü ulûmi'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-mahtassûn bi-mezîdi'l-inâyeti'l-meliki'l-mu'în me'âlî-i fihâm zîdet fezâiluhum ve mefâhiru'l-kuzâtî ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm kuzât ve nüvvâb zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâsili ve'l-akrân a'yân ve zâbitân zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olucak ma'lûm ola ki,

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesi şehr-i Cemâziye'l-âhir'in dördüncü günü mübârek Hamis günü bi'l-irs istihkâk taht-ı âli ve baht-ı Osmânî üzere cülûs-ı hümâyûn-ı meymenet-me'mûn-ı şâhânem istihkâk taht-ı âli baht-ı Osmânî üzere cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin me'mûn-ı şâhânem vâki' olup mühr-i sadâret-i uz mâ ve hutbe-i vekâlet-i kübrâ ordû-yı hümâyûnum ser-askeri düstûr-ı kirâm müşîr-i efham nâzımu menâzımu'l-ümem Mustafa Paşa edâmallâhu Te'âlâ iclâlehû vezâyif-i bi't-te'bîd iktidârahû ve ikbâlehûya istiklâl-i tâm ve ruhsat-ı kâmile-i mâlâ-keâm ile i'tâ ve tefvîz olunmuşdur. Ve hutbe-i menâbirnâme-i hümâyûnum kırâ't olunmak ve süferâ memurlarından me'mûrîn-i lâzıme ve hizmet-i mukteziyelerini îfâ etmek için cülûs-ı hümâyûn haberiyet-makrûnumu ri'âyet ve i'lân siyâkında işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve alâ-cenâhi'l-isti'câl sadr-ı a'zam tatarlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed ile tesyâr olunmuşdur. İmdî sağîr ve kebîr ve vaz'-ı şerîfimden dîn [ü] devlete hizmet me'mûlüm olub hilâfi harket edenler hakkında nedâmet mukarrer idüğü

48. Sayfa

ve kimesne bildim bilmedim demeyüp rızâ'en lillâh ve rızâ-i şâhânemi tahsîle müsâra'atdan gayrı vaz' u hareket ile necât bulmayacakları ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh hareket eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şân sudûr olmuşdur. Buyurdum

ki hüküm-i şerîfime vusûl buldukda bu bâbda şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız.

Tahrîren fî-evâ'il-i fî-şehr-i Cemâziye'l-âhir sene selâse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Kostantiniyye Mahrûse (25 Temmuz 1808)

Özeti:

Mustafa Paşa idaresinde, Rusya ile savaşın devam ettiği, fakat kesin sonucun belli olmadığı, savaş ya da barış şıklarından birinin gerçekleşeceği, hangi şık olursa olsun Hurşid Paşa kumandasında ek kuvvetlerin orduya dâhil olması için tek bir asker kalmaksızın savaş için derhal toplanılması ve birlik olunması hususu.

94. Hüküm

Düstûrûn-ı mükerremûn müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbiru'l-umûri'l-cumhûri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-enâmi mehâmmü'L-enâmi bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidü bünyânî'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn bi's-nûfi'l-avâtîfi'l-meliki'l-a'lâ Anadolu'nun sol kolunda vâki' vüzerâ-yı izâm edâmallâhu Te'âlâ iclâlehum ve a'zamü'l-ümerâ'i'l-kirâm merâci'u'l-küberâ'i'l-fihâm ulü'l-kadri ve'l-ihtirâm ashâbü'l-izzî ve'l-ihtişâm el-mahfûfûn be-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîr-i mîrân-ı kirâm dâme ikbâluhum ve akzâ kuzâtî'l-müslimûn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn me'âdinü'l-fazli ve'l-yakîn râfî'u i'lâmi'l-şerî'ati ve'd-dîn vârisü ulûmi'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-mahtassu bi-mezîdi'l-inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Erzurum kâdîsı zîdet fezâ'iluhû ve mefâhiru'l-kuzâtî ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-kelem sâir kuzât ve nüvvâb zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâsili ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve sâir iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki,

Fermân-fermâ-yı kerîme "tü'ti'l-mülke men-teşâ'" ve beşâret-bahşâ-yı müyessere "innâ ce'alnâke halîfeten fi'l-arzi" tenezzehe zâtuhû ani't-tağyîr ve'n-noksânın meyâmin-i te'bîdât-ı ezeliyye ve mekârimü tevfikât-ı lemyezeliyyesiyle bu defa meymenet-ârâ-yı erîke-i sünûh olan cülûs-ı hümâyûn-ı meyâmin-makrûnumu işâ'at ve i'lân siyâkında neşr olunun evâmîr-i celîle-i şâhânemde mûnderic olduğu üzre el-

hâletü hâzihî Devlet-i Aliyyem Rusyalı ile seferber ise de ortada ikâmet üzre olan livâ'-i şerîf ordusunun ricâl-i devletim ve hıdem-i aklâm galebeliği cihetiyle îcâb eden masârıf-ı kesîresi harbde işe yarayan dilâverân-ı askerîye tahsîs olunmak için livâ-i sa'âdet-ihtivâ-yı Hazret-i Risâlet-penâhînin Âsitâne-i Âşiyâneme kıymet-bahş-i nühipte olmasını bundan akdem ittifâk-ârâile karar-gîr olmuş olduğundan livâ-i şerîf ordulu Der-sa'âdetüme avdet eylemedi diyü ancak musâlaha-i kavî henüz netîce bulmadığından bâlâda temhîd olnuğu vechile Devlet-i Aliyyem ey-yevm seferber ve bu cihetle hudûdda olan kılâ' ve (...) vücûh ile takvîyet ve istihkâm ve taraf taraf asâkir-i külliye ta'biyeli elzem ve ehem idüğü bedihî ve izhâr olup şöyle ki bi-avnihî Te'âlâ musâlaha hitâm bulur ise gâlibâne olmak murâdımız ise dînimiz âlî olmakla avn ü inâyet-i ilâhiyye ile düşmandan intikâm alınmak şıklarından her kangısı olursa külliyyetlü askere mevkûf ve inân-semend-i himmet-i şâhânem ikmâl esbâb-ı cihâdiyye ma'tûf olmakla hâlâ sadr-ı a'zam ve vekîl-i matlak-ı sadâkat-alem-i düstûr-ı ekrem müşîr-i efham nizâmü'l-âlem nâzımu menâzimü'l-ümem Mustafa Paşa edâmallâhu Te'âlâ iclâlehû ve zâ'afa bi't-te'yîd-i iktidârahû ve ikbâlehû sefer (...) ve sâir husûs-ı cesîme-i Saltanat-ı Seniyyemin cümlesinde müstakil bi'r-re'y müstemed-i bi't-tedbîr olarak kendüye istiklâl-i tâm ve ruhsat-ı kâmile-i şâhânem i'tâ ve sadr-ı a'zam-ı müşârun ileyhın inzimâm-ı re'yiyle Rumeli vâlisî düstûr-ı mükerrerem-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim Hurşid Paşa edâmallâhu Te'âlâ iclâlehû dahi harp üzerine müceddeden ser-asker ta'yîn olunmuşdur. Bu sûretde kâffe-i me'mûrîn irâde-i seniyyemi bilüp yani Saltanat-ı Seniyyem kemâ-kân seferber olmakla livâ-i şerîf

49. Sayfa

ordusunun Der-sa'âdetime nakli ol masârıf dahi askerîye tahsîs ederek beyhûde galebelik olmamak ve ziyâde asker intişârıyla sulh ve cenk şıklarından hangisi olur ise bi-avnihî Te'âlâ gâlibâne olmak için tezâyüd-i kuvvet garazına mebnî idüğü ve livâ-i şerîf ordusunun avdetini vesîle ve serrişte ittihâzıyla me'mûrînden bir nefer gerüye kalmamak veyâhûd betâ'et eylemek lâzım gelür ise isti'câl-i kaydına düşülmeyüp vebâli boynuna hakkında gelineceği cümlenin ma'lûmu olup ona göre îfâ-yı me'mûriyete müsâra'at olunmak sağır ve kebîr ve vaz' ve şerîf kâffe-i me'mûrîn ve âmme-i muvahhidîn matlûb-ı kat'î-i şâhânem olmakla mukaddem ve mu'ahhar sudûr eden ve

emr-i şerîfe nâtik olduğu üzere tertîb olunan mahallerden asâkir-i matlûbenin bilâ-noksân ihrâc ve bir an akdem savb-ı me'mûra irsâli husûsuna bi'l-ittifâk bezl-i makderet eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen mahsûsan işbu fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

Muhrâse-i Kostantiniyye el-Mahrûse

Özeti:

Safranbolu kazası sehmine düşen 1223 senesi mâl-ı nüzül, avâriz ma'îşet vergileri toplamının dört bin yedi yüz doksan sekiz (4798) kuruş olduğu.

95. Hüküm

Kazâ-i Borlu

Kuruş

4798 mâl-ı nüzül ve avâriz ve ma'îşet mah-'a-harc-ı bâb

Yalnız dört bin yedi yüz doksan sekiz kuruştur.

Fî 19 C sene 223 (12 Ağustos 1808)

Özeti:

Toplam dört bin yedi yüz doksan sekiz (4798) kuruşluk meblağın (Mâl-ı nüzül, avâriz ma'îşet vergileri olarak.) Safranbolu kadısınca tahsili.

96. Hüküm

Şerî'at-şi'âr Borlu kâdîsı fazîletlü efendi zîde fazluhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûben bâ-fermân-ı âlî ve sûret-i defter-i hâkânî kazâ-i mezbûr ahâlîleri üzerlerine edâsı lâzım gelen nüzül [ve] avâriz emvâlinin tahsîli vakti hulûl etmekden nâşî imdî gönderilen memhûr pusula mücebince beyne'l-ahâlî ma'rifet-i şer'le tevzî' ve taksîm ve yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra edâ ve teslîm mezîd gayret eylemeniz bâbında tarafımızdan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr zîde kadruhû tahsildâr ta'yîn ve tesyîr olunmuştur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, ber-minvâl-i mezkûru ma'rifet-i şer'le ta'yîn olunan tahsildâr

ma'rifeti ve cümle ittifâkıyla tevzî' ve taksîm ve yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra edâ ve teslîme mezîd i'tinâ ve dikkat ve hilâfindan tehâşî ve mücânebet ve ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eylesiz.

Fî 19 C sene 223 (12 Ağustos 1808)

Halil Kethüdâ Voyvoda-i Bolu

Özeti:

Safranbolu kadısına, 1223 senesine ait ahalinin ödemesi gereken bin iki yüz beş kuruş tutarındaki teftiş ve nezaret malların uygun şekilde tahsilinin Bolu voyvodası tarafından ilanı.

97. Hüküm

Kazâ-i Borlu

Kuruş

1205 mâl-ı teftîş ve nezâret ve ma'îşet ve harc-ı bâb

Yalnız bin iki yüz beş kuruşdur.

Şerî'at-şî'âr Borlu kâdîsı fazîletlü efendi zîde fazluhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûb vâridât-ı mukâta'adan olup bermu'tâd-ı kadîm kazâ-i mezbûr ahâlîleri üzerlerine edâsı lâzım gelen teftîş ve nezâret emvâlinin tahsîli vakti hulûl etmekden nâşî imdî derûn-ı buyurulduya mevzû'an gönderilen pusula-i memhûr mücebince beyne'l-ahâlî tevzî' ve taksîm ve yerlü yreinden cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra ber-vech-i tekâmîl edâ ve teslîme dikkat eylemeniz bâbında tarafımdan işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr zîde kadruhû tahsildâr ta'yîn olundu. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzre emvâl-i mezkûru ma'rifet-i şer'le tahsildâr-ı merkûm ma'rifet ve cümle ittifâkıyla tevzî' ve taksîm ve yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra edâ ve teslîm ve ber-mûceb-i amel ve hareket ve hilâfindan tehâşî ve mücânebet eylesiz diyü.

Fî 19 C sene 223(12 Ağustos 1808)

Halil Kethüdâ voyvoda-i Bolu

50. Sayfa

Özeti:

Toplam on yedi bin dört yüz yirmi beş kuruşa isabet eden meblağın yüz yetmiş iki haneye bölüldüğü ve her haneye yüz bir buçuk kuruş düştüğü, bunun da Bolu voyvodası emrinde 1223 senesi saliyane defterine kaydedilerek Subaşı Salih Ağa'ya teslim edildiği beyanıdır. Alttaki çizelgede de Safranbolu kadısı Seyyid Yakup'un bu tutarı köy-mahalle-hane şeklinde ayrıntılı taksimi.

98. Hüküm

Bâ'is-i defter-i sâliyâne oldur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûb bâ-fermân-ı âlî ve sûret-i defter-i hâkânî ve hâlâ Viranşehir voyvodası inâyetlü ağa hazretlerinin buyuruldu-i âfleri ve pusula-i memhûrları ve ber-mûceb-i pusula-i şer'î Taraklıborlu kazası ahâlîleri üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı nüzül ve avârız ve ma'a-ma'îşet ve harc-ı bâb yalnız dört bin yedi yüz doksan sekiz kuruş ve yine sene-i mezkûreye mahsûb kazâ-i mezkûr sehmine isâbet eden pusula-i şer'î mûcebince teftîş ve nezâret ve ma'a-ma'îşet ve harc-ı bâb yalnız bin iki yüz beş kuruş mâl-ı mezkûr buyuruldu getiren Acı Yâsef'e hizmet ve tahsildâriye yalnız dokuz yüz yirmi kuruş hazîne ve buyuruldu harçları yüz seksen kuruş bu defa delilbaşı Mehmed Ağa ile Monla-zâdeler ve Tektek-zâde masârıfları yalnız bin üç yüz yetmiş beş kuruş vürûd edecek isti'câliye seksen kuruş sefer-i hümâyûn fermânı getiren tatar tüfenkçiye hizmet elli kuruş Bolu'dan olan asâkire irsâl olunan harçlık ile bundan akdem tahsîl olunan mîrî noksanına bâ-tezkire verilen bin üç yüz elli kuruş şehr-i Muharrem'den beri umûr-ı memlekete sarf olunan bâ-defter-i müfredât bin yedi yüz kuruş Monla Mehmed'den alınan Bâ[r]gir akçesiyle Mehmed Efendi'ye Âsitâne'ye harcırâh yüz kuruş topçubaşı masârıf yirmi bir kuruş sadr-ı esbak el-Hâc İzzet Paşa Hazretleri'nin tahrîrâtıyla işlemiş mahkemeye kirâsı iki yüz kuruş şehir kethüdâsı yediyle menzil ücreti iki yüz kuruş Sütçü-zâde es-Seyyid Ahmed Ağa'ya at akçesi yüz elli kuruş bu defa Cebbâr-zâde için matlûb buyurulan zehâire elden bâ-yafta alınan üç bin beş yüz elli bir kuruş Konarı köprüsüne kırk kuruş Karapınar karyesine i'âne yirmi kuruş Çiftlik-i Ulâ karyesine i'âne otuz kuruş Ketan karyesine

i'âne yirmi kuruş Bostanbükü karyesine i'âne yirmi kuruş Sakaralan karyesine yirmi kuruş Sırçalı karyesine yirmi kuruş Sırçalı karyesine yirmi şehir kethüdâsına ücret otuz kuruş tahmîs Ahmed Usta'ya kahve akçesi iki yüz seksen kuruş mumcu zimmîye mum akçesi kırk kuruş çarşı bekçilerine ücret yirmi kuruş bulak a'yânı Mustafa Ağa'ya konak masârif yüz kuruş harc-ı defter birer paradan ve ikrâmiye sekiz yüz kuruş hüddâmiye mahzariye seksen kuruş min-haysü'l-mecmû' yalnız on yedi bin dört yüz yirmi beş kuruş mebâliğe tâbi' olup kazâ-i mezbûrun el-yevm mevcûd olan yüz yetmiş iki hânesi üzerine cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tevzî' ve taksîm olundukda beher hâneye yüz birer buçuk kuruş isâbet etmekile li-ecli't-tahsîl tahsildârı olan fahru'l-akrân sa'âdetlü Subaşı Sâlih Ağa yedine verilen mûmzâ ve memhûr defter-i sâliyânedir ber-vech-i âtî zikr ü beyân olunur.

Hurrîre fî evâhir-i şehri-i Cemâziye'l-âlir li-sene selâse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

(23 Ağustos 1808)

		Mahalle-i Câmi'-i Kebîr			
		ma'a-			
		zimmîyân	Mahalle-i	Mahalle-i	
Mahalle-i	Mahalle-i	Hâne	Hüseyin	zimmîyyân-ı	Mahalle-i
Babasultan	Çavuş	6	Kethüdâ	Kıran	Çeşme
Hâne	Hâne	Yarım	Hâne	Hâne 12,5	Hâne
4	3	Müslümandan	1,5	Bir hâne	1
		bir zimmîden		rubu'dur	
		rubu'dur			
Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i
Hacıbeyli	Hacı Evhad	Hacı	Tekye	Kavak	Karaali
Hâne	Hâne	Durmuş	Hâne	Hâne	Hâne
0,5	0,5	Hâne1	0,5	1	5
		Yarım hâne	rubu' 1		bir hâne
		rubu'dur			rubu'

Mahalle-i Hacı Halil Hâne 1,5 rubu' 1 üç rubu' (...) Karye-i	Mahalle-i Kale Hâne 0,5	Mahalle-i Müslümân-1 Kıran Hâne 0,5	Mahalle-i Müsliman-1 Polat Hâne 0,5	Mahalle-i zımmiyân-1 Polad Hâne 3,5	Mahalle-i Müslimân-1 Polad Hâne 0,5
Bağlarbaşı Hâne 1,5 Yarım hâne (...)	Karye-i Tokatlı Hâne 1	Karye-i Gayza Hâne 2 Yarım hâne	Karye-i Dane-i Ulâ Hâne 2	Karye-i Dâne-i Suflâ Hâne 3	Karye-i Susandık Hâne Rubu' 1
Karye-i Ağaçkilise Hâne 4,5 Bir buçuk hâne	Karye-i Kozcağız Hâne 0,5	Karye-i Kirpe Hâne 4	Karye-i Karapınar Hâne 1,5 Rubu' 1 Yarım hâne	Karye-i Çiftlik-i Suflâ Hâne 3	Karye-i Ketan Hâne 1 Yarım hâne
Karye-i Çiftlik-i Ulâ Hâne 2 Yarım hâne	Karye-i Zimmiyân-1 Yazı Hâne 10	Karye-i Müslüman-1 Yazı Hâne 9,5 Yarım hâne	Karye-i Konarı Hâne 3	Karye-i Yazı Hâne 1,5	Karye-i Sırçalı Hâne 1,5
Karye-i Oğlanviran Hâne 1	Karye-i Sorguncuk Hâne 1	Karye-i Çomakviran Hâne Rubu' 1	Karye-i Magul Hâne 0,5	Karye-i Germencik Hâne 1	Karye-i Elviran Hâne 3

Karye-i Pelidviran Hâne 2 Rubu' 1	Karye-i Akviran Hâne 2,5	Karye-i Kadıbükü Hâne 4 Bir hâne	Karye-i Çıraklar Hâne 0,5 Rubu' 1	Karye-i Sarıyan Hâne 1 Rubu' 1	Karye-i Ilbarıt Hâne 2 Rubu' 1
Karye-i Çerçen Hâne 3 Bir hâne	Karye-i Kozyaka Hâne 2	Karye-i Bürnük Hâne 5 Bir hâne	Karye-i Kızılcaviran-ı Ulâ Hâne 3 Rubu' 1	Karye-i Kızılcaviran-ı Suflâ Hâne 2 Rubu' 1	Karye-i Karıt Hâne 5 Bir hâne
Karye-i Bostanbükü Hâne 2 Rubu 1 Bir hâne	Karye-i Melise Hâne 3 Bir hâne	Karye-i Kapullu Hâne 6,5	Karye-i Kılavuzlar Hâne 3	Karye-i Başköy Hâne 2,5 Yarım hâne	Karye-i Bulak Hâne 10

Ba'de't-tashîh el-yevm mevcûd ve mu'teber olan yüz yetmiş iki hâne üzerine tevzî' ve taksîm olundukda beher hâneye yüz buçuk kuruş isâbet eylediği ba'de't-tahkîk işbu defter-i mümzâ tahsildâr ta'yîn buyurulan ağa-yı zî-şân yedine i'tâ olundu.

Hurrîre hâzihi'd-defterü bi-ma'rifetî ve ma'rifet-i vücûh ve ahâlî es-Seyyid Yakûb el-müvellâ bi-hilâfe bi-medîne-i Taraklıborlu nemmekahü'l-fakîr ileyhi azze şânuhû gufire lehû.

51. Sayfa

Özeti:

Kirbe (Kirpe) köyünden Hatib Seyyid Mehmed Çelebi'nin oğlu Ahmed'in oğlu Halil'in, divane ve mecnun olduğu ve durumunun bilindiği.

99. Hüküm

Kirpe karyesi sâkinlerinden Hatîb Seyyid Mehmed Çelebi'nin oğlu Ahmed'in oğlu Halil bi-emrillâh dîvâne ve mecnûn olup ef'âl ve ahvâlinde ma'lûm olmakla bu mahalle kayd şod.

Fî 4 Ş sene 223(25 Eylül 1808)

Özeti:

1223 senesi Hızır gününe mahsuben Viranşehir sancağına bağlı kazalardan Borlu'nun hissesine toplamda yirmi dört bin dokuz yüz on iki kuruş düştüğü, bunun mevcut yüz yetmiş iki haneye bölündüğü, hane başına yüz kırk beş kuruş isabet ettiği ve bunların tahsildar eliyle verilen deftere kaydedildiği.

100. Hüküm

İşbu bini iki yüz yirmi üç senesine mahsûb Rûz-ı Hızır'dan berü müctemi'a olan masârıf-ı sancak bu defa Viranşehir mahkemesinde Viranşehir uhdesinin hâvî olduğu kazâlara ba'de't-tevzî' ve't-taksîm Borlu kazâsı sehmine isâbet eden pusulası mücebince yirmi bin yedi yüz on iki kuruş tahsildâriye bin kuruş subaşı ağa yediyle ağa efendimizin tezkiresiyle Akçaalemdâroğlu'na ve kuyu havuzu ve isti'câl ve sâir bâ-tezkire vürûd eden masârıfına verdikleri pirinç akçesi beş yüz kuruş ve mürûr u ubûr eden hademeye hanlara verilen konuk masârıfı ber-müceb-i defter-i müfredât beş yüz kuruşu subaşı ağanın Ali Beşeoğlu'na alıvirdiği silah akçesi yüz kuruşu müfti efendinin Hacı Efendi hânesinden alıverildiği mefrûşât akçesi elli kuruş perîşânü'l-hâl kurâya berây-ı i'âne ber-müceb-i defter-i müfredât iki yüz yirmi kuruşu birkaç mâhdan berü müctemi'a olan mahkeme kirâsı ve harc-ı defter ve harc-ı i'lâmât bin kuruş mahkeme ta'mîrine ve hüddemiye ve muhziriye ve kâtibiye yüz kuruşu min-haysü'l-mecmû' yirmi dört bin dokuz yüz on iki kuruşa bâliğ olup cümle ma'rifeti ve sa'âdetlü subaşı ağa ma'rifeti ve tahsildâr ta'yîn buyurulan sa'âdetlü delilbaşı ağa ma'rifeti ve marifetimiz ile cem ve defter ve kazâ-i mezbûr mahallât ve kurâlarına tevzî' ve taksîm olunduktan

el-yevm mevcûd bulunan yüz yetmiş iki hânedan beher hâne yüz kırk beşer kuruş isâbet etmekle sa'âdetlü tahsildâr ağa yedine verilen defterdir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Tahrîren fî-yevmi's-sâlis aşar min-şehri Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve işrîn ve mieteyn ba'de'l-elf. (2 Aralık 1808)

Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i
Baba Sultan	Çavuş	Câmi'-i Kebîr	Hüseyin	zimmiyân-ı
Hâne	Hâne	Hâne	Kethüdâ	Kıran
4	3	6	Hâne	Hâne
			1,5	12,5
Mahalle-i	Mahalle-i	Mahalle-i Hacı	Mahalle-i Hacı	
Çeşme	Hacıbeyli	Evhad	Durmuş	
Hâne	Hâne	Hâne	Hâne	
1	0,5	0,5	1	

52. Sayfa

Özeti:

Anadolu ve Rumeli'de bulunan vezirler, beylerbeyleri, hanedan mensubları, ayanlar ve serdarlara İstanbul'dan ferman olunur ki; sekbanlık halinin padişah tarafından ihtilale sebep olduğundan daha önceden feshedildiği, bunun neticesinde asayişin bozulduğu, halkın güvenliğinin tekrar sağlanmasında herkesin kalbinin mutmain olması gerektiği.

101. Hüküm

Düstûrûn-ı mükerremûn müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûrû'l-cümhûri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-enâmi bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidü bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sınûfî avâtıfû'l-meliki'l-a'lâ Anadolu'nun sol kolunda

vâki' vüzerâ-yı izâm edâmallâhu Te'âlâ iclâlehum ve a'zamü'l-ümerâ'î'l-kirâm efâhim-i küberâ'î'l-fihâm ulü'l-kadri ve'l-ihtirâm ashûbü'l-izzî ve'l-ihüşâm el-muhtassûn bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîr-i mîrân-ı kirâm dâme ikbâluhum ve akzâ kuzâti'l-müslimîn ve evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn râfi'ü i'lâmi's-şerî'ati ve'd-dîn vârisü' ulûmi'l-enbiyâ'î ve'l-mürselîn el-muhtassûn bi-inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevâlânâ Erzurum kâdîsı zîde fezâiluhû mefhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-hükkâm kuzât ve nüvvâb zîde fazhulum ve mefâhiru'l-emâcid hânedân ve a'yân ve serdârân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri ve söz sâhipleri zîde mecduhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki bundan akdem Rumeli ve Anadolu taraflarından hânedânân ma'rifetleriyle tahrîri irâde olunan sekban maddesi mûcib-i ihtilâl olduğundan derhal taraf-ı hümâyûnumdan fesh olunmuş olduğu husûsu mukaddemce mahsûs evâmir-i aliyyem neşriyle i'lân ve işâ'at olunmuş ise dahi bu madde için hânedân-ı mûmâ ileyhim ve sâir hiçbir ferd hakkında bir güne sû-i niyet ve irâde olmadığı ve herkes me'mûr oldukları mesâlih-i devlet-i aliyyemi kemâ hüve'l-matlûb tesviye ve ru'yet ve zîr-i idârelerinde olan fukarâ ve zu'afânın himâyet ve sıyânetleriyle taraf-ı hümâyûnum için cümleden isticlâb-ı da'avât-ı hayriyeye bezli makderet eylemeleri matlûb-ı dâverânem idüğü zâhir ve âşikâr olmakla i'lâmen ve te'kîden işbu emr-i şerîfim isdâr ve sadr-ı a'zam tatarlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdur. İmdî siz ki vüzerâ-yı müşâr ve mîr-i mîrân ve mevlânâ ve hânedânân ve a'yânân ve serdârân ve sâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmlarınız oldukda herkes mutma'innü'l-kulûb olup mazmûn-ı emr ve irâde-i şâhânemi sağîr ve kebîr bây ü gedâ herkes tekrar i'lân ve işâ'at ve zât-ı şevket-simât-ı vesâyetlerine istihsâl-i esbâb-ı âsâyış veistirâhatları emrine ve isticlâb-ı mehâsin-i teveccühât-ı mülûkânem bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat ve hilâfından be-gâyet ittikâ ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki [hükm-i hümâyûnumla] vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kilasız.

Tahrîren fi-evâhir-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse (19 Aralık 1808)

53. Sayfa

Özeti:

Virahşehir voyvodası Seyyid Ali tarafından Borlu kadısı ve subaşısına ilanen; 1224 senesi cizye mukataası ve mallarının zimmilerden uygun şekilde tahsil edilerek kendisine teslimi hususu.

102. Hüküm

Hâlâ Borlu kâdîsı fazîletlü efendi hazretleri ve subaşımız izzet-me'âb Sâlih Ağa ve sâir söz sâhipleri zîde kadruhum ba'de's-selâm inhâ olunur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben Muharremü'l-harâm i'tibârıyla öteden beri tahsîl olunan cizye mukâta'ası iltizâmı tarafımıza ihâle olunmakdan nâşî sene-i mezbûra mahsûben derûn-ı şehirde ve gerek kurâlarda mukaddem mukîm olan zimmiyânların üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı cizyelerini ma'rifet-i şer'î ve cümle ma'rifetleriyle sene-i sâbıkaları şurûtuna ri'âyet olunarak yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra edâ ve teslîme her birleriniz dikkât-i tâm ve sa'y ü ihtimâm eylemeleriniz bâbında işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve zîde kadruhû tahsildâr ta'yîn ve irsâl olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ma'lûmlarınız oldukda sene-i mezbûreye mahsûben ve derûn-ı şehir ve kurâlarda müsâfir ve mukîm olan zimmiyânların üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı cizyelerini yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra edâ ve teslîm ve iktizâ eden kağıdlarını kendülerine edâ olunmasına dikkat ve ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz diyü.

Fî 3 M sene 224 (18 Şubat 1809)

Halil es-Seyyid Ser-bevvâbîn-i Dergâh-i Âlî Voyvoda-i Virahşehir

Özeti:

1224 senesi Kasım-Muharrem arasına ait sancak masrafı vs. olarak meblağın Viranşehir mahkemesi pusulası gereğince belirlendiği ve Borlu kazası sehmine de on dokuz bin sekiz yüz otuz dört kuruşluk ödemenin isabet ettiği bildirisi. Seyyid Halil Ağa ismiyle mühürlü pusula, çeşitli vergileri, bunların tutarlarını ve toplamın beş bin dört yüz yetmiş beş kuruş ettiği.

103. Hüküm

Kazâ-i Borlu

Kuruş

19834

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesi Rûz-ı Kâsım'ından yirmi dört senesi Muharremü'l-harâmın on birinci gününe gelince kadar müctemi'a olan masârif-ı sancak ve mürûr u ubûr iden hüddâmân-ı Devlet-i Aliyyem mübâşirânları hizmetleri ve konak masârifleri ve masârifât-ı sâire cümle ittifâkıyla ve ma'rifet-i şer'le bu defa Viranşehir mahkemesinde sancak-ı mezkûrun muhtevî olduğu kazâlarına tevzî' ve taksîm olundukda ber-vech-i bâlâ kazâ-i mezbûr sehmine isâbet eden yalnız on dokuz bin sekiz yüz otuz dört kuruş etdiği kıbel-i şer' den pusula olundu.

Fî 11 M sene 224 (26 Şubat 1809)

Kuruş

0784 mâl-ı maktû'

0221 ma'îşet

2025 ikrâmiye

0045 harc-ı bâb

2400 ber-mu'tâd-ı kadîm esb bahâ ve hil'at bahâ ve kethüdâniye

5475 yalnız beş bin dört yüz yetmiş kuruşdur.

Fî 13 M sene 224 (28 Şubat 1809)

Memhûr pusula es-Seyyid Halil Ağa

54. Sayfa**Özeti:**

Eflani nahiyesi Osmanlar köyünde Hacı Fakı Vakfı'nın mütevellilik görevinin yedi sene önceden mahkeme kararı olmasına rağmen kendisine (Himmetoğlu Mustafa) teslim olunmadığı.

104. Hüküm

Zağferanbolu Niyâbet-i Şer'îyyesi Cânib-i Fâzılânesi'ne
Fazîletlü Efendim Hazretleri

Eflani nâhiyesinin Osmanlar karyesinde vâki' Hacı Fakih [Fakı] Vakfi'nin tevliyeti ber-mûceb-i fermân-ı âlî evlâd-ı evlâd-ı evlâdına âid olmakla bundan yedi sene akdemi mahkeme-i şer'îyyede evlâd-ı vâkıfdan olduğuma dâir cereyân eden muhâkemedede ol bâbdaki hükmü hâvî i'lâm-ı şer'î tanzîm birle tarafıma i'tâ ve teslîm olunmadığından kuyûd ve zabta nazaran i'lâm-ı mezkûrun taraf-ı âcizâneme i'tâ ve teslîmini istid'â ve istirhâm eylerim. Ol bâbda emr ü fermân hazret-i men lehü'l-emrindir.

Fî 12 Teşrîn-i sâni sene 1322 (25 Kasım 1906)
Osmanlar karyesinden Himmetoğlu Mustafa kulları

Özeti:

Adı geçen kazanın müftüsü, bahsedilen meblağdan bir akçe bile eksik toplamayacağını sancak mutasarrıfı Seyyid Ali Paşa'ya arz edildiği. (1816-17)

105. Hüküm

Kuruş ki min-haysü'l-mecmû' kadar kuşu kazâ-i mezbûrda müflî olduğunu ve mebâliğ-i mezbûrdan bir akçe noksan edâ eder olursa (...) zâmin ve müte'ahhid olduğunu mütesellim-i mûmâ ileyh meclis-i şer'-i mübînde sancak-ı mezkûr mutasarrıfı vezîr-i mükerrem ve fazîletlü Seyyid Ali Paşa Hazretleri'nin taraf-ı müşîrânelerinden mütesellim-i merkûmun müdür-i muhâsesine (...) mühürdârları efendi mahzarında takrîr eylediği bi'l-iltimâs pâye-i serîr-i a'lâya arz.

Der-i devlet-mekîne arz-ı dâ'î-i kemîneleridir ki,

Bin iki yüz otuz iki sene

Der-i devlet-mekîne arz.

55. Sayfa

Özeti:

İstanbul'dan gelen fermana göre; sekbanlık halinin padişah tarafından ihtilale sebep olduğundan daha önceden feshedildiği, bunun neticesinde asayişin bozulduğu, halkın güvenliğinin tekrar sağlanmasında herkesin kalbinin mutmain olması gerektiği.

106. Hüküm

Düstûrûn-ı mükerrremûn ve müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbirü'l-umûri'l-cumhûri bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-enâmi bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidü bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfün bi's-nıûfi'l-avâtıfı'l-meliki'l-a'lâ Anadolu'nun sol kolunda vâki' vüzerâ-yı izâm edâmallâhu Te'âlâ iclâlehum ve e'âzımu'l-ümerâ'î'l-kirâm efâhimü küberâ'î'l-fihâm ulü'l-kadri ve'l-ihtirâm ashâbü'l-izzi ve'l-ihtişâm el-muhtassûn bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîr-i mîrân-ı kirâm dâme ikbâluhum ve akzâ kuzâtî'l-müslimîn ve evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn râfi'ü i'lâmi'l-şerî'ati ve'd-dîn vârisü ulûmi'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-mahtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Erzurum kâdîsı zîde fezâiluhû mefâhiru'l-kuzâtî ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-kelem kuzât ve nüvvâb zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâcidi ve'l-a'yân hânedânân ve a'yân ve serdârân ve vücûh-ı memleket bi'l-cümle iş erleri ve siz sâhipleri zîde mecduhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki bundan akdem Rumeli ve Anadolu taraflarından hânedânân ma'rifetleriyle tahrîri irâde olunan sekbân maddesi mûcib-i ihtilâl olduğundan derhal taraf-ı hümâyûnumdan fesh olunmuş olduğu husûsu mukaddemce mahsûs evâmir-i aliyem neşriyle i'lân ve işâ'at olunmuş ise dahi bu madde için hânedân-ı mûmâ ileyhim ve sâir hiçbir ferd hakkında bir gûne sû-i niyet ve irâde olmadığı ve herkes me'mûr oldukları mesâlih-i devlet-i aliyemi kemâ hüve'l-matlûb tesviye ve ru'yet ve zîr-i idârelerinde olan fukarâ ve zu'afânın himâyet ve sıyânetleriyle taraf-ı hümâyûnum için cümleden isticlâb-ı da'avât-ı hayriyeye bezli makderet eylemeleri matlûb-ı dâverânem idüğü zâhir ve âşikâr olmakla i'lâmen ve te'kîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve sadr-ı a'zam tatarlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-

akrân Mustafa zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdur. İmdî siz ki vüzerâ-yı müşâr ve mîr-i mîrân ve mevlânâ ve hânedânân ve a'yânân ve serdârân ve sâir mûmâ ileyhimsiz keyfiyet ma'lûmlarınız oldukda herkes mutma'innü'l-kulûb olup mazmûn-ı emr ve irâde-i şâhânemi sağîr ve kebîr bâî ü gedâ herkes tekrar i'lân ve işâ'at ve zât-ı şevket-simât-ı cihandârâneme vedâyi'-i Cenâb-ı Hâliku'l-berâyâ olan aceze-i memleket ve fukarâ-yı ra'iyetin her halde himâyet ve siyânetlerine istihsâl-i esbâb-ı âsâyîş ve istirâhatları emrine ve isticlâb-ı mehâsin-i teveccühât-ı mülûkânem bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat ve hilâfindan be-gâyet ittikâ ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki [hükm-i hümayûnumla] vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-intisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet eylesiniz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhir-i şehri-i Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse (19 Aralık 1808)

56. Sayfa

Özeti:

Viranşehir voyvodası tarafından Safranbolu kadısı, subaşısı ve diğer söz sahiplerine ilan edilmiş duyurulduğuna göre; Hicri 1224 (Miladi 1809) senesi Muharrem ayı itibarıyla gayri Müslimlerden toplanagelen cizyenin vaktinin geldiği, şehirlerde ve köylerde yaşayan zimmilerden adı geçen verginin şartlara uygun şekilde toplanıp kabzedilmesi.

107. Hüküm

Hâlâ Borlu kâdîsı fazîletlü efendi hazretleri ve subaşımız Sâlih Ağa ve sâir söz sâhipleri zîde kadruhum ba'de's-selâm inhâ olunur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben Muharremü'l-harâm i'tibârıyla öteden beri tahsîl olunan cizye mukâta'ası iltizâmı tarafımıza ihâle olunmaktan nâşî

sene-i mezbûra mahsûben derûn-ı şehirde ve gerek kurâlarda mukaddem mukîm olan zimmiyânun üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı cizyelerini ma'rifet-i şer'î ve cümle ma'rifetleriyle sene-i sâbıkaları şurûtuna ri'âyet olunarak yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra edâ ve teslîme her birleriniz dikkat-i tâm ve sa'y ü ihtimâm eylemeleriniz bâbında işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve zîde kadruhû tahsildâr ta'yîn ve irsâl olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ma'lûmlarınız oldukda sene-i mezbûreye mahsûb ve derûn-ı şehir ve kurâlarda müsâfir ve mukîm olan zimmiyânların üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı cizyelerini yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra edâ ve teslîm ve iktizâ eden kağıdlarını kendülerine edâ olunmasına dikkat ve ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eylesiz diyü.

Fî 3 M sene 224(18 Şubat 1809)

Halil es-Seyyid Ser-bevvâbîn-i Dergâh-i Âlî Voyvoda-i Virahşehir

Özeti:

Hicri 1223 senesi (1808) Muharrem arasında Viranşehir sancağı masrafı belirlenmiş ve mahkemece yapılan taksimatla Safranbolu kazası hissesine on dokuz bin sekiz yüz otuz dört kuruş düştüğü.

108. Hüküm

Kazâ-i Borlu

Kuruş

19834

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesi Rûz-ı Kâsım'ından yirmi dört senesi Muharremü'l-harâmın on birinci gününe gelince kadar müctemi'a olan masârif-ı sancak ve mürûr u ubûr iden hüddâmân-ı Devlet-i Aliyye mübâşirânları hizmetleri ve konak masârifleri ve masârifât-ı sâire cümle ittifâkıyla ve ma'rifet-i şer'le bu defa Viranşehir mahkemesinde sancak-ı mezkûrun muhtevî olduğu kazâlarına tevzî' ve taksîm olundukda ber-vech-i bâlâ kazâ-i mezbûr sehmine isâbet eden yalnız on dokuz bin sekiz yüz otuz dört kuruş etdiği kıbel-i şer' den pusula olundu.

Fî 11 M sene 224 (26 Şubat 1809)

Özeti:

Hicri 1224 senesi saliyane defterine kaydedilmiş çeşitli vergi (mal-ı maktu, maişet, ikramiye gibi...) ve harcamaların dökümü.

Kuruş

0784 mâl-ı maktû‘

0221 ma‘îşet

2025 ikrâmiye

0045 harc-ı bâb

2400 ber-mu‘tâd-ı kadîm esb bahâ ve hil‘at bahâ ve kethüdâniye

5475 yalnız beş bin dört yüz yetmiş kuruşdur.

Fî 13 M sene 224(28 Şubat 1809)

Memhûr pusula es-Seyyid Halil Ağa

57. Sayfa**Özeti:**

Viranşehir voyvodası tarafından gönderilmiş on dokuz bin sekiz yüz otuz dört kuruşluk sancak masrafı ve beş bin dört yüz yetmiş beş kuruşluk saliyänenin Safranbolu kadısı tarafından ahaliye uygun şekilde taksim edildiği, bu meblağın yüz yetmiş iki haneye bölündüğü ve her haneye yüz yetmiş dokuz buçuk kuruş hisse düştüğü.

109. Hüküm

Bâ‘is-i defter-i sâliyâne oldur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben matlûb olunan ikrâmiye ve maktû‘u ve harc-ı bâb ve feres-bahâ ve hil‘at-bahâ pusulası mûcebince beş bin dört yüz yetmiş beş kuruş ve bu âna kadar vukû‘ bulan masârif-ı sancak ber-mûceb-i pusula-i şer‘î dokuz bin sekiz yüz otuz dört kuruş tahsildâriye bin kuruş bundan akdem Devletlü Abbas Bey'in mürûrunda verilen elli vukıyye yâğ yüz elli kuruş elli re’s ganem iki yüz

elli sekiz buçuk kuruş elli kile şa'îr beş yüz kuruş elli vukayyı kahve beş yüz kuruş yüz elli vukıyye mum yüz seksen yedi buçuk kuruş elli vukıyye şem' iki yüz kuruş elli vukıyye sabun yüz kuruş bundan akdem altı nefer süvârî için bâ-yafta deyn olunan altı yüz kuruş buyuruldu harcı on beş kuruş hazîne harcı on beş kuruş isti'câle elli kuruş buyuruldu getüren duhancı iç ağasına altmış kuruş mürûr [u] ubûr edenlere menzil ücreti ve masârif-ı sâire altı yüz kuruş Ketan karyesine i'âne kırk kuruş Çiftlik-i Uvî karyesine i'âne altmış kuruş Bostanbükü karyesine i'âne otuz kuruş Kirpe karyesine i'âne otuz kuruş Sarçalı karyesine yirmi beş kuruş Sakaralan karyesine i'âne yirmi beş [kuruş] Kala'ya i'âne ve rubu' hâne noksanına yüz kuruş şehir kethüdâsına ücret elli kuruş harc-ı imzâ ve i'lâmât ve hüddâmiye kâtibiye muhızırına dokuz yüz kuruş min-haysü'l-mecmû' yalnız otuz bin sekiz yüz yetmiş dört kuruş mebâliğa bâliğ olmakla medîne-i mezbûrun mecûd olan yüz yetmiş iki hâneleri üzerine tarh ve taksîm olundukda yüz yetmiş dokuz buçuk kuruş isâbet etmek ile Sa'âdetlü Subaşı Sâlih Ağa yedine verilen defter-i memhûrdur ki ber-vech-i bâlâ mahalle ve kurâları zikr ü beyân olunmuşdur.

El-yevm ba'de't-tashîh mevcûd ve mu'teber olan yüz yetmiş iki hâne üzerine tarh ve taksîm olundukda beher hâneye yüz yetmiş dokuz buçuk kuruş isâbet etmekle sa'âdetlü subaşı ağa yedine i'tâ olundu.

Hurrîre fî'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn min-şehri Muharremi'l-harâm li-sene erba' ve işrîn ve mieteyn ve elf. (11 Mart 1809)

Hurrîre hâzihi'd-defterü bi-ma'rifetî ve ma'rifet-i vücûh-ı ve ahâlf.

Es-Seyyid Yakûb el-müvellâ hilâfe bi-medîne-i bi-kazâ-i Zağferanborlu nemmekahü'l-fakîr ileyhi Te'âlâ gufire lehû.

58. Sayfa

Özeti:

Serturnacı Hacı Osman tarafından gönderildiği anlaşılan fermanda, Rus savaşının devam ettiği, barışa yaklaşıldığı fakat henüz olmadığı, bu sebeple daha önceden her sancaktan seçkin yüz yirmi asker istendiği, fakat bunlarla ilgili herhangi bir haberin vasil olmadığı, savaşın gidişatı belli olmadığından bahsi geçen askerlerin derhal bölgelerinden çıkarılarak İbrail tarafına acilen sevk edilmesi hususu.

110. Hüküm

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazli ve'l-yakîn râfî'u i'lâmü'l-şerî'ati ve'd-dîn vârisü ulûmi'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Erzurum kâdîsı zîde fazluhû ve mefâhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fazli ve'l-keâm Anadolu'nun sol kulu yemîn ü yesârıyla nihâyetine varınca vâki' kazâlar kuzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekâbir a'yân ve zikri âtî husûsuna bundan akdem ocağ-ı âmirem tarafından mahsûs mübâşir ta'yîn ve irsâl olunan serturnacı zîde mecduhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve serdârân ve iş erleri ve söz sâhipleri (...) ve alemdârân ve bi'l-cümle ihtiyârâr zîde kadruhum tevkî-i refî-i hümâyûn vâsil olucak ma'lûm ola ki Devlet-i Aliyye-i ebediyyü'd-devâmımla Rusya Devleti beyninde i'lân-ı sulh u salâh için esâslar ta'yîn ve müzâkere-i maslaha-i harbiye zımnında bundan akdem savb-ı me'mûrelerine ba's ü tesyâr kılınmış ise de musâlaha maddesi mechûlü'n-netîce (...) her halde (...) ferâiz-i hâliyeden olduğuna binâen sen ki mevlânâ ve serdârân ve sâir mûmâ ileyhimsizle mübâşir-i mûmâ ileyh yedine verilen defter mücebince kazâlarınızdan birer ikişer serdengeçdi bayrağı küşâde yüz yirmişer nefer olmak üzere yeniçeri tahrîr ve müddet-i mu'ayyene zarfında ihrâc ve İbrail ordusuna sevk ve tesyâr eylemeniz husûsu mukaddemâ ısdâr ve tesyâr olunan emri âlî-şânımla (...) kılmakdan nâşî mahalle-i me'mûrlarına tekarrüpleri me'mûl iken henüz ihrâc olduklarına dâir bir haber zuhûr etmediği zâhir ve âşikâr ve bu esnâda musâlaha mükâlemesine şürû' olunmak üzere ise de ber-vech-i muharrer musâlahanın bitüp bitmeyeceği meşkûk idüğü ve (...) nusret-me'âsir ta'biyesiyle takviyete ve istihkâmlarına ikdâm olundukda musâlahanın hüsn-i sûretle nizâmı (...) olmasına küllî medâr ve sühûlet olacağı müstağnî-i iş'âr ve bu sûretde a'dâya ibrâz-ı satvet ve celâlet zımnında Tuna boyunda kâin kılâ' ve hudûd-ı İslâmiye'den külliyetli gerek ve ale'l-husûs Devlet-i Aliyyemin kadîmî ve mu'tenâ (...) ile (...) hamiyet-iştîmâli olan yeniçeri dilâverlerinin hudûd-ı hâkâniyemde mevcûd bulunmaları (...) olduğu neferâtı merkûm (...) kadar tertîb olunmamış mukaddemâ sâdır olan emr-i münîfim mücebince derhal bilâ-te'hîr tahrîr ve (...) ihrâc ve bir gün evvel İbrail cânibine erişdirmeğe ikdâm ve müsâra'at eylemeniz fermânım olmağın tekrîren ve isti'câlen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve iftihâru'l-emâcid ve'l-a'yân serturnacı el-Hâc Osman zîde [mecduhû] ile irsâl olunmuşdur. İmdî husûs-ı sâireye makîs

eylemeyüp umûr-ı dîniyenin be-gâyet ehem ve akdem olmasıyla bundan sonra (...) bir vechile câiz olmadığı (...) îmân ve İslâm'dan behresi olanlar bu husûsa ikdâm ve gayret eylemek lâzımeden olup hilâf-ı hareket ve böyle bir emr-i dînde irtikâb-ı kusûr edenler dünyâ ve âhiretde nedâmeti müşâhede edecekleri bî-iştibâh idüğü ma'lûmunuz oldukda mazmûn-ı fermân-ı hümayûnum lâzım gelenlerin mesâmi'-i intibâhlarına tefhîm ederek matlûb olan serdengeçdi bayraklı henüz tahrîr ve ihrâc olunmamış ise bundan böyle bir dakika vakit geçmeyerek mübâşir-i mûmâ ileyhın yedinde olan defter mantûkunca (...) ve ihrâc ve serî'an İbrail tarafına sevk ve irsâle bi'l-ittifâk sa'y ü gayret ve hilâfından gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhın mazmûn-ı emr-i şerîfim senin dahi meczûmun olarak (...) ve muktezâsı üzere amel ve hareket ve bir gün evvel itmâm-ı me'mûriyetle ibrâz-ı hüsn-i hizmet ve sadâkat dâmen-i der-meyân-ı gayret ve hilâfından be-gâyet hazer eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve'l-imtisâlimin mazmûnu üzre amel ve hareket hilâfından mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılâsız.

Tahrîren fi-evâhir-i şehri Zi'l-hiceti's-şerîfe sene selâse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

(16 Şubat 1809)

59. Sayfa

Özeti:

Fermanda, daha önce Bolu voyvodalığı yapan Ahmed Hulusi ve Seyyid İbrahim'in Hicri 1222 senesine mahsuben toplanmış yüz elli bin beş yüz seksen altı (150586) kuruşluk tahsilatın şüpheli olduğu, bunların halef selef arasında tahkikatının yapıldığı, adı geçen İbrahim'in makbuzu olduğu ama tahsilata mevzu meblağı inkâr ettiği, bu tahsilatların ismi geçen kişilerin zimmetine geçip geçmediği, durumun aydınlatılması için Bolu sancağına bağlı 38 kazanın tahsilat defterlerinin gönderilmesi. Ayrıca ahalden yapılan tahsilatın da titizlikle tahkik edilerek yapılan ve yapılamayan ödemelerin mübaşir vasıtasıyla bildirilmesi.

111. Hüküm

Ma'lûm ola ki Bolu voyvodası esbak der[gâh-ı] mu'allâ kapıcıbaşlarından Ahmed Hulûsî dâme mecduhû ile Bolu voyvodası esbak müteveffâ Hacı Ahmed oğlu İbrahim'in hesâbları ru'yet ricâl-i devlet gelmeden huzûru lâzım gelenler hâzır oldukları halde bin iki yüz yirmi iki senesi Mart'andan zabt eylemek üzere Bolu voyvodası sâbık Hacı Ahmed oğlu İbrahim'in ref'inden mukaddemâ bâ-fermân-ı âlî kapıcıbaşı mûmâ ileyhın uhdesine ihâle olunan sâlifü'z-zikr Bolu Viranşehir voyvodalıklarının bermûceb-i defter-i tevzî' (...) ma'dûd ta'dîl olan yüz elli bin beş yüz seksen altı kuruşa Rûz-ı Hızır tevzî'inin selef ve halefın tahsîlât suâl olduğunda eğerçi meblağ-ı mezbûr kapıcıbaşı mûmâ ileyhın yedinde mevcûd olan imzâluya nazar olundukda müteveffâ-yı merkûm İbrahim'in makbûzu olup ancak müteveffâ-yı mûmâ ileyhın ol mikdâr meblağ tahsîli mukaddemce inkâr eylemiş olduğuna binâen bu sûretde tarafeynin tahsîlâtı mübhem olmakla zimmetlerinde midir mûmâ ileyhın Rûz-ı Hızır tevzî'inden ne mikdâr tahsîlâtları vardır evvelâ işbu tevzî'inin tahsîlât kimin ma'rifetiyle olmuştur voyvodalık-ı mezkûre masârîfâtından olan otuz sekiz aded kazânın Bolu mahkemesinden muhrec pusula ve defter-i tevzî' mûcebince hisselerine isâbet eden mebâliğ ahâlî taraflarından edâ eylediklerinde edâlarını müş'ir öteden beri Bolu kâdî ve voyvodası taraflarından verile gelen senedât mu'temed ve (...) bir mübâşir ta'yîn ve mahalline irsâl ile zikr olunan otuz sekiz aded kazâlar mübâşir-i mûmâ ileyhe varup sene-i merkûme masar tevzî'inden kazâlarının hisselerine isâbet [eden] mebâliği ahâlî taraflarından edâ eylemişler ise ahâlî yedlerinde olan memhûr senedlerine (...) ve teslîm olunmak şartıyla yedlerinden ahz ve eğer edâ eylememişler ise bundan böyle edâ edeceğinizi mübeyyid ta'ahhüd i'lâmları alup sâlifü'z-zikr kazâlardan aldığı senedâtı ve i'lâmâtı cem' ve tekmîl ile (...) Der-sa'âdetüme getürüp hâzır-ı bi'l-meclis olanlarının cem' birle sebk ve halef tahsîlât ve ahâlî-i kazâ ne mikdâr bakâyâ kalmışdır ne vechile tahkît ve zâhire ihrâc olmadıkça tarafeynin tahsîlâtı ve makbûzâtı ma'lûm olmadığınan başka hesâb-ı mezkûr kîl ü kâlden vereste olmayacağı mûmâ ileyhın ihbâr ve bu sûreti işhâd eyledikleri sâbık voyvoda ve mûmâ ileyhın sâir bir vechile meşrûh münker bakâyâyı edâ eyledikleri senedâtını ve ta'ahhüd i'lâmların ahz birle hesâb-ı mezkûrun ber-vech-i mufassal zâhire ihrâcı (...)sine hitâben emr-i şerîfim sudûru bâ-takrîr inhâ olmakdan nâşî sadr-ı a'zam kâimmakâmı kethüdâsının kâtib hulefâsından ve hâcegân-ı

Dîvân-ı Hümâyûn'dan kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim el-Hâc Ahmed zîde mecduhû mübâşeretiyle vech-i meşrûh üzre amel ve hareket olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdî sen ki voyvoda mevlânâ[-yı mûmâ] ileyhsiz ma'rifetinizi ve mübâşir ma'rifetiyle bâlâda mastûr olduğu üzre kapucıbaşı mûmâ ileyh ile müteveffâ-yı mûmâ ileyh İbrahim'in makbûzâtı ve tahsîlâtları nedir ve kazâlar ahâlîleri zimmetlerinde bakâyâ kalan ne mikdâr tahkîk lâzîmeden olduğu ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan mabâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle hesâbla ber-vech-i hakkâniyet zâhire ihrâc ve ahâlîden edâ eyledükleri senedâtı ahz ve a'yânlarının ta'ahhüd i'lâmlarını i'tâyâ mübâderet ve hilâfından tehâşî ve hazer olunmak bâbında fermânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki, hükm-i şerîfim vusûl buldukda vech-i meşrûh üzre sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ımtisâlimin mazmûnu ile amel ve hareket hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî-evâhir-i Zi'l-hiccet-i-ş-şerîfe sene selâse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

(16 Şubat 1809)

Özeti:

Hicri 1224 yılı salianesinin Bolu voyvodası mührüyle yapılmış tahsilat dökümü.

Kuruş	Kuruş
0784 mâl-ı aktû'	1500 hazîneye
0218 ma'îşet	0250 kethüdâya
0020 harc-ı bâb	0120 hazînedâriye
2025 mâl-ı ikrâmiye	0030 kâtiplere
<u>0025</u> harc-ı bâb	0010 hüddâmiye
3072	<u>0030</u> çavûşâna ve duhancıyân kahveciyân
Yalnız üç bin yetmiş iki bin kuruşdur.	1970
	Yalnız bin dokuz yüz yetmiş kuruşdur.
Fî 7 S sene 224 (24 Mart 1809)	Fî 25 S sene 224 (11 Nisan 1809)
Memhûr voyvoda-i Bolu	Pusula-i memhûr voyvoda-i Bolu

60. Sayfa

Özeti:

Darphane-i Amire'ye teslim olunmak üzere Safranbolu kazasından toplanması lüzumlu mal-ı maktu ve ikramiyenin zamanının geldiği, Bolu voyvodası Bende Mustafa mühürlü pusula mucibince bu vergilerin tahsil edilmesi ve bu tahsilâtın altınla değil safi beyaz akçe ile yapılması.

112. Hüküm

Şerî'at-şi'âr Borlu kâdîsı fazîletlü efendi zîde fazluhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve subaşısı izzetlü ağalar ve sâir iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki,

Vâridât-ı mukâta'adan olup işbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben Mart i'tibârıyla kazâ-i mezbûr ahâlîleri üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı maktû' ve ikramiyenin vakti hulûl ve tahsîli ehem ve elzem olmakla imdî gönderilen memhûr pusula mûcebince tevzî' ve taksîm ve cem' ve tahsîl olunmak bâbında işbu buyuruldu tahrîr ve zîde kadruhû tahsildâr ta'yîn ve tesyîr olumşudru. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, mâl-ı mezkûru memhûr pusula mûcebince cümle ma'rifet ve ma'rifet-i şer'le beyne'l-ahâlî tevzî' ve taksîm olunup meblağ-ı mezkûru emvel-i mîriyeden Darphâne-i Âmire'ye teslim olunacak mâl-ı mukâta'adan bir aded altun olmayarak sâfi beyaz akçe olmak üzere tahsildâr-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle cem' ve tahsîl ve irsâli husûsuna her birleriniz mezîd dikkat ve avk u te'hîrden mübâ'adet ve ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eylesiz diyü.

Fî 3 S sene 224 (20 Mart 1809)

Bende Mustafa Ser-bevvâbîn-i Dergâh-ı Âlî voyvoda-i Bolu

Özeti:

Bolu voyvodasınca talep edilen mal-ı maktu ve ikramiyenin diğer masraflarla beraber hesap edildiği, bunun on bir bin üç yüz yirmi kuruşa karşılık geldiği, Safranbolu kadısınca bu tutarın bugün için mevcut olan yüz yetmiş iki haneye uygun şekilde üleştirildiği ve bunun neticesinde her hane için altmış altı kuruş ödemenin yapılacağı.

113. Hüküm

Bâ'is-i defter oldur ki, işbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben Bolu voyvodası semâhatlü ağa tarafından matlûb olunan mâl-ı maktû' ve ikrâmiye ve hil'at-bahâ ve harc-ı mîrî memhûr pusulaları müceblerince yalnız beş bin kırk iki kuruş tahsildâriye ve dört yüz kuruş askeriyeye verilen yüz yirmi beş vukıyye kahve bahâsı bin yüz yirmi beş kuruş bu güne kadar asâkire verilen nân-ı azîz bahâsı dokuz yüz altmış kuruş kasâb esnâfının bu güne kadar asâkire verdikleri lahm bahâsı dört yüz elli sekiz kuruş Attâr Hacı İsmail'in Ağa'nın matbahına verdiği levâzımât masârıfı kırk beş kuruş İbikoğlu'nun matbahına masârıfı altmış üç kuruş Hacı Musatfâ'nın oğlu Mehmed'in Süleyman Ağa matbahına masrûfu kırk beş kuruş şehir kethüdâsı yediyle bu def'a olan menzil ücretleri yüz yirmi iki kuruş zimmî kethüdâsı yediyle bu defa olan menzil ücretleri yüz elli kuruş bakkal esnâfının bu güne kadar verdikleri ta'yînâta bin beş yüz altmış buçuk kuruş Mucı Keleşoğlu'ndan ve Karabaçakoğlu'ndan alınan duhan bahâsı otuz kuruş Süleyman Alemdâr'a şehir kethüdâsı yediyle alanın ta'yînât elli dokuz kuruş hâcegâna verilen ücret-i mübâşiriye iki yüz otuz kuruş tezkire ile gleen tüfenkciye yirmi beş kuruş Kala'ya isâbet edecek otuz beş kuruş Tilki Alemdaroğlu'na ücret on kuruş şehir kethüdâsına yirmi kuruş harc-ı defter ve imzâ dört yüz kuruş harc-ı i'lâmât yüz kuruş hüddâmiye elli kuruş [min-]haysü'l-mecmû' on bir bin üç yüz yirmi kuruşa bâliğ olup el-yevm mevcûd bulunan yüz yetmiş iki heneye taksîm olundukda beher hâneye altmış altışar kuruş isâbet eyledükde tahsildâr yedine verilen defterdir ki zikr olunur.

Fî 5 Ra sene 224 (20 Nisan 1809)

Mahalle-i Baba Sultan hâne 4

Mahalle-i Çavuş hâne 3

Mahalle-i Câmi'-i Kebîr hâne 6

61. Sayfa

Özeti:

Daha önce tımar ve zeametlere sahip olan mutasarrıflıklara kaidelerin padişah tarafından hükmedildiği, Anadolu'daki sancaklardan ve hususen Kütahya

bölgesindeki tımar ve zeametlerin durumundan şikâyetlerin geldiği, buralarda mutasarrıflar tarafından haksızlıklar yapıldığı, bunların düzeltilmesi, aksi takdirde mutasarrıfların ellerindeki tımar ve zeametlerin alınacağı.

114. Hüküm

Ma'lûm ola ki bundan akdem eyâlet-i Anadolu'da vâki' ze'âmet ve tımar mutasarrıfları mutasarrıf oldukları ze'âmet ve tımarlarını kendüleri veyâ vekilleri ta'sîr idüp yâhûd müştreklerine iltizâm edüp gayrıya iltizâm etmemek ve ze'âmet ve tımâları mütegalibe ve mültezimler taraflarından ve âhar kimesneler cânibinden dahl ü ta'arruz olunmamak bâbında te'kîdi hâvî mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim sâdır olmuşiken mugâyir-i emr-i âlî etrâflarından ta'sîr adamı vekillerinin üzerine cibâyetden birer adam ta'yîn birle öşürlerini ahz ü gârât eyledüklerinden mükedderü'l-hâl oldukları eyâlet-i Kütahya'nın zu'amâ ve erbâb-ı tımârı mukaddemâ bâ-i'lâm ve mahzarları lede'l-inhâ ve'l-istid'â Dîvân-ı Hümâyûnumda mahfûz ahkâm kuyûdâtı lede't-tetebbu' ze'âmet ve tımâr mutasarrıfları dâimâ sancaklarında alaybeyisi bayrağı [altında] sâkin olup ve nân pârelerini ashâb-ı tegallûbe ve cebâyet iltizâm olmayarak taraflarından zabt ve ta'sîr olunup tanzîm-i hâl ve terfih-i ahvâllerine bâdî umûr-ı me'mûrelerine iktisâb-ı kuvvet eylemek ve herkes nân pâresinin hâsılâtına destres olup kuvvetlüce olup bu makûle nân pâre ashâb-ı re'âyâsını bilüp himâyet ve zabt eylemek irâdesine mebnî idüğü zâhir ve Anadolu'nun hâvî olduğu sancaklarının mevcûd mahallerinde eyâletlü tarafından mutasarrıf oldukları nân pârelerini ta'sîre mukayyed olamadıklar[1] ve nice kimesneler nân-pâre hâsılâtından bî-behre kaldıkları ve bedel-i iltizâm nâmıyla yedlerine cüz'ıyyât makûlesi nesne girüp ol dahi masârıf-ı seferiyesine vefâ etmeyeceği ve gedüklü ve âhar ze'âmet ve tımarlardan bazı mütegalibe ve mültezimîn uhdesinde olan ze'âmet ve tımâlarının hissesi olan sancağında zu'amâ ve erbâb-ı tımâr tek hisselerin yed-i vâhîdden zabt ederim ve bedel-i iltizâm verdim diyerek ekserî eyâletlü nân pâre (...) göremeyüp ve semtine uğramayüp bu keyfiyet dahi dürlü hizmete mûcib olmakdan nâşî bazı Anadolu eyâletinde sancaklarda kâ'in kazâlarının mütegalibân ve vücûh-ı zâbitân taraflarından taht-ı kazâlarında vâki' neferâtın ze'âmet ve tımarlarına müdâhale olunmayüp hemen irâde edenler bi'n-nefs ze'âmet ve tımarları bilâ-muzâhim zabt u ta'sîr eylemek ve fukarâ rızâsıyla iltizâma tâlib olanlardan hadd-i i'tidâl üzere bedel-i

iltizâmlarının bilâ-cevr te'diye olunarak iltizâm olunmak ve gerek eyâlet-i mezbûre dâhilinde vâki' mukâta'ât-ı mîriyeden mâ'adâ ze'âmet ve tımâr hakkında âhar hisse uhdelerindedir diyü yed-i vâhiden misillü sâir hisseler dahi gayr sûretlerinde kimesne tarafından zabt olunmamak için bin iki yüz on senesi evâhir-i Rebî'u'l-âhir'inde emr-i şerîfim verildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın mübâşir ma'rifetiyle mahallerinde şer'le görülüp ihkâk-ı hakka dikkat ve keyfiyeti sûret-i sicillâtıyla Der-aliyyeme tahrîre müsâra'at olunmak bâbında iki yüz on dört senesi sudûr iden emr-i şerîfim mahalline lede'l-vürûd müceb ve muktezasıyla amel ve hareket ve infâz ve icrâsına dikkat olunmak lâzımeden idüğü Kütahya mütesellimi sâbık mugâyir-i emr ü rızâ Kütahya alaybeyisi birkaç nefer sipâhî ile ahz ve gûnâgûn cevr ü rencîde ederek haps ve sâirlerini dahi ihâfe birle alaybeyi merkûmdan cerâyim nâmıyla bin kuruş ahz ve hizmet-i mübâşiriyeyi iki bin üç yüz kuruş kat' ve hapisde iken yedinden temessük alup tekdîr ve sebîli tahliye ve sipâhî-i merkûmlardan bir neferini cebren mahbûs ve her birlerini me'yûs ve ahvâlleri dîğergûn olduğun ve bundan ze'âmet ve tımarlarının hâsılâtından habbe-i vâhide nesne destres olmayacağı ve hîn-i me'mûriyetinde masârıf-ı seferiyelerini ve levâzım-ı sâirelerini kat'an edâda adîmü'l-iktidâr olacağı bi'l-cümle zu'amâ ve erbâb-ı tımâr tekrar bâ-arzuhâl lede'l-inhâ ve'l-istid'â livâ-i mezbûr zu'amâ ve erbâb-ı tımârı (...) zevât-ı askeriyeden olup nân-pârelerini mahussılından sâir gûne vâki' olan husûslarında rencîde olunmaları mugâyir-i seniyye-i nasafet idüğü vâreste-i kayd ü beyân olmakdan nâşî mübâşir ma'rifetiyle bunların tımarları hâsılâtı ve hâsıl hakları her ne ise te'diyesiyle ihkâk-ı hak olunmaları husûsuna mübâderet ve zecr ve haps mu'âmeleleri ile ızrâr ve tekdîrden ve kendülere tasallut ve te'addîden hazer ve mücânebet ve bundan sonra dahi hakları ihkâk olunmayup sâir gûnâ tasallut ve te'addî eder ise sonra cevâba kâdir olamayup hakkında vehâmet derkâr olacağını der-pîş bilinerek insilâk-ı meslek hâlâtına ri'âyet olunmak bâbında iki yüz on dört senesi evâsit-ı Şa'bân'ında Kütahya mütesellimine hitâben emr-i şerîf sâdır olmuşidi. Bu defa eyâlet-i Kütahya'nın zu'amâ

62. Sayfa

ve erbâb-ı tımârının südde-i sa'âdetüme takdîm eyledikleri arzuhâllerinde ber-vech-i muharrer mukaddemâ sâdır olan evâmir-i şerîfeler mücebberince amel ve hareket

olunmak lâzımeden iken bu esnâda ecânib ve mütegalibeden bazı kimesneler mugâyir-i emr-i âlî harket birle ze‘âmet ve tımarlarını bilâ-bedel zabt ve a‘şâr ve rüsûmâtını ahz eylemekte oldukların inhâ ve sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin âhar husûsa me‘mûr mübâşir ma‘rifetiyle mukaddemâ sâdır olan evâmir-i şerîfe müceblerince amel olunmak bâbında sana hitâben müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â eyledükleri ecilden sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin âhar husûsa me‘mûr mübâşir ma‘rifetiyle mukaddemâ sâdır olan evâmir-i şerîfe müceblerince amel olunmak fermânım olmağın tenbîhen ve te‘kîden işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdî ber-vech-i muharrer ma‘rifetin ve âhar husûsa me‘mûr mübâşir-i mûmâ ileyh ma‘rifetiyle tımarları hâsılâtından hakları her ne ise ihkâk-ı hak olunmaları matlûb-ı pâdişâhânem idüğü ve zecr ve haps ile ızrâr ve tekdîr ve tasallut ve te‘addî vukû‘una kat‘â rızâ-yı dâverânem olmadığı ma‘lûmun oldukda ber-vech-i muharrer amel [ve] hareket ve hilâf-ı fermân ve mugâyir-i rızâ-yı kat‘î tecvîrden tevakkî ve mübâ‘adet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki, vusûl buldukda bu bâbda ber-vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ‘ ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ‘at-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın.

Tahrîren fî-evâil-i şehri Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene selâse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

(18 Ocak 1809)

Özeti:

Taraklıborlu kaza merkezindeki Karaali Mahallesi sakinlerinden Abdullah oğlu Çökelloğlu İsmail'in mülkünü aşağıdaki şahitler huzurunda vakfettiği ve bu vakıf için de büyük kızı Rabia'yı müteveli tayin ettiği.

115. Hüküm

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesinde medîne-i Taraklıborlu'da Karaali Mahallesi sükkânından Çökelloğlu İsmail bin Abdullah (...) beherinde bağlarda Akbayır nâm mahalde vâki‘ etrâf-ı erba‘ası ma‘lûmu'l-hudûd mülküne şirâ‘en ahz eylediğim mâ‘-i cârî bir misrâ‘ suyu müceddeden havuz binâ ile etrâfımda olan komşularım havuz-ı mezburun suyundan intifâ‘ ve hayvânâtları dahi intifâ‘ eylemek üzere havuz-ı mezkûrun

kurbünden bir kapı vaz' eyledim ve kezâlik malımdan iki yüz kuruş ifrâz eyledim ve vakf-ı hasîh ile vakf eyledim şu vechile ki havuz-ı mezkûr ve gerek suyolu harâb oldukça nemâsından hâsıl olan fazlasından ta'mîr ve termîmine harc u sarf etmek üzere kebîre kızım Râbi'a'yı evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere mütevellî nasb u ta'yîn eyledim eğerçi zikr olunan vakf akçenin nemâsından fazla hâsıl oldukda ta'mîr ve termîmine sarfindan ziyâde hâsıl olur ise vakfın üzerine zamîme olunmak üzere kapu-yı mezkûr dahi iktizâ eden komşular gerek kendileri ve gerek hayvânâtları intifâ' etsünler dedükde vakf-ı eylediği akçenin ve suyun sıhhatine ba'de'l-hükm işbu mahalle şerh verildi.

Sene 223 (M. 1809)

Şuhûd

Serrâc-zâde Mustafa

(...) Mehmed Efendi

Peynirci Veli Ağa

Toçooğlu Süleyman

(...)oğlu Mehmed Ali

(...)oğlu Osman

63. Sayfa

Özeti:

Padişah fermanıyla; bilindiği üzere Moskof(Rusya) keferesi ile harp durumunun uzun zamandır devam ettiği, savaşın çok kızıştığı, daha önce her sancaktan istenen askerlerin geldiği fakat bunun şu an için yeterli olmadığı, Anadolu'nun sol tarafında bulunan bölgelerden eli silah tutan herkesin çok acil Tuna ve Silistre'ye ulaşip Hüsrev Mehmed Paşa birliklerine katılmalarını, Peygamber Efendimizin isteği ve cihad anlayışıyla Osmanlı içinde yaşayan her Müslüman gücü yeten erkeğin padişahın etrafında tek vücud olması gerektiği, düşmanın devlete ve İslama karşı saldırısının ancak bu surette durdurulabileceği hususu.

116. Hüküm

İsmail ordusuna matlûb asâkir buyurulan emr-i âlî sûretidir.

İftihâru'l-emâcil ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'd-dâ'im dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşılarından olup bu def'a Anadolu'nun sol kuluna sürücü nasb u ta'yîn kılınan cenâb-ı hilâfet-me'âb mîrâhûr-ı sâni vekîli Ali dâme mecduhû ve mefâhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâ'ili ve'l-kelem Anadolu'nun sol kolunda vaki kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve kıdvetü'l-kuzâti [ve]'l-emâcid ve'l-a'yân dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağı turnacılarından olup kapucıbaşı mûmâ ileyh ma'ıyyetine ta'yîn kılınan Rüstem zîde mecduhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve serdârân ve vücüh-i memleket ve bi'l-cümle iş erleri ve söz sâhipleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki,

Siz ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsiz cümleye ma'lûm olduğu üzer hâin-i dîn ü devlete mühîn-i memleket ve millet olan Moskov keferesinin vukû'a gelen hâl ve harekâtına binâen Anadolu'nun sol kolunda vâki' kazâlardan meştâ için tertîb olunan askeri ve beheri yüz yirmişer olmak üzere mukaddemâ cânib-i ocağ-ı âmirenden gönderilen defter nâtik olduğu üzere müretteb olan serdengeçdi bayraklarını tamâm neferâtıyla bir gün evvel me'mûr oldukları mahalle sevk ve tesyîr eylemeniz husûsu mukaddem ve mu'ahhar şeref-rîz-i sudûr olan evâmir-i şerîfimle ber-vech-i ekîd tenbîh ve tebyîn ve neferât-ı merkûmeyi ve sâir bi'l-cümle harb ü darb erbâbı ve'l-hâsıl müslimân olanları bir gün evvel ihrâc ve savb-ı me'mûrlarına sevk ve îsâli emrine kapucıbaşı ve Tu[r]nacı mûmâ ileyhimâ mûmâ ileyhimâ bâ-emr-i âlî sürücü nasb u ta'yîn kılınmışıdı. El-hâletü hâzihî kefere-i hazalân-karînin İslâmiyyâna vâki' olan ihânet ve sû-i kâd ve adâvetine binâen kefere-i mesfûre ile berren ve bahren sefer-i nusret-eserim derkâr ve vakit evkât-ı dîğere ve bu sefer esfâr-ı sâbıkaya bir vechile kıyâs kabûl etmeyüp îmândan behresi olup eli kılıç tutan ve tüfenk etağa gücü yeten ehl-i îmân bulunduğu mahalden hemen hareket ile a'dâ karşısına cenk ve peygâr üzre olan dîn karındaşlarımızın imdâdına yetişüp kefere-i mesfûrenin tedmîr ve tenkileriyle îfâ-yı farîza-i cihâd ve garrâya bezl-i miknet eylemek farz-ı ayn olmakla Anadolu'nun sol kulunda vaki kazâlarda mukîm bi'l-cümle atîk ağavât ve alemdârân ve her bir kazâdan birer serdâr bayrakları küşâdıyla bi'l-cümle yeniçerileri dilâverlerini ve sâir

harb [ü] darb erbâbını ucâleten ihrâc ve hâlâ Silistre vâlisi bi'l-istiklâl Tuna cânibi seraskeri düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem ve mezîd gayret-şî'ârım Hüsrev Mehmed Paşa edâmallâhu Te'âlâ iclâlehû ma'iyetine ve sâir Tuna sevâhilinde olan kılâ' ve bikâ'a ve İsmail serhaddine sevk ve îsâli husûsuna irâde-i kâtî'a-i cihandârânem ta'alluk etmekile işbu emr-i celîlü'l-ünvânım tarafınıza vâsil olduğu anda dakîka-i vâhide tevakkuf ve ârâmı tecvîz etmeyerek mukaddemâ ihrâcî fermânım olan asâkir-i mürettebe ve serdengeçdi bayraklarının ve atîk ağavât ve alemdârân ve her bir kazâdan birer serdâr bayrağı küşâdıyla yeniçeri neferâtı üzerlerin ve sâir bi'l-cümle harb ü darb erbâbını ucâleten ihrâc ve nihâyet üç beş gün zarfindan serasker-i müşârun ileyhın ma'iyetine ve sâir mahallere sevk ve îsâli husûsuna bi'l-ittifâk şeref-tâk-ı gayret ve bezl ve hasâsıl ve sa'y ü kudret eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve ikdâmen ve te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve kapucıbaşı mûmâ ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdî îcâb-ı vakt ü hâle ve hilâf-girân-ı dîn-i mübîn vâki' olan harekât-ı reddiyesine nazaran cümle Ümmet-i Muhammed müttefikün ileyhim olarak

64. Sayfa

a'dâ-i kelimetullâhi'l-ulyâ ile te'yîd-i Dîn-i Mübîn ve tahkîm-i esâs-ı Devlet-i Aliyye-i ebed-karîn niyyet-i hâlisasıyla bu uğurda mâl ve cân fedâsıyla makarralarını bezl ile îfâ-yı emr-i cihâd eylemek mütehattem-i zimmet-i diyânet olup bu uğurda çalışanlar meşkûrül-mesâ'î olarak hazret-i serîr-i ârây-ı risâlet-i peygamber efendimizin Livâ-i Hamdi sâyesinde muntazır ve nâ'il-i derecât-ı bî-gâye olacakları ve iğmâz ve betâ'et edenler dâreynde mübtelâ-yı gadâb-ı elîm ve ikâb-ı azîm olacakları bî-iştibâh olmakla işbu emrim tarafınıza vâsil olduğu anda fezâil-i cihâd ve gazâ-yı ebreş ile dakîka-i vâhide imrâr-ı vakti tecvîz etmeyerek vech-i meşrûh [üzre] asâkir ve serdengeçdi ve serdâr bayraklarının ve atîk ağavât ve alemdârânların ve sâir harb ü darb erbâbının ucâleten ihrâc ve serasker-i müşârun ileyh ma'iyetine ve mahâl-i sâireye erişdirilmek husûsuna bi'l-ittifâk teşmîr-i sâk-ı gayret eylemeniz matlûb-ı kat'î-i cihandârânem idüğü ve hilâfî emr ve bâdî ve münâfî-i hezârânem bundan sonra bu maslahat dîn ü devletimde musâmaha ve betâ'et eder iseniz beher hâl dünyâ ve ahrette nedâmetini müşâhede edeceğini irtiyâb idüğü ma'lûmunuz oldukda mefhûm-ı fermân-ı hümâyûnumu bir hoşca mülâhaza ederek ona göre amel ve harekete bi'l-iltihâd ikdâm ve müsâra'at ve

hilâfından be-gâyet hazer ve mücânebet eylesesiz ve siz ki kapıcıbaşı ve turnacı mûmâ ileyhimâsız mazmûn-ı emr-i hüsrevânem (...) meczûmunuz olarak asâkir-i mürettebe serdengeçdi ve serdâr bayraklarıyla atîk ağavât ve alemdârânı ve dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri olanları ve sâir erbâb-ı harb ü darb olan ehl-i îmânı bir gûn evvel yerlü yerinden ihrâc ve bir dakika mukaddem semt-i gazâ ve cihâda sevk ve îsâle ve sizden me'mûl-i şâhânem olan kâr-güzârı ve sadâkat levâzımının icrâsıyla îfâ-yı muktezâ-yı me'mûriyete ve infâz-ı irâde-i pâdişâhâneme bezl-i makderet ve hilâfı ve sun'u tecvîz ile siz dahi mes'ûl ve mu'âteb olmakdan hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki, vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfından be-gâyet tehâşî ve mübâ'adet eylesesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhir-i şehri-i Saferu'l-hayr li-sene erba' ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Fî evâhir-i Safer sene 1224 (16 Nisan 1809)

Kostantiniyye el-Mahrûse

65. Sayfa

Özeti:

Sadrazam Yusuf Paşa mektubunda, Anadolu'nun sol kanadındaki bütün kazalardan acil destek istemekte. Allah, peygamber ve din uğruna eli silah tutan herkesin derhal Tuna boylarına vasıl olup Hüsrev Mehmed Paşa'ya yardım etmeleri gerektiği, Moskof kâfirinin bu bölgede hemen her yeri işgal ettiği, yardım gitmezse çok vahim sonuçların ortaya çıkabileceği.

117. Hüküm

Sadr-ı A'zam Yusuf Paşa Hazretleri'nin mektû sûretidir.

Mefâhiru'l-ulemâ'î'l-muhakkıkîn Anadolu'nun sol kolunda vâki' kazâlara me'zûn bi'l-iftâ ve sâir meşâyih ve ulemâ efendiler zîde ilmuhum Abdüsselâm inhâ olunur ki,

Cümleye ma'lûm olduğu üzere hâin-i dîn ü devlete mühîn olan Moskov keferesinin bilâd-ı İslâmiye'ye vâki' olan ihânet ve sû-i kâsd ve adâvetine binâen el-hâletü hâzihî kefere-i mesfûre ile berren ve bahren sefer-i nusret eser derkâr ve bu vakit gayrı vakitle bu sefer sâir seferlere bir vechile kıyâs kabûl etmeyüp eli kılıç tutan ve tüfenk atmağa gücü yeten ehl-i îmân bulunduğu mahalden hareket ile a'dâ karşısında cenk ü şikâr üzere olan din karındaşlarımızın imdâdlarına yetişüp kefere-i mesfûrenin def'i zâil ve temdîr ve tenkîlleriyle îfâ-yı farîza-yı garâ-i cihâda bezl-i miknet eylemek farz-ı ayn idüğü âşikâr olmakdan nâşî Anadolu'nun sol kolunda vâki' kazâlarda mukîm bi'l-cümle atîk ağavât ve alemdârân her bir kazâdan serdâr bayrakları küşâdıyla bi'l-cümle yeniçeri dilâverlerinin ve sâir harb ü darb erbâbının ucâleten ihrâc ve hâlâ Silistre vâlisi ve bi'l-istiklâl Tuna cânibi seraskeri Sa'âdetlü Hüsrev Paşa Hazretleri ma'iyetine ve sâir Tuna sevâhilinde olan kılâ' ve bikâ' ve İsmail serhaddine sevk ve îsâl husûsuna irâde-i hazret-i cihandârî müte'allik olarak ol bâbda bundan akdemce mahsûs emr-i âlî ısdâr ve sürücü dahi ta'yîn olduğundan başak el-hâletü hâzihî sevk takdîr-i Cenâb-ı Rabbü'l-Kadr ile Makâm-ı Sadâret-i Uzmâ'ya vürûd ve müyesser olarak mütevekkilen alellâhi Te'âlâ el-Meliki'l-mu'în ve (...) ve cânib-i Seyyidi'l-mürselîn te'diye-i hizmet-i dîn ü Devlet-i Aliyye ez-dîl [ü] cân tensîb ve kıyâm ve tesviye-i mehâm-ı seferiyeye şürû' ve ihtimâm kılmış olmağın hemen Cenâb-ı Rabbü'l-izzet Habîb-i Ekrem hürmetine me'mûr olduğumuz hizmet tevfikât-ı aliyyesine mazhar eyleye âmîn. "Etî'ullâhe ve etî'u'r-Resûl ve ulü'l-emri minküm" nass-ı hikmet medlûlü üzere halîfe-i rûy-i zemîn olan Pâdişâh-ı İslâmyân Hazretleri'ne inkıyâd ve itâ'at ve sudûr eden emrimiz emrimiz sür'at-i imtisâl ve mütâba'at cemleye vecîbe olduğundan mâ'adâ "ve câhidü fi-sebîlillâh bi-empvâliküm ve enfüsiküm" nass-ı kerîmi ve sâir âyât-ı beyyinât-ı Kur'âniye [ve] ehâdis-i şerîfe-i nebeviyye muktezâsınca icrâ-yı farîza-i garrâ ve cihâd ve i'lâ-yı Kelimetullâhi'l-ulyâ şî'âr mahsûsan İslâmeye'den ve el-hâletü hâzihî Moskovlu'nun Tuna boyundan ve Sırp'ın neşr ve Vidin üzerinden şu günden kol kol bilâd-ı İslâmiyeye hücum edüp menvî-i zamîr-i hıyânet tohumları olan alarak sû-i kâsd ve ihânet icrâ edecekleri münâyân ve düşman-ı dîn ecânib-i İslâmiyâna ihânetde oldukları "el-küfrü milletün vâhidetün" mantûkundan zâhir olup ellerinden gelse "yürîdüne en-yutfî'û nûrallâhi" nass-ı celîli üzere beyza-i münevvere-i İslâmiyeyi mahva sa'y edecekleri beyân olmağın erbâb-ı harb ü darbden olan ashâ-ı hamiyet durup oturacak zaman olmayup emr-i cihâd ve garrâyâ müsâra'at etmek vâcibe-i uhde-i

diyânet olduğu misillü ulemâ ve meşâyih i'lâ-yı kelimetullâh ve i'lân-ı ahkâm-ı şer'ıyyâtla me'mûr oldukları "yâ eyyühe'n-nebiyyü harrizi'l-Müslimîne ale'l-katli" mantûk-ı münîfi medlûlü üzere cünûd-ı muhavahhidîn semt-i cihâda teşvîk Allah'ın emir ve Resûlün kavlini cümleye tefhîm eylemek kendülere farîza olmağın bu bâbda tecvîz-i kusûr edenlere rûz-ı cezâda sâhib-i şerî'at efendimiz da'vâcı olup envâ'-ı ikâb-ı ilâhiyye giriftâr olacakları bî-iştibâh ve bedîdâr ve el-hâletü hâzihî Şumnu ve karşusunda olan serhadlerimiz askerden hâli olduğundan şu günlerde def'-i a'dâyâ askerimiz erişmezse küffâr-ı hâksâr taraf taraf Memâlik-i İslâmiye'yi istîlâyâ ibtider ederek sükkânı bulunan dîn karındaşlarımız ve bu kadar nisvân ve sıbyân ma'âzallâhu Te'âlâ küffâr elinde ve (...) altında kalacaklar düşman ferce-yâb olarak iyâzen billâh esâs-ı Devlet-i Muhammediye'ye tezelzül geleceği âşikâr olduğundan uğûr-ı dîn [ü] devletde herkes hissesine düşeni ve iktisây-ı me'mûresi olan hizmet ve himmet bilâ-kusûr icrâyâ sarf-ı makdûr eylemek cümleye farz idüğü bedîhiyâtdan olmakla sizin dahi kazâlarınızda olan ehl-i îmân ve İslâmdan muktezâ-yı şer'-i şerîf-i Ahmed lâzım-ı diyânet ve emr-i cihâda me'mûriyeti teblîği va'z u nush ile iş'âr-ı İslâmiyeyi tefhîm ve telkîn ederek herkesi şerîat-ı garrâyâ teşvîk birle itmekle kelimetullâh esâsı istihsâl ve icrâ emrinde iktizâ-yı me'mûriyet ve lâzıme-i diyânet ve hamiyetinizi îfâyâ mübâderet ve ol vechile mazhar-ı sa'âdet-i dâreyn olmakla bezl-i makderet eylemeniz için mektûb tahrîr tatarımıza Hacı Musa ile irsâl olunmuşdur. İnşâallâhu Te'âlâ vusûlünde ber-vech-i muharrer hareket eyleyesiz ve's-selâm.

Fî 3 R sene 224 (18 Mayıs 1809)

66. Sayfa

Özeti:

Moskof(Rusya) keferesi üzerine cihadın farz-ı ayn olduğu, eli silah tutan her Müslümanın acilen memur oldukları bölgeye vasıl olmaları ve her beldenin müftüsünün bir bayrak altında oluşturacağı gazilerle savaşa dâhil olması.

118. Hüküm

Benim fazîletlü diyânet-mendlerim eğerçi avâm-ı nâs ne vechile olduğu beyândan müstağnî olmakla emr-i cihâd ve gazâda derkâr olan ecr-i cezîleyi beyân ve

bu bâbda kusûr ve rehâvet idenler için dünyâ ve ukbâda mübtelâ olacakları zehâmet ve nedâmeti i'lân eyleyerek semt-i gazâ ve cihâda teşvîk[e] ikdâm ve ihtimâm eylemeleri ve a'dâ-i dînimiz olan Moskov keferesinin Memâlik-i Mahrûse'ye sû-i kasd-ı bî-husûl (...) beyândan birûn olmakla madde-i farz-ı kifâyeden sâkit olup ihvân-ı dînimizin kebîr ve sairine farz-ı ayn olduğu ma'lûmunuz oldukda eli kılıç tutup müslimânım dîn-i ümmet-i Muhammed'e bundan sonra râhat ve huzûr harâm idüğü ma'lûmunuz oldukda avâm-ı nâsı semt-i gazâyâ teşvîk için her beldenin müftîsi birer bayrak küşâdıyla guzât-ı muvahhidîni peşrev olmak merâsimini icrâ birle sâhib-i şerî'at efendimizin rûh-ı pâk ve akdeslerini şâd eylemek emr-i müstelzim onlar dahi îfâyâ himmet ve dikkat birle mazhar-ı sa'âdet-i dâreyn olmakla gayret eylemeleri gâyet matlûbumuzdur bundan sonra kusûr idenlerin vebâli kendü boyunlarına.

Özeti:

Hatt-ı Hümayun ulaşır ulaşmaz Anadolu'nun sol kolunda bulunan her görevlinin sefer-i hümayuna katılması. Bunun bir cihad hali olduğu, katılanların Allah'ın takdirini kazanacağı ama seferden çekinenlerin Allah'ın kahhar ismiyle muamele göreceği.

119. Hüküm

Mübârek-bâd Hatt-ı Hümayûndur Sa'âdet-bâd

Mefâhiru'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l- Hatt-ı Hümayûn
 mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassân bi- İşbu emr-i âlî-şânıma sür'at-i imtisâli ve
 mezîdi inâyeti'l-meliki'd-dâ'im mutâva'at ile cümleye farz-ı ayn olan emr-
 Anadolu'nun sol kolunda vâki' hânedân ve i cezâ ve cihâda bezl-i vüs' ve makderet
 müte'ayyinândan olup sefer-i eyleyenleri (...) yokdan vâ eden Cenâb-ı
 hümayûnuma me'mûr olan dergâh-ı Rabbü'l-İzzet iki cihanda azîz ve ber-
 mu'allâm kapucubaşları ve iyan ve sâir iş hordâr eyleye âmîn. Ser-i mü hilâfına
 erleri ma'lûm ola ki harekete ictisâr eyleyenleri kahhâr ismiyle
 kahr eylesin.

Bundan akdem bâ-fermân-ı âlî-şân sefer-i hümâyûna matlûb ve me'mûr olanları dakîka-i vâhide meks itmeyüp serî'an ve ucâleten me'mûr oldukları yerlere gelmeleriyçün sâdır olmuştur. Bu emr-i âlî bâlâsı hatt-ı hümâyûndur.

Özeti:

Oğlanviran köyünden Köseoğlu'nun karısı ve kızının kavgadan men olunduğu. (Kavvas Mustafa eliyle hükmün ilan edildiği.)

120. Hüküm

Oğlanviran karyesinden Köseoğlu'nun iyâli ve kerîmelerini Sâlih Ağa'nın çerâğı Mustafa Ağa ile üç kıt'a tarla fermân samanhâne ve Kavvâs Mustafa yediyle hüküm Köseoğlu iyâlin ve kerîmeleri mu'ârazadan men' olunmuştur.

Fî 12 Ş sene 226 (1 Eylül 1811)

Özeti:

Ilbarıt köyü sakinlerinden Hacı Ömeroğlu Kürt Hüseyin isimli kimsenin kara sevda ile mecnun olup intihar etmek suretiyle öldüğü, vaziyetin aynı köyden Hacı Ömeroğlu diğer Hüseyin, Kadioğlu Hacı Halil, Hacı Ömeroğlu Ali ve Kadıbükü köyünden Katırcıoğlu Mustafa Ağa'nın ihbarıyla anlaşıldığı ve defni için izin verildiği.

121. Hüküm

Ilbarıt karyesi sükkânından Hacı Ömeroğlu Kürt Hüseyin nâm kimesne kara sevdâ illetiyle müsîbli ve mecnûn olup kendü kendüyi peşto kurşunuyla darb ve cerh ve ol cerhden müte'essiren fevt olduğunu karye-i mezbûreden Hacı Ömeroğlu diğer Hüseyin ve Kadioğlu Hacı Halil ve Hacı Ömeroğlu Ali ve Kadıbükü karyesinden Katırcıoğlu Mustafa Ağa ihbâr etmeleriyle defniyçün izin verilüp bu mahalle kayd olundu.

Fî 15 S sene 227(29 Şubat 1812)

67. Sayfa

Özeti:

Ekmekçilerin Rebi'ulevvel'den Rebi'ulahir tarihine kadar verdikleri ekmek sayısı ve Hicri 1225 senesi Recep ayı ortasında ekmeğin kıyyesine sekiz para narh verildiği.

122. Hüküm

Rebi'u'l-evvel'in beşinci günü ekmekçilerin nân bahâsı vaz'-ı defter ve teslîm ve edâ olunduktan sonra yevm-i mezbûrdan ve işbu Rebî'u'l-âhir'in üçüncü gününe kadar verdiği nân-ı azîzdir.

Fî 3 C sene 224 (16 Temmuz 1809)

Kadiroğlu'nun cem'an verdiği nân	Hacı Hüseyin cem'an verdiği nân	Küçük Mehmedoğlu cem'an verdiği nân	Kadiroğlu'nun cem'an verdiği nân
Aded	Aded		Aded
Pare	Pare	Aded	Pare
5966	7850	Pare	6575
		8581	

Emir Hasan'ın
cem'an verdiği nân

Aded
Pare
5409

(...) Yedioğlu Molla Salih menzil

Kuruş 6
Aded 3

2900 defa

0320 defa Süleyman Ağa'nın (...)

Def'a cümle esnâfin

Aded

pare

01325

10339 def'a cümle esnâfin

16764

Rebî'u'l-âhir'in üçüncü gününden on beşine kadar cümle esnâfin nân bahâsı

İşbu bin iki yüz yirmi beş senesinde Receb-i Şerîf evâsıtında ekmeğe sekizer pâreye narh verildiği kıyyesine.

Özeti:

Hicri 1224 senesi Rebî'ul evvel'inin beşinden kasapların verdikleri et bedelinin deftere yazılması ve o tarihten Rebî'ul ahir'in üçüne kadar verdikleri toplam et bedeli.

123. Hüküm

İşbu bin iki yüz yirmi dört Rebî'u'l-evvel'inin beşinci günü kassâb asnâfının yevm-i mezbûra kadar verdikleri lahm bahâları vaz'-ı defter olunup edâ ve teslîm olunduktan sonra yevm-i mezbûrdan işbu Rebî'u'l-âhir'in üçüncü gününe kadar verdikleri cemî'-i ta'yînâta lahm bahâları cem'an

Kuruş

509,75

Özeti:

Hicri 1224 senesi Rebî'ul evvel'inin beşinden Rebî'ul ahir'in üçüne kadar bakkalların verdikleri zahire çeşitlerinin bedeli ve bunun beş yüz doksan yedi buçuk kuruş olarak kaydolunduğu.

124. Hüküm

İşbu bin iki yüz yirmi dört Rebi‘u'l-evvel'inin beşinci gününden Rebî‘u'l-âhir'inin üçüncü gününe kadar bakkal esnâfinin ta‘yînâta verdikleri ecnâs-ı zehâir bahâsı yedlerinde olan defter-i müfredât mücebince yalnız beş yüz doksan yedi kuruş bir rubu‘ olduğü bu mahalle kayd şod.

Kuruş

597,5

İşbu bâlâda olan mebâliğ cümlesi hisâb ve kitâb olunup tevzî‘ sancak idhâl olunmuşdur.

68. Sayfa**Özeti:**

Viranşehir sancağına bağlı ismi yukarıda yazılı on sekiz kazada toplam bin iki yüz yirmi bir buçuk hanenin deftere kaydolduğu.

125. Hüküm

Defter-i oldur ki livâ-i Viranşehir sancağının hâvî ve muhtevî olduğü kazâların ve beher kazânın hâneleri defteridir. Ber-vech-i âtî ale'l-esâmî zikr ü beyân olunur.

Vakt-i hâcetde nazar olunup mücebiyle amel oluna diyü kayd olundu.

Hâne

Aded

0102,5	Viranşehir kazâsı	Yalnız yüz iki buçuk hâne olduğü kayd şod
0041	Kızılbel kazâsı	Yalnız kırk bir hâne olduğü kayd şod
0024,5	Aktaş kazâsı	Yalnız yirmi dört buçuk hâne olduğü kayd şod
<u>0038</u>	Şehâbeddin kazâsı	Yalnız otuz sekiz hâne olduğü kayd şod
0206		
0030	Yörük kazâsı	Yalnız otuz hâne olduğü kayd şod
0103	Eflani kazâsı	Yalnız yüz üç hâne olduğü kayd şod
<u>0041</u>	Ova kazâsı	Yalnız kırk bir hâne olduğü kayd şod
0610		

0069	Ulus kazâsı	Yalnız altmış dokuz hâne olduğu kayd şod
0078	Amasra kazâsı	Yalnız yetmiş sekiz hâne olduğu kayd şod
0091	Bartın kazâsı	Yalnız doksan bir hâne olduğu kayd şod
<u>0033,5</u>	Geçinos kazâsı	Yalnız otuz üç buçuk hâne olduğu kayd şod
0881,5		
0022,5	Zerzene kazâsı	Yalnız yirmi iki buçuk hâne olduğu kayd şod
0005,5	Tefen kazâsı	Yalnız beş buçuk hâne olduğu kayd şod
0060	Perşenbe kazâsı	Yalnız altmış hâne olduğu kayd şod
<u>0053</u>	Çarşamba kazâsı	Yalnız elli üç hâne olduğu kayd şod
1022,5		
0150	Bendekli kazâsı	Yalnız yüz elli hâne olduğu kayd şod
0039,5	Yenice kazâsı	Yalnız otuz dokuz buçuk hâne olduğu kayd şod
<u>0009,5</u>	Kurukavak kazâsı	Yalnız dokuz buçuk hâne olduğu kayd şod
1221,5		

İşbu bâlâ-yı defterde zikr ü mukayyed olduğu üzere beher kazânın hâneleri yegân yegân hesâb ve kitâb olundukda min-haysül'l-mecmû' yalnız bin iki yüz yirmi buçuk hâneye bâliğ olduğu işbu mahalle kayd ü sebt olundu.

Hurrire hâzihi'd-defterü sahîhatü'l-hâl alâ-hâzihi'l-mütevâlî nemekkahü'l-fakîr ileyhi azze şânuhû Te'âlâ.

Es-Seyyid Yakûb el-müvellâ bi-hilâfe bi-medîne-i Zağferanborlu uguye anhü.

69. Sayfa

Özeti:

Toplam yetmiş sekiz bin kırk iki kuruş yetmiş beş para olan ve deftere kaydedilen sancak masrafının kimlerden, ne kadar alındığı.

126. Hüküm

Kuruş

33084 Bolu'dan ağa tarafından gelen pusula-i memhûr mücebince Hoca-zâde ma'rifetiyle masârîfât ber-müceb-i müfredât

00130	Peksimede verilen cem'an
00370	Hisarönü ve Gölpazarı'ndan alınan zahîre bahâsı
<u>02130</u>	Vekîl-i Harç İbrahim Ağa yediyle bâ-defter verilen matbah masârîfâtı
35714	
01000	Ulak kazâsından alınan zahîre bahâsı
03000	Çalık-zâde Süleyman Ağa masârîfî
00500	Ali Molla Ağa'nın masârîfâtı
<u>00080</u>	Çalık-zâde Süleyman Ağa'ya verilen kahve bahâ
40294	
00633,5	İhsan Ağa yediyle bâ-defter-i müfredât masârîfât
00516,5	Serdar Osman Ağa yediyle bâ-defter-i müfredât masârîfât
00463	Bazı mahalde bi-iktizâ-yı hâl elden verilen
<u>00100</u>	Cerrah üstâdına verilen
42007	
00300	Tüfenkçibaşı Ferik Ağa'nın masârîfât ve irsâl olunan kahve bahâ
01500	Tüfenkçibaşı Ahmed Ağa'ya verilen harçlık ve masârîfâtı
00300	Ova a'yânının masârîfîna medâr için imdâdiye
<u>00500</u>	Defa Ova kazâsına berây-ı i'âne
44607	
00200	Ulular a'yânına ikrâm
00200	Halil Yazıcıoğlu'na ikrâm
00500	Bazı mahalle verilen feres-bahâ
<u>00500</u>	Kahveci-zâde Mehmed Ağa masârîfâtı
46007	
07500	Bolu voyvodası ağa tarafından mürûr u ubûr eden hademey verilen ücret
00300	Bekir Ağa'nın seksen bahâsı ve vekîlharç ağaya ikrâm
00900	Karıt karyesinden zâyi' olan altı re's ester bahâları yüz altmış kuruşdan
<u>00100</u>	Başköy'den Hasan Beşe'nin telef olan bir re's ester bahâ
54807	
00100	Eflani kazâsından Kürt Osmanoğlu'nun telef olan bargir bahâsı
00600	İbrahim Ağa'nın elden verdiği mebâliği
00550	İki re's ester bahâsı

<u>00500</u> 56557	Kızılbel kazâsının telef olan vaz' olunacak masârifâtı ber-mûceb-i defter-i müfredât
04258	Bundan akdem Borlu'nun sancak tevzî'ine vaz' olunacak masârifâtıber-mûceb-i defter-i müfredât
00692,25	Bu defa kasab esnâfının verdikleri ta'yînât ber-mûceb-i defter-i müfredât
01238,25	Bu defa bakkal esnâfının verdikleri ta'yînât ber-mûceb-i defter-i müfredât
<u>01717</u> 64462,75	Bu defa ekmekçi esnâfının verdikleri ta'yînât ber-mûceb-i defter-i müfredât
00100 10000	Abdullah Gulâma sarayî ikrâm Tahsildâriyesi
00700	Kethüdâ'iyesi
<u>00700</u> 75962,75	Kâtib-i dîvân
00400	Kahveci ve çavîşân ve hazînedâr
01500	Harc-ı defter
00100	Kâtib efendiye ve hüddâmiye ve muhzırıye
<u>00080</u> 78042,75	Kulavuzlardan Çavuşoğlu'nun zâyi' olan bir re's bargir bahâsı

70. Sayfa

Özeti:

Bolu ve Viranşehir kazalarından talep edilen katır, koyun, asker ve kalyoncu neferleri hizmet bedellerinden Viranşehir sancağına düşen hissesi. Mübaşirlere hizmet bedeli olarak yedi bin beş yüz kuruş ödendiği ve bunun da ilan olunduğu.

127. Hüküm

Bolu ve Viranşehir kazâlarından matlûb olunan katır ve ağnâm ve asker ve kalyoncu neferâtı mübâşirine verilen hizmet-i mübâşiriyeden Viranşehir sancağı kazâlarının hissesi pusulasıdır.

Fî 28 Z sene 224 (3 Şubat 1810)

Kuruş

2500	Süvârî ve piyâde askerî (...) hâssa hasekilerinden Ali Ağa'nın hizmet-i mübâşiriyesi
1500	Katır bedeliyesi mübâşiri defterdâr Efendi'nin ikinci çuhadârına hizmet-i mübâşiriye
0750	Ağnâm-ı mîrî bedeliyesi mübâşiri çukadâra hizmet
1250	Kalyoncu askerî bedeliyesi mübâşiri çukadâr-ı sadr-ı âli Mustafa hizmet-i mübâşiriyesi
<u>1000</u>	Mübâşirân-ı mûmâ ileyhimâların bu tarafda kahve duhan masraflarından
7500	harçlıklarından hisselerine isâbet eden

Yalnız yedi bin beş yüz kuruşdur.

Mürüvvetkârâ oğlum sultânım hazretleri

Ber-vech-i bâlâ zikr olunan yalnız yedi bin beş yüz kuruş ile hâlâ tüfenkçibaşımız Ahmed Ağa senâkârınız dahi her vechile mutazarrır olmakla gerek bu tarafda ve gerek ol tarafda bir hizmet aldırılmadığı ma'lûm-ı sa'âdetleri buyuruldukda sâlifü'z-zikr mübâşirânın hizmet-i mübâşiriyeleri olan yalnız yedi bin beş yüz kuruş ile tüfenkçibaşı ağa ve gerek ma'iyetinde olan azeb yiğitlere re'y idüp münâsib görürseniz diğerk vech üzere tevzî'a dâhil olmalarıçün iş'âr olundu.

Özeti:

Bolu sancağı kazalarından 1222 senesine mahsuben ferman edilen katırlardan geriye beş yüz baş katırın kaldığı, bu hayvanların yüz elli beş kuruşluk bedellerinin Bolu ve Viranşehir sancaklarında varolan kazalardan tahsili ve bu bağlamda Viranşehir kazaları uhdesine iki yüz on bir baş katır isabet ettiği.

128. Hüküm

Uhde-i kazâ-i Viranşehir

Katır

Re's

211

Bolu sancağı kazâlarından iki yüz yirmi iki senesine mahsûben ihrâcî fermân buyurulup pesmânde kalan beş yüz re's esterânın yüz elli beş kuruşdan îcâb eden bedellerinin Bolu [ve] Viranşehir sancaklarında vâki' kazâlardan tahsîl ve hazîne-i âmireye teslimi bâbında şeref-rîz-i fermân-ı cihan-mutâ' sâdır olmakla esterân-ı mezkûremiz bâlâda mastûr olduğu üzere ber-mu'tâd-ı kadîm Viranşehir uhdesi kazâlarına iki yüz on bir re's katır isâbet eylediği medîne-i Bolu mahkemesinden pusula olundu.

Fî 3 M sene 222 (13 Mart 1807)

71. Sayfa**Özeti:**

Beş yüz baş katırın her biri yüz ellişer kuruştan toplam yetmiş beş bin kuruşluk tutara karşılık geldiği, bunların gerektiği gibi ve yerli yerinden toplanıp hazineye gönderilmesi.

129. Hüküm

İftihâ[r]

Katır bedeliyesi emridir.

İftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîdi inâyet'l-meliki'd-dâ'im dergâh-ı mu'allâm kapucibaşlarından mirâhûr-ı sâni pâyesiyle Bolu ve Viranşehir voyvodası Mustafa dâme mecduhû ve mefâhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâ'ili ve'l-keâm Bolu ve Viranşehir sancaklarında vâki'

kazâların kâdîları ve nâ'ibleri zîde fazlühû ve mefâhiru'l-emâsili ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri ve bu husûsa mübâşir ta'yîn [olunan] defterdâr-ı şikk-ı evvelim ikinci çukadârı Mahmud ve yeniçeri serdârı zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki, bundan akdem ordû-yı hümâyûnumda istihdâm olunmak üzere livâ-i mezbûrda vâki' kazâlardan iki yüz yirmi iki senesine mahsûben ihrâcı fermânım olunan beş yüz re's esterânın ber re'si vürûd etmeyüp beher re'si sâbıkları ve emsâli misillü yüz ellişer kuruşdan bedele kat' ve îcâb eden yetmiş beş bin kuruşa bedellerinin tahsîli ve teslîm-i Hazîne-i Âmirem olunmak üzere evâmir-i şerîfem ısdâr ve irsâl olunmuş ise de bedeliye-i mezbûrenin ilâ-hâzihi'l-ân bir akçesi vürûd eylemeyüp bi-hakkın meblağ-ı mezbûr vâridât-ı mîriye tahtına idhâl olunmuş olmakla ne vechile ve tarîk ile olur ise olsun yerlü yerinden tahsîl ve bir taraftan dahi Hazîne-i Âmireme irsâl ve teslîmi matlûb-ı dâverânem olduğuna binâen ba'dezîn dahi avk tecvîz olunmayarak ber-vech-i muharrer (...) kalup bedele kat' olunan beş yüz re's esterânın îcâb eden yetmiş beş bin kuruş bedeliye ki sen ki kapucıbaşı mûmâ ileyhsin murifetin ve ma'rifet-i şer'le ve cümle ma'rifet ve ittifâkı ve mübâşir-ı merkûm ma'rifetiyle yerlü yerinden ve îcâb ve iktizâ edenlerden serâ'an ve âcilen tahsîl ve Hazîne-i Âmireme teslîm olunmak üzere (...) Der-sa'âdetüme irsâl ve teslîmi husûsuna mezîd sa'y ü gayret eylemek fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen ve ikdâmen işbu emri-i celîlü'l-kadrim ısdâr ile irsâl olunmuşdur. İmdî bâlâda zikr olunduğu üzere bedeliye-i mezkûre Hazîne-i Âmirem defterlerinde cânib-i mîriye irâd kayd olunmuş olmakla bi-eyyi hâlin tahsîl matlûb-ı hüsrevânem idüğü ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer live-i mezbûrede dâhil kazâlardan îcâb eden yetmiş beş kuruş esterânın bedelinin ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve cümle marifetiyle bir kuruşu geriyü kalmayarak ukde-i te'hîre olmayarak mukaddem bu defa sâdır olan evâmir-i şerîfem mûcebineblerinci bi-eyyi hâl yerlü yerinden ve îcâb ve iktizâ edenlerden serâ'an ve âcilen tahsîl ve teslîm-i Hazîne-i Âmirem olunmak üzere peyderpey Âsitâne-i Sa'âdetüme irsâl ve teslîmi husûsuna mezîd sa'y ü gayret eyleyesin ve sen ki mübâşir-i merkûmsun sen dahi muktezâ-yı me'mûriyetin üzere livâ-i mezbûr kazâlardan matlûb-ı mülûkânem olan mârrü'z-zikr yetmiş beş bin kuruş esterân bedeliyesinin kapucıbaşı-ı mûmâ ileyhsin ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ve cümle ittifâkıyla yerlü yerinden îcâb edenlerden serâ'an ve âcilen tahsîl ve götürüp Hazîne-i Âmireme teslîme mübâderet ve rekâket ve rehâvetden be-gâyet tehâşî ve mücânebet eyleyesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb

ve yeniçeri serdârı ve a'yân ve zâbitân-ı mûmâ ileyh ve sâirlersiz siz dahi mûceb-i emr-i şerîfimle hareket ve hilâf ve muğâyiri tecvîz ile mübtelâ-yı vehâmet olmakdan cümleliz tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz fermânım âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl [buldukda] bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü'-ş-şân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin ve mazmûn-ı münîfi üzre âmil olasız. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' işrîn Zi'l-ka'de sene işrân ve mieteyn ve elf.

(26 Ocak 1808)

Bâlâda zikr olunan beş yüz re's esterânın bedeliyesi beher yüz ellişer kuruşdan cem'an yetmiş beş bin kuruş mebâliğin matlûb ve isti'câli hâvî fermân-ı âlî-şân sâdır olmuştur.

72. Sayfa

Özeti:

Fermanda; bin dokuz yüz elli süvari için kişi başı yüz yirmi beş kuruş bedel belirlendiği, bu askerlerden dokuz yüz ellisinin affedildiği, geriye kalan bin asker için kişi başı yetmiş beşer kuruştan toplam yetmiş beş bin kuruşun Hazine-i Amireye gönderilmiş olduğu, fakat vesair harcamalarda düşüldükten sonra on sekiz bin iki yüz seksen sekiz kuruşluk geri kalan ödeme için hükmün daha önceden irsal olunmasına rağmen bahsi geçen meblağla ilgili herhangi bir haber alınmadığı. Bakiyenin yerli yerinden toplanarak devlet hazinesine teslimi.

130. Hüküm

Süvâr-ı asker bedeliyesi emridir.

İftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîdi inâyet'l-meliki'd-dâ'im dergâh-ı mu'allâm kapucıbaşlarından mirâhûr-ı sâni pâyesiyle hâlâ Bolu ve Viranşehir voyvodası Mustafa dâme mecduhû ve mefâhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâ'ili ve'l-keâm livâ'eyn-i mezbûreyn kazâlarının kâdîları ve nâ'ibleri zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve

vücûh-ı memleket ve iş erleri ve bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan defterdâr ikinci çukadârı Mahmud zîde kadruhum tevkî'-i reffî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki, sen ki voyvoda-i mûmâ ileyh bundan akdem ordû-yı hümâyûn için Bolu ve Viranşehir kazâlarından tertîb ve ihrâcî fermân olunan bin dokuz yüz elli nefer süvârî askerinin def'aten ihrâcıyla müyesser olduğuna binâen beher nefer yüz yirmi beşer kuruşa bedeliye kat' olunup sâdır olan emr-i şerîfim mücebince iktizâ eden bedeliyelerinin tahsîli lâzımeden iken neferât-ı merkûmenin dokuz yüz elli nefer afv olunup kusûr bin neferin beheri yetmiş beşer kuruşdan cem'an yetmiş beş bin kuruş yüz iki bin yedi yüz on iki kuruş Hazîne-i Âmireme elli bin bin kuruşa hâssa kasabbaşı tarafına havâle olmuş olmakla meblağ-ı mezbûr yetmiş beş bin kuruşa teslîmi havâle olandan başka on sekiz bin iki yüz seksen sekiz kuruşa bedeliyenin tahsîli için işbu işbu sene-i mübârek evâsıt-ı Rebî'u'l-âhir'inde isti'câl[i] hâvî emr-i şerîfim ısdâr ve tesyâr olmuşiken bu âna kadar bir haber zuhûr etmemekle sen ki voyvoda ve kuzât ve nüvvâb bundan böyle dahi avk u te'hîr olmayarak meblağ-ı mezbûr bir gün adme tahsîl ve birle irsâle sa'y ü gayret eylemeniz fermân olmağın te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ile irsâl olunmuşdur. Vusûlünde bâlâd zikr ü beyân olunan bedeliye-i mezkûreden havâleden bâkî on sekiz bin iki yüz seksen sekiz kuruş Hazîne-i Âmirem[e] idhâl olmuş olduğuna binâen ma'rifet-i şer'le ve mübâşir ma'rifetiyle yerlü yerinden îcâb [ve] iktizâ edenlerden cem' ve tahsîl Hazîne-i Âmireme telsi olmak üzere mebâşir-i merkûma varılıp Der-sa'âdetüme irsâl ve teslîm[i] husûsuna mübâderet ve imrâr-ı vakti mûcib hâlâtdan hazer eyleyesiz ve sen ki mübâşir[-i merkûmsun] ber-vech-i muharrer teslîmât ve havâle olunandan kusûr meblağ-ı mezbûrun bir gün evvel tahsîl matlûb-ı lâzımeden olmakla ne vechile olur ise olsun yerlü yerinden ve îcâb [ve] iktizâ edenlerden ma'rifet-i şer'le voyvoda-i mûmâ ileyh ma'rifet[iy]le cem' ve tahsîl ve Dârussadetime götürüp Hazîne-i Âmireme teslîme mübâderet ve tekâsül ve rehâvetden hazer ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki hükm-i şerîfim vardukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr eden emr-i âlî-şân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûnuyla âmil olasiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fi-yevmi işrîn fi Zi'l-ka'de sene selâse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

(19 Ocak 1808)

73. Sayfa

Özeti:

Bolu ve Viranşehir sancaklarına başkentten gönderilmiş fermanında; bu bölgenin ağnam(koyun) olarak bin sekiz yüz baş vergi vermesi gerektiği, bir kısmının daha önceden verilmiş olduğunun makbuzlardan anlaşıldığı, Hicri 1223 (1808) senesi Hızır günü itibarıyla geri kalan bin iki yüz baş koyunun bu iki sancağa bağlı kazalardan tahsildar eliyle toplanması ve Dersaadet (İstanbul)'deki kasapbaşına teslim edilmesi hususu.

131. Hüküm

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ü'l-mehâmid ve'l-ekârim el-muhtassu bi-mezîd Bolu ve Viranşehir voyvodası dâme mecduhû ve mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâ'ili ve'l-keâm Bolu ve Viranşehir sancaklarında vâki' kazâların kâdîları ve nâ'ibleri zîde fazlhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yan ve zâbitân ve yeniçeri serdârı ve sâir iş erleri ve husûs-ı mezbûrda mukaddem kasabbaşısı tarafından bu defa mübâşir ta'yîn olunan zîde kadrum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm olma ki, hâcegân-ı Dîvân-ı Hümaynumdan (...) hâssam kassabbaşısı kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrân ve a'yân el-Hâc Hüseyin zîde mecduhûnun tefhîm eylediği bir kıt'a takrîr mefhûmunda bin iki yüz yirmi üç senesine mahsûben selefi dergâh-ı mu'allâm kapucibaşlarından Mustafa dâme mecduhûnun irâde-i (...)siyçün ta'yînât-ı mürettebeye medâr zımında Anadolu'da vâki' kazâların ile Bahr-i Sefid cânibinde dört hisseler tertîb olunan ağnâmın gayr-ı ez-tahsîl zikr olunan kazâ ve adalarda bakâyâ kalan (...) veyâhûd fukarâyâ tehiye olunur diyü yerlü yerinden tahsîl için isti'câli hâvî emr-i şerîfim sudûrunu istid'â talebinden nâşî sene-i mezkûra mahsûben Anadolu'da ve Bahr-i Sefid câniblerinin dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ve cebeci ocakları ve neferât-ı sâire lâzimesiyçün selef-i mûmâ ileyhî kasabbaşılığı hengâmında tertîb olunan ağnâmın gayr-ı tahsîlât zikr olunan kazâ ve adalarda bakâyâ kalan zîri bin sekiz yüz re's ağnâmı tahsîl bâbında sene-i mezkûre Zi'l-kade'sinde (...) ve evâmir-i şerîfem verilmiş olduğu koyun kaleminden der-kenâr kasabbaşısı lâhik mûmâ ileyhî bin iki yüz yirmi üç senesi rûz-ı Hızır-ı'nın i'tibârıyla umûr-ı mezkûre uhdesine ihâle ve tefvîz olduğundan selef-i

mûmâ ileyhin bi'l-cümle makbûzât ve tahsîlâtı halefine devr ve teslîm bu takdîrce ağnâm-ı mürettebe-i mezkûreden bakâyâ kalan o makûle ağnâmdan Bolu ve Viranşehir sancaklarında vâki' kazâların bin iki yüz ru'ûs ağnâm hissesi olup tahsîl (...) sâdır olan emr-i âlî-şân mücebince alâ-eyyi hâlin tahsîl olunmak husûsu bi't-takrîr mücebince amel ve hareket olunmak fermânım olmağın te'kîden ve isti'câli hâvî işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdî vusûlünde sen ki mütesellim ve kuzât ve nüvvâb-ı mûmâ ileyhim ve sâirlerisiz ağnâm-ı mürettebe-i mezkûreden gayr-ı ez-tahsîlât geriye kalan ağnâm kasâbbaşı-i lâhik tarafından hesâbları ru'yet olunmuş olup teshîl-i umûr-ı ta'yînât zımında bakâyâ-yı mezkûrenin bi-eyyi hâlin lâzımeden idüğü ma'lûmunuz oldukda sâdır olan emr-i âlî-kadrim mücebince alâ-eyyi hâl tahsîli ve kasabbaşı tarafından ta'yîn olunan mübâşirine teslîmen Der-sa'âdetüme tesyîr ve irsâle mezîd ihtimâm ve dikkat ve hilâfından hazer ve mübâ'adet ve sen ki mübâşir-i merkumsun sen dahi muktezâ-yı mazmun-ı me'mûriyetin serî'an yerlü yerinden ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle cem' ve tahsîl ve Deraliyyeme götürüp kasabbaşı-i mûmâ ileyhin tarafına teslîme sarf-ı makderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuşdur. Buyurdum ki hüküm-i şerîfim vardukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sâdır olan işbu emr-i şerîfimle âmil olasız şöyel bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

74. Sayfa

Özeti:

Katır, ağnam(koyun) ve kalyoncu mübaşirlerinin sancak masrafının Borlu mahkemesince belirlendiğini, Safranbolu kazasına düşen kısmın pusula olunduğu ve meblağın tahsildar eliyle toplanması.

132. Hüküm

Şerî'at-şi'âr Zağferanborlu kâdisı fazîletlü efendi zîde fazluhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı belde ve sâir iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki,

İşbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben bâ-fermân-ı âlî-i hazret-i cihandârî buyurulan ester ve ağnâm ve kalyoncu mübâşirânına ve mürûr [u] ubûra ve

sâir müctemi'a olan masârifât-ı sancak bu def'a cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le Borlu mahkemesinde tevzî' ve taksîm ve her bir kazâya tarh ve tahmîl olundukda kazâ-i mezbûrun sehmine isâbet eden emvâl bu defa gönderilen memhûr pusula-i şer'î mûcebince beyne'l-ahâlî tevzî' ve taksîm eylemeniz bâbında işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve tahsildâr ta'yîn olunmuşdur. Bi-mennihi Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki tahsildâr-ı mûmâ ileyh ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tevzî' ve taksîm ve bir sâ'at akdem yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûra edâ ve teslîm olunmasına dikkat ve mûceb-i buyuruldu [ile] amel ve hareket ve hilâfindan tehâşî ve mucânebet eyleyesiz diyü.

Fî 21 R sene 224 (5 Haziran 1809)

Mahmed Voyvoda-i Viranşehir

Gad-vasale ileynâ

Özeti:

Bolu ve Viranşehir uhdesine Hicri 1224 senesi itibarıyla katır, ağnam, kalyoncu ve diğer asker masraflarının hesaplandığı, Viranşehir'e düşen bölümün Borlu mahkemesi tarafından tevzi olduğu ve bu rakamın da on beş bin dört yüz on kuruşa tekabül ettiği.

133. Hüküm

Kazâ-i Zağferanborlu

Kuruş

15410 mâl-ı mîrî

00025 harc-ı bâb

15435

Yalnız on beş bin dört yüz otuz beş kuruşdur.

Fî 21 R sene 224 (5 Haziran 1809)

Kazâ-i Borlu

Kuruş

15410

İşbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben Bolu ve Viranşehir uhdesinden bâ-emr-i âlî matlûb olunan ester ve ağnâm ve kolyoncu ve bi'l-cümle asâkir mübâşirlerine verilen ücret-i mübâşiriye Bolu tevzî'inden Viranşehir uhdesine isâbet eden hisse ve mâl-ı mîrî üzerine Hacı oğlu üstüne me'mûr olan asâkirin cebehâne ve yem yiyecek ve masârifât-ı sâirleri ve bu âna kadar Viranşehir uhdesine evâmîr-i aliyye ile vürûd eden hademe-i devlete verilen ücret-i mübâşiriyeleri ve masârifât-ı sâireleri bu defa ittifâk-ârâ ile Borlu mahkemesinde tevzî' ve taksîm olundukda ber-vech-i bâlâ kazâ-i mezbûr sehmine yalnız on beş bin dört yüz on kuruş isâbet eylediği savb-ı şer' den pusula olundu.

Fî 7 R sene 224 (22 Mayıs 1809)

Memhûr

75. Sayfa

Özeti:

Safranbolu kadısı tarafında yazılmış saliyane defterinde; kazanın on sekiz bin dört yüz dört kuruş vergi ödemesi olduğu, bunun halen mevcut olan yüz yetmiş iki haneye taksim edildiği, hane başına yüz yedi kuruşun isabet ettiği ve sözü edilen saliyane defterinin tahsildar eline verildiği.

134. Hüküm

Bâ'is-i defter-i sâliyâne oldur ki,

Bu defa Bolu mahkemesinde tevzî' ve taksîm olunan sancak masârifından Viranşehir uhdesine tarh olunan ma'lûmü'l-mikdâr mebâliğ üzerine Viranşehir uhdesinde vukû' bulan masârif medîne-i Borlu mahkemesinde tevzî' ve taksîm olundukda Borlu kazâsı sehmine isâbet eden yalnız on beş bin dört yüz otuz beş kuruşdan bundan akdem sancak defterine vaz' olunmak üzere Borlu'nun ale'l-hesâb verdikleri dört bin iki yüz elli sekiz kuruş masârifdan ba'de'l-ihrac der-defter olan yalnız on bir bin yüz yetmiş yedi kuruş tahsildâriye beş yüz kuruş tüfengî harcı altmış kuruş hâkim efendi yediyle kurşun bahâsı yetmiş bir kuruş üç tüfenk kıymeti altmış kuruş tevzî'-i âtîye vaz' olunmak üzere serdâr ağa yediyle olan masârifât sancağa vaz' olunur

diyü ber-mûceb-i defter-i müfredât üç bin yüz yedi kuruş Yazı karyesinin menzil ücretleri yüz elli kuruş Konarı'nın menzili yetmiş kuruş sancak defter vaz' olunmak üzere asel kıymet yüz otuz beş kuruş mumcunun mum akçesi yirmi kuruş Cice Ahmedoğlu konağı masârıfı otuz kuruş Aslan Ağa'nın çuval bahâsı kırk beş kuruş bu defa verilen iki senelik serdârlık câizesi Yürük Eflaniova'nın mâ'adâ yedi yüz kuruş serdâr ağa yediyle menzil masârıfı beş yüz elli yedi kuruş Kıran karyesinin menzili üç yüz kuruş şehir kethüdâsı yediyle menzil akçesi yüz elli kuruş Talkıoğlu verdiği çuval bahâsı yüz kuruş yazı karyesinden alınan çuval yüz kuruş hıntayı değirmene getirenlere ücret ve değirmenciye hak kırk kuruş Ketan karyesinin bakâyâ mîrîleri kırk bu defa ikrâm kırk kuruş Çiftlik-i Ulvî'ye yirmi kuruş Serçalı karyesine yirmi kuruş Kirpe karyesine otuz kuruş Bostanbükü karyesine yirmi kuruş Kulaguzlar karyesine on beş kuruş Sarıyan karyesine on beş kuruş harc-ı defter beş yüz kuruş kâtibiye muhızırâna hüddâmiye yüz kuruş harc-ı da'vet ve şehir kethüdâsına ücret ve mukaddem alınan asel bahâsı iki yüz otuz min-haysü'l-mecmû' on sekiz bin dört yüz dört kuruşa mebâliğ olup cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le el-yevm kazânın mevcûd olan yüz yetmiş iki hânesi üzerine tevzî' ve taksîm olundukda beher hâneye yüz yedişer kuruş isâbet etmekle li-ecli't-tahsîl tahsîldâr ta'yîn buyurulan ağa yedine i'tâ olunan defterdir.

Fî 23 R sene 224 (7 Haziran 1809)

Ba'de't-tahsîs el-yevm mevcûd ve mu'teber yüz yetmiş iki hâneleri üzerine tevzî' ve taksîm olundukda beher hâne yüz yedişer kuruş isâbet eylediği tahakkukundan sonra işbu defter-i mümzâ tahsildârı yedine i'tâ olundu.

Hurrîre hâzihi'd-defter bi-ma'rifetî ve ma'rifeti'l-vücûh ve'l-ahâlî

Es-Seyyid Yakûb el-müvellâ bi-hilâfe bi-medîne-i Zağferanborlu nemmekahü'l-fakîr ileyhi azze şânuhû gufire lehû.

76. Sayfa

Özeti:

Kaptan Paşa tarafından Viranşehir sancağından bir an evvel kalyoncu neferlerinin istendiği, bu talep edilen kalyoncuların sancağa bağlı kazalardan tertip edilerek seksen dört kişilik birliğin oluşturulduğu beyanı.

135. Hüküm

Kapudan paşa hazretlerinin buyuruldu sûretidir.

İnhâ olunur ki, siz ki kapucıbaşı ve sâir mûmâ ileyhim donanma-yı hümâyûn için sancağınızdan müretteb kalyoncu neferâtının donanma-yı hümâyûn çıkmadan mukaddem gelüp yetişmesiyçün bi'd-defe'ât evâmir-i aliyye takrîr ve mûcebince buyuruldu tahrîr ve mübâşir ile tesyîr ve sûret-i hâl her cihetle beyân ve tafsîl olunduğuna binâen bu bâbda her biriniz cân ve başıyla çalışup sancağınızdan matlûb şu kalyoncu askerini şu günlerde şuraya yetiştirmeniz şer'ân ve aklen zimmet-i diyânetiniz olduğu zâhir iken size ne oldu ki böyle bir emr-i dînde ihmâl ve tekâsül câiz görüyorsunuz işte sizlerin doğrusu ve müsellemi nicesi şu donanma-yı hümâyûnun çıkması mutlakâ sancağınızdan gelecek askerin gelmesine mevkûf olmakla sancağınızdan müretteb iki yüz neferin alâ-eyyi hâlin şu günlerde şuraya gelmesi matlûb-ı şâhâne olduğu ve eğer bundan sonra dahi bu emr-i dînde böyle ihmâl ve musâmaha etmeniz lâzım gelürse alimallâhu Te'âlâ ve şehide bih sûret ve ma'nevî vehâmet ve nedâmetini çekeceğinizde şübhe olmadığı isti'câli hâvî mahsûs sudûr iden fermân-ı âlîden ma'lûmunuz oldukda şu neferât-ı matlûbe-i mezkûreyi alâ-eyyi hâlin vech-i kân şu günlerde şuraya eriştirmeğe müsâra'at ve sûret ve mazhar-ı nedâmet olmakdan nefsinizi sıyânet eylemeniz için cümlelize tenbîh ve te'kîd ve tevbîh ve îzâr hâvî dîvân-ı donanma-yı hümâyûnda işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr dîvânâne çavuşlarından Ahmed Çavuş ile irsâl olunmuşdur. İmdî ber-mûceb-i emr-i âlî ve buyuruldu amel ve hareket ve tahsîl-i rızâ-yı Bârî ve cihan-dârîyi ez-dil ü cân sa'y-i sür'at eyleyesiz diyü.

Fî 9 R sene 224 (24 Mayıs 1809)

Aded Kalyoncu neferâtı tertîb defteridir beyân olunur

03 Kızılbel

02 Aktaş

03 Şehâbeddin

02 Yörük

10 Borlu

05 Eflani

02 Ova
 05 Ulus
 05 Amasra
 08 Bartın
 03 Geçinos
 03 Erzen
 02 (...)
 09 Perşenbe
 10 Çarşanba
 11 Bender-i Kili
 02 Yenice
 84

Viranşehir sancağından bâ-fermân-ı âlî matlûb buyurulan seksen dört nefer kalyoncu asâkire beher kîtâyâ taksîm olunduğu kazâları beyân olundu.

Fî 29 R sene 224 (13 Haziran 1809)

77. Sayfa

Özeti:

Fermanda; Moskof(Rus) keferesi üzerine deniz seferi yapılacağı, donanmanın tekmili için kalyoncu neferlerine ihtiyaç olduğu ve daha önce istenen neferler bölgeden çıkarılmadıysa derhal ihraç edilmeleri. Zira gemilerin sefer için hazır beklediği.

136. Hüküm

Kalyoncu fermân-ı âlîşân sûretidir.

Tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki, el-hâletü hâzihî Moskof keferesi üzerine sefer-i hümâyûnumun tahakkukuna binâen bi-avnihû Sübhânehû ve Te'âlâ ihrâc olunacak külliyetli donanma-yı hümâyûnum kalyonlarının tekmîl-i takımlariyçün muktezâ olan kalyoncu neferâtının siz ki kalyoncubaşı ve kuzât ve

nüvvâb mûmâ ileyhim bundan mukaddem ikşer kıst mevâcibleri gönderilerek livâeyn-i mezbûreyn kazâlar[ın]dan def'a marifetiniz ve ma'rifetinizle tahrîr ve serî'an Tersâne-i uhdeme [Âmireme] sevk ve tesbîli fermânım olan ma'a-ağavât ve alemdârân iki yüz neferin şimdiye kadar yola ihrâc [lâzım] gelüp Tersâne-i Âmiremde isbât-ı vücûd eylemeleri muktezâ-yı irâde-i seniyyemden iken bu defa kalyoncular Zor-ı bağçesinden takdîm olunan defter nâtık olduğu üzere neferât-ı merkûmdan henüz bir nefer vürûd etmemekle neferât-ı merkûm şimdiye kadar yola ihrâc etmiş ise ger fihâ göndermemişseniz donanma-yı hümâyûnum kalyonlar hâzır olup ahd-i karîb hareketde edecekler ma'lûm olup serî'an [ve] âcilen neferâtı erişmek veyâhûd neferâtdan işe yarar adamlardan gelmek lâzım gelüp sefer-i hümâyûnum isbâtı olup bu vakit evkât-ı sâireye makîs olmayup mukaddem ve mu'ahhar ısdâr olunan evâmîr-i aliyyemde yazılan tenbîhât-ı şâhânemin hilâfını tecvîz ile donanma-yı hümâyûn tahrîbine sebep olacağınız ecilden öZR [ü] illetiniz kabûl olmayup aman ve zamân verilmeyüp hakkınızdan gelineceğini mukarrer bilerek ve aklınız[ı] başınıza devşürüp sonra nedâmet ve pişmanlık fâ'ide vermeyeceğini tefekkür [ve] mülâhaza ederek neferât-ı matlûbeyi serî'an irsâle sa'y eylemeniz fermânım olmağın tenbîhen ve isti'câlen işbu emr-i âlî-şân ve mübâşîr-i merkûm ile irsâl olunmuşdur. Vusûlünde bu makûle umûr-ı dînde öZR [ü] illet şân-ı İslâm olmadığı zâhir donanma-yı hümâyûnumun hareketi beher hâl merkûmenin(?) tekmîlen gelüp hizmet-i lâzımelerinde kıyâm eylemelerine mütevakkıf olduğu emr-i bâhir olmakla mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmîr-i aliyyemin mûceb-i muktezâsı üzere amel ve hareket ve neferât-ı merkûmeyi ucâleten irsâl ile ukûbât-ı şedîdeden tetahhur olmakdan mesrûr olasız siz ki mübâşîr-i merkûm sen dahi emr-i şer'ikle amel ve hareket ve bir gün eğlenmeyüp ol mikdâr neferi tamâmen [ve] kâmilen tahrîr birle getürüp Tersâne-i Âmireme dühûl ve luhûk[a] müsâra'at eyleyesiz şöyle bilesiz bu bâbda tekâsül edersen sen dahi mübtelâ-yı vehâmez olunacağını mukarrer bilüp ona göre icrâ-yı me'mûriyetine dikkat ve infâz-ı emr-i âlî-şânım[a] mezîd sa'y ü gayret eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki hükûm-i şerîfim vardukda bu bada vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan emr-i âlî-şân mazmûn-ı muktezâsıyla amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Fî yevmi's-sâdis evâhir-i Rebî'u'l-âhir sene erba' ve işrîn ve mieteyn ve elf.

(10 Haziran 1809)

78. Sayfa

Özeti:

Ekmekçi esnafının Rebi'ul ahirin 18'inden Cemaziyel ûlâ'nın 20'sine kadar verdikleri ekmek bedelinin kırk yedi bin yedi yüz seksen üç kuruş olduğu.

137. Hüküm

Rebî'u'l-âhirin on sekizinci günü vaz'-ı defter olunup ahz ü i'tâ olunduktan sonra işbu Cemâziye'l-ûlâ'nın yirminci gününe gelince kadar ekmekçi esnâfının bermûceb-i defter-i müfredât verdikleri nân bahâları yalnız kırk yedi bin yedi yüz seksen üç kuruşa bâliğ olduğu bu mahalle kaşd ve şerh olundu.

Fî 20 Ca sene 224 (3 Temmuz 1809)

Para

47783

Özeti:

Bundan önce voyvoda için bakkalbaşı Seyyid Ahmed'den alınan sade yağ, pirinç, bal vs. için beş yüz yirmi kuruş dört para harcandığı.

138. Hüküm

Bundan akdem vukû' bulan kazâ ve sancak tevzî'inden beri işbu bin iki yüz yirmi dört senesi Cemâziye'l-ûlâ'nın yirminci gününe kadar devletlü voyvoda ağanın matbahıçün vekîlharcı ağa yediyle bakkâlbaşı Seyyid Ahmed'dan alınan revgan-ı sâde ve pirinç ve asel ve levâzımât-ı sâireleri yegân ve yegân bâ-defter-i müfredât hesâb ve kitâb olunup yalnız beş yüz yirmi kuruş dört para mebâliğa bâliğ olup ağa hazretleri iltimâsıyla sicill-i mahfûza kayd ve bundan sonra vukû' bulacak tevzî'a idhâl olunmak üzere bu mahalle kayd olundu.

Yekûn-ı defter-i müfredât

Kuruş Para

520 4

Fî 20 Ca sene 224 (3 Temmuz 1809)

Özeti:

Bundan önce voyvodanın askerleri için bakkal esnafından alınan sade yağ, pirinç, bal vs. için altı yüz altmış yedi kuruş harcandığı.

139. Hüküm

Bundan akdem vukû' bulan tevzî'den işbu Cemâziye'l-ûlâ'nın yirminci gününe kadar devletlü voyvoda ağanın askerine ve mürûr ubûr edenlere verilen yağ ve pirinç ve asel ve sâir levâzımât-ı sâireleri yegân yegân hesâb olunup bakkal esnâfından alınan bâ-defter-i müfredât yalnız altı yüz altmış yedi kuruş mebâliğa bâliğ olup bundan sonra vukû' bulacak tevzî'a idhâl olunmak üzere ağa hazretlerinin iltimâsıyla bu mahalle kayd olundu.

Yekûn-ı defter-i müfredât

Fî 20 Ca sene 222 (26 Temmuz 1807)

Kuruş

667

79. Sayfa**Özeti:**

Hacı Ahmedoğlu Halil isimli bir şakinin Bolu taraflarında ortaya çıktığı, bu şakinin Hamamlu köyünde istihkâma çekildiği, Bolu voyvodalığına tayin edilen Hafız Mustafa Paşazade Yemeni İbrahim Bey ile ittifak yaparak adı geçen şakinin sebep olduğu gailenin defedilmesi hususu.

140. Hüküm

Hacı Ahmedoğlu Halil nâm şakînin izâle-i vücûd-ı habîs[i] için sâdır olan ve isti'câli hâvî olan vezîr mektûbu ber-mûceb-i fermân-ı âlî sûretidir.

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Amasra a'yânı Mehmed Ağa zîde mecduhû ba'de-selâm inhâ olunur ki, bundan akdem sâdâret-i uzmâya müteveccihen Bolu kazâsına vürûdumuzda mağdûb-ı pâdişâhî Hacı Ahmedoğlu Halil nâm şakî hakkında sudûr iden irâde-i celâlet-ifâde-i şâhânenin alâ-eyyi hâlin icrâsı me'mûrlara tarafımızdan tenbîh ve

te'kîd ve Der-sa'âdet'den dahi Bolu tarafına top ve havan gönderilmiş ise de şakî-i merkûm Hamamlu karyesine tahassün ederek nâ'ire-i şakâvet ve fesâdı günden güne rehîni iştigâl olduğundan merkûmun bir takrîb ve tağrîb ile ele geçirilmesi mütâla'asını mübeyyin sûret-i zâhirde mukaddemâ bir kıt'a emr-i âlî ısdâr olunmuş ise dahi merkûmun muktezâ-yı haysiyet [ve] tîneti üzere bu makûle fermân ferîkate olmayacağı sûret-i hâlden müstebân ve derkâr olan fesâd ve şakâveti günden güne müzdâd olmakda idüğü bi'l-ihbâr nümâyân olduğundan şakî-i merkûm hakkında mukaddemâ sudûr iden irâde-i seniyyenin te'kîdini hâvî bu defa evâmîr-i aliyye ısdâr ve derkâh-ı âlî kapucubaşlarından Hâfız Mustafa Paşa-zâde Yemenî İbrahim Bey kâr-güzâr ve mücerrebü'l-etvâr hademe-i Devlet-i Aliyye'den ve bizim dahi her vechile emekdâr ve mu'temedimiz olduğundan Bolu voyvodası nasb u ta'yîn olunarak ol tarafı ba's ü tesyâr olunmuş olmağın her halde mîr-i mûmâ ileyhî re'y ve irâdesine mütâba'at ederek bi'l-ittifâk şakî-i merkûmun i'dâm ve izâlesiyle def' gâilesi emrine mübâ[de]ret eylemen için mektub tahrîr ile irsâl olunmuşdur. İnşâallâhu Te'âlâ vusûlünde ber-vech-i muharrer amel ve hareket eyleyesin ve's-selâm.

Yusuf Sad-ı Âlî

Gad-vasale ileynâ fî 21 Ca sene 224 (4 Temmuz 1809)

80. Sayfa

Özeti:

Bolu voyvodasına (Mir Yemenî İbrahim) yazılmış fermanla, daha önceden ordu için beş yüz adet katır talep edildiği, fakat Davudpaşa'da bulunan orduya istenilen katırların getirilmediği ve bu hayvanların derhal orduya dâhil olması.

141. Hüküm

İftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'd-dâ'im dergâh-ı mu'allâ kapucubaşlarından Bolu voyvodası Mir Yemenî İbrahim dâme mecduhû ve sancak-ı mezkûrda vâki' kuzâd ve sâir iş erleri inhâ olunur, sen ki voyvoda-i mûmâ ileyhîsin ordû-yı hümâyûnumda hidemât-ı mühimmede

istihdâm olunmak için bundan akdem livâ-i mezbûr kazâlarından fermân-ı âlî-şânım ile ihrecı müzeyyel ve matlûb olan beş yüz re's esterânın Davudpaşa sahrâsında ordû-yı hümâyûnuma îsâli bâbında bi'd-da'vet te'kîd ve isti'câli ve umûr-ı dîniyede hizmet ve sa'y ü gayret bâ'is-i ecr-i cezîl-i dünyâ ve âhîret idüğü telkîn ve tavsiye olunmuşiken bu âna değin ir re's vürûd etmediği ve işbu esterânın bâ'is-i te'hîr olanları her kim olur ise olun lâzım gelen te'dîbâtları lâyıkalari icrâ olunmak menvî-i zamîr vürûdu lâzım olduğunu iktizâ edenlere ifâde ve tefhîm ederek bir iki gün zarfında her vechile ve tarîkle olursa olsun yola ihrâc ve bir kadem ve bir sâ'at mukaddem ordû-yı hümâyûnuma erişmesi esbâbını istihsâle ihtimâm ve dikkat eylemek fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve mübâşir-i merkûm ile irsâl olunmuşdur. İmdî vusûlünde bâlâda tafsîl ü beyân olduğu üzere esterân-ı mezkûru Davudpaşa sahrâsına gelüp erişmesi me'mûl iken ordû-yı hümâyûnum Davudpaşa sahrâsına nasîb hayâim edeli müddet-i vâfire olup bu âna kadar gelüp vürûd olmaması ahâlînin emr-i âlî-şânıma adem-i itâ'atından neş'et eylediği ve emr-i dînde betâ'et ve rehvât edenlere sonra bâ'is-i nedâmet olacağı zâhir ve bedîdârdır diyü buyuruldu. Bâlâda olan fermân-ı âlî-şân katır için sâdir olup acele matlûb buyurulmuşdur.

Fî 3 C sene 224 (16 Temmuz 1809)

81. Sayfa

Özeti:

Bolu sancağı voyvoda vekili Mehmed tarafından, daha önceden aynı köyün muhtarı olan Seyyid Şeyh Abdullah Efendi'nin Fukara köyü ayanlığına getirildiği.

142. Hüküm

Şerî'at-şî'âr Zağferanborlu kazâsı nâ'ibi fazîletlü efendi zîde fazluhû kazâ-i mezbûra tâbi' Fukarâ karyesi ahâlîleri ve sâirleri ba'de's-selâm inhâ olunur ki, karye-i mezbûr cem'iyetlü karye vukû'-yâfte olan umûr-ı fukarâyı himâyet ve siyânet ile idâre ve ru'yete muktedir ve re'âyâ-perver ve kâr-güzâr bir a'yân nasb olunması lâzım olmakdan nâşî bundan akdem muhtâr nasb olunan adem-i iktidâr ve fukarâyı ızrârına

binâen ahâlî-i fukarânın istid'âsı hasebiyle ref' olunup kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân ve erbâbü't-tahrîr ve'l-kalem ve kâtib-i ordû es-Seyyid Şeyh Abdullah Efendi her vechile re'âyâ-perver ve himâyet ve sıyânet ile vukû'-yâfte olan umûr-ı fukarâyı ru'yete mukteze ve mücerrebü'l-etvâr ve kâr-güzâr ve tanzîm-i umûr-ı mühimme ve temşiyet-i envâl-i mîrîye husûslarında mecidd sâ'î ve maslahat-güzâr olduğu meczûm [ve] ma'rûf olmakla bi'l-isti'tâ[f] karye-i mezbûra a'yân nasb ve tarafımızdan bi'l-vekâle idâre ve ru'yet etdirilmesiçün işbu buyuruldu lede't-tahrîr ve efendi-i mûmâ ileyhın yedine i'tâ olunmuş siz ki mevlânâ efendi ve ahâlî-i mûmâ ileyhımsiz vedî'a-i Cenâb-ı Bârî olan fukarâyı himâyet ve sıyânet ederek vukû'-yâfte olan mesâlih ve mevâdd-ı sâirenin tanzîm ve temşiyetleri husûslarında ittifek ve yekdil olarak efendi-i mûmâ ileyhın tarafından ru'yet etdirilmesi husûsuna mezîd i'tinâ ve dikkat eylesesiz ve siz ki a'yân efendi-i mûmâ ileyhısin sen dahi cem'-i umûrunu şer'-i şerîfe tatbîk ve fukarâyı himâyet ve sıyânet ederek umûrlarını ru'yet ve senden me'mûl cevher-i sadâkat ve hamiyet[e] bezl-i makderet ve mugâyir-i kânûn ve âdet-i müstedîm hareketden mübâ'adet ve müceb-i buyuruldu amel ve hareket eylesesiz.

Mehmed Vekîl-i Voyvoda-i Bolu

82. Sayfa

Özeti:

Voyvoda ağanın mutfak ve askerleri için verilen koyun ve manda etinin hesaplandığı ve bunun da toplam dört otuz iki kuruş ettiği.

143. Hüküm

Bundan akdem vukû' bulan masârîf tevzî'inden işbu Cemâziye'l-ûlâ'nın yirmi ikinci gününe kadar devletlü voyvoda ağanın matbah ve asâkirine verilen lahm-ı ganem ve lahm-ı camus bu defa yegân yegân hesâb ve kitâb olunup min-haysü'l-mecmû' ber-vech-i bâlâ yalnız dört yüz otuz iki kuruş mebâliğe bâliğ olmakla kasabbaşı yediyle kibel-i şer' den verilen defter ve pusuladır ki zikr olunur.

Fî 22 Ca sene 224 (5 Temmuz 1809)

Özeti:

Voyvoda ağaya toplam altı yüz on üç kuruş beş para tutarında et ta'yînâtı yapıldığı.

144. Hüküm

Ester tevzî'inden işbu Cemâziye'l-âhir'in yirmi dördüncü gününe kadar semâhatlü voyvoda ağa hazretlerinin matbah dâhiline ve hâricine verilen ta'yînât-ı lahm yazıcı yed ve ma'rifetiyel hesâb olundukda min-haysü'l-mecmû' altı yüz on üç kuruş beş paraya bâliğ olduğu kıbel-i şer' den pusula olundu.

Fî 24 C sene 224(6 Ağustos 1809)

Özeti:

Katır dağıtımında esnafın verdiği ta'yînât ve bunların nakdi karşılığı (yedi bin yetmiş altı kuruş on para).

145. Hüküm

Katır tevzî'inden işbu Receb-i Şerîf'in yirminci gününe kadar esnâfın verdikleri ta'yînâtdır.

Kuruş

0275	Mumcu İbrahim'in verdiği mum 200 vukıyye
0308	Tahmîs Ahmed Usta'nın verdiği kahve 36,5 vukıyye
3061	ekmekçiler verdikleri nân-ı azîz yekûn
1983,75	Bakkal Keleş Ahmed'in verdiği yağ ve pirinç ve asel ve levâzımât-ı sâire be-hesâb-ı
<u>14448,5</u>	Kasabların verdiği lahm-ı ganem ve keçi
7076,25	

Yalnız yedi bin yetmiş altı kuruş on para mebâliğe bâliğ olmakla her bir esnâfın yedine memhûr pusula i'tâ olunmuştur.

83. Sayfa

Özeti:

Hacı Ahmedoğlu Halil isimli şakinin yok edilmesine dair emirde; adı geçen şakinin köy ve kazaları bastığı, ahaliye eziyet ettiği, bu sebeple Bolu bölgesindeki memurların ittifak edip sadece adı zikredilen şakiyi katletmeleri gerektiği, şakiye yardım edenlerin affedileceği ve bunun çevredeki herkese ilanı.

146. Hüküm

Hacı Ahmedoğlu Halil'in izâlesine sâdır olan emr-i âlî kayıdır.

Kıdvetü'l-emâcil ve'l-a'yân Amasrı A'yânı Haydudoğlu Mehmed ve husûs-ı âti'z-zikre bu defa ocağ-ı âmiremden mübâşir ta'yîn olunan ser-turnâyî Mehmed zîde mecduhumâ tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki,

Sen ki a'yân-ı mûmâ ileyhsin hakkında fermân-ı kazâ-cereyân sudûr eden esbak Bolu Voyvodası Hacı Ahmedoğlu İbrahim'in karındaşı Çiftlik nâm mefsedet-kârın ahz ü isâlesine me'mûr ve ta'yîn kılınan dergâh-ı mu'allâ kayupcibaşlarından hâlâ Bolu Voyvodası Yemenî İbrahim Bey dâme mecduhûnun re'yiyle amel ve hareket ederek şakî-i merkûmun bir gün evvel izâle ve istîfâsli emrine me'mûrîn-i sârie ile bi'l-ittifâk ikdâm ve müsâra'at eylemen bâbında mukaddem ve mu'ahhar bi'd-defe'ât evâmir-i şerîfem sâdır olmuşdur. El-hâletü hâzihî şakî-i merkûmun üzerine me'mûr ta'yînân dağıtılmış olduklarından şakî-i merkûm fırsatı ganîmet bilerek mecbûl olduğu hıyânet-i lâzimesince vedî'a-i Hâliku'l-berâyâ olan fukarâ-i memâlik ve aceze-i ra'iyete şer' ve mazarratı müşted-i mezâlim ve ta'yînâtı mümted ve şakî-i merkûmun bu âna kadar olunamaması mücerred me'mûrinin iğmâz ve rehâvetlerinden neş'et etmiş idüğü ve şakî-i merkûmun izâlesi ehem olduğu âşikâr olmakla tedârikât-ı kaviye tertîb ederek fakat şakî-i merkûmun izâlesi ve mahbûsen(?) ve ma'a'l-kerâhe izhâr-ı reddi muvâfakat edilir haklarında afvdan gayrı mu'âmele olunmayarak yalnız şakî-i merkûmun ser-i maktû'u matlûb-ı hümâyûnum idüğü iktizâ edenlere etrâfiyla ifâde ve tavsiye birle cümle me'mûrîn ile bi'l-ittifâk şu hâinin def'i gâilesine müsâra'at olunması mazmûnunda hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı şâhânem şeref-rîz-i sudûr olup ol bâbda Bolu voyvodası mûmâ ileyhe bu defa dahi mahsûs emr-i şerîfim ısdâriyla tenbîh ve

tehdîd olunmakla sen dahi mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmir-i şerîfem ve bu defa şeref-[ef]zâ-yı sahife sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı mevhibe-rûhum mücebince mûmâ ileyh sâire ile ittihâd voyvoda-i mûmâ ileyhin re'yine muvâfakat ederek şakî-i merkûmun üzerine cümle tarafından cümle hücum ile hayyen ve meyyiten ele getirilerek kahr ve i'dâmıyla icrâ-yı irâde-i hümâyûnuma bezl-i makderet eylemek fermânım olmağın tehdîden ve ihtimâmen ve isti'câlen rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr [ve] mübâşir-i mûmâ ileyh ile irsâl olunmuşdu. İmdî bu hâin hûne-i sâire makîs olmayup bunca sibyân ve nisvân ve iffetimüz ayaklar altında kalmasına ve mezâlim ve te'addiyâtdan âlûde-i kazâ ve kurânın dağılmasına sebep ve vâcibü'l-izâle bir şakî olduğundan bunun bir sâ'at akdem vücûd-ı habâ'is-âlûdunun rûy-i arzdan def' ve izâlesiyle vedî'atullâhi Te'âlâ olan ahâlî-i ve aceze-i ra'ıyyet üzerlerinden def' ü şer ve mefâsidiyle te'mîn-i bilâd ve irâha-i ibâda sa'y ü ittihâd bermuktezâ-yı vakt ü hâl lâzımeden olmağla vusûl-i emr-i şerîfimde şakî-i merkûm cebren ve kahren tebe'iyet ve izhâr-ı rûy-i muvâfakat edenler haklarında bâb-ı şefkat ve merhamet meftûh olarak afvdan gayrı mu'âmele olunmayacağı ve o makûle tâbî'iyet bir vakitte mes'ûl olmayup ancak şakî-i merkûmun ser-i maktû'u matlûb idüğünü lâzım gelenlere etrâfiyla tavsiye ve iş'âr eyleyerek cümle me'mûrîn ile bi'l-ittifâk şakî-i merkûmun üzerine cümle ve (...) ve i'lâm ve izâlesiyle mazarratını def'ine ikdâm ve vakt eylemek matlûb-ı mülûkânem idüğü ve bu husûs Kastamonu mütesellimine ve Üskûbî a'yânına ve sâir ol havâlî mu'înânına(?) başka başka evâmir-i şerîfim ısdârıyla tenbîh ve ısdâr kılınmıştır. Ol dahi ma'lûmun oldukça

84. Sayfa

ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ve sûret-i irâde-i seniyye ve müsâ'ade-i aliyyemi ol havâlî ahâlîsine ve sâir lâzım gelenlere ilan ve inbâ' ile icrâ-yı fermân-ı hümâyûnuma müsâra'at ve hilâfindan mübâ'adet eylesin.

Fî 15 Şevval sene 224 (23 Kasım 1809)

Özeti:

Safranbolu kadısı Seyyid Yakup tarafından tutularak tahsildara teslim edilen defterde; Hicri 1225 senesine ait masraflar mevcuttur. Ortaya çıkan

toplamin yirmi sekiz bin iki yüz seksen beş kuruş olduğu ve bunun bugün mevcut yüz yetmiş iki haneye bölüştürüldüğü ve hane başı yüz altmış beş kuruş ödeme yapıldığı.

147. Hüküm

İşbu bin iki yüz yirmi beş senesine mahsûben İstabl-ı Âmire'ye muhâsib olunan yüz beş re's esterân

Kuruş

24640 ve taksît malları ve mübâşiriyeleri ve Hüsrev Paşa masârıf-ı sâire bâ-pusula-i şer'î

00600 tahsildâriye

00040 buyuruldu getüren tüfenkçiye

00725 serdâr konağı masârıfı

26005

00230 kazâ için devlet mübâşirlerine verilen

01100 fukarâ-i kurâ ve mahallâta berây-ı i'âne ber-mûceb-i defter-i müfredât

27335

00500 harc-ı defter

00100 hüddâmiye kâtibiye mahzariye

00100 şehir kethüdâsının masâr masrûfu

00050 Haşaroğlu'na konuk masârıfı

00200 Subaşı Mehmed Ağa'nın alacağı için iki yüz kuruş

28285

Ber-vech-i bâlâ hesâb ve kitâb olunup min-haysü'l-mecmû' yirmi sekiz bin iki yüz seksen beş kuruş mebâliğa bâliğ olup Zağferanborlu'nun el-yevm mevcûd mütedâvel olan yüz yetmiş iki hânesine tevzî' ve taksîm olundukda beher hâneye yüz altmış beşer kuruş isâbet etmeğın li-ecli't-tahsîl sa'âdetlü ağa yedine verilen defterdir.

Fî 7 B sene 225 (8 Ağustos 1810)

Hurrîre hâzihi't-defter be-ma'rifetî ve be-ma'rifeti'l-vücûh-ı ahâlî.

Es-Seyyid Yakub el-müvellâ bi-hilâfe bi-medîne-i Zağferanborlu nemmekahü'l-fakîr ileyhi azze şânuhû.

85. Sayfa

Özeti:

Mart ayı başı itibarıyla Viranşehir voyvodasından iki yüz elli bin kuruş talep edildiği, bu tutarın mal-ı nüzul, avarız, nezarat, esteran(katırlar) bedeliyesi gibi masrafların toplamı olduğu ve zikredilen meblağın uygun şekilde tahsili buyruğu.

148. Hüküm

Bolu Voyvodası Yemenî İbrahim Bey Viranşehir sancağından matlûbâtının buyuruldu.

Şerî'at-şî'âr Viranşehir kâdîsı fazîletlü efendi zîde fazlühü ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân hâlâ mütesellimimiz vekîlimiz Haydud-zâde Mehmed Ağa zîde mecdühü ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân sâir vücûh-ı kazâ ve bi'l-cümle söz sâhipleri dâniş erleri ve ihtiyârân-ı memleket ve ahâlî-i ra'iyet bi'l-umûm ve'l-husûs inhâ olunur ki, ibtidâ-i Mart'dan ilâ-hâzihî'l-ân Viranşehir sancağının gerek mâl-ı nüzul ve avâriz ve gerek emvâl-i müfettiş ve nezârât ve esterân bedeliyesi ve masârîf-ı hazret-i sadr-ı âlî ve aralık borcu ve tevzî'i atîk ve emvâl-i sâliyâne-i sâire ki cümlesi Darphâne-i Âmire'ye olan deynimize ve hesâbımıza mahsûb olunmuş olmakla ilâ-hâzihî ibtidâ-yı Mart'dan şimdiye dek vâridâtı Viranşehir sancağından makbûzâtımız cüz'î kabîlinden olup matlûbâtımız ise ber-mûceb-i defter iki yüz elli bin kuruşu tecâvüz etmemekle bu meveller ise cümlesi tarafımızdan [bâ-]buyuruldu matlûb olunmakla ve bu def'a dahi bi'l-istiklâl sene-i cedîd îfâmızla bâ-hatt-ı hümâyûn-ı mehâbet-makrûn Hacı Ahmedoğlu üzerine me'mûr ve tayin kılınarak her ne kadar bi'n-nefs Viranşehir'e kendim hareket edecektim diye tedârikât-ı kaviye ve tedârikât-ı azîme meşgûl olunmak takrîbiyle emvâl-i matlûbelerin Budun beyine varınca muhâsebe ve tahsîli bâbında mahsûs beyimiz kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrân Mehmed Arif Bey dâme kadruhü bi'l-istiklâl tarafımızdan me'mûr ta'yîn kılınmıştır. İmdî mîr-i mûmâ ileyh vusûlünde Viranşehir sancağının ber-minvâl-i muharrer emvâl-i mûriye ve matlûbât-ı sâire her ne ki var ise yegân yegân hesâbı ru'yet ve tahsîliyle bir an akdem hazîne-bend ile tarafımıza irsâle mübâ'adet [mübâderet] eyleyesiz. Ve siz ki mûmâ ileyhimsiz siz bu emvâllerden bu âna

kadar gerek teslîmât ve gerek gayr-ı teslîmâtlarınız var ise mîr-i mûmâ ileyhın muvâcesinde ikrâr ve zimmetiniz olduğu yâhûd olmadığını izhâr eyleyesiz ve sen ki me'mûr-ı mîr-i mûmâ ileyhimsiz senin muktezâ-yı me'mûriyetin ve lâzıme-i sadâkatin üzere emvâl-i mezkûreler her kimler yedlerinde kalmışsa ve terk olunmuş ise hûsn-i sûretle muhâsebe ve tahsîle gayret ve bu bâbda hâtır ve gönüle adem-i ri'âyet ve keyfiyet-i tahsîli tarafımıza i'lâm ve işâ'at eylemen bâbında me'mûriyetini hâvî işbu buyuruldu tarafımızdan tahrîr ve ısdâr ve yedine ita olunmuşdur. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde ber-minvâl-i muharrer hareket ve hilâfından hazer ve mübâ'adet eyleyesiz.

Özeti:

Müslüman Camii Kebir zimmî mahallesinde vaki olan hanelerin sayısında değişiklik olduğu, Müslüman ve zimmîler üzerine yapılan tevzilerde buna dikkat edilmesi.

149. Hüküm

Müslüman-ı Câmî-i Kebîr ma'a-zimmiyân mahallesinin muharrir vaktinde bir hânesi firâr olup bâkî altı hâneye karar verilüp altı hânenin birisi dahi Câmî'-i Kebîrin zimmîlerinden Acı Yovaki'nin ilhâh ve iltimâsıyla seyyar olup Haydûdoğlu vaktinde beş hâne üzerine karâr buldukda kara Karabayrakdaroğlu Mustafa Efendi'nin ve sâirlerin ilhâh ve iltimâslarıyla Câmî'-i Kebîr Müslümanlarının dahi yarım hâneleri seyyar olup dört buçuk hâne üzerine karâr buldukda üç buçuk hâne Müslümanların bir hâne zimmîlerin cem'an dört buçuk hâne olup doksan iki tarihinden yirmi altı tarihine kadar Müslüman-ı Câmî'-i Kebîr'den zimmîlere dokuz menzil bey' [ü] şirâyla geçüp bu dokuz menzillerin tevzî'lerde hisselerine düşe Müslümanların bir hânelerini zimmîler kendi üzerlerine kabûl idüp müte'ahhid oldukda dört buçuk hânenin iki buçuk hânesi Müslümanlar üzerine ve iki hânesi dahi zimmîler üzerine karâr verildiği bu mahalle kayd olundu. Vakt-i hâcetde ibrâz olunup işhâd ve ihticâc oluna.

86. Sayfa

Özeti:

Bolu sancağında vaki olan kazalardan elli bin, Viranşehir sancağına bağlı kazalardan yirmi bin, toplamda yetmiş beş bin kile buğday tedarik edileceği, bu buğdayın Akçaşehir ve Bartın limanlarından gemiyle İstanbul'a nakledileceği fermanı.

150. Hüküm

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'd-dâ'im dergâh-ı mu'allâm kupucıbaşılarından Bolu Voyvodası İbrahim Yemenî Bey dâme mecduhû ve mefâhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fazli ve'l-keîâm Bolu sancağında vâki' kazâların kâdîları ve nâ'ibleri zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân dergâh-ı mu'allâm gediklilerinden livâ-i mezur mübâya'acısı zîde mecduhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbiten ve serdâr ve vücûh-ı memleket ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki işbu sene-i mübâreke de Âsitâne-i Sa'âdetümde mukîm ibâdullâhın def'-i müzâyakaları için hasbe'l-iktizâ mahâll-i sâireden müretteb olduğu misillü Bolu sancağında vâki' kazâlardan dahi elli bin ve Viranşehir sancağında vâki' kazâlardan yirmi beş bin kile cem'an yetmiş beş bin kile hinta ma'a-nakliye fiyatı mübâya'ası tertîb olunup mübâya'acı-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle tahsîl ve semti münâsib iskelelere nakl ve tenzîl ve sefîneye tahmîlen Der-sa'âdetüme sevk ve tesbîl ve Tersâne-i Âmiremde anbarlara teslîmi bâbında sâdır olan emr-i şerîfim Bolu mahmekemesine lede'l-vusûl feth ü kırâ'at ve mazmûn-ı münîfi cümleye ilan ve işâ'at olundukda sem'an ve tâ'aten merâsimini ba'de'l-edâ cevaplarında el-hâletü hâzihî zahîrenin killeti ne kadar derkâr ise de imtisâlen emr-i âlî Bolu sancağından müretteb hintanın nısfı olan yirmi beş bin kile hintayı tedârik ve teslîme müte'ahhid ve îcâb eden bahâsı livâ-i mezkûrun esterân bedeliyesinden havâle olunmasını ve Viranşehir sancağında müretteb hintanın tahsîli vüs'atlarından hâric idüğü Bolu kâdîsı i'lâmında ahâlîler tahrîr ve inhâ ederler. Hazîne-i Âmiremde mahfûz müfredât defterlerine nazar olundukda Âsitâne-i Sa'âdet lâzimesi için sene-i merkûma mahsûben hasbe'l-iktizâ (...) ile (...) Akçaşehir ve Bartın

iskelelerine nakl olmak üzere mübâya'acı-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Bolu sancağı dâhilinde olan kazâlardan elli bin kile Viranşehir sancağında vâki' kazâlardan yirmi beş bin kile cem'an yetmiş beş bin kile hinta mübâya'ası tertîb olduğu ve bu makûle Âsitâne-i Sa'âdetim tertîbinin ber-muktezâ-yı vakt ü hâl bir kile ve bir habbesinin afv ve tenzîli bir vechile câiz olmayup yerlü yerinden ve îcâb [ve] iktizâ edenler[den] tamâmen tahsîl ve edâ emr-i şerîfim şutûrunda olduğu ba'de'l-ihrac el-hâletü hâzihî sefer-i hümâyûnum takarrübüyle Bahr-i Siyâhın mesdû[di]yetine mebnî Der-aliyyeme zahîrenin eşedd-i lüzûm ve iktizâsı derkâr olup Anadolu ve Rumeli ceniblerinden eslâfda olduğu misillü def'-i müzâyaka-i ibâd zımında fi'ât-ı mîriye ile beher kile altışa[r] akçe olarak zehâir tertîb ve matlûb ve matlûb iktizâ eder iken mücerred kazâ ve ahâlîye merhameten fi'ât ile tertîb olduğundan bir vechile ihtirâz olunmayarak ber-mûceb-i emr-i âlî-şân der'akâb ma'rifet-i şer'le tevzî' ve tahsîl ve nakline mübâşeret olunmak lâzımeden olmakla sen ki voyvoda-i mûmâ ileyh sin gayrîde ve mün'im olmak şartıyla emsâli üzere mahallinde hintanın ma'a-nakliye beher İstanbulî kile yüzer paradan îcâb eden bahâlarını iskeleye hîn-i naklinde an-nakdin ashâbına verilerek sâlifü'z-zikr yetmiş beş bin kile hinta mübâya'a ve hâzır [ve] âmâde ve hitâmı haberi tahrîr olunup bi-mennihî Te'âlâ irsâl olunacak sefineye tahmîlen ve Dâr-ı sa'âdetüme nakle mübâşeret ve îcâb eden yüz yirmi beş bin kuruş bahâ ve ücret-i nakliyesi livâ-i mezbûrun yirmi bir ve yirmi üç senesi esterân bedeliye olan dört bin kuruş ve iki yüz yirmi senesi asker bedeliyesi elli yedi bin iki yüz seksen sekiz kuruş cem'an altmış bir bin iki yüz seksen sekiz kuruşdan havâle ve mahalline kayd olunmuş olmakla meblağ-ı mezbûru vusûl-i emr-i şerîfimde ma'rifet-i şer'le îcâb [ve] iktizâ edenlerden ahz ü kabza ve hinta-i mezbûru dahi serî'an mübâya'a ve tahsîl ve mübâya'acı-i mûmâ ileyhe teslimen Dâr-ı Sa'âdetüme celbi için (...) ikmâli fermânım olağın bi't-takrîr işbu emr-i şerîfim ısdâr ve rikâb-ı hümâyûnum kethüdâsı hulefâsından Mehmed Sâdır ile irsâl olunmuşdur. İmdî vusûlünde bâlâda zikr ü beyân olduğu üzere Der-aliyyemde zahîrenin eşedd-i lüzûm ve iktizâsı derkâr ve bu makûle Âsitâne-i

87. Sayfa

Aliyyem tertîbinin bir kile ve bir habbesinin afv ve tenzîli bir vechile câiz olmayup bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn men'-i küllî ile memnû' olduğu ve îcâb eden bahâsı

ve ücret-i nakliyesi tamâmen bedeliye-i mezkûrdan havâle olunmuş olduğu ve yedinde mevcûd zahîresini ketm ve ihfâ ve ifâde-i muhâlefet edenlerin tertîbât-ı lâyıkaları icrâsında dakîka fevt olunmayacağı ma'lûmlarınız oldukda hinta-i mezkûru yerlü yerinden ma'rifet-i şer'le ve ma'rifet-i mübâya'acı-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle ve serî'an mübâya'a ve ma'a-ücret-i nakliye bahâlarını mîrî akçeden an-nakd edâ ederek cem' ve tahsîl ve mübâya'acı-i mûmâ ileyhe teslîmen hitâmı haberini Der-aliyyeme tahrîr ve irsâle mübâ'adet [mübâderet] bir dürlü muhâlefet ve tavzîl-i umûra cesâret eden olur ise derakab cezâları tertîb olunmak için keyfiyeti i'lâma mübâ'adet [mübâderet] ve müsâra'at ve hâtır [ve] gönüle ri'âyet ile mûcib-i ta'tîl olur hâl vukû'u senden dahi sâdır olunur ise sen dahi mu'âteb ve mu'âheze olunacağını bilüp mugâyir-i rızâ-yı aliyyem hareketden hazer eylesesiz ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve vücûh ve serdâr [ve] vücûh-i memleket iş erleri emr-i şerîfîmenden ma'lûmunuz oldukda bu vakit evkât-ı sâireye kıyâs olunmayup hinta-i mezkûrenin tahsîli matlûb-ı hümâyûnum olmakla bi'l-ittifâk tahsîl ve hitâmı haberini tahrîre mübâderet ve hilâf-ı emr-i şerîfîmenden hazer ve mücâbenet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerîfîm vardukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîfî celîlü's-şân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûnu üzre âmil olasiz şöyel bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kilasız.

Tahrîr fi'l-yevmi't-tâsi' aşar Zi'l-ka'de sene erba' ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Kostantiniyye Mahrûse (26 Aralık 1809)

Özeti:

Taraklıborlu şehir merkezindeki Çolak Osman'ın oğlu Mehmed'in annesi Havva ve kız kardeşi Ayşe tarafından vekil edildiği ve Karıt köyünde bulunan değirmenin yarım hissesini yüz yirmi kuruşa kendisine sattıklarını şeriat meclisinde söylediklerinin kaydı.

151. Hüküm

Medîne-i Taraklıborlu'dan Çolak Osman'ın oğlu Mehmed vâlidesi Havvâ [ve] kız karındaşı Ayşe taraflarından vekîl Ahmed meclis-i şer'de işbu bâ'isü'l-vesîka

Osman ibn-i İsmail mahzarında takrîr-i kelâm edüp müvekkil-i mezbûrların tasarruflarında Karit karyesinde vâki‘ dört bâb âsiyâbda olan nısf hisse-i şâyi‘alarımı yüz yirmi kuruşa bey‘ idüp ita-i hüccete vekîl etdik dediği kayd şod.

Özeti:

Kozyaka sakinlerinden Süleyman b. Mehmed ile İbrahim b. Süleyman arasında, bağın kendilerine düşen iki hissesinin aşağıdaki şahitler önünde altmış kuruşa satışı.

152. Hüküm

İşbu in iki yüz yirmi altı senesinde mâh-ı Muharrem'in on altıncı gününde Çarşamba gün Kozyaka sâkinler[inde]n Süleyman bin Mehmed ile İbrahim bin Süleyman çaş bağında olan bağın kendüye isâbet eden iki hissesine altmış kuruşa sulh olup âmme-i da‘vâdan zimmete ibrâ etdiğin şerh olmuştur.

Fî 16 M sene 226 (10 Şubat 1811)

Şuhûd:

Salih Ağa

Yunukçu Mehmed Ağa

Mütevelli es-Seyyid Mehmed Ağa

88. Sayfa

Özeti:

Bolu ve Viranşehir sancaklarından talep edilen ağnam(koyun veya küçükbaş hayvan vergisi) defterinde; aslında eskiden beri Rumeli’de bulunan üç bölgeden ağnam alındığı, fakat şu anda devletin kara ve denizde üç sefer yapmakta olduğu, bu sebeple başkente yakın yerlerden ağnam alındığı, bu surette ismi geçen sancaklar ve bu sancaklara bağlı bulunan kazalardan bin iki yüz baş ağnam ya da her bir baş hayvan için beş kuruşluk bedelin Dersaadet’e (İstanbul) irsali hususu.

153. Hüküm

Bolu ve Viranşehir sancaklarından matlûb olunan ağnâm defteri sûretidir.

Ve bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid Hayrullah zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki,

Saray-ı Cedid ve Saray-ı Atîk-i Âmirem ve dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ve cebeci ve topçu ve top arabacı ve Tersâne-i Âmirem ocakları ta'yînâtı ve mu'ayyenât-ı sâireye mâl-ı muhâsebeliği pâyesiyle emîn-i gümrük ve kasâbbaşı olan iftihâru'l-emâcid ve'l-ekâbirim el-hâc Hüseyin dâme mecduhû ma'rifetiyle tevzî'i muktezî olan lahm ta'yînâtı lâzimesiyçün Rumeli'nin üç kolunda vâki' kazâlardan tertîb oluna gelen ağnâmın el-hâletü hâzihî berren ve bahren üç tarafa sefer-i hümâyûnum olmak takrîbiyle hasbe'l-iktizâ nisfi mikdârı ordû-yı hümâyûnum ta'yînâtiyçün ifrâz olunmuş olduğundan Âsitâne-i Sa'âdetümde olan mahâll-i mezkûr ta'yînâtı noksan ve bu vechile noksân tertîb eyledikçe Anadolu'da vâki' kazâlardan biz-zarûrî ağnâm mübâya'ası mesbûk olduğundan zâhir vechile olmakdan naşi işbu bin iki yüz yirmi dört senesine mahsûben Anadolu'da bazı ve kazâlardan sâbıkı üzere mübâya'a tertîb olunan ma'lûmü'l-mikdâr ağnâm sen ki kapucıbaşı-i mûmâ ileyhsin derûn-ı emr-i şerîfime mevzû'an irsâl olunan sûret-i defter nâtik olduğu üzere Bolu [ve] Viranşehir sancaklarında vâki' kazâlara bin iki yüz re's ağnâm tarh ve tahmîl olunmakla ol mikdâr ağnâm ber-mûceb-i şurût damızlık ve sağmân ağnâmdan olmayarak ağnâmın erkeğinin beher re'si yetmiş paraya ve kısırının altmış paraya ve toklunun kırk paraya ve gençden erkeğinin bahâsı altmış paraya ve çebişinin kırk paraya olmak üzere îcâb eden bahâsı sayıcı yedinden ashâbına i'tâ olunarak ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le ve mübâşir ma'rifetiyle Bolu ve Viranşehir sancaklarında vâki' kazâlardan sâbıkı üzere mübâya'ası tertîb olunan bin iki yüz re's ağnâm damga resmi edâsında fukarâyâ usret olur ise beşer kuruşdan bedellerini tahsîl [ve] ikmâl fermânım olmağın hâssaten işbu emr-i celîlü's-şân ısdâr ile irsâl olunmuş[dur]. Vusûlünde bâlâda tahrîr olunduğu üzere livâ-i mezbûreynde vâki' kazâlar sâlifü'z-zikr mübâya'ası fermânım olan bin iki yüz re's ağnâm tekmîl [ve] Der-aliyyeme irsâl ve kassâbbaşı mûmâ ileyhe teslîmi matlûb-ı hüsrevânem olduğu ma'lûmun oldukda fermân-ı âlî-şânım husûsuna mezîd i'tinâ ederek ne vechile ve ne tarîkile olur ise olsun ağnâm-ı mürettebenin bir gün akdem livâ'eyn-i mezbûreyne kazâlarına ta'dîl ve tesviye şurûtu üzere tevzî' birle ma'rifet-i şer'le tanzîm olunacak

tevzî' defteri mûcebince herkes iktizâ eden hisselerini tamâmen yerlü yerinden ve îcâb [ve] iktizâ edenlerden mübâya'a ve tahsîl ve bir taraftan Âsitâne-i Sa'âdetüme irsâl husûsuna ihtimâm eyleyesiz ve bu bâbda her kim te'allül sevdâsında olur ise o makûlelerin levâzım-ı tertîb-i te'dîbleri icrâ olunmak için ism ü şöhretleriyle Dâru's-sa'âdetime tahrîr eyleyesiz ve sen ki kasab ve nüvvab a'yân ve zâbitân-ı mûmâ ileyhimsiz siz dahi emr-i şerîfimle amel ve hareket eyleye[siz] ve sâbıkı mûcebince tanzîmine gayret ve sen ki mübâşir-i merkûm sen dahi mûcib-i emr-i şerîfim üzere edâyı me'mûriyetine ihtimâm eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerîfim vakdukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işu emr-i şerîf-i âlî-şân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı münîfi üzere amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîr fi'l-yevmi's-sâbi' işrîn Rebî'u'l-âhir sene erba' ve işrîn ve mieteyen ve elf.

Kostantiniyye mahrûse

(11 Haziran 1809)

89. Sayfa

Özeti:

Bolu ve bağı kazalardan bin iki yüz baş ağnam toplanacağı, olmazsa bunun yerine hayvan başına beş kuruşluk bedelinin ödenmesi gerektiği ve sözü edilen ödemenin ne şekilde yapılmış olursa olsun (ağnam veya nakdî bedeli) başkente sevk edilmesi fermanı.

154. Hüküm

Yirmi beş senesinin ağnam bedelidir.

Düstûr-ı mûkerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdür-i umûri'l-cumhûri bi'l-firki's-sâkıb mütemmimü mehâmmi'l-enâmi bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidü bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfün bi-simûfi'l-avâtıfi'l-meliki'l-a'lâ Bolu sancağı ilhâkıyla Kocaeli mutasarrıfı vezîrim Mehmed Paşa edâmallâhu Te'âlâ iclâlehum ve mefâhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâ'ili ve'l-

kelâm Bolu ve Viranşehir sancaklarında vâki' kazâların kâdîları ve nâ'ibleri zîde fazlulum ve mefâhiru'l-akrân a'yân ve zâbitân ve yeniçeri serdârları ve sâir iş erleri ve bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki Sarây-ı Cedîd-i Âmirem ve Sarây-ı Atîk-i ma'mûrem dergâh-ı mu'allâm yeniçeri ve cebeci ve topçu ve top arabacı ve Tersâne-i Âmirem ocakları ta'yînâtı ve mu'ayyenât-ı sâireye iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim ve câmi'u'l-mehâmid ve'l-mekârim dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hâlâ hâssam kasâbbaşısı Ahmed dâme mecduhû ma'rifetiyle rûz-ı merre tevzî'i muktezî olan lahm ta'yînâtı lâzimesiyçün Rumeli'nin üç kolunda vâki' kazâlardan tertîb olunu gelen ağnâmın el-hâletü hâzihî berren ve bahren birkaç tarafa sefer-i hümâyûnum olmak takrîbiyle hasbe'l-iktizâ sülûsânı mikdârı ordû-yı hümâyûnum ta'yînâtiyçün ifrâz ve tahsîs olunmuş olduğundan Âsitâne-i Sa'âdetim ta'yînâtı tertîbine noksan târî olup sülûsân-ı mezkûreye bu vechile noksan tertîb etdikçe Anadolu'da vâki' evliye ve kazâlardan bi'z-zarûrî ağnâm mübâya'ası tertîb olum gelmekden naşi işbu bin iki yüz yirmi beş senesine mahsûben Anadolu'da vâki' bazı evliye ve kazâlardan sâbıkı üzere mübâya'ası tertîb olunan ma'lûmü'l-mikdâr ağnâmdan sen ki vezîr-i müşarun ileyhsin derûn-ı emr-i şerîfime mevzû'an irsâl olunan sûret-i defter nâtik olduğu üzere Bolu ve Viranşehir sancaklarında vâki' kazâlara tarh ve tahmîl olunan bin iki yüz re's ağnâmı ber-mûceb-i şurût damuzluk ve isti'câl ağnâmlarından olmayarak erkeğinin beher re'si yetmiş paraya ve kısırının altmış paraya ve toklunun kırkar paraya ve keçiden erkeğinin beher re'si altmış paraya ve çebişinin kırkar pâreye olma üzere îcâb eden bahâları an-nakdin sayıcı yedinden ashâbına i'tâ olunarak inzimâm-ı re'y ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve mübâşir ma'rifetiyle mübâya'a ve tahmîl ve Der-sa'âdetime sevk ve tesbîle bezl-i hüsn-i himmet ve aynen edâsında fukarâya usret olur ise beş kuruşdan bedellerini tahsîl ve tesyîle sarf-ı küll-i miknet eylemek fermâmın olmağın hâssaten işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr.

Ağnâm

Aded

1200 beher re's beş kuruşdan Bolu

Kostantiniyye mahrûse

90. Sayfa

Özeti:

Tersane-i Amire düzenlemesi uyarınca, Viranşehir ve bağlı kazalardan yüz kalyoncu neferinin tertib edildiği, her nefer için yüz kuruşluk bedelden toplam on bin kuruş toplanması ve bu meblağın da Tersane-i Amire'ye teslimi.

155. Hüküm

Kalyoncu bedeliyesi fermânıdır.

Mefâhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Viranşehir sancağında vâki' kazâların kâdîları ve nâ'ibleri zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Viranşehir voyvodası zîde mecduhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Tersâne-i Âmirem emîni kapıcıbaşı çukaradı İbrahim ve a'yân ve zâbitân ve sâir iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki,

Mukaddemâ Tersâne-i Âmirem[e] verilen râbita ve nizâm muktezâsınca aynen celb olunacak neferâtın maada fenn-i deryâda mehâreti olmayan mahallerden aynen neferât celb olunmamak ve o misüllü yerlerden donanma-yı hümâyûnumun müretteb olan gediklü neferâtının mevâciblerine tahsîsan bedel tahsîs ve Tersâne-i Âmirem hazînesine teslîm olunmak husûsu şurût-ı nizâmından olduğuna binâen siz ki kuzât ve nüvvâb ve voyvoda ve a'yân-ı mûmâ ileyhimsiz ve sâirlersiz Başmuhâsebe'den ihrâc ve derûn-ı emr-i şerîfime mevzû'an irsâl olunan mûmzâ sûret-i defter mantûkunca bin iki yüz yirmi beş senesine mahsûben Viranşehir sancağında vâki' kazâlardan müretteb yüz neferin beher neferine yüz kuruşdan îcâb eden on bin kuruş bedellerini çend rûz zarfında tahsîl ve mübâşir-i merkûma teslîmen Tersâne-i Âmirem[e] irsâl vetesyîre cümleliz bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat ve meblağ-ı mezbûr Tersâne-i Âmiremin îrâd-ı mefrûşe tahtına idhâl olunmuş mebâliğden olduğundan gayrı sefer-i hümâyûn um olmak takrîbiyle eşedd-i lüzûmu derkâr olmakla a'zâr-ı vâhiye irâ'esiyle imhâl ve ma'fûviyeti havi i'lâm ve tahrîrât irsâliyle imrâr-ı vakt eylemek ihtimâliniz olursa mesâlih-i umûr-ı bahriyenin ta'tîlini mûcib ve kânûnnâme-i hümâyûnumun hilâfi hareketin müstevcib

olacağı ecilden mübtelâ-yı vehâmet olacağınız bî-iştibâh olmanız ola ona göre amel ve hareket eylemeniz fermânım olmağın işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr.

İşbu emr-i âlî derûnunda ru'ûs tahrîrâtıyla bir kıt'a sûret-i defter dahi vârid olmuştur.

Özeti:

Bolu ve Viranşehir sancakları mutasarrıfı Hüsrev Mehmed Paşa tarafından Hicri 1225 senesine mahsuben kalyoncu bedeli olarak kişi başı yüzer kuruş talep edildiği.

156. Hüküm

İşbu bâlâda mukayyed olan emr-i şerîfimle mücebince Bolu ve Viranşehir sancağı mutasarrıfı Hüsre ve Mehmed Paşa efendimiz tarafından dahi mahsûs buyuruldu ile yirmi beş senesine mahsûben kalyoncu bedilni beheri yüzer kuruş matlûb olmuştur. Ve buyuruldu vârid olmuştur.

Fî 28 Ra sene 225 (17 Nisan 1810)

Kostantiniyye el-Mahrûse

91. Sayfa

Özeti:

Tımar erbabı ve diğer askerler için Divan-ı Kocaeli ve Bolu'dan gelen emirle, Viranşehir sancağına bağlı kazalardan savaşa katılmak için asker tertip edilerek Hasan Ağa birliğine katılmak üzere bölgeden çıkarılmaları ve eğer bu yapılmazsa cezalandırılacakları hususu.

157. Hüküm

Erbâb-ı timâr ve envâ'-ı asâkiri için buyuruldu sûretidir.

Şerâyi'-şi'âr Zağferanborlu ve Bulak ve Eflani ve erbâb-ı tımârın buldukları kazâ-i sâir kuzât ve nüvvâb efendiler zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Viranşehir sancağı mütesellimi Haydud-zâde Mehmed Ağa zîde mecduhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân muhtârân ve sâir vücûh-ı memleket ve iş erleri zîde kadruhum inhâ olunur ki,

Düşmân-ı dînin nizâm-ı Memâlik-i İslâmiye'ye sû-i kâsd niyyet-i fâsidesiyle hücûmuna mebnî müdâfa'a-i a'dâda göğüs veren ehl-i İslâm ve dîn karındaşlarımıza imdâda erişmek üzere Kocaeli ve Bolu'dan Viranşehir sancakları kazâlarından müretteb asâkir ve bi'l-cümle erbâb-ı tımâr ma'iyetimize istishâb ederek hemen bu günlerde bi'n-nefs hareket etmek üzere me'mûr bulunduğumuzu havi şeref-rîz-i sudûr eden emr-i âlînin ihrâc ve irsâl olunan sûreti mücebince ısdâr olunan dîğêr buyurulduumuz vech-i tafsîl ve beyân olunduğu üzere emr-i cihâdda çalışmak cümleye farz-ı ayn oludğu ve bu vakit evkât-ı sâireye kıyâs olmayup şe'â'ir-i İslâmiyeden behredâr olanlar can ve başla çalışacak mevsimler olduğu siz ki mütesellim ve efendiler ve muhtârân-ı mûmâ ileyhim ve muhâtabûn-ı sâiresiz ma'lûmunuz oldukda kazâhâ-yı merkûmede olan erbâb-ı tımârın vusûl-i buyurulduumuzda bir gündend ziyâde eğlendirmeyerek ve bir neferi gerüye bırakılmayarak cümlesi yerlü yerinden ihrâc ve alaybeyi Hasan Ağa'nın bayrağı altında bulunmak üzere ma'iyetimize îsâle ihtimâm ve gayret ve şöyle ki erbâb-ı tımâdan a'zâr-ı vâhiye îrâdiyla gerüye kalmamaları ve vaktiyle gelüp erişmemeler[i] lâzım gelir ise tımârı âhara verileceğinden başka sâir ibret olarak cezâları dahi tertîb ve icrâ olunacağı ve vehâmet-i âkibetlerini cümlesine ifâde ve tefhîm ederek cümlesini ma'iyetimize sevk ve îsâle mezîd ikdâm ve sür'at ve hilâfindan tehâşî ve mücânebet eylemeniz için Divan-ı Kocaeli ve Bolu'dan işbu buyuruldu ılder ve nargilecibaşımız Hasan Ağa ile irsâl olunmuşdur. Gerekdir ki, vusûlünde ber-müceb-i buyuruldu amel ve hareket ve hilâfindan tehâşî ve mübâ'adet eyleyesiz.

Fî 15 Ca sene 225 (18 Haziran 1810)

Özeti:

Kocaeli ve Bolu sancakları mutasarrıfı Hüsrev Mehmed Paşa maiyetinde bulunmak üzere yedi yüz kişilik piyade nefer talep edildiği.

158. Hüküm

Kazâ-i Zağferanborlu Piyade Nefer

Aded

700

Ber-mûceb-i fermân-ı âlî defter-i sâmi muktadir başbuğ ma'iyetiyle Der-aliyye ve Edirne ve havâlisinde istihdâm olunmak için hâlâ vâlî-i vâlâ-şân Kocaeli ve Bolu sancakları mutasarrıfı devletlü ma'deletlü Hüsrev Mehmed Paşa efendimiz hazretlerinin ma'iyet-i devletlerinde mevcûd bulunmak üzere ber-vech kazâ-i merkûmdan yedi yüz piyâde nefer matlûb olunduğu Bolu mahkemesinden pusula olundu.

Fî 17 Ca sene 225 (20 Haziran 1810)

92. Sayfa**Özeti:**

Anadolu'nun sol kanadında bulunan kazalara şeyhülislam tarafından gönderilen fetvada; Moskof ve Sırp düşmanlarıyla devletimizin savaşta olduğu ve her bölgeden istenen askerlerin derhal çıkarılıp harbe katılması.

159. Hüküm

Gazâ ve cihâd hakkında Şeyhü'l-islâm Hazretleri'nin fetvâ-yı şerîfe sûretidir.

İzzet-me'âb hâlâ Anadolu'nun sol kolunda vâki' kazâların kâdîlar ve müftîler ve ulemâ ve meşâyih ve hutebâ ve e'immeleri efendiler zîdet fezâiluhum cenâbalıran selâm Der-sa'âdet fercâm ve peyâm-ı nasîhat-encâm iblâğıyla ifâde-i merâm kılınur da bi-hamdillâhi Te'âlâ cümlemiz Fırka-i Nâciye-i İslâmiyân'dan dînimizde ahkâm-ı sünnet ve şerî'at cârî olup küllü mü'minîn-i uhuvvet hadîs-i şerîfi üzre bu ümmet-i merhûmeden olduğumuz ecilden birkaç seneden berü düşman-ı dîn-i hazelân-karîni Moskov [ve] Sırp lu la'înleri hudûd-ı İslâmiye'ye tecâvüz etmekden nâşî harb ü darbe muktadir olan ehl-i İslâm üzerine o cihâdın farziyet-i kütüb-i sünnet ile sâbit olduğu Memâlik-i Mahrûse geçen sene i'lân ve tergîb ve teşvîke ikdâm eylemeniz husûsları beyân olduğuna binâen her taraftan fevka'l-me'mûl gayret ve salâbet zuhûr ve

düşman-ı dîne hücumla âsâr-ı nusretü'l-muzaffer ve nümûn olmuşidi. El-hâletü hâzihî ordû-yı hümâyûn sahrâya nüzûl olmayup düşman-ı dîn tedârikât-ı kaviye semt semt muhrike-i bâ-y-i edbâr etmekte olduğu ihbâr olunmakla şimdiye gelince asâkir-i mürettebenin kazâlardan hareketlerine dâir bir âsâr-ı gayretin adem-i zuhûruyla hilâf-ı me'mûl olmakla benâberîn tarafımızdan i'tâ olunan fetevâ-yı şerîfe mücebince bâlâsı hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn-ı mülûkâne ile şeref-bahş-i sudûr olan emr-i âlî mücebince te'kîd ve isti'câli havi işbu mektûb tahrîr ve mübâşir yediyle tesyîr olunmuşdur. Gerekdir ki vusûlünde farîza-i (...) serî'an ve âcilen sevk ve tesyîr-i asâkir-i İslâma ve fezâ'il-i cihâdı tefhîm ve beyâna mezîd sa'y ü dikkat ve infâz vâcibü'l-ımtisâle ziyâde ihtimâm ve gayret eylemeniz husûsular ehem-i müsta'cele-i umûr-ı dîniyyeden olduğu ma'lûmunuz oldukda salâh-ı niyet ve diyânet ile bir an akdem asâkir-i mürettebeyi ihrâca ve sâir erbâb-ı harb ü darbı tergîb ve teşvîk irsâle bezl-i vüs' ve iktidâr ve sarf-ı vüs'-i bî-şumâr eylemeniz me'mûldür.

El-fakîr Dürrî-zâde Seyyid Abdullah Ufiye anhümâ

93. Sayfa

Özeti:

Anadolu'nun sol kolunda bulunan kazalardan eli silah tutan herkesin İslam dini adına orduya ve harbe çağrıldığına dair ferman olunduğu.

160. Hüküm

Mefâhiru'l-kuzâti ve'l-ahkâm me'âdinü'l-fâzılı ve'l-keâm Anadolu'nun sol kolunda vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâsili ve'l-akrân a'yân ve zâbitân [ve] vücûh-ı memleket ve iş erleri zîde kadrum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki,

Senki ki mevlâ ve sâir mûmâ ileyhimsiz mukaddem ve mu'ahhar şeref-rîz-i sudûr olan evâmîr-i şer'imle küffârın hâl-i harekâtı ve asâkirin ordû-yı hümâyûnumda eşedd-i lüzûm[u] etrâfiyla bast u beyân kılınarak cümle ehl-i İslâm'ın eli [silah] tutanı serî'an ordû-yı hümâyûnuma erişmeleri ta'yîn ve isti'câl kılınmış idi. El-hâletü hâzihî küffâr-ı hâk-sâr her cânibden üç beş kol hücum her biri dahi Hacıoğlupazarı ve

Donarkaya taraflarında işe harb ü kıtâl iştigâliyle kati küllî duzeh-karîn-i ta‘me-i şemşîr-i ehl-i İslâm olup düşman-ı dînin geçen sene ve bu sene gördüğü zahm-i canhırâşından nâşî şiddet-i muhâsamesi olduğundan külliyetli asâkir ile taraf taraf düşmana mukâbele olunarak bunca vakit debdebe-i mü‘minîn muvahhidîne etdirdiği hâl icrâyâ çalaşdığı intikâmı alınmak cümle İslâma farîza-i hâl olduğundan bir dakîka müslümân olanlara ve hu[sû]sula emr-i şerîfimle me‘mûr kılınanlara tevakkuf itmek ve ayak sürtmek câiz olmayup cesâret edenler dünyâ ve ukâda mazhar-ı hüsrân olacaklarında iştibâh olmamakla vusûl-i emr-i şerîfimde kazâlarınızdan sefer-i hümâyûnuma me‘mûr asâkiri bi'l-cümle harb ü darbe fevc fevc ordû-yı hümâyûnuma sevk ve irsâle kemâl-i ihtimâm ve müsâra‘at eylemeniz fermânım olmağın isti‘câlen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve alâ-cenâhi'l-isti‘câl rikâb-ı hümâyûn tatarlarından Süleyman ile tesyâr kılınmışdı[r] imdî şu küffârın böyle mağrûrâne ehl-i îmân üzerine saldırmasına nazaran inşâallâhü'l-Meliki'l-Müste‘ân bu sene-i mübârekede cümle ümmet-i Muhammed el birliği ile tutarak cân u baş ile çalışıldığı halde zerre kadar tâb-âver olmayup makhûr ve perîşân olup ümmet-i Muhammed'e derkâr olan tasallutundan vâreste olunacağı eltâf-ı ilâhiyyeden me‘mûl ve müsted‘â olmakla kâffe-i eli tutan ve cenk ve harbe yarayan küffâr karşısında tecemmu‘ ile kahr u izâleye sarf-ı kudret idüğü ve bir dakîka ayak sürüyüp mukâbele-i a‘dâya erişemeyenlere inkisâr-ı şâhâneme mazhar olup iki cihanda yüzü kara ve şefâ‘at-i Hazret-i Peygamberîden mahrûm olunacağı ve böyle başlı düşmanı vukû‘unda uzak yakın denilmeyüp müslümanım diyen ma‘iyyetine erişüp önü kesdirilmek derece-i vücûbda ederek düşman-ı dînin merâm-ı hıyânet-necâmı ma‘âzallâhu Te‘âlâ millet-i beyzâ-yı İslâmiye'yi aradan kaldırmak sûreti olup ehl-i îmân olanlar bu ki nasıl tahammül ve sükût ve buncak ümmet-i Muhammed küffâr semtinde ateş içinde iken bundan sonra hânesinde durabilmek ve oturabilmek nice müslümanlık olduğu ma‘lûmunuz oldukda ber-vech-i amel ve hareket be-gâyet ikdâm ve ümsâra‘at ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eylemek bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ‘ ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı münîfi üzre amel ve hareket ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i‘timâd kılasız.

Fî gurre-i Ca sene 225(4 Haziran 1810)

Kostantiniye Mahrûse

94. Sayfa

Özeti:

Ruslar ile yapılan savaşın kötüye gittiği, düşmanın ilerlemekte olduğu, Pazarcık'ın işgale uğradığı ve burada kadın-çocuk herkesin düşman ayağı altında kaldığı, bu sebeple eli silah tutan her Müslümanın en kısa zamanda cepheye gitmesi fermanı.

161. Hüküm

Ve gayret-keşân-ı dîn-i Muhammedî tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki siz ki vüzerâ-yı izâm ve mîr-i mîrân ve kuzât ve nüvvâb ve mütesellimîn ve voyvodalarsız dînimizin düşmanı olan Moskov keferesi var kuvvetiyle Pazarcık'a gelüp mevcûd olan Müslümîn müdâfa'asına kıyâm itmişler ise de ekseri şehîd olduğundan ol tarafda bulunan ki nisvân ve sıbyân esîr idüp Pazarcık'ı istîlâ birle taraf taraf her bir mahalle hüçûm edildiğinden başka bir taraftan tasullutan(?) ordû-yı hümâyûnum üzerine ve bir cânibden dahi Varna'ya varup önü boş bırakılır ise buralara doğru geleceği zâhir olduğundan menvî-i zamîri ma'âzallâhu Te'âlâ beyzâ-yı İslâmiye külliyyen mahv etmek olduğu işte zâhire çıkup bundan sonra müslümanım diyenlere ve dîn-i Muhammedî gayreti görenler de durup oturmak haram ve eli kılıç tutan ve harekete kudreti olan ehl-i îmân yalın ayak semt-i gazâyâ seğirdüp cânubâş fedâsıyla dîn-i mübîn uğrunda çalışan guzât-ı muvahhidîne imdâd ve i'ânet eylemek ve bu kadar sıbyân ve nisvânın ayaklar altında kalmaması makdûr-ı sarf ile dîn-i mübîne hizmet etmek cümleye farz olduğu güneş gibi bâhir ve bundan böyle ednâ derece betâ'et dînimize ve guzât-ı muvahhidîne ihânet ve buncak nisvân ve sıbyân küffâr-ı hâksâr ayakları altında kalmasına sebep olacakları bedîhî ve bâhir olmakla cümle ehl-i İslâm ayaklanup muhârebeye gayret etmeleriyle siz dahi vusûl-i emr-i şerîfimde küffârın bu hareketi cümle ümmet-i Muhammed'e i'lân ve işâ'at ve küffârın bu derece ehl-i İslâma olan hakârâtını Müslümanım diyenler bir vechile tahammül edemeyüp semt-i gazâyâ erişmek ve dînimizi ve peygamberimizi ve bizi yokdan var eden Hazret-i Zü'l-celâl olmakla bu halde avn ü tevfiğ-i Samadâniyesine istinâ[d] ederek kahr u tedmîr-i a'dâyâ kıyâm birle dîn-i Muhammedî'ye hizmet edecek vakt-i zamân olmağın bildirerek gerek

me'mûr ve gayr-ı me'mûr mâdem ki Müslümanım diyenlere gazâ ve cihât farz-ı ayn olmağın meşâ ve harekete kudreti olanlar ve eli silaha erişenleri fevc fevc ve gürûh gürûh semt-i gazâyâ sevk ve îsâle bi'l-ittifâk makdûrunuzu sarf eylemeniz fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan acele işbu emr-i âlî-şânım sâdır ve rikâb-ı hümayûnum kâimmakâm tatarlarından Ahmed zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdu[r]. İmdî küffârın ehl-i İslâm'a olan ihânetinin derecesi ma'lûm olmakla bundan (...) eden ve rehâvet ve betâ'et eyleyen dîn-i mübîne ale'l-husûs küffâr ile mukâtele eden guzât-ı muvahhidîne ve ol havâlîlerde bulunan bu kadar nisvân ve sıbyâna hıyânet etmiş olacakları cihetden rûz-ı cezâda me'vâları nâr-ı cahîm olacağı ma'lûmunuz oldukda on göre hareket ve eli silaha erişenleri semt-i gazâyâ sevk ikmâle acele ve müsâra'at eyleyesiz. Ve siz ki dîn-i Muhammedî gayret-keşlerisiz küffârın hâl-i keyfiyeti ve gazâda bulunan ehl-i İslâma imdâda erişmek derece-i lüzûmunu düşünüp Müslüman iseniz din gayreti güdersiniz eli kılıç tutanınız semt-i gayâyâ bir dakîka mukaddem erişmeğe sür'at ve hilâf hareket ile yarın arsa-i Arast'da mübtelâ-yı azâb-ı elîm olmakdan mücânebet eylemeniz bâbında vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî-evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel sene hamse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Kostantiniyye Mahrûse (18 Haziran 1810)

95. Sayfa

Özeti:

Rus saldırıları sonucunda Pazarcık ve çevresinin istila edildiği.

162. Hüküm

Sûret-i Hatt-ı Şerîf-i İnâyet-redîfdir

Sizler ki müftiyyü'l-enâm semâhatlü siyâdetlü Şeyhü'l-islâm ve kâimmakâm ve sudûr-ı kirâm ve ulemâ-yı a'lâm ve ricâl-i devletim ve yedi ocağı ricâli ve ihtiyârân ve zâbitân ve dîn-i Muhammed aleyhisselâmdan olan bi'l-cümle ehl-i İslâm selâm-ı mülûkânem tekrîmden sonra bir kolu Varna üzerine gelüp derûn-ı kal'ada din

karındaşlarımızı tazyîk etmeden başka hümâyûnumdan birbiri müte‘âkiben vürûd eden telhîsât ve tahrîrât mefhûmunda a‘dâ-yı dîn Pazarcık'a hücûm ve istîlâ eylediğinden sonra bir kolu

Özeti:

Viranşehir sancağına bağlı kazalardan Dersaadet'e gönderilmek üzere bakiye kalan kırk bin kile buğdayın Bartın iskelesinden gemiyle seri olarak nakledilmesi.

163. Hüküm

Yirmi beş senesinin mübâya‘a isti‘câli fermânıdır.

Mefâhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm Viranşehir sancağında vâki‘ kazâların kâdîları ve nâ’ibleri zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâcid ve'l-a‘yân livâ’-i mezkûr mütesellimi Haydud-zâde Mehmed ve Bolu ve Viranşehir sancakları mübâya‘acısı silahşörân-ı hâssamdan mîrî (...) ve zikri âtî beş aded kazânın hisselerini edâya te‘ahhüd eden Bender-i Kili a‘yânı Ali zîde mecduhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a‘yân ve zâbitân ve sâir iş erleri zîde kadruhum tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olacak ma‘lûm ola ki, Âsitâne-i Sa‘âdet'e lâzimesiyçün işbu sene-i mübâreke de Viranşehir sancağının vâki‘ kazâlardan mübâya‘acı mûmâ ileyhâ ma‘rifetiyle mübâya‘ası tertîb olan kırk bin kile hantıdan a‘yân-ı mûmâ ileyhle beş kazânın hisselerini kurâlara tevzî‘ birle müddet-i kalîle zarfında tahsîli ve mübâya‘acı-i mûmâ ileyhe teslîme müte‘ahhid olup ve sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhâsın on dört kazânın hisselerine isâbet eden hıntayı dahi serî‘ tahsîl ve bu günlerde Bartın iskelesine nakl ve mübâya‘acı tarafından kabzına me‘mûra teslîm eylemekde livâ’eynin bu defa Der-aliyyeme mübâya‘acı-i mûmâ ileyhin gönderdiği tahrîrâtdan istîbân olmakla Viranşehir sancağında vâki‘ kazâlardan işbu sene-i mübâreke de mübâya‘acı-i mûmâ ileyh ma‘rifetiyle kırk bin kile hıntanın gayr-ı ez-nevâ beheriyle yüz altmış paraya ve tahsîli için emr-i şerîfim isdâr ve bahâsiyçün yirmi bin kuruş i‘tâ ve Bolu [ve] Viranşehir voyvodalığı mukâta‘asının yirmi beş senesi malından gayr-ı ez-teslîmât bâkî kalan bir yük otuz altı bin dört yüz yirmi iki kuruş havâle olmuş olunup derkâr olmakla ve el-hâletü hâzihî Der-sa‘âdetüme zahîrenin

lüzümü olup Der-aliyyem sekenesinin def'-i muzâyakalariyçün bu makûle zahîrenin bir sâ'at evvel tahsîl ve Der-aliyyeme irsâli hizmet-i Devlet-i Aliyyemin olmakla hınta-i mezbûr iskele-i mezbûra hîn-i nakl ve tesliminde îcâb eden bahâsı livâ-i mezbûr mukâta'ası malından hizmetinde olan mübâya'acı-i mûmâ ileyh yediyle an-nakd ashâbına verilerek serî'an ve âcilen muktezâ-yı gayret zikr olunan on dört kazânın hisselerini tahsîl ve iskele-i mezbûra nakl ve mübâya'acı-i mûmâ ileyhâ'[ya] teslim [ve] Der-sa'âdetime irsâline müsâra'at eylemek fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ile irsâl olunmuştur. İmdî vusûlünde bâlâda zikr ü beyân olduğu vechile livâ-i mezbûrdan irsâl ve matlûb-ı hümâyûnum olan mezkûr'l-mikdâr kile hınta hemen emr-i şerîfimde derakab cem' ve tahsîl ve iskele[ye] nakl ve tenzîl ve îcâb eden bahâsı mübayaacı-i mûmâ ileyhâ ma'rifetiyle an-nakdin ashâbına edâ ve teslim mukaddem sefîneye tahmîlen doğru Der-sa'âdetüme irsâl matlûb-ı şahanem o makûleler her kim olursa olsun necât muhâl olup benim gadab-ı şâhâneme giriftâr olacakları ana göre amel ve hareket ve sen ki mübâya'acı-i mûmâ ileyhysin matlûb-ı emr-i şerîfimden ma'lûmun oldukda bu vakit evkât-ı sâireye kıyâs olunmayup buyurdum ki hükm-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre amel ve hareket ve hilâfından hazer eylesin.

Tahrîr fî evâil-i Şevvâli sene Hamse işrîn ve mieteyn ve elf. (30 Ekim 1810)

Konstantiniyye

2226

Aded

138 isâbet eden piyâde

100 süvârî

96. Sayfa

Özeti:

Hicri 1226 senesinde Bolu mahkemesinden beş yüz dört baş isabet ettiği, Safranbolu'ya iki yüz on bir baş taksim olduğu ve her haneye otuz yedi kuruş düştüğü.

164. Hüküm

Sene

1226

Bolu mahkemesinden muhrec beş yüz dört re's isâbet Borlu iki yüz on bir re's tevzî' ve taksîm olundukda beher hâne[ye] otuz yedişer kuruş isâbet eder.

Özeti:

Yazı Köy sakinlerinden Çömləkçiöğlü Ali'nin iyali ile aynı köyden Köstere isimli zimmi arasındakiki soğan tohumu davası.

165. Hüküm

Karye-i Yazı sâkinelerinden Çölmekçiöğlü Ali'nin iyâli huzûr-ı şer'-i şerîf-i enverde bundan akdem benim iyâlim Çiniciler Hânı'na bir mikdâr soğan tohumu koyup alırım dedikde hân-ı mezbûrdan tohum gelüp şer'an sâbit olmayup yine karye-i mezbûr sâkinlerinden (...) oğlu Konsan nâm zimmi benim diyü da'vâ bede'd-da'vâ dişçioğlü Osman ve Halil Bayrakdar nâm kimesneler şehâdetiyle şer'le sâbit olup mezbûr Kostan nam zimmi bedele hüküm olunduğu bu mahalle kayd şod.

Özeti:

Hicri 1226 senesine mahsuben Safranbolu kadısı tarafından toplanmış olan mal-ı taksit ve sefer yardımını bedeli.

166. Hüküm

Kazâ-i Zağferanborlu

Emvâl-i mîriye

Kuruş

39100

İşbu bin iki yüz yirmi altı senesine mahsûben ber-mu'tâd-ı kadîm verile gelen mâl-ı taksît ve imdâd-ı seferiye sene-i mezbûra mahsûb bâ-fermân-ı âlî matlûb buyurulan kalyoncu bedeliyesi ve hâlâ Bolu ve Viranşehir sancakları mutasarrıfı vezîr-i ed'af-nazîr devletlü Hüsrev Mehmed Paşa efendim hazretlerine berây-ı ikrâm ve perîşânü'l-hâl olan kazâlara berây-ı medâr-ı i'âne ve bundan akdem vukû' bulan Rûz-ı Kasım tevzî'inden berü evâmîr-i aliye cânib-i Devlet-i Aliyye'den ve vâlî-i müşarun ileyh ve Bolu kâimmakâmı Sa'âdetlü İbrahim Paşa Hazretleri taraflarından bâ-buyuruldu bâ-buyuruldu tevârüd eden mübâşîrâna verilen hizmet-i mübâşîriye Ali Monla'nın i'dâmiyçün tecemmu' olunan asâkire verilen ta'yînât ve Hicâz muhârebede telef esbâb ve esliha bahâlarına ve masârif-ı sâir ma'lûmü'l-mikdâr mebâliğ ve men' ve idhâl bu def'a emvâl-i mezkûr Rûz-ı Hızır i'tibârıyla Bender-i Kili sahrâsında cümle ma'rifetiyle ve ittifâk-ârâ ile tevzî' ve taksîm olundukda kazâ-i mezbûr hânelerine ikişer yüz elli dörder kuruş isâbet edüp defteridir ki ber-vech-i âtî zikr ü beyân olunur.

Tehrîr fî yevmi's-sâmin ve'l-işrîn şehr-i Ramazânü'l-mu'azzam sene sitte ve işrîn ve mieteyn ve elf. (16 Ekim 1811)

Kuruş

39100 emvâl-i mîriye

00380 asker bedeliyesiçün gelen ağaya verilen

00280 mübâya'a tahsildâriyesi

00280 ordû-yı hümayûn içün asker buyuruldu getiren ağaya

00060 Kürt alemdârın kurâdan gelen ağaya

00070 tevzî' buyuruldu getiren ağaya 30 berây-ı i'âne Hacı Derviş

00060 Bulaklı (...) Ahmed Ağa'ya 30 karye-i Ketan

40150

00080 Petri karyesinden Mehmed Efendi'ye 60 Çiftlik-i Ulâ

00250 keşşâfâf Efendi'nin Cevher Ağa'ya verdiği 60 Mahalle-i Kavak

00020 Haşaroğlu'nun yatak masrafı 180

00050 Cılızoğlu'na ikram

00050 yunakçuya ikram

00020 mahkeme kâtibiyesi

00020 muhziriye

00050 hüddemiye

40690

00750 tahsildâriye

00750 harc-ı defter

00090 mahkeme mâhiye

42480

Hurrîre hâzihi'd-defterü

Hüseyn el-müvellâ bi-medîne-i Zağferanborlu el-fakîr nemmekahû azze şânuhû Te'âlâ.

97. Sayfa

Özeti:

Düşmanın Pazarcık, Varna ve Hezargrad'a geldiği, durumun vahim olduğu, eli silah tutan herkesin çağrıldığı fakat insanların biraz ağırdan aldığı, her yerdeki insanların oturup hem bu durumu hem de savaştaki sıkıntıdan kurtulmak için hal çareleri bulmak üzere müzakerelerin yapılması gerekliliği ve bunun neticesinin de hilafet makamına arz olunması.

167. Hüküm

Sûret-i Hatt-ı Şerîf-i İnâyet-redîfidir.

Sizler ki, müftiyyü'l-enâm semâhatlü siyâdetlü şeyhü'l-islâm ve kâimmakâm ve sadr-ı kirâm ve ulemâ-yı i'lâmım ve ricâl-i devletim ve yedi ocağım ricâli ihtiyârân ve zâbitân ve dîn-i Muhammed aleyhi's-selâmdan olan bi'l-cümle ehl-i İslâm mülûkânem ile kerîm eylediğimden sonra ma'lûm-ı dirâyet-melzûmunuz olsun ki bu def'a ordû-yı hümâyûnumdan birbirin müte'âkiben vürûd eden telhîsât ve tahrîr mefhûmunda a'dâ-yı dîn Pazarcık'a hücum ve istîlâ eylediğinden sonra bir kolu Varna üzerine gelüp derûn-ı kal'ada din karındaşlarımızı tazyik etmede ve başka kolu dahi Dodurkan Hezargrad'a gelmiş refte refte Memâlik-i İslâmiye'ye itâle-i pâ-y-i necûset ve küffâr-ı hâk-sârın bu harekâtı ordû-yı hümâyûnumu muhâsara eylemek ve bu vechile zamîrinde olan hyâmeti icrâyâ icbâr edeceği ve beyzâ-i İslâmı şikest dâ'iyesinde olduğu ve kâr-ı dîn

yolunda kılıç çekip şehîd düşerek ecdâd-ı izâmım ve şehîd olan dîn-i İslâm dilâvelerinin fetheylediği bunca memâliki nez' etmek niyyet-i fâsidesinde olduğu nümâyândır. Silistre ve (...)cık ve Yergöğü kal'aları verâsı düşmanda kalup refte refte küffâr-ı hâksâr berülere gelmekdedir. Hamiyyet-i İslâmiye ve necâbet-i dîniye bunlara nice tahammül eder eslâf-ı izâmım bu memâliki teshîr eylemiş ise hâsıl ise nefsi-hümâyûnlarına hasr itmeyüp a'sâr-ı [rû]sûmâtını ve cizye-i şer'iyyesini ve hâsılât-ı sâiresini gazâ ve cihâd eden kullarına vüzerâsına lâyıkı vechile inâyet ve ihsân buyurup fakat menâbirde ve mehâfilde nâm-ı Muhammed aleyhi's-selâmı ve nâm-ı sâmîlerin tezekkürüne kâni' ve şî'âr-ı İslâm'ın takviyyesine bezl-i makdûr eylemişlerdir. İşbu Memâlik-i İslâmiye'den nidâ-yı ezân-ı Muhammedî munkatı' olup yerine sadâ-yı nâ-kapusuz ikâme etdirmek necâbeti diniyyesi olanlara düşer mi? Bir kerre mülâhaza oluna. Memâlik eyâdî-i küffârda olduğu halde ze'âmet ve tîmâr ve mukâta'a ve kulun mevâcibi nerden alınır verilir cümle İslâm'dan ma'dûd (...) Muhammedî'nin inkitâ'ına nice râzı olunur bunun encâmı külle yevm hasâretle vakit geçirmekdir. İşte şimdi din yolunda can fedâ [e]ylemek a'lâ değil mi? Bunca sibyan ve nisvân din karındaşlarımız vatanlarından dûr olup sefil ve sergerdân âh u enîn ederler iken bizler ne günümüze dururuz. Elhamdulillâhi Te'âlâ Rumeli'nde yedi krala cevab[a] muktedir askerimiz mevcûd ve Anadolu'dan dahi fevc fevc gelir cülûs-ı hümâyûnumdan beri her bir umûrda ve mevâdd-ı sâireye ikdâm ederim. Aklâm-ı mukâta'ası cümle me'mûrîni işgâl edüp kağıda boğulup umûr-ı lâzımına bakmaya vakit kalmıyor bundan sonra hâb-ı râhat ve betâ'et istemem eli kılıç tutan dîn karındaşlarım ile dîn-i mübîn uğrunda çalışmak cümlemize farz-ı ayn olan gazâ niyetiyle bi'n-nefs harekete hazırım ve rûhâniyet-i Hazret-i Resûl-i Ekrem sallallâhu Te'âlâ aleyhi ve sellem efendimize musul ve cenâb-ı hayru'n-nâsırîn "İnnâ fetahnâ leke fethan mübînâ" sırrına mazhar idüp sâyesinde ilticâ eylediğimiz livâ-i sa'âdet-hizmetine inşâallâhü Te'âlâ Mevlâm mu'înimizdir. Hülâsa-i kelâm ümmet-i merhûm Mü'minîn cihâd ile ve emr-i ulü'l-emre itâ'at ile me'mûr olup seyl-i seyfi-nebevî ile hareket-i hümâyûnum musammemdir. Ulemâ-yı a'lâm ve yedi ocağım ricâli ve ricâl-i devletim ceddîm Fâtih Sultan Mehmed Hân-ı Gâzi Hazretlerinin câmi'-i şerifinde akd-i meclis-i meşveret a'râz ve nifâk âmir hareketden ârî olarak hasbeten lillâhi Te'âlâ müzâkere olunsun. El(...) Mü'minîn medlûlünce cümlelerinizi emîn bilüp müşâvereye me'mûr eyledim. Başa başa verüp her taraf mülâhaza olunsun ve mehâmm-ı seferiye olan hıyâm ve cebehâne ve top ve devâbb cümlelerin mevkûfün

aleyhi olan akçe ve zehâ'ir husûsları mütâla'a olunup iktizâsı huzû[r-ı] hilâfet-makrûnuma arz olunsun herkes hâtırına gelen umûr-ı hayriyyeyi söylesin sonra şöyle lâzım idi diyü dediğin kalmasın doğru söyleyüp hayır tarafını ketm eylemeyeler akâlmde ve medhûl olmaz değildir. Olmaz cümlelerin tasvîb eylediği (...) mülûkânemde dahi tatyîb olunur vakitler fevt olmasun cenâb-ı hayru'l-fâtihîn ahvâlimizi hüsn-i hâle tebdîl eyleyüp (...) olan bu Devlet-i Aliyye Âl-i Osmâniyeyi mansûr ve muzaffer eyleye âmîn. Bi-hürmeti Seyyidi'l-Mürselîn ve hayırhâh-ı devletimin iki cihande yüzleri ak olup azîz ve mahurrem olsunlar.

98. Sayfa

Özeti:

Herkesin malumu olduğu üzere Moscovlu(Rus) keferesiyle savaşın devam ettiği, fakat bu devletin casusları tarafından “Savaş bitti ve sulh oldu!” diye yanlış bilgilendirilmelerin yapıldığı, bu durumun halkımız arasında rehavete yol açtığı, böyle bir şeyin olmadığı ve ilkbaharda yeniden sancak, kaza ve köylerden asker tertib edilerek orduya katılımlarının sağlanacağı.

168. Hüküm

İlkbaharda Âsitâne çeri için gelen emr-i âlî.

Düstûr-ı mükerremûn müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdür-i umûri'l-cumhûri bi'l-fikri's-sâkıb mütemevvilü [mütemmimü] mehâmmi'l-enâmi bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidü bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkâni ve'l-iclâl bi-sınûfi avâtıfı'l-meliki Anadolu'nun sol kolunun yemîn ü yesârıyla nihâyetine varınca vâki' vüzerâ-yı izâm edâmallâhu Te'âlâ iclâlehum ve a'zamu [ü]merâ'i'l-kirâm efhamü'l-keberâ'i'l-fihâm ulü'l-kadr-i ve'l-ihtirâm ashâbi'l-izzî ve'l-ihtişâm el-muhtassûn bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-a'lâ mîr-i mîrân-ı kirâm dâme ikbâluhum ve akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fezâ'ili ve'l-yakîn râfi'u i'lâmi's-şerî'ati vârisu ulûmi'l-enbiyâ'-i ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Erzurum kâdîsı zîdet fezâ'iluhûve mefâhiru'l-kuzâti ve'l-kirâm ma'denü fezâ'ili ve'l-ikelâm sâir kuzât ve nüvvâb zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâsili ve'l-akrân

mütesellim ve voyvodagân ve a'yân ve bi'l-cümle zâbitân ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki,

A'dâ-yı dîn olan Moskov keferesi üzerine berren ve bahren sefer-i nusret-eserim derkâr olduğundan taraf taraf keferesi mersûm hâzır ve tazyîk olunmakta olduğu bedîhiyâtdan iken bu esnâda bazı Moskov keferesi casusları ve kendüyi bilmez ve hayır ve şerri fark ve temyîz etmez hâin makûleleri Moskovlu ile musâlaha veyâhûd mütâreke olunmuş ve sefer hitâm bulmuş ve Moskovlu avdet etmiş diyü etrâf ve eknâfa neşr-i erâcîf etmekde oldukları bi'l-ihbâr vâsıl-ı sâmi'a-i şâhânem olup ma'a-hâzâ keferesi mersûmenin tavrı Memâlik-i İslâmiye'ye hücum ile berilere gelmekte olduğu ve bahâne ile menvî'-i zamîri olan mükerrer mekîdeti icrâya çalışmakta idüğü güneş gibi zâhir ve câsûsları tarafından neşr-i erâcîf ile hamiyet-i İslâmiye ile emr-i gazâ ve ichâda niyet-i cezimesi derkâr olan mü'minîn-i muvahhidîne fütûr îrâs eylemekte ve herkes rehâvet getirüp sefer yokmuş diyü cümleyi iğfâl eylemek arazından ibâret idüğü ve gazâ ve cihâd fakîr âmm tarîkiyle kâffe-i ümmet-i Muhammed[e] farz-ı ayn olmakdan nâşî el-hâletü hâzihî devlet-i kavî-şirketim me'mûrları keferesi mersûmenin üzerine hücum ile def'-i sâ'il-i düşana sarf etmekde oldukları bedîhî olduğuna binâen o makûle mahz-ı kizb ve durûğ olarak câsûs ve hûnenin neşrediyedikleri erâcîfe bir vechile i'timâd kılınmak câiz olmadığı ve avn ü inâyet-i Cenâb-ı Nâsır-ı Mutlak'a i'timâdımız ve rûhâniyet-i Hazret-i Hayru'l-Mürselîn[e] istinâd olunarak bi-mennihî Te'âlâ evvel-bahâr-ı huçeste-âsârda tedârik-i kaviye ve cüyüş-ı vefîre ile keferesi mersûmenin üzerlerine varılarak kahr u tedmîrlere dikkat olunması ehass-ı metâlib-i cihândârânemden olduğuna mebnî evvel-bahâr için iktizâ eden asâkir-i Anadolu ve Rumeli câniblerinden tertîb ve nevrûz-ı firûzda asâkir-i hümâyûnumda mevcûd bulunmak üzere me'mûriyet-i ol emr-i şerîfesi derdest tahrîr olduğundan bundan sonra neşr olunacağı ve o makûle seferin hitâmına dâir neşr olunan kelâm dürûğ-âmez olup i'lân ve işâ'atına cesâret eden Moskovlunun câsûsları ve hâin makûleleri idüğü vâzihâtdan olmakdan nâşî siz ki vüzerâ-yı izâm ve mîr-i mîrân ve mevlânâ ve sâir mûmâ ileyhimsiz taht-ı hükûmetinizde vâki' kazâ ve kasabât ve kurâdan müretteb olup henüz ihrâc ve seraskerleri ve mahâll-ı sâireye müretteb olan asâkiri muktezâ-yı diyânet ve gayretiniz üzre derakâb ihrâc ve savb-ı me'mûrlarına irsâllerine ve mühimmât ve mürettebât-ı seferiyyeyi dahi vakt ü zamânî[nda] istihzâr ver yürle yerine te'diye ve Moskovlu üzerine sefer-i hümâyûnum mukarrer olup neşr olunan musâlaha ve seferin

hitâm bulması matlûb-ı erâcîf ve dürûğ-âmiz olarak bu dahi a‘dânın tavâ’if-i askeriye ve Ümmet-i Muhammed'in hâhişlerine îrâs-ı fütûr ve bir nev‘ hîle ve hüd‘ası idüğünü lâzım gelenlere i‘lân ve işâ‘a ile keferenin kahr u istîsâlleri vesâilinin istihsâline bi'l-ittifâk ikdâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın mahsûsan rikâb-ı müstetâbımdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ber-vech-i ta‘cîl dergâh-ı mu‘allâm gediklülerinden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İsmail zîde kadru[hû] ile tesyâr olunmuşdur. İmdî neşr olunan erâcîf a‘dânın bir nev‘ hîle ve hud‘asından nâşî bir takım câsûslarına bazı kendüyi bilmez hâin makûlelerinden neş‘et etmiş idüğünü ve Moskovlu üzerine kemâ-kân sefer-i hümâyûnum mukadder olduğunu lâzım gelenlere i‘lân ve işâ‘a ile ehl-i îmânı fî sebîlillâhi Te‘âlâ semt-i gazâyâ tahrîs ve teşvîke ve taht-ı hükûmetinizde vâki‘ mahallâtдан müretteb olup ihrâc olunmamış veyâhûd kalmış meştâ askerini ve me‘mûrîn-i sâireyi muktezâ-yı me‘mûriyetleri üzre serî‘an ihrâc ve semt-i me‘mûrelerine irsâl ve mürettebât-ı seferinin dahi istihzâr ve vakt ü zamânıyla müretteb olan mahallerde te‘diyesiyle teshîl-i mesâlih-i gazâ ve cihâda sa‘y ü gayret eylemeniz matlûb-ı mülûkânem idüğü ve i‘mâz ve rehâvet misillü vaz‘a bir vechile rızâ-yı aliyem olmadığı ma‘lûmunuz oldukda ona göre amel ve hareket icrâ-yı fermân-ı cihan-mutâ‘ıma müsâra‘at ve hilâfindan mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuşdur.

Tahrîren evâsıt-ı şehri-i Zi'l-ka‘de sene 1225(12 Aralık 1810)

99. Sayfa

Özeti:

Pazarcık’ı istila eden Moscovlu düşmanın şimdi de Varna önlerine geldiği, İstanbul önlerine kadar ileryeceğiz diye kâğıtlar gönderdiği, durumun vehameti, bu sebeple yedi yüz neferle Kocaeli ve Bolu sancaklarının orduya sağlayacakları desteğin son derece önemli olduğu.

169. Hüküm

Kıdvetü'l-akzâti'l-müteşerri‘în Zağferanborlu kazâsı nâ’ibi mevlâ zîde ilmuhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân Zağferanborlu kasabası ve kurâsında olan a‘yân ve zâbitân

ve iş erleri ve bi'l-cümle dîn-i Muhammedî gayret-keşleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki.

Dînimizin düşmanı olan Moskov keferesinin Pazarcık'ı istilâsı ve şimdi Varna ve berülere gelmiş olduğundan Müslüman olanlar ve dîn gayreti görenler semt-i muhârebeye erişüp küffâr ile muhârebe eden dîn karındaşlarımızın imdâd ve muhârebesine yetişmek farz-ı ayn olduğu keyfiyyâtını taraf taraf neşr olunan evâmîr-i aliyyemde beyân ve iş'âr olunmuş idüğinden keferenin niyyet ve hareketi cümleye ma'lûm olmuştur. Moskov sergerdesinden bu def'a ordû-yı hümâyûnuma gelen kağıdında İstanbul kapusuna dek varırım diyü mağrûrâta dürlü dürlü teklîfâtı ibtidâr eylediğinden bundan sonra küffârın bu tavrına zerre kadar îmânı olan tahammül edemeyüp ehl-i îmândan olan derakab silâhını kapub küffâr üzerine varmak cümleye farz-ı ayndır. Bundan betâ'et ve özr ü illet olmaz a'lâ ve endâ (...) dinde beraberdir diyü ulamâ-i a'lâm tarafından şer'an cevâb verilmekle ve özr ü illet şudur budur diyecek kalmağla diyânetiniz muktezâsınca olan yedi yüz nefer piyâde askeri muktedir başbûğ ile verâya ihrâc ve ordû-yı hümâyûnumun imdâdına yetişmek üzere Kocaeli ve Bolu sancakları mutasarrıfı düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham vezîrimiz Hüsrev Mehmed Paşa edâmallâhu Te'âlâ iclâlehû ma'iyyetiyle Der-sa'âdetüme bir dakîka mukaddem îsâle kemâl acele ve şitâb eylemeniz fermânım olmağın isti'câlen ve ikdâmen rikâb-ı hümâyûnum tatarlarından Mehmed zîde kadruhû ile irsâl olunmuştur. İmdî bu husûs dîn gavgası olup küffâr-ı hâk-sâr secdegâh-ı ehl-i İslâm olan bu kadar mesâcid ve me'âbidi istilâ kırâ'at olunan ezân-ı Muhammedî yerine çan çaldırıp bunca sıbyân ve nisvânı esîr ederek ayaklar altında alaraka ehl-i îmâna etdiği hakârâtdan başka bundan sonra dîn yolunda gayret olunmaz ise cümle ehl-i îmânı ayaları altına almak menvî-i zamîri olmakla îmânı olanlar buna tahammül edemeyüp guzât-ı muvahhidîne imdâd eylemek ve dîn yolunda cân bâş fedâ ile dîn-i mübîne hizmet etmek mertebelerde akdemi ve ehemmi mehâmm-ı dînden olduğu ma'lûmunuz oldukda muktedir başbûğile ihrâcî fermânım olan ol mikdâr askeri verâya müşârun ileyh ma'iyetlileriyle ihrâc ve ordû-yı hümâyûnuma imdâd için Dâru's-sa'âdetüme bir dakîka akdem erişdirmeğe acele ve sür'at ile Müslümanlık ve dîn gayret-keşliğiyle isbât birle dünyâ ve ahret sa'âdetine nâ'il olmaklığa makdûriyetinizi sarf eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur, buydurdum ki.

Vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla amel ve hareket ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eyleyesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Tahrîren fî evâhir-i min-şehr-i Cemâziye'l-ûlâ sene hamse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Kostantiniyye el-Mahrûse

(3 Temmuz 1810)

100. Sayfa

Özeti:

Rus savaşının devam ettiği, bu sebeple herkesten destek beklendiği, durumu istişare etmek için Sultanahmed Camii'nde toplandı, bunun sonucunda orduya her anlamda destek gerektiği, bu bağlamda Bolu sancağına bağlı kazalardan beş yüz baş katırım tedarik edilerek seri şekilde Davutpaşa sahrasına irsali ve fermanın buyruğuna muhalif olunmaması hususu.

170. Hüküm

[Is]tabl-ı Âmire esterânı emri sûretidir.

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham niâmü'l-âlem müdîr-i umûri'l-cumhûri bi-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmmü'l-enâmi bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidü bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl meyyidü erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sınûfi avâtıfu'l-meliki'l-a'lâ Bolu sancağı mutasarrıfı vezîrimiz Hüsrev Mehmed Paşa edâmallâhu Te'âlâ iclâlehû ve mefâhiru'l-kuzâtı ve'l-hükkâm ve ma'âdinü'l-fazli ve'l-keâm Mevlânâ Bolu sancağında vâki' kâzâların kâdîları ve nâ'ibleri zîde fazluhumâ ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan hâssam hasekilerinden Osman zîde kadruhum ve zâbitân ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm [ola ki],

Din düşmanı olan Moskov keferesinin hâl ve harekâtı ve beher tarafdan Memâlik-i Mahrûseme hücumu ve küffârın menvî-i zamîr külliyyen şikeste beyz-i beyzâ-yı İslâm'a olduğu evvel ve âhir neşr olunan emr-i aliyem tafsîlâtından ve ordû-yı hümâyûnumdan mütevakkır vürûd eden telhîsât ve takrîrâtdan mefhûmundan a'dâ-yı

dîn Tatarcık'a hüçûm ve istîlâ eyledikden sonra bir kolu Varna üzerine gelüp derûn-ı kal'ada dîn karındaşlarımız muhâsara etmekte ve bir kolu dahi Tonurkule'de Hezargrad'a gelüp ilerü tecâvüz ile ordû-yı hümâyûnumu muhâsara edepü ma'âzallâhu Te'âlâ Müslümanlığa yakışmaz ve gayret-i dîn tahammül etmez gûnâ gûn teklîfât ile zamîr-i muntelhâ olan hıyâneti icrâ edeceği ve din yolunda kılıç çeküp şehîd vererek ecdâd-ı izâmım yanında olan dîn-i İslâm dilâverlerinin feth eylediği bunca memâliki nez' eylemek niyyet-i fâsidesinde olduğu beyândır. Silistre ve Ruscuk ve Yergöğü verâ-yı düşmanda kalup refte refte küffâr-ı hâk-sâr berülere gelmekdedir. Hamiyet-i İslâm'a ve gayret-i dîn yolunda bunlara nice tahammül eder eslâf-ı izâmım bunca memâliki teshîr eylemişse hâsılâtını nefis-i hümâyûnlarına sarf etmeyüp a'sâr-ı rüsûmâtını ve cizye-i şer'ıyyesini ve hâsılât-ı sâiresini gazâ ve cihâd edenlere ve vüzerâsına lâyıkı vechile ihsân buyurup fakat menâbirde ve mehâfilde nâm-ı Muhammed aleyhi's-selâmı ve nâmî-i sâmillerinin tezkîrine kâni'dir. Ve şe'âir-i İslâmiye'nin taviyesine bezl-i makdûr eylemiş işbu memâlik-i İslâmiye'den nidâ-yı ezân-ı Muhammedî munkatı' olup yerine sadâ-yı nâ-kûs-ı avâz-endûmun gayret-i dîniyyesi olanlara düşer mi bir kerre mülâhaza olursa memâlik-i âsâr-ı küffârda olduğu halde ze'âmet ve timâr ve kulun mevâcibi nereden alınur verilür cümle ehl-i İslâm geçürmekte ise şimdi dîn yolunda cân fedâ eylemek a'lâ değil mi bunca sıbyân ve nisvâna dîn karındaşlarımız vatanlarından dûr olup beriyelerde sefil sergerdân âh ü enîn ederler iken bizler ne günümüze dururuz elhamdülillâhi Te'âlâ yedi kurâda civân-muktedir askerimiz mevcûd eli kılıç tutan dîn karındaşlarımız ile dîn yolunda çalışmak cümlemize farz-ı ayn olan gazâ teblîğ bi'n-nefs harekete hâzırım rûhâniyet-i Hazret-i Resûl-i Ekrem sallallâhu aleyhi ve selem efendimize tevessül ve Cenâb-ı Hayru'n-nâsırîn innâ fetahnâ mübînâ sırrına mazhar olup sâyesinde ilticâ eylediğimiz livâ-i sa'âdet hürmetine inşâallâhu mevlâ mu'înimizdir. Ümmet-i merhûme-i Mü'minîn cihâd ile ve emr-i ulü'l-emr ceddim Sultân Muhammed Hân Câmi'-i Şerîfi'nde akd-i meclis-i meşveret olunarak mehâmm-ı seferiye ve akçe ve zahîre husûsu dahi mütâla'a olunup huzûr-ı hümâyûnuma arz olursa mazmûnunda beyâz üzerine hatt-ı hümâyûn şeref-rîz-i sudûr olduğuna binâen bi'l-cümle ulemâ-i a'lâm ve ricâl-i devletim ve yedi ocaklarım zâbitânı ve ihtiyârları câmi'-i mezkûrda tecemmu' akd-i meclis-i meşveret olundukda küffâr-ı (...) hüçûm ehl-i İslâm hakkında olan ihâneti âmme-i âlem-yâna ma'lûm olduğundan gazâ ve cihâd cümle müminine farz-ı ayndır. Ve bunda şudur budur diye talep yokdur bu husus dîn için

olmak hasebiyle cemî'-i ehl-i îmân yek-dil olarak fariza-i gazâ umumidir diyü bi'l-cümle ulemâ-yı a'lâm taraflarından şer'le cevâb verildiğinden mâ'adâ hareket-i hümayûnumu dahi cümlesi tasvîb ve re'y-i müstahsen gördüklerinden avn ü inâyet-i Hazret-i Nâsırada ve (...)nıda ve rûhâniyet-i cihet-i Seyyidi'l-mürselîn isnâd olunarak a'dâ-yı [i'lâ-yı]

101. Sayfa

Kelimetullâhi'l-ulyâ niyet-i hâlisasıyla şefî'imiz olan Hazret-i Seyyidi'l-Kevneyn livâ'-i sa'âdet sâyesiyle bi'n-nefs hareket-i sefer-i nusret-esere teveccüh azîmet-i şâhânem mukarrer olarak müste'înen billâhi Te'âlâ hemen Davûdpaşa sahrâsına nasb-ı hıyâm olunmak üzere olmağın siz ki vezîrim müşârun ileyh ve kuzât ve nüvvâb-ı mûmâ eliyhimsiz ve ma'îyyet-i şâhânemde mevcûd asker-i muvahhidînin zahîresi ve cebehâne nalik hizmetinde istihdâm olunmak üzere me'mûr kılınacakları mahal-i mülhak oldukları günden iktizâ eden mâhiyeleri masar [Muharrem-Safer-Rebiülevvel] başında verilme üzere derûn-ı emr-i şerîfimde mevzû'an irsâl olunan sûreti defter mûcebince Bolu sancağında vâki' kazâlardan tertib olunan beş yüz re's esterânın serî'an tevzî' ve alâ-eyyi hâlin Davudpaşa sahrâsına irsâli husûsuna bi'l-ittifâk sa'y ü gayret eylemeniz bâbında fermânım olmağın hâssaten işbu emr-i âlişânım ısdâr ve mübâşir-i merkûm ile irsâl olunmuşdur. Vusûlünde ber-vech-i meşrûh livâ-i mezbûrdan müretteb olan esterânı serî'an tevzî' [ve] âcilen Davudpaşa sahrâsına irsâli husûsuna müsâra'at ve hilâfından mübâ'adet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhsin me'mûr olduğun mârrû'z-zikr esterânı fermânım olduğu üzere bir an akdem cümle ma'rifetiyle tevzî' ve taksîm ve Davudpaşa sahrâsına mübâderet ve ikâmete vaktinden tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı âli-şânımın mazmûn-ı münîfi birle âmil olasız, şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılarsız.

El-yevmi's-sâlis Cemâziye'l-âhir sene hamse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Kostantiniyye el-Mahrûse (6 Temmuz 1810)

102. Sayfa

Özeti:

Hicri 1225 senesine mahsuben fermanla talep edilen katır bedeli ve diğer masraftan Safranbolu kazasına düşen bölüm ve bunun köy-mahallelere dağılımı.

171. Hüküm

İşbu bin iki yüz yirmi beş senesine mahsûben bâ-fermân-ı âlî matlûb olunan buyurulan esterên bedeliyesi

Fî 16 Ca sene 225 (19 Haziran 1810)

Kuruş

19120 pusula-i şeriyye mücebince Borlu kazâsı sehmine isâbet eden asıl malı esterân bedeliyesi

01991 Ali Ağa yediyle vukû' bulan masârıfı kazâ

00600 tahsildâriye

00030 buyuruldu getiren tüfenkçiye

21741

01009 serdar konağı masârıfı ber-mûceb-i defter-i müfredât

00650 perîşân-ı mahallâta berây-ı i'âne

00500 harc-ı defter

00100 kâtibiye, hüddâmiye, muhzırâna

02000 hil'at bahâları

26000

00800 Osman Ağa'dan bakâyâ masârıf

00200 sâbık subaşı Muhammed Ağa'nın subaşılığı vaktinin olan masârıfından

27000

Yalnız yirmi yedi bin kuruş el-yevm kazâ-i mezbûrun yüz yetmiş iki hânesi üzerine taksîm olundukda beher hâneye elli sekiz kuruş isâbet etmekle

Le-ecli't-tahsîl sa'âdetlü semâhatlü ağa hazretleri yedine i'tâ olundu.

Hurrîre hâze'd-defterü bi-ma'rifetî ve ma'rifet-i vücûh-ı ahâlî

Es-Seyyid Yakûb el-müvellâ hilâfe bi-medîne-i Taraklıborlu nemmekahül-fakîr ileyhi azze şânuhû.

Kuruş

- 100 Çavuş Mahallesi'ne berây-1 i'âne
 050 Hacı Durmuş Mahallesi'ne berây-1 i'âne
 050 Kılavuzlar karyesine berây-1 i'âne
 050 Ketan karyesine berây-1 i'âne
 050 Çiftlik-i Ulâ karyesine berây-1 i'âne
 050 Karapınar karyesine berây-1 i'âne
 050 Kirpe karyesine
 200 Bostanbükü karyesine
 650
 020 Yazı karyesine
 060 Emin Efendi tereke mürekkebe akçesi
 040 Câmî'-i Kebîr mahallesine
 080 Civan mahallesine
 850 kal'aya i'âne

103. Sayfa

Özeti:

Viranşehir sancağı ve bağlı kazalardan koyun ve keçi talep edildiği, bunun da toplam dört yüz yirmi baş olduğu.

172. Hüküm

Ordû-yı hümâyûn için koyun fermânıdır

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem Bolu sancağı mutasarrıfı vezîrim Hüsrev Mehmed Paşa edâmallâhu Te'âlâ iclâlehû ve mefâhiru'l-kuzât-ı ve'l-
 kelâm Bolu [ve] Viranşehir sancaklarında vâki' kazâların kâdîlra ve nâ'ibleri zîde
 fazlühû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Viranşehir voyvodası zîde mecdühû tevkî'-i
 refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki,

Dînimizin düşmanı olan Moskov keferesinin hâl ve hareketi beher taraftan
 Memâlik-i Mahrûseme hücûm ve küffârın menvî-i zamîri kilise-i şikeste beyz-i beyzâ-i

İslâmiye olacağı evvel ve âhir neşr olunan emr-i aliyem ve ordû-yı hümâyûnumdan birbirini mazhûmunda a'dâ-yı dîn Pazarcık'a hücûm ve istîlâ etdikden sonra üzerine gelüp derûn-ı kal'ada Bolu [ve] Viranşehir sancağı kazâlar[ın]dan [her]birinin resm-i ağnâm ve keçi Osman Haseki ile irsâl olunmuşdur. Vusûlünde [mûcebince] amel ve hakeret eylesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Fî 8 C sene 1225 (11 Haziran 1810)

Viranşehir sancağından matlûb ağnâm ve keçi
buyurulan re's-i ağnâm ve keçi dört yüz yirmidir. Aded 420

Özeti:

Moscovlu(Rus) keferesiyle savaşın sürdüğü, düşmanın ağır şartlı bir antlaşma teklif ettiği, teklif edilen sulh şartlarının her tarafa gönderildiği, durumun fermanla gönderildiği her yerde harp erbabının toplanıp savaş bölgesine ulaşmaları ve gerekirse savaşa devam edileceği hususu.

173. Hüküm

Mefâhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâ'ili ve'l-keîâm Bolu sancağının havî olduğu kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve mefâhiru's-sâlikîn eimme hutebâ zîde salâhahum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân mütesellim ve a'yân ve zâbitân ve iş erleri ve bi'l-cümle ehl-i İslâm zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki,

Dînimizin düşmanı olan Moskov keferesinin hâl-i hareketi ve mağrûrâne vâki' olan teklîfâtı ve li-hamdihî Te'âlâ Şeyhlü'de münhezim olmuş ise de cümleye farz-ı âyin olan gazâ ve cihâd niyyet-i hâlisasıyla bizzat sefer-i nusret-esere teveccüh ve azîmet-i şâhânem mukarrer idüğü keyfiyeti Memâlik-i Mahrûseme neşr olunan evâmir-i aliyemde tafsîlen iş'âr olunmuş olduğundan şimdiye kadar cümlenin ma'lûmu olmuş ise de gazâ ve cihâda bizzat azîmet-i mülûkânem karar verildiğinden bu defa nesnelere ki şeyhü'l-islâm-ı müftiyyü'l-enâm ve kâimmakâm paşa-yı gayret-şi'ârım ve sudûr-ı kirâmım ve mevâlî-i izâmım ve müfessirîn ve muhaddisîn ve müderrisîn-i zevî'l-ihtirâm ve ulemâ-yı âmilîn ve sulahâ-yı âbidîn ve meşâhir-i zâhidîn-i takvâ-mu'tâdim ve eimme

hutebâ ve ricâl-ı devletim ve yedi ocağım ağavât ve zâbitân ve bi'l-cümle neferât ukkalırm ve mu'allim-i sıbyân ve talebe ve talabe-i ulûm ve gurebâ ve fukarâ ve sâdât-ı kirâm ve kâffe-i ehl-i İslâm'dan olan dîn karındaşlarım selâm-ı mülûkânem ile tekrîm eylediğimden sonra ma'lûm-ı diyânet-melzûmunuz olsun ki dînimizin düşmanı olan Moskof keferesini zamîr-i habâset-menhûsunda olan efkâr-ı habâset-i fâsidesini icrâ zımnında kılâ'-ı hâkâniye ve diyâr-ı İslâmiye'yi istilâ birle taraf taraf hücûm ile bunca ümmet-i Muhammed'in zükûr ve inâs ve sıbyân dîn karındaşlarımı keferâ ayakları altında kayd-ı esre giriftâr ve kimini hâne-ber-düş beriyyelerde yalın ayak başı açık gurebân ve sefil ve sergerdân âh-ı enîn eylediğinden başka bu defa gönderdiği kâğıdında olan tekâlîf bâridesi musâleha olmayup belki küllü yevm cidâl fikr-i fâsidine mukaddem idüğü kâğıd-ı mezkûrun tafsîlinden ma'lûmunuz oldukda böyle musâlaha ile bâ-y-i tehattümde olan dîn karındaşlarımı keferâ ayakları altında tahkîr etdürmeyi ben revâ görmem. Bu hakâreti çekmeden ise yedimizde olan habl-i metîn "harridi'l-mü'minîne alâ-kıtâlin in-yekün minküm işrûne sâbirûne yağlibû mi'eteyn ve in-yekün minküm mi'etün yağlibûne ilkâsına (...) ile'l-ân haffefallâhu an-küm ve alleme bi-küm du'afâ fe-in-yekün min-küm mi'etün sâbiratün yağlibû mi'eteyn ve in-yekün min-küm elfün yağlibû elfeyni bi-iznillâhi nass-ı kâtı'ına i'timâd-ı tâmmım olmakla müsta'înen billâh ve mütevessilen bi-rûhâniyyeti resûlihî emr-i gazâyâ kıyâm ve mukaddemetü'l-ceyş olarak bi'n-nefs hareketim lâzım geldiği havâss-ı avâmın ma'lûmları oldukda

104. Sayfa

Hareket-i hümâyûnumun esbâb-ı zâhirîsini ihâle-i fikre tanzîmine mübâderet olunmak ve muktezâsını bir sâ'at mukaddem tarafıma arz eylesiz zîrâ "ve men yüvellihim yevmeizin dübürehû illâ müteharrifen li-kıtâlin ev mütehayyizen ilâ-fietin fe-kad bâ'e bi-gadabin minallâhi" mazmûn-ı şerîfi imhâl (...) egerçi "yâ eyyühellezîne âmenû lâ-tetthizû adüvvî ve adüvvüküm evliyâ'e telûne ileyhim bi'l-meveddeti fe-kad keferû bi-mâ câ'eküm mine'l-Hakki" hitâb-ı (...)nin sebab-i nüzûlüne bâ'is içümüzde var ise tefrîk olunup mütevekkilen alellâh a'dâ-yı dîn üzerine sell-i seyf iftihâm olunsun benim ikdâmdan murâdım fevâ'id-i ganâ'imi nefsim'e tahsîs ile (...) olmak olmayup mücerred

dîn-i Muhammedî'ye nusret ve kerde-i muhâlesatin kelimât-ı şahsiyelerini ibtâl ile mevâcib-i sebep-i müsûbât ve müstevcib-i emr-i Bârî-i mükevvenâtdır. İşte küffârın tekâlif akîdesi gönderdiği kağıddan ma'lûmlarımız oldu. El-hamdülillâhi Te'âlâ a'dâya muktedir ehl-i İslâm Memâlik-i Mahrûsemde mevcûd iken ve mu'în ve nusretimiz olan Kâdir-i Zü'l-Celâl Hazretleri'nin va'd-i kerîmi derkâr iken bu tekâlif bâriziye râzı olunur mu, olunmaz mı? Cümleden cevâb isterim. Dînimize el verir tekâlifden olmayup rızâyâ dahi cevâz olmadığı takdîrce kâffe-i ehl-i İslâm gazâ ve cihâdı farz-ı ayn bilüp "yâ eyyühellezîne âmenû's-birû ve sâbirû ve râbitû vettekullâhe le'alleküm tüflihûn" nass-ı celîli ile âmil olup birbirimize adâveti kaldırup akvâl ve ef'âlimizi şer'-i şerîfe tatbîk-i umûrun bi'l-ittifâk a'dâ-yı dîn üzerine hücum oldukda inşâallâhu nusret bizimdir hareket-i hümâyûnum işâ'asını Memâlik-i Mahrûseme evâmir-i aliyyem ile neşr olunmuş ise de tekrâr işbu hatt-ı hümâyûnum mazmûnu derciyle evâmir-i aliyyem ısdâr ve Memâlik-i Mahrûseme tatarlar ile itâle olunsun me'mûrînden kangı mahalden itâ'at idüp gelmezler ise ol memleketin nâ'ibi kalkup ve hutabları yedinden beratları ahz olunsun ve ba'de'l-yevm leyte le'alle ve geçmiş mevâddan bahisle kıl ü kâl ve imrâr-ı vakt olunmayup el birliğiyle alâ-kadri'l-imbân mühimmât ve levâzımât sarf-ı maktûr ve me'mûlât ve meşrûbât da vakte göre kanâ'at olunup fi-sebîlillâh gazâyâ kıyâm ve hulûs-ı kalbîle niyyet-i hâlisâ ile mevlâmdan isti'ânet ederek cihâda azm olunsun tertîb ve tedbîre ise hemen isti'câl oluna. Hak Te'âlâ Hazretleri ehl-i İslâm'ı gâlib ve mansûr ve muzaffer ve a'dâ-yı dîni makhûr ve münhezim eylesin ve minallâhi't-tevfik "nasrun minallâhi ve fethun karîb" diyü beyaz üzerine hatt-ı hümâyûn-ı şâhânem şeref-rîz-i sudûr olup bâb-ı âsafide feth u kırâ'at mazmûnu cümleye i'lân ve işâ'at olunmakla siz ki mevlânâ ve sâir mûmâ ileyhim siz dahi mazmûn-ı hatt-ı hümâyûn-ı itâ'at-makrûnumu mütâla'a gazâ ve cihâd cümleye farz-ı ayn idüğünü emr-i cihan-mutâ'ıma itâ'at farîza-i zimmet olduğunu ve hemen semt-i gazâyâ azîmet kılınacağını bilüp dînimize hizmet için gerek me'mûr ve gayr-ı me'mûr bu sefer-i umûmî olduğundan her mahalden harb ü darb erbâbı olan ehl-i îmânı fevc fevc serî'an ve âcilen semt-i gazâyâ şitâba müsâra'at eylemeleri bâbında fermânım olmağın rikâb-ı hümâyûndan işbu emr-i âlişânım ısdâr rikâb-ı hümâyûnum tatarlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdur. İmdi bu emr-i dînde zerre betâ'et idenler ne gûnâ mazhar-ı cezâ olunacağı ve ne vechile mu'âmele kılınacağı bir eyüce düşünüp ona göre hareket ve me'mûr olanlar mahall-i me'mûrlarına serî'an ve âcilen savb-ı me'mûr[a] bir dakîka

mukaddem vusûl ve isbât-ı diyânet fermânım olmuştur. Buyurdum ki, vusûl buldukda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı münîfiyel amel ve hilâfindan hazer ve mücânebet eylesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız.

Fî evâil-i şehri-i Cemâziye'l-âhir sene hamse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Kostantiniyye el-Mahrûse (4 Temmuz 1810)

105. Sayfa

Özeti:

Daha önceden gönderilen fermanlarla Bolu ve Viranşehir sancaklarından buğday toplanmasının istenildiği, ahalinin de buna itirazı olmadığı fakat talep edilen buğdayın ya da bedelinin İstanbul'a ulaşmadığı, seri olarak istenilenin yerine getirilmesi.

174. Hüküm

Mübâya'a Fermânı Sûretidir.

Mefâhiru'l-kuzâti ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâili ve'l-keâm Bolu ve Viranşehir sancaklarının kuzât ve nüvvâbı zîde fazluhum. Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân hâcegân-ı Dîvân-ı Hümâyûnumdan livâ'eyn-i mezkûreyn kâimmakâmı Mehmed Naîm ve mübâya'acı-i hâssam silahşörlerinden mîrîci zîde kadruhumâ ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân sâir zâbitân zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki,

Bi-inâyetillâhi Te'âlâ işbu sene-i mübârekede livâ'eyn-i mezkûreyn kazâlarında idrâk eden mahsûl-i cedîde derkâr olan feyz-i berekete nizâmen havâle-i merkûmeden Der-aliyyem için matlûb ve müretteb olan bir yük yirmi bin keyl-i İstanbul hıntanın yüzer para fi'ât ile cem' ve serî'an Der-aliyyem[e] irsâli husûsu bundan akdem ısdâr ve tesyâr olunan emr-i şerîfim tenbîh ve te'kîd olduğuna binâen zehâ'ir-i mezkûrenin irsâline livâ'eyn-i mezkûreyn kazâları ahâlîleri müte'ahhid olduklarını mübeyyin i'lâm vârid olmuş ise de henüz habbe-i vâhide zahîre tevârüd etmediği ve el-hâletü hâzihî Der-aliyyemde hubûbâtın killet ve nedreti ve şiddet-i lüzûmu olduğundan havâle-i

merkûmeden matlûb olan yirmi bin keyl hıntadan başka olarak ashâb-ı alâka ve izdiyâd yedlerinde fazla kalan zahîrelerini dahi mahall-i memnû'a vermeyüp fi'ât-ı maktû'a ile me'mûlden efvân şu günlerde Der-aliyye'ye hınta irsâlinde bi'l-ittifâk sa'y ü dikkat olunmak şartıyla siz ki kâimmakâm ve mübâya'acı-i mûmâ ileyhimâsız tarafınızdan merhameten mukaddem fermânım olan yüz para fi'ât üzerine altmış para dahi zam ve ilâve ile beher keyl-i İstanbul hıntanın dörder kuruşa iblâğı husûsuna müsâ'ade-i seniyyem mülûkânem erzânî kılınmak hasebiyle sen ki mübâya'acı-i mûmâ ileyhâsın vusûl-i emr-i şerîfimin Bolu ve Viranşehir sancaklarında vâki' kazâlarda kâ'in ashâb-ı alâka ve a'sâr ve erbâb-ı an bâr yedlerinde mevcûd memnû'a kimesneye ketm ve ihfâ ahâlî-i merkûmenin muktezâ-yı ta'ahhüdleri üzere sâlifü'z-zikr hıntayı fi'ât-ı mezkûre ile cem' ve tedârik ve doğru Der-aliyyeme dakîka-i vâhide te'hîr olunmayacağını iktizâ edenlere etrâfiyla i'lân ve işâ'at eylemek fermânım olmağın i'lânen ve ifhâm ve te'kid ve ihtimâmdan rikâb-ı müstetâbımdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ile irsâl olunmuşdur. İmdî bu husûs Devlet-i Aliyyemin mehâm olunmadığı ve mukaddem fermânım olan yüzer para fi'ât üzerine altmış para dahi zam ile derder kuruş iblâğı husûsuna müsâ'ade-i aliyye-i mülûkânem erzânî kılınmış tarafınızdan tevârüd eden tahrîrâtınız hürmeten ve sefer-i hümâyûnum fukarâ-yı ra'iyetin hallerine merhameten ve zehâ'ir-i matlûbenin serî'an cem' ve tedârik ve bir gûne evvel ve siz ki mevlânâ fermân-ı âlî-şânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki hükm-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve [lâzımü'l-imtisâlimin] mazmûnuyla itâ'at-makrûnuyla âmil olasın, şıyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fi evâsıt-ı Recebü'l-ferd sene hamse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Kostantiniyye'den (16 Ağustos 1810)

106. Sayfa

Özeti:

Ramazan-ı Şerif başlangıcı münasebetiyle kutlama tertip olunacağından Bolu ve Viranşehir sancağında bulunan kazalardan toplam yirmi bin kile temiz ve iyi kalite buğday talep edildiği, bunun limanlardan gemiler vasıtasıyla İstanbul'a taşınacağı, eğer sözü edilen buğday bir an evvel toplanıp gönderilmezse sorumlular hakkında işlem yapılacağı.

175. Hüküm

Ramazân-ı Şerîf Tertîbi Fermânı Sûretidir.

Mefâhiru'l-kuzât-i ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâ'îli ve'l-hükkâm Bolu sancağında vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Bolu mütesellimi ve mübâya'acısı hâssa silahşörlерinden zîde mecduhum ve mefâhiru'l-emâsili ve'l-akrân a'yân ve sâir zâbitân zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki,

Beher sene Ramazân-ı Şerîf-i gafere(?)-terdîf dühûlünden Der-aliyyemde mutavattın ibâdullâhın akvât-ı yevmiyelerinden olan nân-ı azîzin be-gâyet hâs ve a'lâ olarak bâliğan mâ-bâliğ tabh ve ibâdullâhe bey' ile zarârutden vikâye oluna geldikleri bedîhiyâtdan Ramazân-ı Şerîf'in dahi kudümü yevmi tekarrüb etmiş olduğu ve Anadolu cânibinden sefer-i hümâyûnuma azîmet niyyetiyle tevellüd eden asâkir peyderpey Der-aliyyem'den mürûr üzere olmaları hasebiyle zehâyirin dahi killet ve nedreti ve öteden beri Ramazân-ı Şerîf için Bolu havâlîsinden pâk ve a'lâ olarak hinta celb ola gildiği umûr-ı vâzihadan olmakdan nâşî bu defa dahi ol havâlîden müretteb gerek râyiç ve gerek mübâya'a hintalarına halel gelmemek şartıyla Ramazân-ı Şerîf tertîbi olarak yirmi bin kile pâk ve temiz ve gâyet a'lâ hinta cem' ve tahsîliyle ibâdullâhın zarûretden vikâyelerine irâde-i aliyyem müte'allik olduğuna binâ'en siz ki mevlânâ ve mütesellim ve mübâya'acı ve sâir mûmâ ileyhimsiz havâle-i merkûmdan müretteb ve matlûb olan mîrî ve râyic zahîresinden başka olarak işbu emr-i şerîfimin vusûlü günü derhal ma'rifetiniz ile ol mikdâr hintanın ve iskele-i mürettebeye tenzîl ve sefîneye tahmîlen alâ-eyyi vechin kân Ramazân-ı Şerîf'in dühûlünden mukaddem Der-aliyyeme irsâle matlûb olan hinta-i cezâ'î olduğundan bu hintanın tedârîki ve cem'i husûsunda te'ahhür ve betâ'ete, vaz' ve hareket vukû'uyla Ramazân-ı Şerîf'den mukaddemce erişdirilmemesi lâzım gelür ise bu bâbda rehâveti irtikâb eden herkim olur ise olsun hakkında tertîb-i cezâyî mu'âmelesi icrâ olacağı mukarrer ve musammem olduğunu bilüp ana göre hinta-i matlûbenin bir an akdem irsâlin bi'l-ittifâk kemâl-i acele ve şitâb eylemeniz fermânım olmağın mahsûsan rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ve ta'cîl ale't-ta'cîl rikâb-ı hümâyûnum kâimmakâmı çukadarlarından Mehmed zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdur. İmdî bu husûsda mevâdd-ı sâire kıyâs olmayup vâcibü'l-edâ husûsâtdan olmak hasebiyle işbu emr-i şerîfimin vusûlü gününde mürettebât-ı

sâireden başkaca olarak zikr olunan yirmi bin kile hıntayı zikr olunan kazâlardan ve ashâb-ı alâka ve a'şârdan beher hâl cem' ve tahsîl ve iskele-i mürettebeye tenzîl ve sefâyine tahmîlen bi-eyyi vechin kân mu'accelen ve müsâra'aten Ramazân-ı Şerîf'den mukaddemce ed'iyeme erişdirmeye mezîd ihtimâm ve dikkat eylemeniz matlûb-ı kat'î-i pâdişâhânem idüğü ve ma'âzallâhu Te'âlâ hınta-i matlûbe vaktiyle irsâl olunmamak lâzım gelir ise bu bâbda rehâveti zâhir olan her kim ise hakkında tertîb-i cezâdan gayrı mu'âmele olunmayacağı ve mevkûfân tarafına ilm u haberi verildiği ma'lûmunuz oldukda sûret-i emr [ü] fermân-ı şâhânemi iktizâ edenlere gereği gibi tenbîh ile ne vechile olur ise olsun hınta-i matlûbenin Ramazân-ı Şerîf'den mukaddem irsâle be-gâyet i'tinâ ve dikkat ve te'ahhur ve tevakkuf misillü vaz'a cesâretle nefsinizi mühlikeye ilkâ'atdan hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûnuyla amel ve hareket ve hilâfından ziyâde tevakkî ve mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılasız.

Tahrîren evâsıt-ı şehr-i Şa'bân sene hamse ve işrîn ve mieteyen. (15 Eylül 1810)

Özeti:

Boşnakoğlu Ahmed, Değirmencioğlu Ahmed ile kardeşi İsmail adlı kişilerin abdest suyu konusunda sulh oldukları.

176. Hüküm

Boşnakoğlu Ahmed nâm kimesne Değirmencioğlu Ahmed ile birâderi İsmail nâmân kimesneler meclis-i şer' de saçak altından iki karış şere rızâ olup mezbûrlar dahi bağçelerine kenef abdâst suyuna rızâları olup sulh olduklarını kayd şod.

Fî gurre-i Ra sene 230(13 Mart 1815)

Hayyatoğlu Hacı Süleyman ve Yassı Abdullah Beşe, Tordoğlu Mustafa Beşe, Traşoğlu Ali Hasan Beşe.

107. Sayfa

Özeti:

Bilindiği gibi Rus savaşının sürdüğü, düşmanın her gün ilerlediği, asker ihtiyacının devam ettiği, bu sebeple Viranşehir sancağında vaki kazalardan silahlı iki yüz nefer talep edildiği ve sözü edilen askerlerin acilen irsal olunması.

177. Hüküm

Kışla Askeri İçin Gelen Fermân Sûreti

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-meteşerri'în Viranşehir kazâsına tâbi' mevlânâ zîde ilmuhû ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve iş erleri zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olucak ma'lûm ola ki,

Moskoflunun taraf taraf Memâlik-i Şâhâneme muhâceme ve galeyânı derkâr ve Lofca ve Plevne taraflarının asâkirden mağlûbiyetine mebnî fırsat bularak ya mehâbâ istîlâ birle ol semtlere dahi pây-endâz-ı evpâd olmuş idüğü âşikâr olmakdan nâşî kefare-i mesfûrenin şimdiye kadar hîle ve hud'a ile zabt ve istîlâ etmiş olduğu Memâlik-i Şâhânemin bâ-avn ü inâyet bâdî-i nez' u teshîriyle ahz-ı intikâm olunması irâde-i pâdişâhânem muktezâsından olmak hasebiyle hâlâ Sivas vâlisi düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim Celâleddin Paşa edâmallâhu Te'âlâ iclâlehû Balkanların gerisi muhâfaza ve muhâsesiyle def' ü hâil ve kahr u tenkîl-i a'dâ husûsuna me'mûr ve ta'yîn kılınmakdan nâşî müşârun ileyh ma'iyetinde asâkir-i kesîre ve cüyûş-ı vefîrenin vücûdu lâzımeden ve gazâ ve cihâd kâffe-i Ümmet-i Muhammed'e farz-ı ayn olduğü umûr-ı vâzihadan olduğuna binaen siz ki mevlânâ ve a'yân ve sâir mûmâ ileyhimsiz Ali Monla'nın zabtında olan kazâlardan mâ'adâ Viranşehir kazâsından mahâll-i sâireye müretteb askere hâlel gelmemek üzere muktedir başbûğla müşârun ileyh ma'iyetine neferin endâze ve piyâde olmak üzere tâmmü'l-esliha iki yüz nefer asker irsâline irâde-i kâtî'a-i mülûkânem müte'allik olmakla vusûl-i emr-i şerîfimde derhâl asâkir-i mezkûreyi tertîb muktedir başbuğlu tamâmen ve kâmilen müşârun ileyh ma'iyetine irsâl ve tesyîre bi'l-ittihâd dâmen-i der-meyân-ı gayret eylemeniz fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve hâssam hasekîlerinden Ahmed zîde kadruhû ile alâ-cenâhi'l-isti'câl irsâl olunmuşdur. İmdî bu vakit sâir vakitler

gibi olmayup düşman-ı dînin tavr u revîşine ve ehl-i İslâm hakkında menvî-i zahîr olan sû-i kâs ve ihânetine ve gazânın umûmen farziyetine nazaran şöyle oldu böyle oldu deyü i'lâm irsâliyle beyhûde vakit geçirmeniz lâzım gelür ise hakkınızda vahîm olacağını bilüp ona göre davranup vusûl-ı emr-i şerîfimde asâkir-i mezkûreye tüfenkendâz ve piyâde olarak derhal tertîb ve muktedir başbûğla ihrâc ve serî'an ve âcilen mu'ayyen-i müşârun ileyhe irsâle ve lede'l-vusûl müşârun ileyhine emr ve re'y üzere amel ve hareket ve bir neferinin mu'ayyen-i müşârun ileyhden münfek ve perîşân olmamalarını nasîb olacak başbuğa gereği gibi tenbîh ve te'kîde ikdâma mübâderet eylemeniz matlûb-ı kat'î-i mülûkânem idüğü ve bu bâbda ednâ te'hîr ve betâ'et ve imrâr-ı vakt bir [ve]chile câ'iz olmadığı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve hareketine dikkat ve zinhâr hilâfı- vaz'ı tecvîzden be-gâyet hazer ve asâkir-i mezkûrenin serî'an ihrâc olunduklarını dâr-ı riyâset-i şevket-karârıma i'lâma mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûm-ı itâ'at-karînile amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılarsız.

Tahrîren evâsıt-ı şehri-Şevvâli'l-mükerrem sene hamse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

(13 Kasım 1810)

108. Sayfa

Özeti:

Taraklıborlu, Kızılbel ve Şehabettin kazalarına Hicri 1225 senesi Zilkade ayı (Aralık 1810) ortalarından itibaren Hacıbenlioğlu Seyyid Mehmed Çelebi'nin kaimmakam (nakib) atandığı.

178. Hüküm

Hacıbenli-zâde Hacı Mehmed Ağa'nın nakîblik senedi sûreti

Kıdvetü's-sâdâti ve'l-kirâm Taraklıborlu ve Kızılbel ve Şehâbeddin kazâlarında Benli-zâde el-Hâc es-seyyid Mehmed Çelebi dâme şerefuhû ve mükerremen ba'de't-tahiyyetü's-seniyye inhâ olunur ki, mârrü'z-zikr kazâlarda müddet-i vâfireden berü ve

sâdât-ı kirâm üzerlerinde kâimmakem olmamakla işbu sene-i hamse ve işrîn ve mieteyen ve elf Zi'l-ka'deti's-şerîfesi evâsıtından tarafımızdan cânibinizi sâdât-ı kirâm üzerlerine kâimmakâm nasb u ta'yîn eylemişizdir. Gerekdir ki, sâdât-ı kirâm-ı zevil-ihtirâma i'zâz ve ikrâm idüp kuzât ve kâimmakâm seneleriyle tesmiye ve izhâr-ı alâmet-i huzerâ(?) edenleri men' ü def'a ve iddi'â-yı neseb-i siyâdet edenleri tarafımıza havâleye mübâderet ve işbu emânet-i kübrâ-yı (...) iffet ve istikâmet birle sâdât-ı kirâmdan tevcîhiye ve arûsiye ve muhdesât-ı sâire-i nâ-marziye nâmıyla bir akçelerin almayup ve aldırmayup sıyânet-i ırz ve mallarında sa'y-i mevîr zımnında şevketlü mehâbetlü kudretlü kerâmetlü pâdişâh-ı İslâm eyyedehullâhu Te'âlâ devletehû ilâ-yevmi'l-kıyâm hazretlerinin devam-ı ömr ve devletleriyçün sedât-ı kirâmın da'avât-ı Hayriyelerin isticlâb edüp her emirde şer'-i şerîfe ittisâmla mazhar-ı şefâ'at-ı Hazret-i Seyyidi'l-enâm aleyhi efdülü't-tahiyyeti ve ekmelü's-selâm olasız ve's-selâm.

26 Viranşehir

11 Şehâbeddin

04 Kurukavak

12 Kızılbil

06 Aktaş

06 Yörük

26 Eflani

10 Ova

18 Ulus

25 Bartın

09 Gücünulus

06 Zerzene

43 Bolu

202

Kesr para

10

(...)

Para Kesr Para 10

012

004 para 5

16

30

38

50,5

134,5

30

38

50,5

118,5

Bâkî kuruş

152

Cemî‘

kuruş

500

Havâle

Kuruş

407

Hazînedâr Mustafa Ağa'nın teslîm

Kuruş

36

30 Haşroğlu Hasan Ağa'dan

093

100 Kara Osman'dan geçen

057 Kara Osman'dan kesr para 10 para

013 kef'a geçen

263

037 Kara Osman'dan geçen kesr 20 para

207

048,75 def'a

255

109. Sayfa

Özeti:

Devlet işleri için Bolu ve Viranşehir sancaklarına bağlı kaza ve köylerde yaşayan bazı kimselerden ödünç alma beyanı.

Fî 16 S sene 224(2 Nisan 1809)

Umûr-ı memleket için bazı kimesnelerden ve kurâlardan cihet-i karzdan bâ-yâfta cümle ma'rifetiyle alınan beyân eder.

Özeti:

Safranbolu serdarı Osman Ağa'nın turnacılık rütbesine yükseltildiği.

179. Hüküm

Osman Ağa'nın Serdârlık Mektubu Sûreti

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Zağferanbolu serdârı ba'de's-selâm inhâ olunur ki medîne-i Taraklı medîne-i mezbûre sâkininden Osman Ağa zîde mecduhû Ocağ-ı Âmire'de emekdâr ve sezâvâr-ı âtîfet olup vücûhla mahall ve müstahak olduğu ecilden bu defâ Ocağ-ı Amire'de turnacılık rütbesiyle kadri terfî' ve senedi kaleminden tanzîm olunup irsâl olunmuşdur. İ'lâm-ı hâl-i siyâkı işbu mektûb tahrîr tedbîr kılındı. Bi-mennihî Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ağa-yı mûmâ eliyhin akrânı misillü Başkalfa eli ve kadr ve şânına ve rütbe-i ünânına ri'âyetle ihtirâm olunup ol dahi kânûn ve kâ'ide ocağa ri'âyet ve dikkat ve şevketlü kudretlü pâdişâh-ı âlem-penâh efendimiz eyyâm ve eyyâm-ı ömr-i devletli da'âvtına cevâb mektûbla âmil olasız.

Tahrîrâtı evâhir-i şehri-i Ramazânü'l-mübârek sene hamse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

(14 Ekim 1810)

110. Sayfa

Özeti:

Mehmed Ağa'nın mutfağı için alınan araç-gereç gideri (otuz beş kuruş).

180. Hüküm

Rabbi yessir velâ-tu'assir yâ yessir bi'l-hayr

Sa'âdetlü Haydûd-zâde Mehmed Ağa Hazretleri'nin bin iki yüz yirmi dört senesi Saferu'l-hayrının dokuzuncu günü medîne-i Borlu'da kudümleriyle teşrîf buyurup bundan sonra vukû' bulacak sancak tevzî'ine idhâl olunsun diyü ağa-yı mûmâ ileyh hazretlerinin nutuk buyurdıkları üzere olan masârîf defteridir ve bundan sonra ber-vech-i âtî masârîf-ı sancağa idhâl olunacaktır, gaflet olunmaya.

Fî 16 S sene 224(2 Nisan 1809)

Kuruş

0035 ağa hazretlerinin matbahına alınan ekseri balta ve satır ve kürek ve maşa ve nacak ve kebab şişi ve gayruhum kethüdâsı yediyle verilen

Özeti:

Daha önce serturnacı görevine getirilmiş olan Osman Ağa'nın Safranbolu kazası serdarlığına tayin edildiği.

181. Hüküm

Osman Ağa'nın serdârlık mektubu sûretidir.

Bürnük karyesinden şu iki kile dakîk iki kile üç başa alınmıştır.

Şerî'at-şî'âr Zağferanbolu kâdîsı efendi zîde fazluhû ba'de's-selâm inhâ olunur ki taht-ı hükûmetinizde serdâr olan ref olunup yedine uslûb-ı sâbık üzre kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân dergâh-ı âlî serturnacı Osman Ağa zîde kadruhû serdâr nasb u ta'yîn olmağın işbu mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur. İnşâallâhu Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki merkûmu kazâ-i mezkûrun serdârlığı umûrunda kıyâm ve öteden beri ele geldiği ve

cümle zabt u rabtı husûsunda i'zâz ve ihtimâm eylesiz ve sen ki serdâr-ı merkûmsun kazâ-i mezkûrun serdârlığı sana tefvîz olmakla gerekdir ki kâ'ide-i kadîm ve kânûn üzre zabt u rabt-ı neferât ve def'-i ref'-i meşrûtuyla tanzîm-i bilâd ve irâha-i hâl-i ibâda bezl ve (...) eylesin ve kazâ-i mezkûrda mukîm ve misâfir yeniçeriler ve cebeci ve topçu ve top arabacısı ve gilmân-ı acemi ve kol ağaları ve topcu askeri bi'l-cümlesini üzerlerine serdâr ve zâbit bilüp sınırdan taşra ve emrinden hâric vaz' u hareket[de] bulunmayup re'y itâ'at ve inkıyâd üzre olalar. Ve sen dahi cümle umurunu ahkâm-ı şer'-i şerîfe ve kânûn-ı kadîm ve emr-i münîfe tatbîk ve tavâ-yif-i merkûmûndan bedele vâris-i ma'rûf fevt olanların metrûkâtların ma'rifet-i şer'le zabt ve sükda fûrûht ve hâsıl olan nûkûdunu cânib-i beytü'l-mâl için defter [ve] müfredâtıyla Ocağ-ı Âmire tarafına göndermeye mübâderet ve beher hâl sükkân ve îlânın ve ahâlînin râhatlarına bâ'is hizmet-i müstahsene vücûda getirmenize mücidd sâ'î olup mûib-i mektûbla âmil olasız.

Tahrîr gurre-i şehr-i Zi'l-hicce sene hamse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

Târîh-i mezkûrdan zabtı için işbu mahalle şerh verildi. (28 Aralık 1810)

111. Sayfa

Özeti:

Safranbolu sakinlerinden yeniçeri emektarı Seyyid Osman'ın faydalı işlerinden ötürü turnacılık rütbesine terfi ettiği ve herkesin adı geçen kişiye gereken saygıyı göstermesi.

182. Hüküm

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân hâlâ Zağferanborlu serdârı olan ağa zîde mecduhû ba'de's-selâm inhâ olunur ki, kazâ-i mezbûr sâkinlerinden dergâh-ı âlî yeniçerileri ortalarından yirmi beş bölüklü yoldaşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyid Osman zîde kadruhû Ocağ-ı Âmiremde emekdâ[r]larından olup şâyeste-i inâyet ve sezâvâr-ı âtîfet ve lâ-yık ve mahall-i müstahak olmağın bu defa ocağın turnacılık rütbesiyle kari terfî ve senedi kalemden tanzîm ve i'tâ olnudğu cümleye ma'lûm oldukda ağa-yı mûmâ ileyhın kadr u şânına ve rütbe-i ünânına ri'âyet ve ihtirâm olunmasını hâvî ve ocağın

turnacılık ile ferâğ olunduğunu i'lâm-ı hâl siyâkı[nda] işbu mektûb tahrîr ve irsâl olunmuştur. İnşâallâhu Te'âlâ vusûlünde gerekdir ki, vech-i meşrûh üzere amel ve hareket eylesin ve ol dahi akrânı misillü başına kalafat üst idüp kânûn-ı kadîm ve kâ'ide-i ocağa ri'âyet ve hilâfindan gazer ve mucânebet ve devâm-ı ömr-i devlet-i hazret-i cihandârî ed'iyesine muvâzabet eyleyüp mûcib-i mektûbla âmil olasin.

Tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâli'l-mûkerrem sene hamse ve işrîn ve mieteyn ve elf.

(13 Kasım 1810)

Özeti:

Darphane-i Amire'den gelen tahsildar Halim Ağa'nın yirmibeş günlük masrafı.

183. Hüküm

Fî 20 M sene 226 (14 Şubat 1811)

Darphâne-i Âmire'den mâl-ı mürettebin tahsiline gelen Halim Ağa'nın masârifi

Yevmiye lahm	Yevmiye yâğ	Asel	Pirinç
2 vukıyye	0,5 vukıyye	0,5 vukıyye	2 vukıyye

Yirmi beş gün tamâm.

112. Sayfa

Özeti:

Voyvoda ağanın mutfak masrafı olarak İbikoğlu İsmail Ağa'nın elindeki defter mucibince altmış iki kuruş beş para, Mustafa Ağa'nın oğlu Mehmed Ağa'nın masrafı olarak Süleyman Ağa eliyle gelen defter uyarınca otuz beş kuruş ödendiği.

184. Hüküm

Kuruş para

62 5

35

İbikoğlu İsmail Ağa'nın bu def'a voyvoda ağanın mutbahına sarf eylediği yedinde olan defter-i müfredât mücebince yalnız altmış iki kuruş beş paradır.

El-Hâc Mustafa Ağa'nın oğlu Mehmed Ağa'nın bu def'a Süleyman Ağa'ya eylediği masrûf yedinde olan defter-i müfredât mücebince yalnız otuz beş kuruşdur. Evâmir teslîm olunmuştur.

Özeti:

Kışla için asker sayısının köy ve mahallelere göre beyanı ve her hane için beş kuruşluk ödeme isabet ettiği.

185. Hüküm

Kışla askeriçün aded-i nefer beyân

Ağa alemdârâr ve mübâşiriye beher hâne beşer kuruş isâbet eder

Fî 11 Ra sene 225 (16 Nisan 1810)

01 Baba sultan

01 Çavuş Karaali Mahallesi'nden bir hâne yamak

01 Karaali Mahallesi

01 Câmî-i Kebîr

01 Hüseyin Kethüdâ bir buçuk hâne Canikli yarım hâne kavak mahallesi hâne bir mahalleÇeşme hâne

01 Hacı Halil bir buçuk bir rubu‘ Hacı Durmuş bir hâne Bağlarbaşı bir hâne rubu‘

01 Hacı Evhad yarım hâne Müslümân-ı Kıran yarım Müslümân-ı Bolad yarım Tekye Mahallesi üç rubu‘ (...) bir hâne bir rubu‘

- 01 Tokatlı bir hâne Gayza iki hâne Dâne-i Ulâ bir hâne
 01 Dâne-i Suflâ on hâne Petr-i Ulâ'dan
 01 Ağaçkilise dört hâne
 01 Susandık rubu‘ Ağaçkilise'den yarım hâne Kozcağız yarım hâne Yazı üç rubu‘
 Çiftlik-i Ulâ'dan iki hâne
 01 Kirpe karyesi
 01 Çiftlik-i Suflâ
 02 Müslümân-ı Yazı
 01 Müslümân-ı Yazı'dan bir buçuk hâne Ketan köyü bir hâne Sırçalı bir buçuk hâne
 03 Konarı'dan on bir hâne bir dahi Oğlanviran'dan
 01 Değirmencik bir hâne Sorguncuk rubu‘ Çomakviran rubu‘ Magul yarım hâne
 Sakaralan bir hâne
 Bürnük'den bir hâne
 01 Bürnük'den dört hâne
 01 Pelitviran'dan iki hâne bir rubu‘ Karapınar'dan bir hâne üç rubu‘
 01 Alınviran üç hâne Çiraklar'dan üç rubu‘ Sırrıyan'dan bir rubu‘
 01 Akviran'dan iki buçuk
 01 Kadıbükü
 01 Sarıyana bir hâne Çerçen üç hâne
 01 Ilbarıt
 01 Kozyaka
 01 Karıt
 01 Karıt'dan bir hâne Melise'den üç hâne
 01 Kızılcaviran-ı Ulâ üç hâne rubu‘ Kızılcaviran-ı Suflâ'dan bir rubu‘ Bostanbükü'nden rubu‘
 01 Kızılcaviran-ı Suflâ iki hâne Bostanbükü iki hâne
 01 Kılavuzlar
 02 Bulak'dan sekiz hâne
 01 Bulakdan iki hâne Başköy'den iki hâne
 02 Başköy'den yarım Kapullu'dan altı buçuk hâne
 02 Arıcak'dan

113. Sayfa

Özeti:

Hicri 1223 senesi Recep ayının birinci (23 Ağustos 1808) günü itibarıyla, devlet işleri için mahalle ve kişilerden toplananların beyanı.

186. Hüküm

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesi Receb-i Şerîfi guresinden umûr-ı memlekete sarf olunup cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le iktizâ eden mahallerden ve kimesnelerden bâ-yafta alınan mebâliğ defteridir ki ber-vech-i âti beyân olunur.

Kuruş

- 020 cümle ma'rifetiyle Kıran karyesinden alınıp çoban ve ova zecrecisine verilen hizmet
- 030 cümle marifeiyle umûm-ı memleket için Emir Hocaoğlu Ali Efendi'den bâ-yafta alınıp bir maddeye gelen tüfenkçiye ücret verilen
- 020 Çiftlik-i Suflâ karyesinden konuk masârifüçün yirmi kuruş ahz ve yafta i'tâsı (...)
- 330 Bâ-tezkire-i Seyyid Halil Ağa Hazretleri Akçabayrakdaroğlu Mehmed'e Subaşı Salih Ağa'nın verdiği mebâliğ
- 035 Hutbe fermânı getüren ağaya Subaşı Salih Ağa'nın verdiği hizmet
- 020 Hacı Mustafa Ağa'nın Veliler Konağı
- 755
- 110 bu da buyuruldusuna verilen
- 020 Hazînedâr tezkiresiyle gelen tüfenkçiye
- 585
- 030 Rûz-ı Kâsım i'tibârıyla olan sâliyânenin isti'câline subaşı ağanın verdiği
- 020 arz ve mahzar tesvîdi getürene verilen
- 050 mâl-ı maktû' ve ikrâmiye ve (...) bahâ-i mîrîsine isti'câl buyuruldusu getürene Salih Ağa yediyle verilen.

Özeti:

Yazı köyü sakinlerinden İbrahim Ağa'nın varisleri arasında, Konarı köyü sakinlerinden Seyyid Şatırzade İsmail Ağa vekilliğindeki miras davası. Sözü edilen mirasın değirmen olduğu, birer buçuk hisse üzerinde iki tarafın anlaşığı ve taraflardan birinin kararı bozması halinde yüz kuruşluk nezir (tazminat) ödemeyi taahhüt ettiği.

187. Hüküm

Medîne-i Borlu kazâsına tâbi' Yazı karyesi sâkinlerinden bundan akdem vefât eden İbrahim Efendi'nin vâris mûrisleri zevce-i menkûhası Rabia ve Rabia'dan zuhûr eden kızı Hadice ve dîğêr zevce-i menkûhası Saime ve Saime'den zuhûr eden Fatıma nâmûn kimesnelere münhasıra olduğu sâbit olup vârisleri beyninde hakk-ı irsleri taksîm olunup üç defa murâfa'a olunup defa-i râbi'ada mezbûre Saime tarafından umûr-ı husûsuna Konarı sâkinlerinden es-Seyyid Şatır-zâde İsmail Ağa'ya vekîl idüp vekâlet hasebiyle merkûm Fâtıma bint-i İbrahim muvâcehesinde vâkı'a olundukda udûl müslimînden ahâlî-i karye yedlerinde hakları bu kadar dedikde şêhâdetleri hîn-i kabûlde olup emlâk-ı metrûkâtдан üç ocak değirmenleri olup zevcân ve gerek bintân hakk-ı irsleri mukâbilinde birer buçuk değirmene râzı olup hisse-i şâyi'alarından mâ'adâ irse müte'allik bir para olmayup âmme-i da'vâdan zimmetlerini ibrâ idüp bundan sonra birbirinden da'vâ edersen da'vâmız mesmû'a olmasun kangımız da'vâ edersek vâlinin hazînesine yüz kuruş nezrimiz olsun.

Fî 20 M sene 226 (14 Şubat 1811)

El-abdü'd-dâ'î li-devleti'l-aliyyeti'l-Osmâniyye Hüseyin el-müvellâ bi-hilâfe medîne-i Taraklıborlu.

114. Sayfa**Özeti:**

Hicri 1223 senesine mahsuben avarız, teftiş, nezaret gibi devlete yapılması gereken ödemelerin Salih Ağa eline verilen deftere kaydedildiği üzere bin üç yüz elli beş kuruş olduğu ve bu meblağın da ahaliden toplandığı.

188. Hüküm

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesi mâh-ı Cemâziye'l-ülâ'nın on beşinci gününden beri müctemi'a olan masârifât kuzât beyânında olup ve meblağ-ı mezbûr beher kimesneden olunup verilmek mahalleri yegân yegân ber-vech-i âtî zikr ü beyân idüp kayd şod.

Kuruş

- 25 Bolu'da olan askerlere irsâliyiçün Emir Bey'in oğlu Ali'den alınan bâ-yafta
 25 Bolu'da asâkire harçlık için Karayakalıoğlu Berber Mehmed bâ-yafta alınan
 35 Bolu'da asâkire harçlık için Melek Hacıoğlu Hacı Halil bâ-yafta alınan
50 Bolu'da asâkire harçlık için Hacı Baltaoğlu Hacı İsmail bâ-yafta alınan
 135
 050 Bolu'da asâkire harçlık için Hacı Yahyaoğlu Molla Hüseyin'den bâ-yafta alınan
 050 Bolu'da asâkire harçlık için Semerci Hacı Abdurrahman'dan bâ-yafta alınan
 040 Bolu'da asker harçlığıiçün Molla Ahmedoğlu Salih Ağa'dan bâ-yafta alınan
020 Bolu'da askere harçlık için Sarı Ahmed'den bâ-yafta alınan
 300
 050 Bolu'da asker harçlığıiçün Emir Hocağlı Mehmed Ağa'dan bâ-yafta alınan
 050 Bolu'da asker harçlığıiçün Emir Hoca-zâde Ali Efendi'den bâ-yafta alınan
 045 Bolu'da asker harçlığıiçün Dumanlıoğlu Mehmed'den bâ-yafta alınan
050 Bolu'da asâkire harçlığıiçün Basdırmacı-zâde Hacı Ahmed'den bâ-yafta alınan
 495
 050 Bolu'ya asker harçlığı için Kerim-zâde Abdullah Ağa'dan bâ-yafta alınan
 050 Bolu'ya asker harçlığı için Monla Ahmedoğlu Osman Ağa'dan bâ-yafta alınan
 025 Bolu'ya asker harçlığıiçün Soyculuoğlu Yakub Ağa'dan bâ-yafta alınan
050 Bolu'ya asker harçlığıiçün Emeksüzöğlü Hacı Mustafa'dan bâ-yafta alınan
 670
 050 Bolu'ya asker harçlığıiçün Ağa Mehmedoğlu'ndan bâ-yafta alınan.
 025 Bolu'ya asker harçlığıiçün Boyacı Karagülmez Mustafa'dan bâ-yafta alınan.
 100 Bolu'ya asker harçlığıiçün düneğın Hacı Ömer Ağa'dan bâ-yafta alınan.
 050 Bolu'ya asker harçlığıiçün Çiftlikli Hacı Feyzullah Ağa'dan bâ-yafta alınan

- 030 Bolu'ya asker harçlığı için Boyacı Cebiroğlu Hacı Mehmed'den bâ-yafat alınan
- 025 Bolu'ya asker harçlığı için Receboğlu Demirci Kör Mehmed'den bâ-yafat alınan
- 950
- 0000
- 0000
- 0080 mîrî noksanı için Kazanaçmaz Osman bâ-yafat alınan
- 0020 mîrî noksanı için Boyacı Molla Ahmedoğlu İsmail'den bâ-yafat alınan
- 0050 mîrî noksanı için Toynoloğlu Hacı Ali'den bâ-yafat alınan
- 0050 Tabak Vezir'den bâ-yafat alınan
- 1150
- 0030 mîrî noksanı için Sepetoğlu Hacı Süleyman'dan bâ-yafat alınan
- 0025 mîrîye için gelen Çonkarlı'ya verilen Kocabaşoğlu Osman'dan bâ-yafat alınan
- 0040 mîrî noksanı için Boya Ahmedoğlu Mustafa'dan bâ-yafat alınan
- 1245
- 0030 cülûs-ı hümayûn tezkeresi getirene hizmet için Kuran karyesinden alınan bâ-yafat
- 0050 hutbe fermânı getirene hizmet için Kıran karyesinden bâ-yafat alınan
- 1325
- 0030 Konarı'dan menzil için alınan
- 1355

İşbu mebâliğ yalnız bin üç yüz elli beş kuruş olup cümle ma'rifetiyle avârız ve teftîş ve nezâret ve tevzî'ine idhâl olunup cümle zikr olduğu üzere mebâliğ-i tahsildârı Sâlih Ağa yediyle ashâblarına teslim olduğu bu mahalle kayd şod.

Fî gurre-i B sene 223 (Miladi 1808)

115. Sayfa

Özeti:

Kırk kişilik turnacıbaşların geçirdiği geceler ve bu gecelerde neferlerin hangi konaklarda ne kadar kaldığı.

189. Hüküm

Münâvebe ile verilen konaklar beyânındadır. Bâ yafta beher leyl Aded 40
Serturnâyânı konak Hacıbeyli-zâde el-Hâc Mehmed Ağa

Nefer aded ma'a-ağa

Piyâde aded

12 kethüdâ gece aded 1

16 Bartın'dan Çalık-zâde Paşa Ağa konak atlu gece aded 1

10 Delibaşı Ağa efendimizin (...) gece aded 1

12 Binbaşı Alioğlu gece aded 2

Biyâde beher yevm nizâm verildi

Nefer aded

Leyl

20

Fî gurre-i S sene 223 (29 Mart 1808)

Ağa Mehmedoğlu Hacı Mehmed'e konak

Aded

3 Atlu aded gece aded 1 velilerden

1 atlu tüfenkçi aded 1 gece aded 1

4

Özeti:

Kirpe köyü ahalsinin Halil Ağa'ya müracaat edip, ödemelerin dağıtımında adı geçen köye biraz indirim yapılması talebi.

190. Hüküm

Kirpe karyesi ahâlî-i fukarâları tezallüm-i hâl bâ-arzuhâl devletlü Halil Ağa Hazretleri'ne varup hâl-i tahammüllerine göre karye-i mezbûr fukarâsına tevzî'de bir mikdâr i'âne olunması emr-i veliyyü'n-ni'amîdir diyü bir kıt'a tezkire sûretidir.

Fî 12 R sene 223 (3 Eylül 1808)

Özeti:

Hicri 1223 senesi Şaban ayı ortalarında (6 Ekim 1808)... çeşitli malların fiyatlarının gösterildiği çizelge.

191. Hüküm

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesi mâh-ı Şa‘bânü'l-mu‘azzam evâsıtında devletlü
(6 Ekim 1808)

Revgan-ı sâde	Asel-i şem‘	Revgan-ı şem‘	Ganem	Sabun
Vukıyye	Vukıyye	vukıyye	Aded	Vukıyye
150	50	150	50	50
	Fî kuruş	Fî para	Kıymet	
	4,5	50	2582	
Şeker	Pirinç	Şa‘îr	Saman	Kahve
Vukıyye	Vukıyye	Kile	Yük	Vukıyye
5	1000	50	500	100

Özeti:

Subaşı Salih Ağa’ya ilanen Çobanzade oğlu Abbas Bey’in Bolu voyvodası Halil Ağa ile beraber o tarafa bir iki gün içinde geleceği ve bu sebeple zahireyi çokça tedarik etmesi hususu.

192. Hüküm

Benim rif‘at-mendim subaşı Sâlih Ağa inhâ olunur ki,

Çoban-zâde beyefendinin oğlu Abbas Bey'in hemen bu iki gün içinde vürûd edeceklerini Halil Ağa efendimiz Bolu'dan tarafımıza ifâde vere dahi beraber ol tarafa geleceğim zahîreyi çokça tedârik edin diyü emirnâmeleri vürûd edüp tarafınıza tahrîr olmuşdur bir an kadem bâlâda mastûrları bi't-temâm tedârik ve irsâle gayret eyleyesiz.

Bende Halil Kethüdâ-yı Voyvoda Bolu

116. Sayfa

Özeti:

Hicri 1223 senesi Muharrem ayı ortasında belde işleri için ahaliden toplananların dökümü.

193. Hüküm

İşbu bin iki yüz yirmi üç senesi Muharremi on beşinden ve cümle ma'rifetiyle umûr-ı belde için ve zimtene mübâşiriyelere verilen

Fî 15 S sene 223 (12 Nisan 1808)

Kuruş

020 Yabanâbâdî Tüfenkçi Hasan Ağa'ya şâhin için

017,5 sâliyâne isti'câline gelen tüfenkçiye

030 süvârî asâkirinin firâr eden beş nefer kimesnelere buyuruldu ile gelen tüfenkçiye hizmet

070 ağaların Âsitâne'ye azîmetiyçün gelen tüfenkçi Halil Ağa'ya hizmet

137,5

100 firârî Hacı Efendi'ye verilen Âsitâne'ye gittiğinde

090 Seyyid Numan Efendi'ye Âsitâne'ye gittiğinde verilen

052,5 Yazı karyesinden es-Seyyid Mustafa Efendi'ye verilen

380

Cümle ma'rifetiyle bâ-yafta tahsîl olunan meblağdandır. Fî 9 S sene 223

(6 Nisan 1808)

040 Kulavuzlar karyesinden bâ-yafta kalyoncu askerine alınan fî 15 S sene 223

(12 Nisan 1808)

020 Eflanili Hatipoğlundan kalyoncu askeri için bâ-yafta alınan

015 serdâr bayrağı ihrâcına gelen bâ-tezkire Kâimmakâm Halil Ağa tüfenkçisine

395 turnacı ile ma'an gelen

075 bâ-yed-i Mustafa Ağa Bulak'dan Âsitâne'ye giden cümle vilâyet umûriyçün bâ-yafta verdiği

- 055 turnacı ağa ve hademesine verilen bâ-yed-i Hüseyin
025 kalyoncu isti'câline gelen tüfenkçiye bâ-yed-i Hüseyin
550
025 Yazı karyeli Molla Mehmed'e verilen Babasultan Mahallesi'nden
045 kalyoncu emriyle gelen tüfenkçi Hasan Ağa'ya Emeksiz-zâde'den bâ-yafta alınan
mablağdır
025 asker bedelinden bâkî kalan mebâliğ tahsiliyçün gelen tüfenkçiye hizmet
645 Taşataroğlu Mehmed Ağa'dan alınan meblağdır.
010 menzil bargiri bilâ-tezkire verilmesin tezkirede tahrîr olunan hizmetinden ziyâde
bir akçe verilmemesi
015 asker bedeliyesinin isti'câline gelen tüfenkçiye verilen hizmet
163 subaşı ağanın üç sâliyânede birer rubu' sehven ziyâde verdiği meblağ Hüseyin
0833 Ağa'dan tahsîl edildiğinden verildiği
0700 kalyoncu askerine teslim İsmail Ağa'ya bâ-yed-i Hüseyin Ağa iki dört aşağıdan
1533 cem'olan paradan Nalband Hüseyin Ağa yediyle verilen
0020 Molla Ahmedoğlu Sarı Ahmed'in bâ-yafta ağa efendimizin emr sûretiyle ve
buyuruldusu ile gelen
0020 Hacı İvazoğlu Said Ağa'dan bâ-yafta alınup sâliyâne isti'câline gelen tüfenkçiye
hizmet fî 8 S sene 223(5 Nisan 1808)
0025 bedelden ellişer kuruş ziyâde tahsîl olunmuş diyü gelen tüfenkçiye hizmet
0015 mîrî isti'câline gelen tüfenkçiye bâ-tezkire
0020 îrâd isti'câline gelen tüfenkçiye
0025 katır iştirâsına gelen tüfenkçiye
0020 İsmail Ağa'nın ifâde edüp bir mâh diye gelen tüfenkçiye
0020 Kürt Ömer karındaşı olan tüfenkçiye adâlet tezkiresiyle gelen
1698
0030 bu defa asâkir isti'câline ve sûret-i emr-i âlî ve buyuruldu-i sâmi ile gelen
mübaşire hizmet (...)
0030 Bakkal Keleş Beşe'den bâ-yafta altı nefer süvârî asker bedelleriyçün alınan
1758

117. Sayfa

Özeti:

Bolu voyvodası tarafından Viranşehir mütesellimliğine atanan Ankaralı Seyyid İbrahim ile Amasra ayanı Seyyid Mehmed ağaların, yanlarında sahil askerleri olduğu halde, Eflani üzerinden Safranbolu merkeze 7-8 bin kişilik orduyla gelip elli gün kadar kalacakları ve bu sebeple yiyecek vb. ihtiyaçlarının karşılanması.

194. Hüküm

Bâ'is-i tastîr oldur ki,

Bu defa Bolu voyvodası tarafından Viranşehir'e mütesellim olan Ankaravî Sa'âdetlü es-Seyyid el-Hâc İbrahim Ağa ve Amasrı A'yânı Mollaoğlu es-Seyyid Mehmed Ağa sevâhil asâkiriyle ve tüfençî ve delil asâkiriyle yedi sekiz bin süvârî ve piyâde ile Eflânî kazâsı cânibinden vürûd ve medîne-i Borlu'ya nüzûl ve dühûl ve elli gün mikdârı meks ve ikâmetlerinden kazâ-i mezbûrun olan masârîfî mahalliye sancağa idhâl olunmak mukâvelesiyle ta'yînât-ı rûz-ı merre masârîfî ve mefrûşât ve yem ve yiyecek masârîfî defteridir ki, Mehmed'e Viranşehir sancağına bâ-buyuruldu ve İneborlu Sa'âdetlü Hulûsî Ahmed Ağa Hazretleri'nin emriyle sarf olunacaktır ki ber-vech-i âtî zikr ü beyân olunur.

Fî 10 N sene 222 (11 Kasım 1807)

Kuruş

0614	Bakkalbaşî Ateşâğa-zâde Mehmed Ağa yediyle sarf olunan
0034,5	Attar Hacı İsmail Ağa'nın defter
0090,25	Karabacak-zâde'den alınan duhan 54 vukıyye
0154- 16	kasapların bâ-yafta verdiği lahm 774 vukıyye
<u>0382- 08</u>	Bakkal es-Seyyid Keleş Beşe'nin bâ-defter verdiği zehâyir
1276 24	
0243,5	mecmû' ekmeçîlerin verdiği nân-ı azîz suretleri
0645	kahve kıymeti 71 vukıyye fî(?) 10

- 0085 şehirkethüdâsı yediyle bâ-defter sarf olunan
0038- 15 defa Bakkal Keleş Beşe bâ-defter alacağı
 2288 39
- 0033 Sa'atçı Bakkal Mustafa Beşe'nin vâli için Ali Ağa konağınadır asel-i sâde 22
 vukıyye
- 0016 Bakkal Feyzullâh'ın bâ-defter verdiği zehâyir
- 0063 Mumcu İbrahim Beşe[den] alınup ta'yîne verilen mum vukıyye 63
- 0038 Mumcu keferenin verdiği mum vukıyye 38
- 0134,5 Karapınar karyesinin bâ-defter masârıfı ve Ağaçkilise'ye verdikleri
0070 Seyyid Ali Ağa'nın konağına vâliye etdiği masârıfı
 2642,5
- 0080 Yörük karyesinden şa'îr keyl 10
- 0050 Müslim konağına verilen kahve vukıyye 5
- 0180 defa delilbaşuya ve kazakcıbaşuya ve Mollaoğlu'na ve sâire kahve vukıyye 18
- 0100 Yazı karyesinde olan asâkir[e] verilen bâ-yafıta kahve vukıyye 10
 3447
- 160 Şa'îr kıyye 20 asâkire ve konakçılara bâ-yed-i Hacı Mehmed Ağa
 0334 makâd aded 2 beledî yasdık aded 2 kuru tencere aded 1 döşeklere ve şiltelere
 otuz yasdık (...) mezbûr aded 15 yorgan aded 1 ve döşek galafı bez top aded 11
 Yalanoğlu şebşebesini ve yüz yasdıkları için penbe yarım top alaca ve şam kutnusu ve
 döşek çarşablarına ve derziye destâriye bâ-defter-i müfredât
- 0100 Hacı Emin Efendi zevcesinden alınan makad aded 1 yasdık aded 10 kıymeti
- 0020 Kile-zâde'den alınan bâ-yed-i Hacı Mehmed Ağa makad çift aded 1
 4071
- 0110 Kuranaçmazoğlu Seyyid Osman'dan alınan penbe vukıyye 55
- 0080 Sorguncuk ve Çomakviran ve Değirmencik'den bâ-yed-i Hacı Mehmed Ağa
 şa'îr keyl 12
- 0060 (...) karyesinden şa'îr vukıyye 10
- 0024 Bağlarbaşı'ndan alınan şa'îr keyl 4
- 0048 Çiftlik-i Suflâ'dan şa'îr vukıyye 5 def'a aded 3
 4373
- 0060 Yazı karyesinden dahi Osman'dan şa'îr kıyye 10

- 0003,5 İhsan Ağa'dan hazîne bağıyçün alınan ip
- 0018 Yazı karyesinden şa'îr vukıyye 8
- 0060 Yazı karyesinde olan asâkire bâ-yed-i Molla Mehmed vukıyye 30
- 0041 Hacı Mehmed Ağa yediyle bakkal Keleş'den alınan zehâyir
4595,5
- 0020 Kirişçi Ahmed'den hatap yük 30 ve kerpiç kıymeti
- 0020 bâ-yed-i hancı odabaşı Yazı karyeli Hacı Dursunoğlu'ndan pirinç vukıyye 18
revgan-ı
sâde vukıyye 6
4635
- 0500 Mahalle-i Câmi'-i Kebîr'in konaklar masârıfı bâ-defter-i müfredât
- 1994 Mahalale-i Karaali'nin konaklar masârıfı bâ-defter-i müfredât
- 4995,5 Kıran mahallesinin konaklar masârıfı bâ-defter-i müfredât
- 0746 Hacıderviş mahallesinin konaklar masârıfı bâ-defter
- 0241 Hacıevhad mahallesinin konaklar masârıfı bâ-defter-i müfredât
- 0170 Tekye mahallesinin bâ-defter müfredât konaklar masârıfı
- 0270 Mahalle-i Kavak konaklar masârıfı bâ-defter-i müfredât
13572

118. Sayfa

Nakl-i yekûn

Kuruş

13572

- 00250 Hacı Mehmed Ağa yediyle Tayyâr Paşa dîvân efendisine ve Tintin ve
Müsellem ve Mollaoğlu Çavuşlarına verilen
- 03711,5 Yazı karyesinin masârıfları bâ-defter-i müfredât kayd şod
- 00995 Çiftlik karyesinin bâ-defter masârıflarıdır
- 00300 Sarıyan karyesinin bâ-defter şa'îr ve hizmet
18962 ,5
- 00030 Hancı Trabzonîoğlu konağının masârıfıdır
- 01012 Hüseyin Kethüdâ mahallesinin bâ-defter konaklar masârıfı

- 04898 Bulak karyesinin bâ-defter konaklar masârıfıdır
- 00330,5 Hacıhalil mahallesinin bâ-defter konaklar masârıfıdır
- 00750 Dana Ulâ ve Suflâ karyelerinin bâ-defter konak masârıfıdır
25983
- 00240 Müsülman Kıran mahallesinin bâ-defter konaklar masârıfıdır
- 01318,5 Babasultan mahallesinin bâ-defter konaklar masârıfıdır
- 00702 Çeşme mahallesinin bâ-defter konaklar masârıfıdır
- 00022 Müsellim'in konağına kilid ve dülger üstâdiyesi bâ-defter
- 00108 Alacanoğlu Bakkal Seyyid Ali'nin bâ-defter konağına verdiği zehâyir
- 00710 Çavuş mahallesinin bâ-defter konaklar masârıfıdır
29083,5
- 00019 Seyyid Ali Ağa konağına Müsellem Ağa sâkin iken Hacı Velioğlu Alemdar'ın
pirinç ve sâir zehâyir-bahâsı
- 00072 Kızılcaviran-ı Suflâ'dan şa'îr keyl 9
- 00096 Kızılcaviran-ı Ulâ'dan şa'îr vukıyye 16
- 00250 Kapullu karyesinin bâ-defter masârıflarıdır
- 00295 Karıt karyesinin bâ-defter-i müfredât
29795,5
- 00282 Hacıbeyli mahallesinin bâ-defter konaklar masârıfıdır
- 00330 Konarı karyesinin bâ-defter masârıfıdır
- 00650 Kılavuzlar karyesinin bâ-defter yüz elli neferin masârıfıdır yevm aded 13
- 00200 Gayza karyesinin bâ-defter konaklar masârıflarıdır
- 00100 Tokatlı karyesinin bâ-defter masârıflarıdır
31357,5
- 00500 Ağaçkilise karyesinin bâ-defter konak masârıflarıdır
- 00589 Kozyaka'nın bâ-defter şa'îr ve gayrı masraflarıdır
- 00172 Çerçen karyesinin bâ-defter masârıflarıdır
- 00040 Ketan karyesinden şa'îr masârıfıdır
- 00200 Bürnük karyesinin bâ-defter masârıfıdır
32858,5
- 01243 hâkim efendiye dahi harç defter olarak ma'a-hüddâmiye ve kâtibiye olmak üzere
- 34100 sancağa vaz ve umûmen sâliyâne

- 00200 Çiftlik-i Ulâ 'nın şa'îr ve sâir masârifâtı bâ-defter-i müfredât
00105 Dana karyesinin huzzâr mebâliği bâ-defter-i müfredât
 34405
 00820 yalnız otuz dört bin dört yüz beş kuruş bâ-buyuruldu sancağa idhâl olunacaktır
 00020 kal'ada kal' olunup asâkirin ihrâk etdikleri menzillerin hasârâtı ba'de'l-keşf kayd
 olunan
 00040 Hammâmî Ahmed Ağa'nın kal'a yağma olunan eşyâsı
 00050 Kazanasmaz-zâde Osman Ağa'nın zâyî'âtı kal'ada
 00016 Küçükhacı-zâde Ahmed Ağa'nın kal'ada zâyî'âtı
00016 Doğanlar esnâfının kal'ada bâ-defter vakf sahanlardan zâyî'âtı
 35367
 Demirciler esnâfının kal'ada vakf sahanlarının zâyî'âtı

 00025 Basdırmacı-zâde'nin bâ-defter kal'ada yağma olan eşyâsı
 00100 mumcu keferenin bâ-defter bargir hasârâtı
 00010 Kopazoğlu Süleyman'ın kili hasârâtı
 00106 Yazı karyesinin zimmîlerin bâ-defter hasârâtı aded 90 ehl-i İslâm aded 16
 00130 Bulak karyesinin bâ-defter hasârâtı kal'ada
 00040 Ketan karyesinin bâ-defter masârifâtı
 00016 Hacı İsmail'in ve şehir kethüdâsının hasârâtı
 00020 Semerci Hacı Seyyid Ali'nin hasârâtı bâ-defter
00100 Kıran mahallesinin bâ-defter hasârâtı
 45914

Özeti:

Köy, mahalle ve kişilerden tahsil edilenlerin, asker ve sancak masraflarının nakleden toplamı.

119. Sayfa

Umûr-ı memleket için verilen mebâliğ beyânındadır.

Fî 7 S sene 223 (4 Nisan 1808)

Kuruş

- 045 kalyoncu emriyle gelen tüfenkçi Seyyid Hüseyin Ağa'ya hizmet bâ-yafta
Emeksiz-zâde Hacı Mustafa'dan
- 025 asker bedelinden bâkî kalan mebâliğ için bâ-tezkire vürûd eden tüfenkçiye
070 hizmet Taşataroğlu Mehmed'den bâ-yafta alınan
- Fî 9 S sene 223(6 Nisan 1808)
- 025 Bu defa cümle ma'rifetiyle Âsitâne'ye bâ-emr-i veliyyü'n-ni'amî râhî olanlara
harcırâh için cümleden tahsîl olan, Babasultan mahallesinden Âsitâne'ye
gidenler için bâ-yafta alınan
- 030 Şeyh-zâde Seyyid Mehmed Ağa'dan bâ-yafta alınan
- 025 Tabak Mehmed Ağa yediyle bâ-yafta alınan
- 020 Hacıbeyli-zâde Hacı Mehmed Ağa'dan bâ-yafta alınan tarafımızdan verildi gaflet
olunmaya
- 030 Hacı Alioğlu Hacı Mustafa Ağa'dan bâ-yafta alınan
- 030 Serimoğlu Hacı Hasan'dan bâ-yafta alınan noksan 40 kuruş gelincek
- 030 Hacı Bekiroğlu'ndan Mustafa Ağa'dan alınan bâ-yafta nu'man efendiye verildi
260 30 kuruş.
- 020 Hacı Yahyaoğlu Molla Hüseyin
- 030 Dağdelen-zâde Mehmed Ağa'dan bâ-yafta
- 015 Kozcuoğlu Molla Osman'dan bâ-yafta alınan
- 030 Hacı Balta-zâde İsmail Ağa'dan alınan bâ-yafta
- 030 Süleyman ve Osman ve Mehmed'den bâ-yafta alınan bâ-yed-i Hoca Bekir-zâde
Ömer Ağa
- 020 Taşatan İmamoğlu Hasan'dan bâ-yafta alınan
- 020 Musallî-zâde Seyyid İsmail Ağa'dan bâ-yafta alınan
- 020 Aşçı Hacı Osman'dan alınan bâ-yafta
335
- 030 Hacı İvazoğlu Seyyid Mustafa Ağa'dan
375
- 020 kalyoncu asâkiri için Düneyen-zâde Mustafa Ağa'dan alınan bâ-yafta

- 040 Kılavuzlar karyesinden kalyoncu askeri için alınan bâ-yafta
020 Eflanili Hatipoğlu'ndan [bâ-]yafta alınan
100 Yazı karyesi ehl-i İslâm ve re'âyâsından yüz kuruş bâ-yafta alınmıştır.
660
025 kalyoncu askeri için Ganioğlu Hacı Mehmed'den alınan bâ-yafta
020 Kadı-zâde Halil Ağa'dan bâ-yafta kalyoncu maddesinden
050 Bulak karyesinden kalyoncu askeri için bâ-yafta alınan
020 Akkadı Mehmed Ağa'dan bâ-yafta alınan
770
020 Tombuloğlu Hacı Ali'den bâ-yafta alınan
015 Melek Hacı Ahmedoğlu'ndan alınan bâ-yafta
050 Ustaoglu Hacı Ali'den bâ-yafta kalyoncu için alınan
025 (...) Duhânî Mustafa'dan bâ-yafta alınan
930
010 Hacı Mü'min-zâde Hacı Mustafa'dan bâ-yafta kalyoncu maddesinden alınan
015 Suhteoğlu Tabakoğlu Molla İbrahim'den bâ-yafta alınan
010 Bakkal Emrullah'dan kalyoncu maddesi için bâ-yafta alınan
975
025 Traşoğlu Hasan Beşe'den bâ-vesâtat-ı Karafakılı alınan
990
0015 Kuyumcu Osman-zâde es-Seyyid Hüseyin Ağa'dan kalyoncu husûsuna bâ-yafta
alınan
0020 Hacı Beyli Veli-zâde Küçük Ağa'dan Çavuş mahallesiy için bâ-yafta verilecektir.
0010 (...)cioğlu Demirci Mehmed'den bâ-yafta alınan meblağ yaftası verilecektir
1035
0100 Çiftlik karyesinden kalyoncu maddesi için bâ-yafta alınan
1135
0100 Asmaz-zâde Osman Ağa'nın karındaşı Ahmed Ağa'dan kalyoncu maddesine bâ-
yafta alınan
0050 Kapullu karyesinden kalyoncu maddesi için bâ-yafta alınan
0050 Konarı karyesinden bâ-yafta kalyoncu için alınan
1335

0040 Molla Ahmedoğlu Osman'dan bâ-yafta kalyoncu için

0020 Hacı Mahmudoğlu Mutaf'dan alınan

1395

İşbu mebâliğ yalnız bin üç yüz doksan beş kuruş cümle ma'rifetiyle avâriz teftiş ve nezâret tevzi'ine idhâl olunup tahsildârı olan subaşı Sâlih Ağa yediyle cümle ashâblarına teslîm olunduğu bu mahalle kayd şod.

Fî gurre-i B sene 223 (23 Ağustos 1808)

Subaşının ziyâde verdiği 163 kuruş, fi 27 S sene 223 (24 Nisan 1808)

Subaşı Kara İsmail Ağa yediyle memleket için olan masârı,

fi 15 S sene 223 (12 Nisan 1808)

Özeti:

Memleket işleri için toplanan meblağın köy, mahalle ve kişilere dökümü.

Kuruş

25 Bedel için elli kuruş ziyâde alındığı

15 Mîrî istîcârına gelen tüfenkçiye

20 İbrâ ve isti'câline gelen

60

25 Katır iştirâsına gelen

20 Def'a tüfenkçi ağanın ifâde eylediği

105

020 Kürt Ömer (...) eylediği adâlet mektubu

125

Bâlâda olan esâmîlere nakl olunduğu sâliyâne vaz' olunacaktır.

120. Sayfa

Özeti:

Hicri 1223 senesi Şevval ayında (M. 1808) memleket işlerine harcamak üzere halktan toplanan ve Bekir Ağa'ya teslim edilen meblağın beyanı.

195. Hüküm

İşbu bin iki yüz Şevvâl-i Şerîfinin on birinde cümle ma'rifeti ile umûr-ı memlekete sarf olunmak için bâ-yafta-i memhûr kabz olunan ma'lûmü'l-mikdâr mebâliğin cümle ma'rifetiyle Tabbâğ Bekir Ağa'ya teslim ve yine cümle ma'rifetiyle umûr-ı memlekete sarf olunduğu işbu mahalle kayd şod.

[Sağ taraftaki sütun]

Kuruş

- 0015 Altuncuoğlu'ndan bâ-yafta alınan
- 0015 Musli Bey-zâde İsmail Ağa'dan bâ-yafta alınan
- 0015 Mumcu Hacı Osman'dan alınan bâ-yafta
- 0020 Nalçacı Hacı Bekir'den bâ-yafta alınan
- 0020 Taşataroğlu Mehmed Ağa'dan bâ-yafta alınan
- 0010 Mukayyid-zâde es-Seyyid Osman Ağa'dan bâ-yafta alınan
- 0015 Hacı Velioğlu Hacı Hasan'dan bâ-yafta alınan
- 0010 Serrâc Müezzîn'den bâ-yafta alınan
- 0010 Boyacı Cebiroğlu Hacı Mehmed'den bâ-yafta alınan
- 0050 Dümenliçoğlu Mehmed'den bâ-yafta alınan
- 0010 Kartoğlu İbrahim Beşe'den bâ-yafta alınan
- 0015 Akkadioğlu Mehmed'den bâ-yafta alınan
- 0020 Düneyenoğlu İbrahim Ağa'dan bâ-yafta alınan
- 0010 Hamamcı Ahmed Ağa'dan bâ-yafta alınan
- 0015 Hacı Halil'in Ali Ağa'dan bâ-yafta alınan
- 0015 Kerimoğlu Hacı Hüseyin'den bâ-yafta alınan
- 0010 Nalband Çavuş'un oğlu Hasan'dan bâ-yafta alınan
- 0010 Güççük Hacı'nın Bekir Ağlemdâr'dan bâ-yafta alınan
- 0010 Gulam Hacı Hasan'dan bâ-yafta alınan
- 0010 Sepetoğlu Hacı Süleyman'dan bâ-yafta alınan
- 0010 Kadioğlu Halil'den bâ-yafta alınan
- 0010 Yusuf'un Bekir Beşe'den bâ-yafta alınan
- 0010 Tiryaki Ahmed Beşe'den bâ-yafta alınan

- 0010 Hacı Alioğlu Mustafa'dan bâ-yafıa alınan
- 0010 Ömer Beyoğlu Ali'den bâ-yafıa alınan
- 0020 Hacı İvazoğlu Said Ağa'dan bâ-yafıa alınan
- 0020 Hacı İvazoğlu Mustafa'dan bâ-yafıa alınan
- 0010 Hacı Bekir-zâde Seyyid Bekir Mehmed Ağa'dan bâ-yafıa alınan
- 0030 Hancı Bekir-zâde Seyyid Bekir Ağa'dan bâ-yafıa alınan
- 0010 Bozacı Ahmed Ağa'dan bâ-yafıa alınan
- 0010 Duhancı Abdullah Beşe'den bâ-yafıa
- 0015 Hacı Muharremoğlu Ali'den bâ-yafıa alınan
- 0010 Pirinçci Hacı Osman'dan bâ-yafıa alınan
- 0010 Tahtacıoğlu Seyyid Mehmed'den bâ-yafıa alınan
- 0010 Deli Alemdar-zâde Mehmed'den bâ-yafıa alınan
- 0010 Müsellemoğlu el-Hâc Ahmed'den bâ-yafıa alınan
- 0010 Kara Hasanoğlu Hacı Osman'dan alınan
- 0100 Hacı Mehmed Ağa yediyle Kuran karyesinden alınan
- 0030 Hacı Mehmed Ağa yediyle Kuranaçmaz-zâde Mehmed Ağa'dan alınan
- 0050 Hacı Mehmed Ağa yediyle Karaali Mahallesi'nden alınan
- 0690
- 0000 cümle ma'rifetiyle meblağ-ı merkûm Tabbâğ Mehmed Ağa'ya teslîm ve iktizâ eden umûr verilmişdir.
- 0100 Yazı karyesinden alınan
- 0200 Bulak karyesinden bâ-yafıa alınan
- 0400 Çiftlik karyesinden bâ-yafıa alınan
- 1395 meblağ-ı merkûm Tabbâğ Mehmed Ağa yediyle cümle ma'rifetiyle umûr-ı memlekete sarf olundu.

[Sol Sütun]

Tabbâğ Ebûbekir Ağaya'ya teslîm cem'an yekûn 690 kuruş.

Kuruş

102 Ekmekçi esnâfına verilen

120 Delilbaşı ağaya verilen

- 250 Cümle ma‘rifetiyle paşa kerîmesinden alınan sa‘ata verilen
 105 Kutnu bahâsı Hacı Mehmed Ağa
005 Hacı Mehmed Ağa yediyle bulaklı açık getiren hizmetine
 582
108 Tabbâğ Bekirağa-zâde Mehmed Ağa'ya nükûd teslim
 690

Subaşı İsmail Ağa yediyle olan musârifdir.

Kuruş

- 07,5 tüfenkçiye verilen bâ-tezkire
 05 defa dîğër tüfenkçiye verilen
40 Boşnak Tüfenkçiye verilen cedîd hâkim için gelen
 52,5
 05 muhızır için gelen tüfenkçiye hizmet
 35 (...) asâkir fermânıyla gelen tüfenkçi
25 Behram Paşa vürûduna zuhûra gelen
 117,5
010 teftîş nezâret verilmesi için tüfenkçiye
 127,5
117,5 mîrî noksanı
 245 sâliyâneye idhâl şod
 045 sâ‘îye Âsitâne'ye umûr-ı memleket için
 100 elli nefer asâkir için gelen tüfenkçiye
 010 Tüfenkçi Bozyaroğlu'na
 010 Çerkeşli (...) ağasına
010 Ömer Alemdâra bir tüfenkçiye
 420
 010 zahîreciye kahve vukıyye 1
 004 Ve duhan vukıyye 2
 020 Kastamonu ne Paşa teftîşine gelen adama
015 Bu defa Ahmed Paşa'ya istediği hizmet
 469

- 015 Asker için ihrâcına gelen tüfenkçiye
 484 Danabaş Süleyman Ağa konağına
 030 Hacı Mehmed yediyle Hacı Mehmed'den
 020 Konakçı tatarına verilen avayid
 050 Hacılarobası'na giden delilbaşuya
004 İpçi Hacı Osman Ağa'ya
 618 Hicaz ağasına verilen
 030 Tüfenkçibaşı ve delilbaşı avâyidine
 021 Eflaniye Nalband Hüseyin bargirânı
104 şa'îr keyl 13
 773 fi 20 223(Miladi 1808)
- 773 Nakl-i Yekûn
 015 revgan-ı sâde vukıyye 1
 006 pirinç vukıyye 10
 007 asel vukıyye aded 5
 003 lahm vukıyye 5
 050 Hacı Benli-zâde'ye kavak masârıfı
 007 zahîreciye kahve masârıfı
 010 kethüdâ tarafından arabaya gelene
 005 cebehâne için gelen tüfenkçiye
015 asker mübâşiriye
 891
- Nakl-i Yekûn
 Kuruş
 891
- 245 sâliyâne (...)
 646
- 043 kal'a sâliyânesinden
 689,5
- 012 turnacıbaşuya
 701,5

030	asker ihrâcına gelen
010	(...)
<u>001</u>	turnacı hizmetine
742,5	bâ-yed-i şehir kethüdâsı
<u>035</u>	voyvodalık emrini
777,5	
010	asâkir istihsâline gelene
010	tüfenkçiye verilen
<u>040</u>	iç ağasına
837,5	
030	isti'câliye
<u>050</u>	buyuruldu harcı
917,5	
<u>100</u>	Mustafa Ağaoğlu
1017,5	

121. Sayfa

Özeti:

Hicri 1222 senesi Şevval ayındaki (Aralık 1807) fermanla Bolu ve Viranşehir voyvodalığı kendisine verilen Seyyid İsmail Ağa'nın vekili Kahvecizade ve kardeşi Hacı Mehmed tarafından Safranbolu'da yapılan tahsilatın dökümü.

196. Hüküm

İşbu bin iki yüz yirmi iki senesi Şevvâl-i Şerîfesi'nin beşinci gününden bâ-fermân-ı âlî Bolu ve Viranşehir voyvodalıkları tevcîh olunan Veli Bey-zâde Seyyid İsmail Ağa'nın tarafınan vekîli Kahveci-zâde ve birâderi Hacı Mehmed Ağa medîne-i Borlu'ya vürûdunda olan masârîf ve hizmet-i mübâşir ve masârîf-ı sâire defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Kuruş

- 0200 fermân getiren tatara hizmet-i mübâşiriye
- 0050 harc-ı buyuruldu Kahveci-zâde kaynına verilen
- 0025 Veli Bey-zâde'nin kendi yedine verilen
- 0051 13 para çekirdek kahve harçlarına vaz' eylediğimiz vukıyye 4 para 40 ve elden verilen akçe 11 kuruş 13 para
- 0300 Kahveci-zâde'ye Veli Bey-zâde Hacı Mehmed Ağa ve karındaşının Halil Ağa'ya ve Mustafa Efendi'ye verilen alaca aded 4 kutnu
- 0016 Ömer Beşeoğlu Kasap Emin'den alınıp verilen lahm ta'yînâtı vukıyye 39
- 0008 5 para, defa giderken Ömer Beşeoğlu Seyyid Mehmed'den alınan lahm vukıyye 32,5
- 0650
- 0008 Yazı karyesinden alınan şa'îr keyl 1
- 0044,5 Hacı İsmail Ağa attâriye metâ'ı olarak umûr-ı memleket için alınan baharat bâ-yafta ve bâ-defter alacağı beyânındadır.
- 0150 Südcü-zâde yediyle hazînedâr ağa için Hacı İsmail'den alınan cebehâne için
- 0852,5 verilen bâ-yafta kaydıdır.
- 0072,5 Veli Bey-zâde ve Kahveci-zâde geldikde tahmîdden alınan kahve vukıyye 7 vezn 100
- 0925
- 0025 Mucooğlu Keleş'i'nin oğlu Mustafa'dan bâ-yafta umûr-ı memleket için alınan
- fî 11 Za sene 222 (10 Ocak 1808)
- 0050 Karagülmez Mustafa'dan umûr-ı memleket için alınan bâ-yed-i Kara İsmail
- 0025 Kabakçı Sarı Ali'den umûr-ı memleket için alınan bâ-yed-i Kara İsmail
- 0050 Dedeoğlu'ndan umûr-ı memleket için bâ-yed-i İsmail Ağa bâ-yafta alınan
- 0025 Saka Hacı Ahmed'den umûr-ı memleket için alınan bâ-yed-i İsmail Ağa
- 0025 Derzi Topal Osman'dan umûr-ı memleket için alınan
- 1125
- 0072,5 Bakkal Ateş Ağa-zâde Mehmed Ağa'dan bâ-yafta vâli vekîli Kahveci-zâde ve Veli Bey-zâde
- 0048 Baba Sultan Mahallesi'nden mahzar ile Bolu'ya giden Tabablı Mehmed Efendi harçlık bâ-yed-i Südcü-zâde Ahmed Ağa
- 0030 Câmî'-i Kebîr mahallesinden Bolu'ya mahzar getürenler için bargir ücreti bâ-
- 1165 yed-i Tabak Mehmed Ağa

- 0150 derûn-ı defterde Sûdçü-zâde Ahmed Ağa yediyle Atar Hacı İsmail'den alınan
1275 cebehâne akçesi sâliyâneye idhâl olunan fûrû-nihâde-şod
0015 def'a tahmîdden alınıp defter-i atîkde olan kahve vukıyye 1,5
0006 Kahveci-zâde derûnunda Mumcu İbrahim Beşe'den aldıkları mum vukıyye 5
1186
0205 mumcu keferenin menzil bargiri 2 aded hacılar obasına turnacı ağayı getirildikde
0006 hazînedâr ağa Borlu'dan gitdiğinde mumcu keferenin bargiri 2 aded hamamluya
0004 Berber Hacı hazîne ağa Borlu'da iken hamamluya esterhân için gönderildikde
1401 menzil bargiri mumcu keferenin 1 aded

122. Sayfa

Özeti:

Bolu ve Viranşehir voyvodası tarafından subaşı tayin edilen Seyyid Mehmed Ağa eliyle gönderilen ve sancak masrafı bulunan deftere göre bin üç yüz altı buçuk kuruşluk memleket işleri vergisinin ahali tarafından kabul edildiği ve bu meblağın parça parça ödenmesi gerektiği.

197. Hüküm

Bâ'is-i terkîm-i hurûf budur ki,

Sâbıkâ Bolu ve Viranşehir voyvodası olan ser-bevvâbîn-i dergâh-ı âlî Çalık-zâde Hüseyin Ağa Hazretleri'nin taraf-ı devletlerinden bâ-buyuruldu-i sâmîleri Borlu kazâsına subaşı ta'yîn ve nasb buyurdıkları Seyyid Mehmed Ağa Hazretleri yediyle umûr-ı memlekete cümle ma'rifetiyle sarf eylediği bâ-defter-i müfredât yalnız bin üç yüz altı buçuk kuruş masârıfı tevzî' ve taksîm olunmak üzere iken ağa-yı müşârun ileyh hazretleri azl olunup bazı esbâba mebnî meblağ-ı merkûm tevzî'a vaz' olunması mümkün olmamakla işbu sene-i mezbûrede cümle vücûh-ı belde muvâcehesinde subaşı-ı mûmâ ileyh Mehmed Ağa yedinde olan defter-i mezkûr feth u kırâ'at olun[duk]da cümlesi defter-i mezkûru tasdîk ve müclemizin kazâcak mu'teber ve makbûl deynimizdir diyü ba'de'l-ikrâr ve bundan böyel vukû' bulacak sâlnâmelerde meblağ-ı

merkûmu ceste ceste vaz' olunup edâya müte'ahhid oldukları işbu silcill-i mahfûza kayd ve sebt olundu.

Fî 19 L sene 222(20 Aralık1807)

[Mühür] Halil

Özeti:

Beylerbeyi Ali Paşa'nın Çorum ve Amasya tarafına geçişinde mahallelerden alınan tutarın beyanı.

198. Hüküm

Mîr-i mîrân Ali Paşa Hazretleri Çorum ve Amasya tarafına mürûrunda mahallelerden bâ-yafta alınan mebâliğ beyânındadır.

Kuruş

050 Mahalle-i Çavuşdan bâ-yafta alınan

Bolu'ya bu def'a muhızır ile ihzâr olunan için bâ-yafta verilen

Kuruş

016 Mahalle-i Çavuş'dan verilen bargir ücreti

022,5 Hacı İsmail Efendi'ye Mahalle-i Çavuş'dan verilen

38,5

Özeti:

Subaşı Mehmed Ağa'ya parça parça verilmesi gereken bin üç yüz altı buçuk kuruşluk tutarın ödendiği ve yalnız üç yüz kuruşluk bakiyenin borç olarak kaldığı.

199. Hüküm

Bâlâ-yı varakada cümle vücûh-ı memleketin velî ve edâya müte'ahhid oldukları subaşı Seyyid Mehmed Ağa'nın bin üç yüz altı buçuk kuruş defe'âtıyla ceste ceste edâ

ve teslîm olundukda el-hâletü hâzihî yalnız üç yüz kuruş bakiyye-i deyn kaldığı bu mahalle kayd ve sebt olundu.

Fî 24 M sene 226(18 Şubat 1811)

[Mühür] (...) Hasan Hüseyin

Özeti:

Bekir Paşa'nın Safranbolu ziyareti esnasında, Kıran Mahallesinde yaşayan zimmilerin paşaya gelerek, mahallelerindeki hane sayısının azalması gerekçesiyle avarızlarında indirim talep ettikleri. Bekir Paşa'nın da bahsi geçen zimmilerden biraz indirim yapılması hususundaki buyruğunun kayd olunduğu.

200. Hüküm

Otuz dört senesi rûz-ı Kasım'ında Devletlü Bekir Paşa Hazretleri'nin miyâne-i Zağferanborlu'ya teşriflerinde medîne-i mezbûre mahallâtından zimmiyân-ı Kıran Mahallesi zimmîleri bi'l-umûm huzûr-ı devletlerine takdîm eyledikleri bir kıt'a arzuhâlleri mefhûmunda hâne-i avârızı ber-mantûk-ı emr-i âlî an-asıl on iki buçuk hâne olup kazâmız kurâlarının ve mahallâtının ekserîsine imdâd ve i'âne olunup birer ikişer dahi ziyâde hâne-i avârızlarından ref' olunup seyyar ta'bir olunur hâne ref' iyle cümle ittifâkıyla bi'l-i'tibâr ekser kurâ ve mahallâta ma'an ve imdâd olunup mahallemiz mülhakâtından Câmi-i Kebîr Mahallesi'nden bir aded hâne zimmiyân Polat Mahallesi'nden dahi bir aded hâne seyyar def' olunup zimmiyân-ı Polat Mahallesi iki buçuk hâne tenzîl olunmuşiken bizim mahallemizin hâne-i avârızını yine on iki buçuk hâne üzerine aslı üzere ibkâ olunmuş olduğundan el-yevm hâne-i avârızımız on iki buçuk hâne olmakla tevzî'lerimiz haml-i sakl olup ekserimiz fukarâ olduklarımızdan diyâr-ı âharlarda perîşân olup şâyeste-i merhamet ve müstahakk-ı re'fet olmuşuzdur. Emsâli gibi birkaç hâne ref' iyle yâhûd sancakdan ya kazâdan tevzî'lerde bir mikdâr i'âne ve imdâd olunması niyâzları (...)istirhâm eyleyüp takdîm-i huzûr-ı âlî eyledikleri arzuhâlleri bâlâsında Devletlü Bekir Paşa Hazretleri'nin buyurduğu buyuruldu emr-i uslûbları mefhûmundan müstebân olduğu vech üzre Kuran köyü zimmîleri de'âyâları bi'l-umûm mahallelerinin hâne-i avârızları ber-mantûk-ı emr-i âlî bir mikdâr i'âne

olunmasını emr buyurdıkları beyânıyla işbu hülâsa-i arızaları ve mefhûm-ı buyuruldu silcill mahfûza kayd ve sebt olundu vakt-i hâcetde işhâd ve ihticâc oluna.

Fî 11 Ra sene [12]34 (8 Ocak 1819)

123. Sayfa

Özeti:

Viranşehir valisi İbrahim Ağa'nın Safranbolu'ya teşriflerinde yapılan masrafin beyanı.

201. Hüküm

Înâyetlü semâhatlü Viranşehir Vâlisi İbrahim Ağa Hazretleri medîne-i Borlu'ya teşriflerine memleket tarafından olan masârif ale'l-infirâd zikr ü beyân olunur.

Fî 10 N sene 222 (11 Kasım 1807)

Kuruş

614 Ateş Ağa-zâde yediyle ber-mûceb-i defter on yedi günlük masârıfdir

034,5 Attar Hacı İsmail'in bâ-defter-i müfredât

090,5 Karabıçak duhancının verdiği duhân vukayyı 530 fî 80 (...)

154,5 kazâların verdiği bâ-yafıta lahm vukıyye 774,5 fî 8 (...)

893,5

382,5 Bakkal es-Seyyid Keleş Ahmed'in bâ-defter-i müfredât verdiği zehâyir kıymetidir.

243,5 mecmû' ekmeçilerin verdiği nân-ı azîz kıymetleri

645 kahve kıymeti tahmîse vukıyye 71

2249,5

0038,5 def'a Bakkal Keleş Ahmed'in bâ-defter alacağı

0033 Sa'atçı Mustafa Beşe Nakîb Ağa konağına verdiği yağ vukıyye 22 (...)

0016 Bakkal Feyzullah bâ-defter verdiği ta'yîn kıymeti piriç vukıyye 16 yağ vukıyye 4 (...)

- 0063 Mumcu İbrahim Beşe'den alınan mum vukıyye 63 ve fi 40 (...)
2590
- 0038 Mumcu (...)nin vukıyye 38 fi 40 (...)
0134,5 Karye-i Karapınar'ın kendi masârıfları bâ-defter aded 84 Ağaçkilise'ye verdikleri
0070 Nakîb Ağa'nın masârıfı bâ-defter
- 0080 Bürnük karyesinden şa'îr keyl 10 fi 10
2813
- 0050 vâli hazretlerine ve sâir me'mûrîne verilen kahve gayr-ı ez-hesâb 5 vukıyye m
0180 defa iktizâ eden me'mûrîne verine müteferrik bâ-defter- kahve vukıyye 18
0100 Yazı karyesinde olan asâkire verilen bâ-yafta kahve vukıyye 10 m
0000 Kırın karyesine verilen verilen bâ-yafta asâkire kahve m
- 0395 Hacı Mehmed Ağa yediyle alınan yorganlık kutnu ve şilteye ve alaca Molla-zâde
3577 ve vâli hazretlerine m
- 0160 Şeker kıyye 20 bâ-yed-i Hacı Mehmed Ağa asâkire ve konaklara elden ve vâli
efendi'ye m
- 0334 makâd aded 2 beledî yasdık aded 2 kuzu tenceresi destekleri için ve şilteler ve
yüz yasdıklarıyçün top aded 15 m
- 0100 Hacı Emin Efendi zevcesinden alınan yasdık aded 10 ve Koka makad aded 1
yorgan aded 1 döşek glafi top aded 11 Molla-zâde Bekir şiltesi yüz yasdığı (...)
penbe yarım top Şam alacası ve şa[m] kutnusu yorgan döşek çarşaflarına dört
üstâdiye bâ-defter mûmzâ verilen
- 0030 Kileci-zâde'den bâ-yed-i Hacı Mehmed alınan makad çift 1 m
4201,5
- 0110 Kurasmaz-zâde Osman Ağa'dan alınan penbe vukıyye 55 m
- 0080 Sorguncuk ve Çomakvirân ve Değirmencik karyelerine bâ-yed-i Hacı Mehmed
Ağa şa'îr keyl 12 m
- 0060 Ilbarıt karyesinden gelen şa'îr keyl 10 m
0024 Bağlarbaşı'ndan gelen şa'îr kıyye 4 m
- 0038 Aşağı Çiftlik'den gelen bâ-yafta şa'îr keyl 5 ve (...) 3 m
4524,5
- 0060 Yazı karyesinden Maraz Hacı Osman'dan gelen şa'îr keyl 10 m
0013,5 İhsan Ağa'dan alınan hazîne bağıyçün geçe ve urgan ve sâire m

- 0048 Yazı karyesinden şa'îr vukıyye 8 bâ-yaftaya iktizâ eden ve narkil parası m m
 0060 Yazı karyesinden alınan duhan vukıyye 30 bâ-yed-i Molla Mehmed
0041 Hacı Mehmed Ağa yediyle konaklara olan masârıf Bakkal Keleş Beşe'den m
 4747
 0020 Kirişci Ahmed'in khatab yük 3 ve kerpici kıymetleri m
0020 Hancı odabaşından alınan pirinç vukıyye 18 revgan-ı sâde vukıyye 3 Yazı karyeli
 4787 Hacı Tosunoğlu'na verilen
 0500 Mahalle-i Câmi'-i Kebîr'in konakları masârıfı m
 1994 Mahalle-i Karaali konakları masârıfı m
 4995,5 Kıran mahallesinin bâ-defter-i müfredât masârıflarına
 0746 Hacıdurmuş mahallesinin bâ-defter-i müfredât masârıfları m
 0241 Hacıevhad mahallesinin bâ-defter-i müfredâtı masârıfları m
 0170 Tekye mahallesinin bâ-defret masârıfı m
0290 Mahalle-i Kıran bâ-defter masârıfı urgan ve bakır kuruş aded 15 m
 13723
00015
 13738

[sayfadaki ikinci sütün]

Teslîmât-ı memleketden

Kuruş

- 236 Tabak Mehmed Ağa yediyle
030 Tabak Mehmed Ağa yediyle
 266 Ateş-zâde'ye
250 teslîm Hacı Osman yediyle
 516
 000
243 Mehmed Ağa yediyle
 351 bâ-yed-i Hacı Mehmed Ağa şilte

000
 000
 000
 025 a'yân yediyle
025 a'yân yediyle
 351
 000
 000
 000
 000
 000
 000 bâ-yafta
 355 teslîm Hacı Mehmed Ağa'ya

Cem'an yekûn

Kuruş
 13738
17887
 31628
 00020 Semerci Hacı Seyyid Ali'nin kilim aded 1, yasdık aded 1, kebe aded 1, yasdık
 (...) aded 1
00016 Hacı Süleyman ve sefere kethüdâsına
 31661
00200 Bürnük karyesinden
 31861
00130 Bulak karyesinden
 31991
00040
 31931

124. Sayfa

Kuruş

- 100 Yazı karyesinden bâ-vâsıta ve bâ-yafta alınan fi 21 N sene 222 (22 Kasım 1807) vaktiyle defter-i muhâsebeye kayd idhâl oluna Mehmed Ağa'ya teslim olunan
- 300 Çiftlik'den Mehmed yedine teslim şod
fi 23 N sene 222 (24 Kasım 1807) Mehmed Ağa'ya teslim.
- 100 Çiftlik'den Hacı Hüseyin Mehmed Ağaya teslim
- 500
- 200 Bulak'dan alınan
- 700

Kuruş

- 0090 Yazı karye re'âyâsının saykânî kilim aded 5, döşek aded 2, yasdık aded 5, leğen, ibrik, aded 1, şamdan aded 1
- 0016 Yazı karyesinden alınan eşyâlardan zâyî' olan ehl-i İslâm'dan kilim aded 1, yasdık aded 2 döşek ader 1, şamdan aded 1
- 0020 Hammâmî Ahmed Ağa'nın kilim aded 1, yorgan aded 1, yasdık aded 2, zâyî'âtı (...), yasdık aded 1
- 0040 Kuranasmaz-zâde Osman Ağa zâyî'âtı yorgan aded 1 şarşaf aded 3, kahve vukıyye 4, (...) ve elden verilen
- 0250 Hacı Mehmed Ağa'nın yediyle Tayyar Paşa dîvân efendisine ve Tintinoğlu'na ve vâlinin çavuşlarına ve sâire m
- 0000
- 3711,5 Yazı karyesinin masârıfı atlu (...) ve sarf olunan (...) m
- 0995 Çiftlik karyesinin bâ-defter masârıfları m
- 5122
- 0300 Polat mahallesinin bâ-defter-i müfredât masârıfı m
- 0034 Sarıyan karyesinden şa'îr aded 4 hizmet kuruş 10 m
- 0030 Hancı Torunuoğlu konağına masârıf bâ-defter m
- 5486
- 1012 Mahalle-i Hüseyin Kethüdâ ahâlîsinin bâ-defter masârıfı m

- 4898 Bulak karyesinin bâ-defter-i müfredât masârifleri m
11396
- 00330,5 Hacı Halil mahallesinin bâ-defter-i müfredât masârifleri m
- 00750 Dana-i Ulâ ve Suflâ karyelerinin bâ-defter-i müfredât masârifleri m
- 00040 Müslümân-ı Kıran mahallesinin bâ-defter-i müfredât masârifleri m
- 01318,5 Baba Sultan mahallesinin bâ-defter-i müfredât masârifleri
13835
- 00702 Çeşme mahallesinin bâ-defter-i müfredât masârifleri m
- 00022 inâyetlü ağa hazretlerinin konağına giden kilid kıymet ve beş günlük ve
dülger ve üstâdiye
- 00108 Alcanoğlu Bakkal Seyyid Ali Beşe'nin ağa hazretlerine verdiği revgan-ı sâde
ve pirinç ve sâir yekûn m
- 00710 Çavuş mahallesinin bâ-defter-i müfredât masârifleri
153777
- 00018,75 Nakîb Hacı Ali Ağa'ya ağa hazretleriçün Hacı Velioğlu Hacı
Alemdar'danalınan pirinç kıymet m
- 00072 Kızılcaviran-ı Suflâ'dan [bâ-]yafta getirtilen şa'îr vukıyye 9 kıymet m
- 00096 Kızılcaviran-ı Suflâ'dan [bâ-]yafta getirtilen şa'îr vukıyye 16 m
- 00250 Kapullu karyesinin bâ-defter-i müfredât masârifleri m
- 00295 (...) karyesinin bâ-defter-i müfredât masârifleri m
16108,75
- 00282 Hacıbeyli mahallesinin bâ-defter-i müfredât masârifleri m
16390
- 00330 Konarı karyesinin bâ-defter-i müfredât masârifât-ı kesîresi ve hizmete
mübâşeretleri m
- 00650 Kılavuzlar karyesinin bâ-defter yüz elli neferin on üç gün masârifi
17370
- 00016 tabâklar esnâfının vakıf zâyi' olan sahanları aded 8
- 00016 demirciler esnâfının vakıf zâyi' olan sahanları aded 8
- 00050 Küçük Hacı-zâde Ahmed Ağa yorgan aded 1, kilim aded 1 zâyi' olan

00200	Gayza karyesinin bâ-defter masârıfları m
<u>00100</u>	Konarı karyesinin bâ-defter-i masârıfları m
17752	
00025	Basdırmacı-zâde'nin döşek aded 1, yasdık aded 1, yorgan aded 1, çarşaf
00100	aded Mumcu'nun bargir hasârâtının ücreti
<u>00010</u>	Tomaroğlu Süleyman kilim parası
17887	

125. Sayfa

Borlu subaşısı İsmail Ağa yediyle ve şehir kethüdâsı Seyyid Mehmed Ağa yediyle sarf olunan beyânındadır.

Fî 5 Cemâziye'l-evvel sene 222 (11 Temmuz 1807)

Özeti:

Safranbolu subaşısı ve şehir kethüdâsı eliyle harcananların beyanı.

Kuruş

0025	bâ-yafıta hitbe kurbâniyçün Hacı Mustafa'dan alınan
0020	bâ-yafıta şehir kethüdâsından dahi hitbe içün alınan
0033	bâ-yafıta meştâ askeri içün tüfenkçiye verilen hizmetde Baltacı-zâde Hacı İsmail'den
<u>0033</u>	bâ-yafıta ocak tarafından Bolu Voyvodalığı ik'âdiyçün emr sûretiyle gelen tüfenkçiye Seyyid Ömer Ağa'dan
111	
050	Hacı Hüseyin'den alınan bargire Çolak'dan
050	Yazı karyesinden Hacı Hüseyin bargiriyçün verilen
<u>040</u>	Çiftlik'den Hacı Hüseyin bargiriyçün verilen
111	
500	memleket umûriyçün Efendi'den karz alınan meblâğ
<u>140</u>	Kıran karyesinden umûr-ı memleket içün alınan
251	

- 243,5 tevzî'den sonra şehir kethüdâsının Receb'e gelince bâ-defter
005,5 defa şehir kethüdâsı yediyle bargir turnacı (...)
 5000
4360 Kıran karyeye gelen tüfenkçibaşı Akman Ağa masârîfi duhan ve kahve verilen (...)
 936
 012 şehir kethüdâsı yediyle karyeden (...) yediyle (...) ağaya bargir ücreti
500 Akviran ve Kozyaka maddesiyyün gelen Mestan Ağa bâyafta ve Akman Ağa ve
 (...)larında olan yirmi beş atlunun iktizâ eden ta'yînât masârîfları kazâya vaz'
 olunup karyeteyn-i mezkûreteyn ahâlîleri vermişdir. Hîn-i tevzî'de cümle kasaba
 vaz' olunup mezkûra karyelerin zâyi'âtına takâs olunacaktır.
 1448
0250 tahmîsden bâ-yafta umûr-ı vilâyet için alınan kahve beyânındadır.
 1698 Fî 7 N sene 222 (8 Kasım 1807)
 0030 Kassâmoğlu Seyyid Osman'ın zâyi' olan eğer akçesi
 0100 Kıran karyesinden alınan umûr-ı memleket için cedîd vâli 5 keyl Kahveci-zâde
 (...)
 0026 menzil bargirleri aded 5 (...)cu aded 2

Müsta'mel olarak

Subaşı yediyle sarf olunan

Fî gurre-i S (10 Nisan 1807)

Kuruş

- 054 Bâ-yafta İsmail Ağa yediyle Musa'ya kahve vukıyye 1, duhan vukıyye 1 ve hizmet
 050 memleket için İsmail Ağa yediyle sarf
030 defa memleket için İsmail Ağa yediyle
 134
 030 Büyük Ağa'nın seferden vürûdunda mahallesine
020 Hamamlu'dan askere izin tezkiresiyle gelen
 184
010 Berber Hacı Ahmed'e müfti efendiye hizmetçi
 194

Yekûn

Kuruş

194

025 tezkire ile gelen tüfenkçiye fî 5 Ca sene 222(11 Temmuz 1807)

219

300 Mustafa Çavuş'a verilen

120 isti'câle gelenlere (...)

679

040 Ali Paşa vürûdunda zahire ücreti verilen

679

005 tüfenkçiye bahşış

684

250 mukaddem hazîne ağaya bâ-yed-i İsmail Ağa

050 nazârî isti'câliyün icâre (...)

948

Nakl-i Yekûn

Kuruş

32031

08800 kal'ada vâki' menzillerin ihrâk etdikleri pencere ve sâir evânî-i beyt ve sâir
zar[ar]ları ba'de'l-keşf

00200 Çiftlik-i Ulâ'nın şa'îr ve sâir masârıfları

00135 Dağdalen-zâde Mehmed Ağa'nın ve Asmaz-zâde Seyyid Mehmed Ağa elden

33166 masârıfları

01024 efendiye harc-ı i'lâm

34230

00070 Antâkî-zâde'nin bâ-defter masârıfı

34350

00050 serdâr ağaya verilen kahve vukıyye 5 Ağaçkilise karyesinin bâ-defter masârıfı m

00015 serdar ağaya mumculardan vukıyye 15

00100 Serdar Seyyid Hüseyin Ağa'ya masârıf için

34465

00105 Tafa(?) karyesinden alınan hisâr(...)

34560

Kuruş

500 geriye kalmakla vaktiyle bu dahi hesâba vaz' olunacaktır

100 Kıran mahallesinin hasârâtı cümle ile ma'an yağma olunan

600

589 Kozyaka'dan bâ-defter alınan şa'ir ve hizmet ve sâir masârıfları pusu[la]ları m

172 Çerçen karyesinin bâ-defter masârıfları beyânındadır m

Kuruş

35465

Kuruş

98799 îlâm tâmmı

Doğancıoğlu'ndan lahm

Vukıyye

14 defa

25,5 defa

10

49,5

126. Sayfa

Memleket bargirlerinden Ali Boyar'a fûrûht olunan

Bargir zimmetindedir

(...)

Aded

Kuruş

40

30 Cüce Bekiroğlu Ömer Ağa'ya verilen siyâh bargir aded 1 kıymet

70

Özeti:

Sefer ayının onbeşinden başlayarak suyolları yapımı için Haşiroğulları Hasan ve Mustafa isimli kardeşlerin taahhüd verdiği, tersi olursa Ağa efendimize (...) bin beş yüz kuruş (...) kat olunduğu.

Suyollarını işbu Saferu'l-hayrın on beşinci gününden bede' ile icrâsına ta'ahhüd eden Haşiroğulları Hasan ve Mustafa nâmân karındaşlar hilâfı hareket ile tekâsül ederler ise Ağa efendimizin (...) 1500 kuruş (...) kat' olundu.

450 Gayza Tokatlı'dan

050 Emin yediyle altun on aded

100 def'a Emin yediyle yirmi altun

100 def'a yedimizle ahzımız altun kılan

150 def'a para yüz kuruşluk elli kuruşluk altun

850

Kılıçlar'dan Tülünoğlu Kazo

Konarı'dan Mustafaoğlu

2. BÖLÜM

1. 2114 NUMARALI ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRMESİ

Tez çalışmama konu olan 2114 numaralı şer'iyeye sicili, 1807-1819 (H.1222-1234) seneleri arasındaki mahkeme kayıtlarını ihtiva etmektedir. Bununla beraber ağırlıklı olarak 1807-1812 (1222-1227) tarihli hükümler göze çarpmaktadır. Bilindiği gibi bu dönem Sultan III. Selim(1789-1807)'in son zamanlarını, Sultan IV. Mustafa(1807-1808)'nın bütün saltanat yıllarını ve Sultan II. Mahmud(1808-1839)'un ilk on senesini kapsamaktadır. İncelediğimiz şer'iyeye sicil defteri, altmış sekiz sayfa ve iki yüz bir hükümden müteşekkildir. Hükümlerde devlet, toplum ve birey hayatına ilişkin birçok konu ve dava mevcuttur.

XIX. asır başları dediğimiz bu dönem, Osmanlılar için oldukça çalkantılı geçmiştir. III. Selim'in yaptığı ve Nizam-ı Cedid olarak bilinen bir dizi ıslahat çalışması, adı geçen yeniliklere muhalif olanlar tarafından 1807'de çıkarılan Kabakçı Mustafa isyanıyla bitmiş ve III. Selim tahttan indirilmiştir. Yerine geçen IV. Mustafa, ıslahat karşıtlarının istediğini yapmış ve III. Selim ile gelen Nizam-ı Cedid'i lağvetmiştir. Nitekim bu durum tezimizin 34. sayfada 21. hükümdeki fermanla ifade edilmiştir. Daha sonra Alemdar Mustafa Paşa'nın liderliğindeki yenilikçiler de IV. Mustafa'yı tahttan indirerek yerine II. Mahmud'u getirmişlerdir. II. Mahmud hükümdarlığının ilk zamanlarında devlet düzenini sağlama ve âyanları kontrol altına alma gibi sorunları çözmekle uğraşmıştır.

Devlet merkezindeki bu sıkıntılı vaziyete paralel olarak yine bu dönemde, 1789 Fransız İhtilalinin getirdiği milliyetçilik rüzgârları, önce Sırp, sonra Yunan isyanıyla Osmanlıları daha sancılı bir sürecin eşiğine getirmiştir.

Osmanlılar için bu sorunlardan daha tehlikeli olan gelişme, 1806 yılı sonlarında başlayan ve 1812 yılı ortalarında Bükreş Antlaşması ile biten Osmanlı-Rus savaşıdır. Çünkü Osmanlı bu savaşta çok zor anlar yaşamış, düşman Trakya'da birçok yeri işgal etmiş ve Rus ordusu İstanbul'a yaklaştıkça başta padişah olmak üzere merkez idarecileri ve halk korkulu günler geçirmişlerdir.

O günlerdeki vahim durumu, üzerinde çalıştığımız defterin bazı bölümlerinde de net bir şekilde müşahade ettik. Özellikle çok enteresan ifadelere rastladık. Mesela; "Dinini seven derhal Moskof keferesiyle savaşa gelsin.", "Dinimizin ve devletimizin

düşmanı Moskovlu keferesi her yeri işgal ederek geliyor.”, “Allah’ını, peygamberini, halifesini seven hemen cihada gelsin ve dindaşlarına imdat etsin. Yoksa maazallah çok geç olabilir.” şeklindeki ifadeler vaziyetin ciddiyetini ortaya koymaktadır. Zaten İstanbul’dan Safranbolu kadısına gelen emir ve fermanların önemli bir kısmı bu savaşla alakalıdır. 1806-1812 Osmanlı-Rus Savaşı ile ilgili sicildeki ilk ferman, 26 Ağustos 1807 tarihli, 40, 41 ve 42. sayfalardaki 28. hükümde kaydedilmiştir ki Safranbolu ve çevresinden asker tedarik edilmesi hususundadır. Bir başkasında (94. hüküm, s. 121, 122, 123.) savaşın devam ettiği, neticenin belli olmadığı ve herkesin birlik olması ferman edilmiştir. Bir diğerinde ise (s. 216., 217., 218. ve 219./172. ve 173. hükümler) savaşın sonuna yaklaşıldığı, ağır şartlı bir barışın teklif edildiği ve durumun her yere ilan edildiği ifade edilmiştir. Yani kısacası savaşın gidişatını, talep edilen yardımları, bunların İstanbul’a nasıl irsal olunacağı ve savaşın ülkedeki yankılarını bu fermanlardan anlamak mümkündür.

Şer’iyye sicilinde çok çeşitli dava konuları ve hükümler bulunmaktadır. Ekmek ve et narhı, darp, hakaret ve namus davaları, evlilik ve boşanma davaları, vakıf ilanları, miras davaları, gasp ve katl davaları, tereke davaları, tarla sınırının ihlali, şakilerin yakalanması, vergiler, asker ihtiyacı ve dağıtılması, halktan toplanacak askeri yardımlar, devlet memurlarının tayin, azl ve yer değiştirmesi, görevlilerin yaptığı harcamalar ile çoğunlukla da fermân ve buyuruldu suretleri çalışmamıza esas teşkil eden şer’iyye sicil defteri muhteviyatındaki konulardır.

2114 no’lu şer’iyye sicil defterinde en çok vergiler yer tutmaktadır. Mal-ı maktu, avarız, teftiş, mâl-ı nüzül, ma’işet ve salyane isimleri altında vergiler toplandığı görülmektedir. Savaş esnasında, toplanan vergiler sıklaşmaktadır. Özellikle savaş zamanlarında Safranbolu yöresinden sıkça vergi talep edilmesi, bu bölgenin canlı bir ekonomiye sahip olmasıyla izah edilebilir düşüncesindeyiz. Zaten defterin ilgili hükümleri incelendiğinde, gerek yetiştirilen zirai ürünlerin ve ticari emtianın çeşitliliğinden, gerekse farklı mesleklerden esnafın bulunmasından ve bu esnafın dükkânlarında sattıkları mallardan, bölgede tarım, hayvancılık ve ticaretin geliştiği fikri hâsıl olmaktadır.

Savaşların olmadığı zamanlarda ise; vergiler, Hızır ve Kasım dönemlerinde iki taksit olarak tahsil edilmektedir. Bu vergiler tahsildarlar vasıtasıyla toplanmaktadır. Vergi tahsiline ilişkin hükümlere baktığımızda tahsilatlar bazen kadılar, bazen de

buyuruldu da yetkili kılınan kişiler tarafından yapılmaktadır. Tahsil edilen meblağ, “tesyâr” denilen kişi tarafından merkeze irsal olunmaktadır. Bu kişiler, kendilerine merkezden verilmiş olan vergi pusulalarıyla, tahsilatla görevli oldukları yerlere gelmekte ve kadılarla işbirliği içinde vergileri toplamaktadırlar. Bu pusulaların mühürlü olması zorunluluğu da, birçok kayıta geçmektedir.

Bu çalışmamız esnasında dikkat çekici bir bulguya rastladık. İncelediğimiz 2114 no’lu şer’iyye sicilinin sekizinci sayfasındaki 17 Mayıs 1808 (19 Ra 1222) tarihli on yedinci hükme göre “Elviran Divanı” ibaresi geçmektedir. Aynı kaynağın dokuzuncu sayfasında 30 Haziran 1807’ye (23 R 1222) tarihlenmiş yirminci hükümde, aynı yerleşim yeri “Elviran Köyü” olarak geçmektedir. (24/18 – 28/20) Bu durumun iki şekilde açıklaması olabilir kanısındayız. Birincisi, aralarında yaklaşık bir buçuk aylık zaman olan iki hükümde aynı yerleşim yerinin farklı (Elviran Divanı/Elviran Köyü) kaydedilmesi sehven yapılmış olabilir ki biz bu kanaatte değiliz. Çünkü şer’iyye sicilleri çok titizlikle tutulan kayıtlardır. Aynı zamanda kadılar da iyi eğitilmiş kimselerdir. O sebeple mahkeme kararlarını yazan kâtiplerin, kadıların denetimi altında olduğunu düşünürsek, böyle bir farklılığı “yanlışlıkla yazılmış” olarak izah etmek mümkün değildir. İkinci bir açıklaması ise şöyle olabilir: İncelediğimiz şer’iyye sicilinde Osmanlılar senelik vergileri Hızır-Kasım dönemlerinde periyodik olarak tahsil etmektedirler. Bu dönemlerde Safranbolu ve köylerinde yaşayanlar ve vergi mükellefi olanlar listeler halinde çıkarılmaktadır. Öyle sanıyoruz ki, 17 Mayıs 1808 (19 Ra 1222) tarihli hükümdeki “divan” olan yerleşim, hane ve/veya vergi mükellefi sayısı düşmüş olduğundan 30 Haziran 1808 (23 R 1808) tarihli hükme “köy” olarak yazılmıştır. Eski kayıtlarda “Elviran Divanı” olarak geçen yerleşim yeri, şer’iyye sicilinin o tarihten sonraki bütün hükümlerinde “Elviran Köyü” olarak geçmektedir. Burada akla gelen soru ise bir yerleşim yerinin ibaresi yaklaşık kırk beş gün sonra hangi sebep ya da sebeplerle değişmiştir? Bunun cevabına ilişkin bir açıklama defterde göze çarpmamaktadır. Fakat Osmanlı idari teşkilatında divan¹ (Divan: Osmanlı idari teşkilatında köyden büyük, nahiyeden küçük yerleşim yeridir.) yerleşimlerinin daha büyük, köy yerleşimlerinin daha küçük olduğu düşünüldüğünde, göç ve ölüm gibi sebeplerle durumun değiştiği tahmin edilebilir.

¹ Cevdet Yılmaz, "Türkiye’de Tarihçiler ve Coğrafyacılar Tarafından Farklı Anlamalarda Kullanılan Bir Terim: Divan", *International Journal of History* 2:, s. 274.

İncelediğimiz şer'iyye sicil defteri yukarıda da ifade ettiğimiz gibi 1807-1819 (H.1222-1234) yılları arasını kapsamaktadır. Bu dönemde Safranbolu'da yüz yetmiş iki (172) hanenin var olduğunu görüyoruz. Şer'iyye sicil defterinin çeşitli kayıtlarında (51/32, 78/56, 89/64, 101/78-79, 114/89, 127/98, 140/109, 173/134 ve 140/147) geçen yüz yetmiş iki hane gözümüze çarpmaktadır. Özellikle 78/56 ve 89/56 numaralı hükümlerde "Safranbolu'da mevcut ve muteber olan yüz yetmiş iki haneye taksim edilmesi" ibaresi dikkat çekicidir. Öyle anlaşılıyor ki, bahsi geçen yıllarda Safranbolu'da yüz yetmiş iki hane vergi mükellefidir. Yani Safranbolu ve çevresinde vergi ödemesi yapacak seviyede maddi güce sahip ailelerin sayısının yüz yetmiş iki olduğu anlaşılmaktadır.

Sicil defterinin bu maddi yeterliliği "muteber" yani itibarlı olarak ifade ettiğini görmekteyiz. Demek oluyor ki, dönemin şartlarına göre vergi verecek yeterlilikte ya da maddi güce sahip haneler için "muteber" ibaresi kullanılmaktadır.

Bu hanelerin sadece Safranbolu merkezde değil, çevre köylerde yaşayan varlıklı kişiler ve ailelerden müteşekkil olduğu yine hükümler incelendiğinde anlaşılmaktadır. Çünkü vergi toplama dökümlerine bakıldığında, Safranbolu merkezindeki mahalle ve bu mahallelerin ahalsinin isimlerine rastladığımız kadar, Safranbolu'ya bağlı çevre köylerin ve bu köylerde iskân eden şahısların da isimlerinin yazılı olduğunu görmekteyiz.

Bağlı köylerden gelen vergi kalemlerinin çeşitliliğine ve meblağlara göz atıldığında, Safranbolu merkezdeki canlı ticari ve zirai hayatın çevre köylerde de mevcut olduğu fikrine kapılmaktayız. Netice itibarıyla hem Safranbolu merkezinin hem de bağlı köylerin ticari ve zirai hayatının zenginliği ve çeşitliliğinden bahsetmek, incelediğimiz şer'iyye sicil defterindeki verilerine göre hiç de zor değildir.

Öteden beri Osmanlı Devleti rutin ödeme dönemlerinde bu bölgeden alışıl gelmiş vergileri tahsil etmektedir. Bu rutin ödeme dönemlerinin dışında, olağanüstü (Savaş gibi.) hallerde de bölge halkına savaş yardımı vb. isimler altında müracaat edilmiştir. Bu isteklerin hemen hepsine karşı Safranbolu ahalsi duyarlı davranmış ve gereğini yapmıştır. Bir iki hükümde vergilerin veya savaş yardımlarının gecikmeli yapılmasından yakınıldığı ifade ediliyorsa da, genelde bölge halkının İstanbul'dan gelen tahsilat emirlerine riayet ettiği açıktır. Bölge halkı padişaha ve devlet

yönetimine bağlıdır. Defterdeki bulgulardan anladığımız kadarıyla Safranbolulular, gerektiğinde ülkeleri için hem maddi hem de manevi fedakârlık yapmaktan kaçınmamışlar ve ellerinden geldiğince devletlerine destek olmuşlardır.

Osmanlı Devleti bölgeye gönderdiği vergi toplanmasına dair emir ve buyruklarda, bu tahsilatların usulü konusunda tafsilatlı açıklamalar yer almaktadır. Orijinal metinde geçen “ ... Bi-mennihî Te‘âlâ vusûlünde gerekdir ki, ber-minvâl-i mezkûru ma‘rifet-i şer‘le ta‘yîn olunan tahsildâr ma‘rifeti ve cümle ittifâkıyla tevzî‘ ve taksîm ve yerlü yerinden cem‘ ve tahsîl ve kabzına me‘mûra edâ ve teslîme mezîd i‘tinâ ve dikkat ve hilâfından tehâşî ve mücânebet ve ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eylesiz.” ya da “ ... Bi-mennihî Te‘âlâ vusûlünde yalnız emvâl-i mezkûru ber-mûceb-i pusula masârîf-ı sâire zam olunmayarak tevzî‘ ve taksîm ve tahsildâr-ı mûmâ ileyh ma‘rifetiyle bir sâ‘at evvelce tahsîl ve teslîm-i hazîne etdirilmesine her birleriniz ihtimâm ve dikkat ve avk u te‘hîr ve ta‘tîl ve olmakdan mübâ‘adet ve ber-mûceb-i buyuruldu amel ve hareket eylesiz diyü.” benzeri kayıtlarda vergilerin nasıl, niçin, ne şekilde ve kimlerin eliyle toplanacağı vurgulanmaktadır. Ayrıca “zam olunmaması, yerli yerinden toplanması, bir an evvel toplanması, şeriata uygun toplanması, tahsildar eliyle toplanması, mühürlü pusulayla toplanması, tahsilatların özenli ve dikkatli yapılması ve erteleme olmaması” gibi ifadeler hemen her ödeme emrinde geçmektedir. Özellikle 85. sayfada geçen 61. hükümde vergilerin toplanmasında fakirlere gerekli kolaylığın sağlanması şeklindeki ifade oldukça dikkat çekicidir. Bu durum, devletin zor günlerinde dahi şer‘i hukukun emirlerine uygun hareket etmesi, vergi adaletine özen göstermesi ve böylece halkın devlete olan güvenini korumaya çalışması olarak yorumlanabilir.

Osmanlı Devleti, halktan topladığı savaş yardımı ve vergileri zaman zaman nakit para olarak değil, zahire (Buğday, arpa vb..) şeklinde tedarik etme yoluna gitmiştir. Bu durum özellikle 1806-1812 yılları arasında vuku bulan Osmanlı-Rus savaşı esnasında gönderilen fermanlarda sıkça görülmüştür. Kayıtlardan, talep edilen zahirenin irsal olunduğu anlaşılmaktadır.

Osmanlı payitahtı tarafından talep edilen zahirenin miktarı, o günün şartlarında kara yoluyla İstanbul’a irsalini pek mümkün kılmamaktadır. Bu sorunun Osmanlı yönetimi tarafından deniz taşımacılığı yoluyla çözüme kavuşturulduğunu müşahade etmiş bulunuyoruz. Defterdeki 189/150 numaralı kayıta, Bolu sancağında vaki olan kazalardan elli bin, Viranşehir sancağına bağlı kazalardan yirmi bin, toplam yetmiş bin

kile² (Kile: Aslı “keyl” olan, Osmanlılarda miktarı yöreden yöreye değişen ve yaklaşık 25 kiloya karşılık gelen tahıl ölçөгüdür.) buğday tedarik edileceğı, bu buğdayın Akçāşehir ve Bartın limanlarından gemiyle İstanbul’a nakledilmesi ferman edilmiştir. O dönemde adı geçen limanlardan, özellikle de Bartın limanından İstanbul’a birçok mal ve eşyanın nakledildiğı fikrindeyiz. Başka kayıtlarda da çeşitli mal, eşya ve tahılların İstanbul’a sevkinde Bartın limanının kullanıldığından bahsedilmektedir. Bu bağlamda diyebiliriz ki Bartın, günümüzde olduğı gibi o dönemde de hinterlandı geniş ve önemli bir liman şehridir. Sadece Safranbolu ve bağılı olduğı Viranşehir sancağında değıl, bütün Batı Karadeniz’de üretilen her türden mahsul düşünöldüğünde Bartın limanının, bu ürünlerin başta İstanbul olmak üzere bölgeden uzak yerlere ihracı noktasında oldukça önemli bir deniz taşımacılığı merkezi olduğı anlaşılmaktadır.

İncelediğimiz dönemde Safranbolu ve çevresinde gayri müslimlerin de yaşadığı aşikârdır. Sayıları, iktisadi hayatları ve durumlarıyla alakalı çok net bilgilere sahip olmasak da, defterde geçen bazı bilgilerden hareketle çeşitli görüşlerin ortaya konulabileceğı kanaatindeyiz. 2114 no’lu şer’iyye sicil defterinin 51/32, 78/56, 89/64, 101/78-79, 114/89, 127/98, 140/109, 173/134 ve 140/147 numaralı hükümlerinde Bulak, Cami-i Kebir, Kavak, Kıran ve Polad mahallelerinde zımmîlerin, yani gayri müslimlerin yaşadığı kaydı mevcuttur.

Müslümanlarla zımmîlerin beraber yaşadığı beş adet mahalle, ilgili hükümlerde zikredilmektedir. Mahallelerin isimleri; “Mahalle-i Müslüman Bulak - Mahalle-i Zımmîyân-ı Bulak, Mahalle-i Müslüman Cami-i Kebir - Mahalle-i Zımmîyân-ı Cami-i Kebir, Mahalle-i Müslüman Kavak - Mahalle-i Zımmîyân-ı Kavak, Mahalle-i Müslüman Kıran - Mahalle-i Zımmîyân-ı Kıran ve Mahalle-i Müslüman Polad - Mahalle-i Zımmîyân-ı Polad” şeklinde geçmektedir.

Aynı yerde Müslümanlarla zımmîlerin tıpkı mahallelerde olduğı gibi bir arada yaşadığı köyler de kayıtlıdır. Bunlar; Karye-i Müslüman Kıran – Karye-i Zımmîyân-ı Kıran, Karye-i Müslüman Polad – Karye-i Zımmîyân-ı Polad ve Karye-i Müslüman Yazı – Karye-i Zımmîyân-ı Yazı biçiminde kaydedilmiştir.

Defterde ismi kayıtlı beş mahalle ile üç köyde, müslim ve gayri müslimlerin beraberce, dostça ve kardeşçe yaşadıkları sonucuna varmak mümkündür. Zira on iki

² Mehmet Zeki Pakalın, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, Cilt 2, MEB Devlet Kitapları Yayınları, İstanbul 1983, s. 281.

senelik süreçte tutulmuş iki yüz bir adet hükmün yer aldığı 2114 no'lu defterde, sadece bir davada “Müslüman-Zımmî” anlaşmazlığı vardır. O da Yazıköy sakinlerinden Müslüman bir kadınla yine aynı köyden zımmî bir adam arasındaki soğan tohumu davasıdır.

Bu huzur ortamında hiç şüphesiz bölge insanların birbirine saygısı ve hoşgörüsü etkilidir. Ancak bir o kadar önemlisi de, Osmanlı Devletinin din, dil, ırk, mezhep vb. ayrımları yapmaksızın oluşturduğu adil düzendir. Bu sistem içinde gayri müslimler en az Müslümanlar kadar rahat ve huzurludur. Hiçbir ayrıma ve kötü muameleye maruz kalmadan, devletin önemli bir unsuru ve “Osmanlı” vatandaşı olarak Müslüman ahaliyle birlikte barış içinde hayatlarını idame ettirmektedirler. Osmanlı adalet sisteminin onlar için de doğru şekilde işlediğini, gerektiğinde adli makamlara başvurduklarında meşru isteklerine karşılık verildiğini ve seslerini devletin mercilerine kolayca duyurup dertlerine çare bulduklarını görmekteyiz. Nitekim 188/149 no'lu kayıt, bu durumu destekler niteliktedir. Bu hükümde Zımmîyân Cami-i Kebir mahallesinde yaşayan ve vergi mükellefi olan bir zımmînin firari olduğu, bu sebeple avarız vergisinde indirim yapılması hususu adı geçen mahalle sakinleri tarafından yöneticilere iletilmiştir. İstekleri kadı tarafından haklı bulunmuş ve gerekli değişiklik yapılmıştır.

Örneklerden de anlaşılacağı gibi Osmanlı Devleti, kayıtların geçtiği dönemde (1807-1819) müsbet bir görüntü vermese de, sahip olduğu hukuk sistemiyle müslim-gayri müslim dengesini çok iyi kurmuş, herkesi mutlu edecek çözümler bulmuş ve böylelikle hiç bir ayırım yapmadan halkını yıllar boyu bir arada tutmayı becerebilmiştir. Bu yaklaşım eskiden beri Osmanlı Devletinin güttüğü sağlam ve doğru bir devlet politikası olarak karşımıza çıkmaktadır.

Osmanlı idari, ticari ve sosyal hayatının vazgeçilmez hususlarından biri de narh sistemidir. Osmanlı topraklarının hemen her yerinde devlet, mal ve hizmetlerin fiyatlarını resmi olarak belirlemiştir. Buradaki temel amaç tüketiciyi korumaktır. Ayrıca narh sisteminde mal ve hizmeti üretenlerin hakkı da teminat altındadır. Bu sayede devlet, mal ya da hizmetlerin üreticiden tüketiciye geçmesi esnasında ortaya çıkması muhtemel aracılara da fırsat vermemiş olur. Komisyonculuk denen ve şer’i düzende pek hoş karşılanmayan aracılığı, narh sistemi sayesinde Osmanlılar ortadan kaldırmışlardır.

Buna benzer narh uygulamaları, üzerinde çalıştığımız şer’iyye sicil defteri kayıtlarında da bulunmaktadır. Defterdeki ilk kayıt (28/13), 4 Haziran 1807 tarihli

emekçi esnafına (habbazan) verilmiş narhtır. O dönemde nan-ı aziz denilen ekmeğin 70 dirhemine³ (Dirhem: Okkanın 1/400' ü kadar olan ve günümüzdeki karşılığı yaklaşık 3,2 gram olan ağırlık ölçüsüdür. Dirhem, bölgeden bölgeye değişebilir.) bir para değer biçilmiştir.

Ekmek ve diğer unlu mamüllere ait ikinci narh kaydı ise, 20 Ağustos 1807 (44/25) tarihlidir. Burada 95 derem (Osmanlılarda kullanılan ağırlık ölçüsü birimi olan dirhem Safranbolu ve çevresindeki söylenişi.) ekmeğin bir para olduğu, yaklaşık iki buçuk ayda ekmeğin gramajının 25 derem arttığı ama buna karşılık fiyatının sabit kaldığı anlaşılmaktadır. Yani ekmeğin fiyatının yaklaşık % 26 oranında düştüğünü ifade edebiliriz. 159/122 no'lu kayıta (H. 1225-M.1809) ise ekmeğin kıyyesine⁴ (Kıyye-Vukıyye: Aslı ûkiyye veya vukye olan, yöreden yöreye değişen ve umumiyetle yaklaşık olarak 1282 grama karşılık gelen eski ağırlık ölçüsüdür.) sekiz para narh verildiği görülmektedir.

Kayıtlarda iki adet et narhı da dikkat çekmektedir. 10 Ağustos 1807 tarihli (43/24) ilk et narhı kaydında koyun, keçi, sığır ve kömüş (manda) etleriyle birlikte ciğer, iç ve kuyruk yağı, kelle ve paça fiyatlarının tespit edilmiştir. Görünen o ki, günümüzde olduğu gibi küçükbaş hayvan eti, büyükbaş hayvan etinden daha pahalıdır. Ama asıl ilgi çekici nokta, o dönemde iç ve kuyruk yağının oldukça pahalı olduğudur. Zira koyun etinin kıyyesi 8 para iken, iç yağının kıyyesi 32 para, kuyruk yağının kıyyesi ise 24 paradır. İç ve kuyruk yağı fiyatları, koyun ve keçi etinin 3-4 katı kadar daha pahalıdır. Öyle sanıyoruz ki bu yağlar, o zaman için birçok yemeğin pişirilmesinde kullanıldığından yüksek talep sebebiyle ete oranla oldukça pahalıdır.

İkincisi 6 Ocak 1808 tarih ve 44/26 no'lu kasap narhı tutanağıdır. Buradaki fiyatlar, bir öncekiyle mukayese edilirse küçükbaş hayvan etinin kıyyesinde 2 para, büyükbaş hayvan etinin kıyyesinde 1 para artış olduğu kolayca anlaşılmaktadır.

Fiyat dökümünde ilgimizi en çok çeken husus ise, bir kıyye mum fiyatının 48 para olmasıdır. O dönemde bir kıyye koyun etinin 10 para olduğu düşünülürse, mum fiyatı son derece yüksektir. Mum, dönemin en önemli aydınlatma aracıdır kanısındayız.

Bütün narh kayıtlarının ortak noktası, kadınların liderliğindeki devlet görevlileri, esnaf ve ahalinin fiyat belirlemede beraber hareket etmeleridir. Böylece şer'i hukukun

³ Ferit Devellioğlu, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat, Ankara 2012, s. 223.

⁴ Devellioğlu, a.g.e., s. 621.

gereği olan sosyal bir uzlaşa da temin edilmektedir. Zaten adaleti temel düstur kabul eden Osmanlı devlet ve hukuk anlayışı içinde, herkesi mutlu edecek, sosyal barışı sağlayacak ve devlet-halk-esnaf birlikteliğiyle huzuru sağlayacak çözümlerden biri olarak narh sisteminin uygulandığı söylenebilir.

Defterde vakıflar ve bunların işletilmesi konularına dair kayıtlar mevcuttur. Bu kayıtlardan ilk ikisinde (101/78), Ahmed İzzet Paşa Camii vakfının, Safranbolu'ya yaklaşık iki saat uzaklıktan tatlı su getireceği, bu işi Mihaloğlu adlı bir zimmînin çok iyi yaptığı ve bu sebeple adı geçen suyolunun tamirinde onun görevlendirildiği geçmektedir. Kıranköy Mahallesi sakinlerinden olan Mihaloğlu adlı kişinin vakıf tarafından tutulması, günlük on beş akçe ödenerek suyolunun tamirinde görevlendirilmesi ve adı geçen kişinin ticaret bahanesiyle şehirden ayrılmasına izin verilmemesi ifade edilmektedir. Mihaloğlu isimli zimmî suyolunda gerektiği şekilde çalışırsa, şer'i-örfi vergi ve yükümlülüklerden muaf tutulacağı hususu belirtilmektedir.

Bu hüküm üzerine düşündüğümüzde Osmanlı devlet ve sosyal hayatı açısından bir nokta daha dikkatimizi çekmektedir. İşin mutlak surette ehline verilmesi, dinine, diline, milliyetine değil, uzmanlığına bakılarak görevlendirme yapılması hususuna özen gösterilmektedir.

106/81 no'lu hükümdeyse Viranşehir voyvodası Seyyid İbrahim Ağa'nın bayraktarı olan Halil Ağa'nın, Safranbolu kazasına bağlı Bostanbükü köyündeki köprüünün tamiri için yüz kuruşluk geliri adı geçen köydeki köprüye vakfettiği ve bu gelirin başka işlere kullanılamayacağı şeklindeki ifadeyle, o dönemdeki vakıflar ve işleyişiyle ilgili bize fikir vermektedir.

Bir başka hükümde (121/92), Bolu ve Viranşehir sancakları voyvodasının kethüdası olan Halil Ağa'nın Karıt köyü çeşmesi ve köprüsü için vakfettiği yüz kuruşluk gelirin, yine kendisi tarafından vakıf mütevellisi tayin edilen aynı köyden Kalyoncu Seyyid Mustafa'ya şahidler huzurunda teslim edildiği yazmaktadır.

Bu hükümlerden anladığımız şudur ki, Safranbolu ve çevresinde bulunan gerek devlet ricali, gerek bölge halkı vakıflar hususunda çok hassastır. İslam dininin "Ölmeden önce ölmez bir eser bırakınız." ve "Hayırda yarışınız." tavsiyelerinin Osmanlıların hemen her yerinde olduğu gibi, Safranbolu ve civarında da geçerli olduğunu söyleyebiliriz.

Bilindiği gibi vakıf; herhangi bir malın, mülkün veya gelirin sırf Allah rızası gözeterek, hayır kurumlarına, dini veya sosyal kurumlara süresiz olarak bağışlanmasıdır. Vakıfların yönetimi mütevellilerin uhdesindedir. Bu bağlamda İslam medeniyetinin en mühim müesseselerinden olan vakıflar, devlet tarafından karşılanması gereken toplum ihtiyaçlarının varlıklı insanlar vasıtasıyla finanse edilmesi şeklinde düşünülebilir. Yani yol, su, köprü vb. hizmetlerin zenginler eliyle yapılması ve bütün ahalinin hizmetine sunulması demektir. Bu durum devletin üzerindeki finansman yükünü haliyle azaltmıştır. Özetle vakıflar, halka ve halk üzerinden Hakk'a hizmet olduğu kadar, devletin yükünü hafifleten son derece önemli bir kurumdur.

Medeni hukukla ilgili konulara yani evlenme, boşanma, miras, nikâh, mehir, nafaka ve tereke gibi davalara da 2114 no'lu şer'iyye sicil defterinde rastladık. Bunlardaki ortak nokta, hepsinde Osmanlı şer'i hukuk kurallarının geçerli olduğu gerçeğidir. Bu davalarda kadı, şahitler huzurunda karar vermiştir. Dava tutanaklarında şahitlerin ismi de tek tek kaydedilmiştir. Davalı ya da davacı kadın ise, bu kadınların dava vekilleri vasıtasıyla mahkemede temsil edildiklerini görmekteyiz.

26/11 no'lu dava hükmünde, Seyyid Ömer ile boşadığı eşi Halime hatun arasında daha önceden konmuş mehir ve nafakanın şahitlerin huzurunda ödendiği ve şahitlerin isimlerinin de tutanağın sonuna eklendiğini görülmektedir. Osmanlı şer'i hukuk sistemine sahiptir. Bu sistemde evlilikler dini nikâh akdiyle yapılmaktadır. Bu yönüyle düşündüğümüzde izdivacı devlet adına başlatan din görevlisinin yaptığı nikâh akdinin sağlam olduğu ve akdin bozulduğunda devletin mehir ve nafakanın kadına ödenmesini taahhüt ettiği açıktır. Devlet de kadısı vasıtasıyla verdiği hükümlerle şahitler huzurunda şer'i hukukun gereğini yapmaktadır. Yani insanların mağduriyetini giderme yoluna gitmektedir.

Evlenme konusundaki bizce en ilginç kayıt 67. sayfadaki 44. hükümdür. 4 Haziran 1807 tarihindeki karara göre, Safranbolu'ya bağlı Bürnük köyü sakinlerinden İpçi Hacı Mustafa'nın ayrıldığı Ayşe isimli eşinin eğer kendi "hüsnü rızası" da varsa dilediği kişiye nikâhlanması hükmedilmiştir. Sosyal statüsüne bakılmaksızın her hangi bir hanımın kendi isteğiyle evlenebilmesi ve bunun da devlet tarafından mahkeme kararıyla temin edilmesi gerçekten biz Osmanlı torunları adına son derece sevindiricidir. Zaman zaman "Efendim! Osmanlılar kadınlara hiçbir hak vermemişlerdir. Osmanlı hukuk sisteminde evlenen ya da boşanan kadınlar mağdur edilmişlerdir." şeklinde

iddialar duymaktayız. Bu mesnetsiz iddialara, incelediğimiz sadece on iki senelik kayıtları içeren defterde bile cevap niteliğinde bir kayıt bulmak, bizim adımıza da memnuniyet vericidir. Buradan şu neticeye varmak mümkündür sanırım. Osmanlı Devleti, sahip olduğu şer'i hukuk sistemiyle boşanmış, dul kalmış ve içtimai hayatta güçlükler yaşayan kadınlarına kol kanat germiştir. Kadınları evliliğe zorlamamış ve onlara İslam şeriatının emri mucibince kendi istekleriyle izdivaç yapabilme imkânı sağlamıştır.

Tezimizi hazırlarken bazı zorluklarla karşılaştık. Sicil defterindeki bazı bölümlerin silik veya eksik olması okuma işimizi zorlaştırmıştır. Özellikle bu eksik ya da silik bölümler, (...) veya (?) şeklinde bırakılmıştır. Zaman zaman köy ve mahalle isimlerinin geçtiği yerleri okumakta da güçlük yaşadık. Bu problemi danışman hocalarımızla yaptığımız istişareler doğrultusunda köy ve mahalle isimlerinin ilk geçtiği hükümleri referans alarak çözüme yoluna gittik.

Sonuç olarak bu değerlendirme, 2114 no'lu Safranbolu şer'iyye sicil defterindeki hükümleri genel hatlarıyla özetleme amacına yönelik bir çalışmadır. İnşallah bu çalışma, defterin tamamını inceleyemeyen fakat defterin içeriğindeki mevzuları merak edenler için rehber olur.

1. 2114 No'lu Şer'iyye Sicilindeki Dava Konularının Alfabetik Dizini

A

Abdest Suyu: (220/176)

Ağnam Vergisi: (57/41, 62/45, 66/47, 165/131, 188/153, 189/154)

Alım-Satım: (186/151, 187/152)

Asayiş: (77/58, 78/59, 127/101, 132/106)

Asker Bedeli : (68/49, 69/50, 89/69, 160/127, 163/130)

Asker Masrafı: (57/40, 73/56, 235/189, 238/194)

Asker Sevkiyatı: (23/14, 46/31, 62/45, 65/46, 68/49, 69/50, 93/74, 99/80, 137/110, 147/116, 152/119, 194/159, 221/177)

Asker Tedariki: (22/12, 41/28, 57/40, 82/62, 147/116, 194/158, 205/168, 207/169, 221/177, 229/185)

Avarız Vergisi: (24/15, 50/33, 91/72, 94/76, 106/85, 120/95, 120/96, 182/148, 233/288, 255/200 ve 8.-12. sayfadaki hüküm)

Ayanlık: (176/142)

Azl: (19/9, 72/54)

B

Bağcılık: (187/152)

Bakkaliye Bedeli: (156/124)

Beylerbeyi: (254/198)

Boşanma: (25/17)

Buğday Nakli: (199/163)

Buğday Tedariki: (184/150, 218/174, 219/175)

C

Camîler: (97/79)

Cizye Vergisi Tahsili: (129/102, 133/107)

Ç

Çeşme: (116/92)

D

Danaköy: (8.-12. sayfadaki hüküm)

Darp: (13/1, 22/6)

Değirmen: (186/151)

Deniz Taşımacılığı: (184/150, 199/163)

Devlet Hizmeti Bedeli: (90/71, 231/186, 237/193, 254/198)

Divânelik: (126/99)

Diyet: (17/6)

E

Eflani: (131/104)

Ekmek Bedeli: (173/137)

Emval-i Miriyye Vergisi: (201/166)

Erzak Masrafı: (173/138, 174/139)

Erzak Tedariki: (66/47)

Esnaf Tayinâtı: (178/145)

Et Bedeli: (155/123, 177/143)

Et Tayinâtı: (178/144)

F

Fermanlar: (34/21, 93/74, 116/93, 118/94, 214/173)

Fiyat Çizelgesi: (236/191)

Fukara Köyü: (176/ 142)

G

Gasp: (14/2)

Görev Devir Teslimi: (18/7, 20/10, 52/34, 72/54, 107/86)

Görevlendirme: (19/8, 37/23, 40/27, 70/51, 71/53, 72/54, 75/57, 176/142)

H

Hakaret: (13/1, 14/2)

Harcırah Toplanması: (82/62, 89/68)

Hayvan Bedeli: (201/164)

Hızır-Muharrem Vergisinin Toplanması: (79/60, 80/61, 126/100)

I

Irza Geçme: (25/17)

İ

İkramiye Tahsilatı: (141/112, 141/113)

İltizam Usulü: (50/33, 75/57, 78/59)

İntihar: (153/121)

İzdivaç: (25/17)

K

Kadılık: (18/7, 20/10, 71/53, 77/58, 107/86)

Kalyoncu Bedeli: (160/127, 167/133, 191/155, 192/156)

Kalyoncu Tedariki: (88/66, 88/67, 89/68, 170/135, 171/136, 191/155)

Kalyoncuların Gecikmesi: (92/73)

Kara Sevda: (153/121)

Karıt Köyü: (116/92, 186/151)

Kasım-Hızır Vergisi Toplanması: (28/20)

Katır Bedeli: (160/127, 161/128, 161/129, 167/133, 182/148, 212/171)

Katır Tedariki: (209/170)

Keçi Tedariki: (213/172)

Kethüdalık: (256/201)

Kıran Mahallesi: (255/200)

Kıyas: (17/6)

Kirpe Köyü: (235/190)

Konarı Köyü: (8.-12. sayfadaki hüküm)

Koyun Bedeli: (160/127, 167/133)

Koyun Tedariki: (213/172)

Kozyaka Köyü: (187/152)

M

- Mahsullerin Toplanması: (93/76)
 Ma'îşet Vergisi: (120/95, 120/96 ve 8.-12. sayfadaki hüküm)
 Mal-ı İспенç Vergisi: (72/55)
 Mal-ı Maktu Vergisi: (141/112, 142/113)
 Mal-ı Nüzul Vergisi: (24/15, 120/95, 120/96, 182/148)
 Mal-ı Taksit Vergisi: (201/166)
 Mecnunluk: (126/99)
 Mehir: (21/11)
 Miras: (232/187)
 Mutasarrıflık: (19/8, 70/51, 71/52)
 Mutfak Masrafı: (226/180, 229/184)
 Mübaşirlik Bedeli: (96/77, 166/132, 237/193, 251/196)

N

- Nafaka: (21/11)
 Nakiblik: (222/178)
 Narh: (23/13, 38/24, 39/25, 39/26, 154/122)
 Nezaret Bedeli: (121/97, 182/148, 233/188)
 Nikâh: (62/44)
 Nizam-ı Cedid Vergilerinin Kaldırılması: (35/22)

O

- Orduya Erzak Tedariki: (15/3, 54/37)
 Orduya Katılım Emri: (67/48, 118/94, 151/118, 152/119)
 Orduya Katır Sevkiyatı: (175/141)
 Osmanlı Rus Savaşı (1806-12): (17/5, 23/14, 41/28, 54/37, 62/45, 65/46, 67/48, 68/ 49, 69/50, 82/62, 88/66, 88/67, 89/68, 89/69, 92/73, 93/74, 99/80, 105/84, 118/94, 137/110, 147/116, 149/117, 151/118, 152/119, 161/129, 163/130, 170/135, 171/136, 175/141, 188/153, 189/154, 191/155, 192/156, 192/157, 194/158, 194/159, 195/160, 197/161, 198/162, 203/167, 205/168, 207/169, 209/170, 213/172, 214/173, 221/177, 229/185)

P

Padişah Değişikliği: (34/21, 116/93)

R

Ramazan-ı Şerif: (219/175)

S

Salyane Vergisi: (16/4, 46/32, 58/42, 60-61/43, 84/64, 168/134)

Sancak Masrafı: (26/18, 27/19, 107/87, 130/103, 134/108, 135/109, 157/126, 181/147, 251/196, 253/197)

Savaş Yardımı: (26/18, 27/19, 105/84, 149/117, 201/166)

Seferberlik İlanı: (195/160, 197/161, 203/167)

Sekbanlık Usulünün Kaldırılması: (127/101, 132/106)

Serdarlık: (55/38, 225/179, 226/181)

Serturnacılık: (226/181)

Seyyidlik: (106/85, 113/90, 176/142, 227/182)

Soğan Tohumu: (201/165)

Subaşılık: (37/23, 52/35, 56/39, 256/201)

Sulh Teklifi: (214/ 173)

Suyolu Açılması: (96/78, 97/79)

Süvari Bedeli Toplanması: (57/41)

Ş

Şahin Kuşu Tedariki: (25/16, 90/70)

Şakilerin Bertaraf Edilmesi: (45/30, 174/140, 179/146)

Şeyhülislam Fetvası: (194/159)

T

Tahsildarlık Bedeli: (228/183)

Tarla Anlaşmazlığı: (153/120)

Tayin: (19/9, 44/29, 52/35, 56/39, 222/178, 226/181)

Teftiş Bedeli: (121/97, 233/188)

Tehdit: (14/2)
 Tereke: (114/91, 145/115, 232/187)
 Terfi: (225/179, 227/182)
 Tımar Askeri Tedariki: (192/157)
 Tımar Sahipliğinin Değiştirilmesi: (113/90)
 Tımarların Tanzimi: (143/114)
 Turnacılık: (225/179, 227/182)
 Tüfenkçilik: (90/71)

V

Vakıf: (53/36, 97/79, 101/81, 116/92, 131/104, 145/115)
 Valinin Ağırlanması: (102/82, 256/201)
 Vergi İndirimi: (235/190)
 Vergi Muafiyeti: (103/83)
 Vergilerin Gecikmesi: (83/63, 254/199)
 Vergilerin Taksimi: (85/65, 109/89, 122/98)
 Vergilerin Toplanması: (93/75, 94/76, 108/88, 131/105, 247/195)
 Viranşehir Sancağına Bağlı Kazaların Hane Sayılarının Tesbiti: (156/125)
 Viranşehir Valiliği: (256/201)
 Voyvodalık: (40/27, 44/29, 52/34, 75/57, 77/58, 229/184, 236/192, 251/196)

Y

Yazıköy: (201/165, 8.-12. sayfadaki hüküm)

Z

Zahire Tedariki: (17/5, 66/47, 236/192)
 Zeametlerin Tanzimi: (143/114)
 Zimmîler: (97/79, 183/149, 201/165, 255/200)
 Zimmet: (139/111)

NOT: Yukarıdaki numaralandırma, sayfa / hüküm (..... /) şeklinde yapılmıştır.

2. 2114 No'lu Şer'iyye Sicilinde Geçen Safranbolu Köyleri

A

Ağaç Kilise Köyü

Akviran Köyü

Alınviran Köyü

Asarı Köyü

B

Bağlarbaşı Köyü

Baş Köy

Bostanbükü Köyü

Bulak Köyü

Bürnük Köyü

Ç

Çerçen (Çerçin) Köyü

Çıraklar Köyü

Çiftlik Köyü

Çiftlik-i Ulâ Köyü (Yukarı Çiftlik)

Çiftlik-i Süflâ Köyü (Aşağı Çiftlik)

Çomakviran Köyü

D

Dana Köy

Dana-i Ulâ Köyü (Yukarı Dana Köy)

Dana-i Süflâ Köyü (Aşağı Dana Köy)

Değirmencik Köyü

Demirciler Köyü

Doğanlar Köyü

E

Elviran Köyü
Elviran Divanı

F

Fukara Köyü

G

Gayza Köyü
Germencik Köyü

H

Hamamlu Köyü

I

Ilbarıt Köyü

K

Kadıbükü Köyü
Kadı Köyü
Kapullu Köyü
Karapınar Köyü
Karıncaviran-ı Ulâ Köyü (Yukarı Karıncaviran)
Karıncaviran-ı Süflâ Köyü (Aşağı Karıncaviran)
Karıt Köyü
Kırpe Köyü
Ketan Köyü
Kılavuzlar Köyü
Kılıçlı Köyü
Kıran Köyü
Müslüman Kıran Köyü
Zimmîyan Kıran Köyü

Kızılcaviran-1 Ulâ Köyü (Yukarı Kızılcaviran)

Kızılcaviran-1 Süflâ Köyü (Aşağı Kızılcaviran)

Konarı Köyü

Kozcağız Köyü

Kozyaka Köyü

M

Magul Köyü

Melise Köyü

Misan Köyü

O

Oğlanviran Köyü

P

Pelidviran Köyü

Petri Köyü

Polad Köyü

Müslüman Polad Köyü

Zimmîyan Polad Köyü

Pomakviran Köyü

S

Sakaralan Köyü

Sarıyan Köyü

Serçeli Çiftlik Köyü

Sırçalı Köyü

Sorguncuk Köyü

Susandık Köyü

T

Tokatlı Köyü

Y

Yazı Köy

Müslüman Yazıköy

Zımmîyan (Gayr-i Müslim) Yazıköy

Yörük Köyü

NOT: Köy isimleri farklı hükümlerde tekrarlandığından, köy isminin ilk geçtiği hüküm esas alınmıştır.

3. 2114 No'lu Şer'iyye Sicilinde Geçen Safranbolu Mahalleleri

B

Babasultan Mah.

Bağlarbaşı Mah.

Müslüman Bulak Mah.

Zımmîyan Bulak Mah.

C

Cami-i Kebir Mah.

Müslüman Cami-i Kebir Mah.

Zımmîyan Cami-i Kebir Mah.

Canikli Mah.

Civan Mah.

Ç

Çavuş Mah.

Çeşme Mah.

H

Hacıbeyli Mah.

Hacı Derviş Mah.

Hacı Durmuş Mah.

Hacı Evhad Mah.

Hacı Halil Mah.

Hüseyin Kethüda Mah.

K

Karaali Mah.

Kale Mah.

Kavak Mah.

Müslüman Kavak Mah.

Zımmîyan Kavak Mah.

Kıran Mah.

Müslüman Kıran Mah.

Zımmîyan Kıran Mah.

P

Polat Mah.

Müslüman Polat Mah.

Damyan Polat Mah.

Zımmîyan Polat Mah.

T

Tekye Mah.

Tokatlı Mah.

NOT: Mahalle isimleri farklı hükümlerde tekrarlandığından, mahalle isminin ilk geçtiği hüküm esas alınmıştır.

4. 2114 No'lu Şer'iyye Sicilinde Geçen Meslekler

A

Aşçı

Aktar (Attar): Baharatçı

B

Bakkal

Bakkalbaş

Berber

Boyacı

Bozacı

C

Cerrah Üstadı: Uzman doktor.

Ç

Çörekçi

D

Demirci

Doğancı

Duhancı: Tütüncü

Dülger: İnşaatta kaba ağaç işi yapan usta.

E

Esterhan: Katırcı

H

Habbazan: Ekmekçi

Hammamlu (Hammamî): Hamamcı

Hancı

Hattab: Oduncu

Hatip

Hayyat: Terzi

İ

İpçi

K

Kabakçı

Kahve Tahmise: Kahve kavurma işi.

Kalyoncu: Gemi yapan kişi.

Kasap

Kassam: Mirasçılara mirası taksim eden, mirasta küçüklerin hakkını koruyan şeriat memuru.

Katırcı

Kavvas: Ok yapan kişi, okçu.

Keşşaf: İzci

Kirişçi

Kozcu: Cevizcilik yapan kişi.

Kuyumcu

Kuzcu: Bardakçı

M

Makad: Minder

Mumcu: Mum ve bal mumu yapan kişi.

N

Nalbant

Nağacı: Ayakkabı tamircisi.

Nakib: Bir tekkede şeyhin yardımcısı olan derviş.

P

Pastırmacı

Peynirci

Pirinççi

S

Saatçi

Saka: Sucu

Sâykânî: Halı ve kilim cilalayan (yaldızlayan) kişi.

Semerci

Serrac (Saraç): Ayakkabıcı

Suhte: Medrese öğrencisi.

Ş

Şatır: Önemli bir kimsenin atının yanında gitmekle görevli ağa.

Şilteci: Yastık ve minder yapan kişi.

T

Tabakçı: Deri işleyen kişi.

Tabbah: Aşçı

Tahmis: Kahve kavuran veya döven kişi.

U

Urgancu: Urgan yapan kişi.

Y

Yorgancı

Beledi Yasdik: Yastık yüzü yapma işi.

Z

Zahireci: Buğday, arpa, mercimek, nohut, fasulye vb. satan kişi.

Zecreci: Ova, mera ve orman gibi yerleri korumakla görevli kişi.

SONUÇ

Safranbolu ve çevresinin de içinde bulunduğu Anadolu toprakları, eski çağlardan bu yana Türklerin izlerini bünyesinde bulunduragelmıştır. Büyük Selçuklu Devleti hükümdarı Sultan Alparslan liderliğinde kazanılan 1071 Malazgirt Savaşı sonrasında Müslüman Türkler, Anadolu'ya yavaş yavaş yerleşmeye başlamışlardır. Burada yeni Türk-İslam devletleri vücuda getirmeye başlayan Türkleri Bizans, Anadolu'dan atmak istemiştir. 1176 Miryokefalon Savaşını kazanan Türklerin Anadolu'dan atılamayacağı kesin olarak anlaşılmıştır. Böylece Anadolu yeni bir Türk-İslam yurdu haline gelmiştir.

XII. yy. sonlarında İslam diniyle tanışmaya başlayan Safranbolu, sekiz asırdan fazla bir süre zarfında Müslümanların yaşadığı bir yöre olarak Anadolu'nun Batı Karadeniz bölgesinde yer almaktadır. XIV. asrın sonlarına doğru Yıldırım Bayezid devrinde Osmanlı hâkimiyetine giren Safranbolu, 1402 Ankara Savaşı neticesinde yaşanan Fetret devrinde kısa bir süreyle Osmanlı Devleti'nin elinden çıktıysa da, 1416'dan sonra hâkimiyet tekrar sağlanmış ve devam etmiştir.

Osmanlı Devleti, özellikle şer'iyye sicillerini büyük bir titizlikle tutmuştur. Osmanlı yönetimi altında bulunan her yerde olduğu gibi, Safranbolu'ya ait şer'iyye sicilleri de ciddi şekilde tutulmuş ve verilen hükümler kaydedilmiştir. Şer'iyye sicilleri ismi altında kaydedilmiş bu hükümlerin günümüze taşınmasıyla, Safranbolu yerel tarihinin aydınlatılması kolaylaşacaktır.

Tarihi, turistik ve dünya kültürel mirası açısından çok önemli bir yere sahip olan Safranbolu ilçemize ait 2114 no'lu şer'iyye sicili, H.1222-1227 / M. 1807-1812 senelerindeki dava hükümlerini ihtiva etmektedir. Fakat defterde H. 1234 / M. 1819 tarihine kadar kayıt altına alınmış hükümler de bulunmaktadır.

Şer'iyye sicilinde çok çeşitli dava konuları ve hükümler bulunmaktadır. Ekmek ve et narhı, darp, hakaret ve namus davaları, evlilik ve boşanma davaları, vakıf ilanları, miras davaları, gasp ve katl davaları, tereke davaları, tarla sınırının ihlali, şakilerin yakalanması, vergiler, asker ihtiyacı ve dağıtılması, halktan toplanacak askeri yardımlar, devlet memurlarının tayin, azl ve yer değiştirmesi, görevlilerin yaptığı harcamalar ile çoğunlukla da fermân ve buyuruldu suretleri, çalışmamıza esas teşkil eden şer'iyye sicil defteri muhteviyatındaki konulardır.

İslam devlet ve hukuk sisteminde kadıların öteden beri çok önemli yer tutmuş olduklarını daha önce de vurgulamıştık. Taşradaki kadılar, görev yaptıkları bölgelerde hem idari hem adli konularda en önde gelen devlet görevlileridirler. Sözü edilen Osmanlı kadıları dava hükümlerini ve merkezden gelen emir ve fermanları kâtipler vasıtasıyla resmi defterlere kaydetmişlerdir. Şer'iyeye sicilleri olarak ifade ettiğimiz bu defterler aslında Osmanlı tarihi açısından düşünüldüğünde, birinci elden kaynak olmaları yönüyle son derece önemlidirler. Bu siciller sayesinde hukuki, mali, siyasi, askeri ve içtimai tarihimize ilişkin son derece önemli bilgi ve neticelere ulaşmak mümkündür. Şer'iyeye sicilleri sayesinde Osmanlı kadıları vazifeli buldukları yörenin idari, iktisadi ve sosyal yapısıyla ilgili ipuçlarını, gözler önüne sermektedirler. Kadılar bu mahkeme kayıtlarında davacı ve davalıların ayrıntılı kimliklerini, ne iş yaptıklarını, varsa kendilerine verilmiş unvan ve lakaplarını, nereli olduklarını, dinlerini, milliyetlerini, cinsiyetlerini, ayrıca davaya katılmış şahitlerin kimliklerini ve mesleklerini tutanak halinde kayıt altına almışlardır.

Halen MEB emrinde tarih öğretmenliği görevini icra etmekte olduğumuzdan, tezimize konu olan 2114 no'lu şer'iyeye sicil defteri bize mesleki anlamda da birçok yeni bilgiler katmıştır. Bölgenin yaklaşık iki yüz yıl önceki durumu, bölgede bulunan köy ve mahalleler, bu çevrede kullanılan çeşitli ölçü ve tartı birimleri, Safranbolu ve çevresinde icra edilen meslekler, insanlar arasındaki anlaşmazlıklar ve bunların sebepleri, Osmanlı kadı, kaymakam ve voyvodaları, bu görevlilerin aldığı kararlar ve ahaliyle münasebetleri gibi hususlar bize mesleki anlamda yeni bilgiler ve bakış açıları kazandırmıştır.

Bütün bu çalışmaların, Safranbolu'nun, dolayısıyla XVIII. asrın başlarındaki Osmanlı Devleti'nin idari, hukuki ve sosyal tarihine kısmen de olsa ışık tutacağı inancındayız.

Ümit ederiz ki, tezimize konu olan 2114 no'lu Safranbolu şer'iyeye sicil defterinin transkribi, bölgenin yerel tarihiyle ilgili yapılacak çalışmalarda araştırmacılara iyi bir yol gösterici olur.

KAYNAKÇA

ACAR, Mustafa, Tarihi Safranbolu eşmeleri, Safranbolu Hizmet Birliği Kùltür Yayınları, Ankara 2008.

ARMAOđLU, Fahir, 19. Yùzyıl Siyasi Tarihi (1789-1914), TTK, Ankara 1997.

ATLAS DERGİSİ, Türkiye Tatil Atlası, Sayı 7, Doğan Yayınları, İstanbul 2011.

DEVELLİOğLU, Ferit, Osmanlıca-Tùrke Ansiklopedik Lugât, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2012.

EMECEN, Feridun, “*Taraklıborlu’dan Safranbolu’ya - Bir Mùze Şehrin Doğuşu ve Yükseliş*” 1.Ulusal Tarih İçinde Safranbolu Sempozyumu (4-6 Mayıs 1999), VII. Dizi – Sayı: 196, TTK, Ankara 2003.

ERDOğAN, Merçil, Müslùman-Tùrk Devletleri Tarihi, TTK, Ankara 1997.

ERSOY, Hüseyin Lùtfi, 1530 Yılı Kanuni Dönemi Tahrir Kayıtlarında Karabùk Yöresi (Coğrafi Alanın) İdari-Sosyal Yapısı ve Vakfiyeleri, Kuruluşundan Bugüne Karabùk ve Demir-elik Sempozyumu 2-3 Nisan 2010, Karabùk 2010.

İSAM, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, Cilt 24, İstanbul 2001.

KALYONCU, Hür, Tarih İçinde Safranbolu, İstanbul 2010.

KARACAKAYA, Recep, YÜCEDAğ, İsmail, YILMAZ, Nazım, Arşiv Belgelerinde Karabùk, İstanbul 2013.

KOÇAN, Nurhan, Safranbolu’da Zaman ve Mekân, Safranbolu Belediyesi Kùltür Yayınları 2012.

PAKALIN, Mehmet Zeki, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, Cilt 2, MEB Devlet Kitapları Yayınları, İstanbul 1983.

SAMİ, Şemseddin, Kâmûs-i Türkî, Enderûn Kitabevi, İstanbul 1989.

TUNÇÖZGÜR, Ünsal, Dünden Bugüne Safranbolu, Safranbolu Belediyesi Kültür Yayınları 2012.

YAZICIOĞLU, Hulusi, Safranbolu Tarihine Ait Belgeler ve Kaynaklar, Safranbolu 1998.

_____ YAZICIOĞLU, Küçük Osmanlı'nın Öyküsü Safranbolu Tarihi, Şato Yayınları, İstanbul 2001.

YILMAZ, Cevdet, *"Türkiye de Tarihçiler ve Coğrafyacılar Tarafından Farklı Anlamalarda Kullanılan Bir Terim : Divan"*, International Journal of History 2:, 2010.

ÖZGEÇMİŞ

30.03.1975 tarihinde Haymana'da (Ankara) doğdu. 1986'da Haymana Culuk Köyü İlkokulunu, 1989'da Polatlı (Ankara) Cumhuriyet Ortaokulunu, 1992'de Polatlı Lisesini bitirdi. 1997 senesinde de İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünden mezun oldu. Halen Karabük Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde Tarih öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Evli olan Rıdvan ATAK'ın, Nevin İrem ve Zeynep isimli iki kız çocuğu vardır.